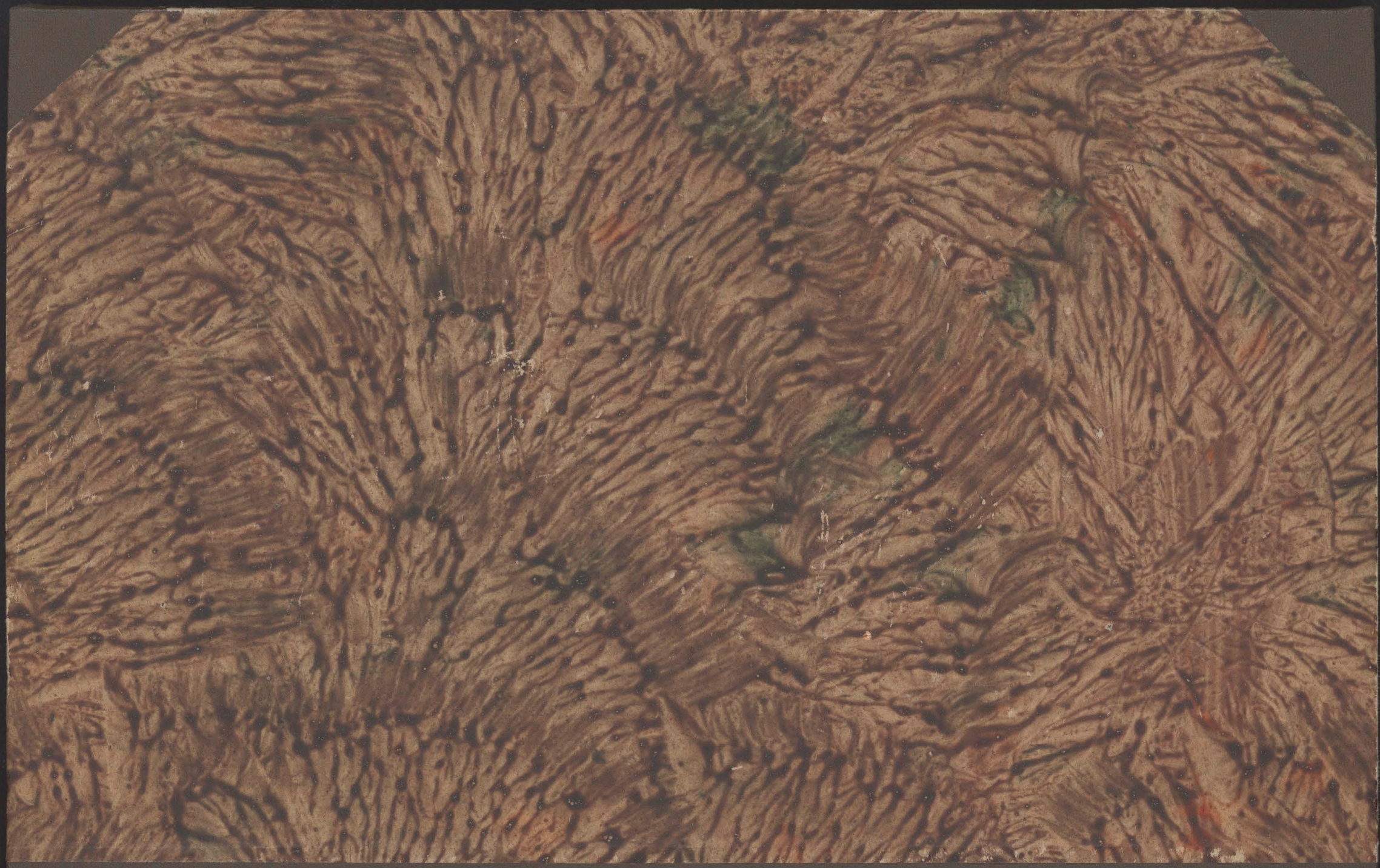

Opr. „Starodruk" 1957 r.

9213
III

Talwoszewicz Bolesław Zejtwid-

Nice 1882, 7. VIII.

7 Sierpnia 1882

Talwoszewicz - Zejtwiół Bolesław

C

Czcigodny Panie!

Gdy cały kraj polski składał Ci Łaskawy Panie niedawnemi czasy hołdy swoich uczuć i należnej wdzięczności za Twe nieśmiertelne pieśni, które myśl o ziemi ojczystej wyprzástowałeś, nie byłem świadom o tej uroczystości narodowej, gdyż od lat kilku jestem chory, żyję samotnie znękany troskami codziennego życia. Lecz skoro się dowiedziałem natychmiast pod wpływem uczuć, które noszę dla Ciebie Najukochańszy nasz Wieszczu napisałem wiersz i poważam się przy niniejszym go przesłać z prośbą ażebyś nie gardził moją ubogą pracą.

Jestem pewny że gdybyś mógł Łaskawy Panie wyczytać z mego serca, przekonałbyś się że nie zwyczaj, ale prawdziwe uczucia kierowały ręką moją.

Zostaję na zawsze z najgłębszym szacunkiem i wysokiem poważaniem Łaskawego Pana i dobrodzieja

Najuniżony sługa i wielbiciel

Bolesław Zejtwiół-Talwoszewicz

Nice
rue des Voûtes
N 4.

2

Tarnowski A[leksander?]

Clermont-Ferrand 1862, 26. X.

do mnie o godzinie 7mej z rana i mowey
Służącey powiada " dites à Mr Tarnowski
"que je suis allé consulter et que je ne
"puis lui faire voir les papiers du
"défunt de ce pauvre Antoine. Je puis
"les faire voir seulement à quelqu'un
"de sa famille. Si Mr Tarnowski veut
"produire un titre quelconque de cette
"nature, Alors qu'il produise. ——

W Skutek tego, znając osobiście pana Prokuratora Imperatorskiego, posłałem do niego, i po objaśnieniu sprawy prosiłem ażeby mnie raczył ułatwić widzenia papierów po nieboszczyku; dodałem nawet że pani Bernat, niewiem z jakiego powodu niechce mnie pozwolić zrobić tylko przeglad, opierając się że niemoże pokazać à personne que seulement à quelqu'un

de la famille, i że wjem dokładnie że ona sprzedaje rozmaite rzeczy po niebosrzych kus. (Ja sam nabyłem od niey directement Violoncel, a Sygnet proponowany po Panu Stefanie nie zgodziłem się zuiąz o cenę.) —

Pan prokurator Imperatorski, zrobił przez policyę tutejszą pewne kroki. Na co Pani Brunat odpowiedziała że rzeczy po Witwickim „sont de veritables „fatras, sans valeur. Mais si vous veut „lui payé la somme de location, que le „défunt lui doit. Elle sera prête à „rendre tous les objets, à qui reclame?

Nierozumiem jakim sposobem ona może rendre tous les objets, kiedy już ona porzyta się o tyle o ile mogła?

Pan prokurator mnie radził, żeby nowina otrzymał list de la famille de Mr Witwicki, la quelle Vous autorisera

de prendre connaissance de ces papiers.
Et alors je lui ferez mettre les pouces!

Przepraszam że tak późno donaszam Panu te szczegóły, ale żadne miałe niemogłem zrobić przódzy. Albowiem Pani Brnat, niebyła w Clermont prawie przez całe lato, i widzisz moje zdrowie wymagało wzięcia wód mineralnych; dowiem od 15te Sierpnia opuściłem Clermont i dopiero jest temu 10 dni jak przybyłem z powrotem. —

Zostawuję tedy Panu ten interes podług jego appretiatiów, zawsze zostaję na Jego usługi, względem do czego Pan mnie zechcesz użyć.

Zostaję z prawdziwym Szacunkiem

Dr. Garnowski

Plain Adresse Mr Garnowski Profr de Musique à l'Ecole communale professionnelle et Directeur de la société Chorale de Clermont-Ferrand. Maison Onslow. Rue du Bâtiment

Terlecki Hipolit, ks.

2 listy z r. 1846.
8 listów " 1847.
13 " " 1848.
7 " " 1849.
15 " " 1850.
9 " " 1851.
6 " " 1852.
3 listy " 1853.
3 " " 1854.
2 " " 1855.
1 list " 1856.
2 listy. " 1858.

Terlecki — X. Hijacki — 314

Bordeaux 9 kwietnia 1846.

Kochani Bohdanie i Józefie!

Chciałem na list Wasz który mnie Dorand w Nantes odpisać z wielką chęcią wczoraj, ale pomimo pilnego czasu tak mnie medico i usypiało ze cały dzień i całą noc przespał może to i potrzebowałem było po ciężkich trudach — Bardzo mię się zmieniono do cięższej bo nas P. Bóg prawy zapytał — zła skalista i prawnych liby — Żałuję mi się widzieć powtarzające się na nas dzieje ludu wybranego — wśród tylu i tak ciężkich kar i upomnień ubłoconej nas P. Bóg Dotychczas straszna niepojęta obojętność dla wiary jestbi jest powrót ale jakie powolny jak leniwy a tu trzebaby orlich skrzydeł aby leciec ku polnicu i wybłagania miłosierdzia Bożego — C. bo jakież to klęski spadają na nas, kiedy się by spodziewał takiej okrucieństwo po naszym ludzie? Odetnaby gorzej uderzyć w polaków — czy się zdołędzie na to bractwo nasze? a przecie w wielkiej części winne jest one tych okrucieństw — nawet długo potrzebne przyjdą się — winna szlachta galicyjska chociaż najwinniejszy rząd podsycowała ziemy pod tone nienawiści — List ojca i najgorsze wrażenie zrobił na polonii chociaż odrzucił a na wszystko i na to mniej krzywy — Boże zmiłuj się nad nami.

dzisiem dnia raport z każdego zakładu wszak
powinowaj chcesz abym ci donosił kochany Bohdan
o mojej missyi wiesz ci w treści przebiegły jéj
z przykrości: bowiem ale bez tu i owdzie znajome dźwięki
cieka, nawrócenie jakiej duszy, raiski nagroda dos
nad wszelkie przeciwności — Błogo przepędziłem prze
Dni w Trapie, tam tak dobre wszystko i przypom
Boga a na świecie tyle gwaru hałaśnego grzesznego
podniecienie rozmowy duszy ze stwórcą — Opuściłem
upokarzał mnie względami jakie mi okazywa —
przemiejsze się bielkolwiek z wozu na wóz jnnej ca
Dzień i noc przybyłem we wtorek zupełnie o 5 z
Do Tours — Zaraz obiegłem probostwo, w ogóle wszyst
Arcybiskup bardzo serdecznie mnie przyjął — Mie
przebiegłowej miałem bazanie na którem był
Dziecka bielkim na drugie we czwartek przyszło bi
nastu w piątek pojechałem do Ostrowskiej gdzie
Tam mszą i nauczkę i wyspowiadałem cały d
pozostawało rodzina i wielkim sprawiła pocie
w sobotę znowu miałem bazanie i tłumaczenie na
der było bliżni nazajutrz bliższej się zgromadz
wszystkich spowiadałem pono jedenaście za co B
Dziękuję — z tej liczby bielkim bardzo dobrze chrześci
we wtorek znowu pojechałem do Ostrowskiej
Wojewodzina na bielkie dni powierzyła mi
go syna chciała nawet aby ze mną pojechał
miesiąc — Ale zapomniałem dodać że jeden z pos
którego one niezastał i który zostawił przysłał
mnie i zapewnił iż na bazania chodzić
Dzie bo słyszał moje gawędy przyjaciel Dzieci
ja mu powiedziałem mój bracie bezpieczy dobrej
bato li dzieci — we środę pojechałem do Doktora Gen
wicza Dobrego mojego znajomego i pacjenta
wielu tam przemówiłem wyspowiadałem

…wszy ó odprawieniu i wróceniu nasze… …bliż…
…dzenie wiadomości z polski nadeszły – owoż ten
…ten który mi opóźnił dawid przybiegł z projektem
…ciągnąć się zatrzymać do niedzieli; mimo to miał
…kolonii sam nas chciał przyjąć, dowiedz się wiary ó
…ojczyzny do śmierci bronić będzie a do spowiedzi
…ni razu – nadto wziął odemnie obrazek małki bo
…niej ugotachować aby go naprawić i na ostatnią
…wiosnę – we niedzielę ma być cała kolonia
…jestem zgromadzenie na które przyniosłem projekt
…tu – demokracja się opiera; podczas niektóre
…ojcowie prawie wszyscy podpisali mieli porobić wiary
…niemcy – w zgromadzeniu było wielawiarni i tam
…by patriotyczne hasełko im wciągnąć – w poniedziałek
…wojechałem do Laches gdzie było 4 polaków aje
…ten zonaty – dzień było zabawiłem bo niemogli
…dzień gnała mnie do więzionych zwiedzania – nazajutrz
…południa stanąłem w Speiers i zatrzymałem
…się do hrabiego z nim pozostałem do trzeciej
…gdzie zaraz wystąpiła opozycja a siła niejsza
…nazajutrz biedny ogłosił bunta na
…które niezgodliwiej przyszło bo było 6 a ci niewi
…dzą więcej rozeszli się – wszakże w biblii mojżesz
…zawsze więcej wpływu bo dokładniejszych znalazłem
…wiele zbliżenia się do religii gdyby nie więcej bogli
…aby gwałtownie przyszli – dodałem więc bojaźń boska
…wi aby zaczął wywierać wpływ religijny bo dotąd
…ciężki pracą niemyślał o wpływaniu na polonią
…gimnazjum się ksiądz gorliwego i miłującego
…ego z naszą który się podjął misji na polonią
…ks. Kiesler bardzo upojony, dostawny był Stanisław

Tydzień przeszedłszy wczoraj wieczorem udałem się do Ang
napisawszy do zakładu list polityczny robiący obu
jaje się wszystkie ich zabawy demokratyczne i rozszerzen
rewolucyjnem po całej Francyi — Wczoraj znalazłem list
myśl X Biskupa bardzo grzecznie mnie przyjął i zapozn
z jednym profesorem gorzejszym a drugim zbawia
Dusz u niego najczęściej jadałem: raz dwóch ks Sakra
prosił na obiad aby się do nich zbliżyć — Miałem list
kazań polany dosyć się zakochali i chcieli mnie
wrócić a mnie bardzo kochany Tomasz Dyniecki
zdowiek i jeden ze zdatniejszych w Emigracji — jest
profesorem w kolegium Jezuickiem — Jeden z polaków
zony mocno zaniepokoił się i oświadczył się mi z chęci
wzdrz ale potem obawa go strasznie zdjęła i nieśmiał się
dnia wpadłem do niego i zabrawszy do kaplicy
spowiadałem — Wczoraj bawiłem cały dni i rozmyślałem
chem do Nantes dnia następnego pojechałem w całej
stroju do kawiarni jednego Polaka aby się z polo
obawy bo się ich dosyć — jeden demokrata zakład wi
mnie zaczepił i nieco nieznośnie się ze mną zaczął
jezuitów — Zabrał chciał wyjechać wróciwszy za
terował mnie do siebie a ma dobrą posadę jest kaw
Dyrektorem gazu i kasy miejskiej i ma 10000 fr dochodu
Bardzo zacny człowiek nadzwyczaj dobrze czyny ma
cia religijne katolickie ale boję kiedy w tej chwili kato
obawiony prawdę że niemogłem się rozmówić dłużej z
ka Mszy opuścić bo musiał wyjechać do kasy — wszakże
Dobrej woli: mam w Bogu nadzieję że w rychłe przyj
upełnie — mam z nim korespondować a chciałbym ab
i ten kochany Bohdanie pisywał do niego Dla tego pro
mu aby ci postał katolicką szkołę podobną tej jakiej ja
Tam sobie a na ile lekcyi katolickich różnych pod
angielskich weźmie będzie miał zarobek — Wyspowiadałem
osób — Tu w Bordeaux jeszcze nie nieprzyjaciół — Całuję was
serdecznie rodzicom Bóg i Wasze panie i proszę o gorące modły

Marsylia 17 Grudnia 1776.
rue Longchamps à Chaillot

Mili Bracia.

Nadspodziewanie rychlej wyjeżdzam do Rzymu bo ja jutrze już to bo wyłaz X Hieronima już na wezwanie Matki Maryny złożki i tuszy sobie dobrze o moim zamiarze nadź w tem obiecania woła Boża Radbym bardzo na drodze zjechać się z wami i trochę pogadać; dla tego peiszę ten list prosząc o odpis lub do Lyonu pod adresem Jaroniewskiego Quai Bon rencontre N.o 70 lub do Nimes poste restante albo do Lipinskiego jeżeli macie jego adress Niedrieły zabawiwszy w Orlea wie z tąd prosto do Lyonu gdzie przepędzę święta jeżeli Bóg pozwoli powiem kilka słów mysłę ostać tam najwięcej tydzień potem wstąpię do X Piotra chciałbym jednak zawsze najdalej około 10 dla Boga Nowego przyszłego roku być w Marsylii Radbym bardzo tam Was zastać bobyście mi pomogli z rzeczą z Marytanem o statek bo go ja wiązam z rzeczy lepszych nad waszego wyjazdu nie wiem Pieniędzy nie mam bo w Rzymie kilka nie więcej dostałem ze 100 polaków odmówili żołdu w kilku słowach ze znajomych naszych za Kielichi Wiązabiłki

Drogie ich – Z Krymu jakoś takiej niema wie
rego tylko się potwierdza sojusz francuzów z
trzymaniem tego odbiegnięcia ambasadora wrócił do
mu i pierwsza czynność była długa narada
Rossim, powstali królowie i książęta ziemscy p
ciwko Bogu i Chrystusowi Jego „ ale Chrystus p
zwyięży i zdruzgoce wszelką potęgę szatań
i krzyż panuiski będzie panował nad światem
Król z Mami i Matka najświętsza Królo
nasza w niej usnuie“ i nadzieja nasza
Ta – Módlcie się za mną bardzo niegod
grzesznicą

Wasz Brat w Chry. J. M.
X Leszczyc

Jest do Was list od Stefana ale X Edwa
niewie gdzie go posłać więc ja go zabiorę
z sobą. Dorgeu Wam lubadeby jeśli mi
do Lyonu napiszecie

306

à Monsieur Monsieur
Joseph Zaleski
à ~~Marseille~~ Hyères
~~Bouches du Rhône~~
Var
Poste restante

Z carskaho horoda
Rymnu dnia 16 aprylia
1847 - o pierwej hodyni
po piwnoczi w chati nasze
ho kochanoho Stepana!

Moi myłenkii Bohdanie i Josype
i Sofyjo!

Wydno sieno Bih nas myłuje bo daje
nam chresty, oto nasz luboj Stepan za-
niemich a tak tiażko sieno i wraczi ne-
robiat babuchu naderdy - wid wczera
trecioi hodyny z rana do sioho czasu
leżyt bez pizнania, nehoworeczy niczo
ho, a wedyhoi horaczci - tycho pocziadaś
wid joho boliu, potomu bo ryseby joho
trasło a w sobotu wieczerom pokaziadyła
chrosty na hotowi - Dumadyśmo wsi z po-
czatku sieno bude wiśpa wikinaja, buwaw
bo nasz Stepan w chati jednoj baszki u
susidnioj wsi dziwczata tabuju nad
neduhom cierez piat' dni - no nyńki po-
kazałaś wiśpa wedyhaja po wsiem tili
borze wedyhaja i zaniada hotowu - Ne
spodiwadyśmo sia toho i jak daboże napada

ni win sam ni my nedumadyimo o spa
di a tu tak liszko wid nasz zapas- wsze
weczerom dadyimo jomu ostatnieje na
szczenie switatym mazaniem- w boj ckw
zdajetsia buty krysztalnyje- Tam znowi
z parafja pyszut nam o Xiadzowi Edwardi sz
ezyt na smertelnoi postili a likary ne wedza
ju dajut otuchy- ale Bih wedyhij a my
shyni Joho nema miry- win napominaje
win poteszaja nas nyszczyh i bidnyh w
dej- w nym nadezda- Nepyszaw ja wam ko
tu wid naszych je storon bo Stepan meni ka
zaw szeo wże wam beje buw pyszaw to: stepi
ne budu toho pysaty ne znaju bahatsko
dej ne chodzu bo po nych- Mija a bilsze nas
wsich dumka o naszoi cerkwi spasy Bih
ide dobre- Den Episkop Hadtyszanin (fr
anc) wedyhij Druh wsim cerkwiam wostann
buw u Swiatoho Batka i jomu naforkuwa
o moim pysanii nasczo win widkazaw
szczo napisaty komissiu szczoby tu nie
hanne rizibraty a i sam je perecytaje- bl

...ej jaka my tu czynimy Wiosparda Bohaterka-
...ho - O kwiatach kolorujących dumajcie tutki
...nuty wże wam przyszłem a niżeli wiosna
... nemajemo wam donesty - Teper chcemo
...obyty bractwo kobroby zawiedy moty to
...dja za nasuja cerkow - potomu najpyrsze
...dzebo teper mają biazbuja kotowa
...z aprylia pierwsza hodyna z podanym nocja
...ho piwnacy - wczerasnioi nocy najpyrsze
...bractwi tom - moty Maksyma cidym cerkwy pry
...iada se - pieredamo koja myl światomu obcu
...padpyrsemo troje Episkopa kotatyka o kobto
...kepim wzjem wam kowonyw muky i ja - Teper
...ho faju wam o Stepani - wczera o odpatciabej
...edyni pryszow kryszku do ciebe tak szeno mo
...as em jamu daty odpust wid hrechio - ate o
...ich nym najpyrsze po tachi to i meni buda da
...wijsze i nebuda lebi Bohdaneiku potribno
...pathowaty kawajji kotubci - obaj jak mówiz
...kotko jednaraj przyszedt nieco do ciebie: nawet
...kaniaj z trudnoszcz: niewyraznie odpowiedział
...i że przetykaí niemoże dałem mu zatem rozgu
...enie i na moja prośbe wziął lekarstwo - wzaiste
...kobrote zapadt jeszcze gorzej nie przetykaí nie
...mój ani mówii chociaj czasem przynajmniej rozu

miał, oddaj miał ujrzeli i pals [illegible] ospa mu
zaatakowała błony wewnętrzne, żadnego lekarst
niemożna mu było dać - o 6 po południu przyje
Odolborowie i oświadczyli że niema żadnej nadzie
że pewnie umrze jeden nawet oświadczył że jes
nieprzyjdzie bo niema poco - napisałem przez
parę słów do Mattki o jego stanie - [illegible] sam powró
wypocząć parę godzin abym mógł znowu czuwać
noc - Mattka odpisała kilka słów: Jakbyście [illegible]
je przynieść przed do nas aby mi je dorzucić
Stefan zaraz mówić i domagać się Wiatykum, przy
X Hieronim dał mu raz jeszcze rozgrzeszenie przyjął
Wiatyk z rozrzewnieniem: zupełnie przytomnością
Ja przyszedłem o godzinie 10 ½ przez jakiś c
mówić przytomnie mógł podziękować potem zaczął
bredzić wreszcie podziękować może: dotyć często ia
jęczmienia a co jest ważniejsza rzeczą - teraz jest
godzina 3cia bo tak piszę że co chwila muszę
się odzywać - Co dalej P. Bóg da? obaczymy - tym
razem módlmy się - ale zapomniałem dodać że
Stefan błony niewiedział że pomyłkę: pisałem
do Mattki kiedy X Hieronim przyszedł zapytał "a
gdzie list od Mattki?" i potem dodał niedopyta
się byłby co dla mnie - miałbym jeszcze dużo pisać
ale: zmęczony: co chwila odzywać się musi
więc wam wszystko moje zdanie: oddajcie Bogu
: niech panienka królowej naszej za prosi o nadz
tam gorącej - pomachaj Bóg - a przyjaciół zajęcie

Wasz Brat w Chrystusie
X Tadeusz

Rzym 23 kwietnia 184[illegible]

Mój najdrożej!

Smutną nader i bolesną wiadomość mam
zwiastować Wam – nasz kochany ojciec Jan
Baptysta żyjąc swe o godzinie 5½ w sobotę
dzień 19 kwietnia opatrzony wszystkimi
sakramentami – ospa ospała go nadzwyczajnie
ciężka na mózg, pieni potrzymaniem wyziewów
których zostały takie zajęte – kilka dni bez to wet-
między życiem i śmiercią o czem Wam w osta-
ym liście pisałem – dwie wtorek przeniesiony
ało jego do kościoła a we środę na smentarz
ieśmy go w jednym grobie z nieboszczykiem
ńskim podzyli – Dzisiaj w piątek 5 te
ż żałobna inpa o 11 god: odbędzie się za duszę
a nabożeństwo za jego duszę – Jedna z pieni
ężnych ofiarowała się podjąć koszta tego
aby na pogrzeb zebrała się składka – po
siem znalazłem 600 fr. które wraz z re
kami zabrałem do nas aby portugalii
edle rozporządzenia brata jego miesz
jego w Clermont Ferrand który jest jego

sukcesorem; do którego dziś kilka
o tem napiszę – Rychłym wam zaraz napi
alem tak zaniemogł sam tem zajęty że
bo zachorzejąc; teraz jest rzeczą niemoc
trzeba było zabrudnić się pogrzebem i nie
drugą drugiemu choremu Jenerał: Klickiem
w którego mieszkaniu piszę; który w
chwili jest już konającym; i zapewne d
umrze – Jeśli wiecie co o jego papiera
i funduszach trzebaby o tem dać zn
jego brata, tu w papierach żadnej
bo o tem nie mówiłem równie jak żad
rozporządzenia na przypadek śmierci
Polecam Wam Panie opiece
Rzetkiej; przyczyniam się
Panny
Wasz Brat w Chr
X Walery

Rzym 5 Maja 1841 r.
58 Vicolo del Mortaro
12

Kochani moi Bohdanie i Józefie!

Dzisiaj odbieram list Bohdana z 29 kwietnia
radosny czynią Jego zdaniem odpisuję na
go do Florencji i Ferrary chociaż żadnej
ej mniemam odebrać mój list ostatni na który
am donosiłem tym nader smutną wiadomość
fatalnym zgonie naszego kochanego Sta
ana Bolesny to nas dla nas wszystkich czasu
nim potrzeni byli jednością winy i nieu
dzeń i przyjaźni a dla was bolesniejszy
esze jako bliźnieni związkami a nieb
nych pozycznym - Snadź taka była wo
a Boża, snadź dusza jego piękna dojrzała
ej do nieba a nam trzeba było nowego
ego kroju dla tem doskonalszego oderwania
ej od świata i odpowiedzenia nam naszych
dwie śmierci tak blisko jedna drugiej ś.p.
Stefana Jenerała bliskiego tak mi cały czas
ej mowady i tak zmęczony żem ani chwili
wolnej nie miał abym wam zaraz po śmier
ci ś.p. Wacka naszego chuć pan Bóg pokrzep
chociaż nawet tydzień idący list nie dosze
by nas wcześniej jak ten który posłałem
przez kurjera - Myślę żeście odebrali ów list
niebędę wam opisywał śmierci kochanego Sta

Jana z tylko powtórzę że umarł 19 lu
o 5½ po południu – Spodziewam się że w
cajże z Jersey obróci się drogą na Rzym
raz będzie nas porozumienia się i zorg
zowania naszych rabót, bo wiele, i ujr
rzeć przed nami a wiele mądrić się i cier
działać potrzeba – Napiszę Wam nieco obs
niej przez Rzewuskiego który bardzo ż
i wyglądza poznania się z Wami i Dla teg
nawet już nie pojedzie do Neapolu ale
6. m. wyruszy zkąd do Jersey – Jego żona
do dzisiaj wyjechał z Rzymu do Jersey –
polecam Was wszystkich opiece Bożej, i przyczyńcie nasz pamięci a ja
proszę aby stąd cichnie przy swojem po
sieroctwie – Ksiądz Bak niechaj was po
szuka i pomoże, i dokończy –

Wasz brat w Chrystu

X Hippolit

A Monsieur Monsieur
Bohdan Chalecki
à Florence (Etats de Toscane)
poste restante

Rzym 5 Maja 1847 r. 14
58 Wiolandel Mariana

Kochani moi Bohdanie i Józefie!

Dzisiaj odbieram list Bohd. z 29 kwietnia i czynię zadość jego żądaniu pisząc ra
zem do Florencji. Ferrary chociaż się bę
dzie jak mnich ubierać odkłoni mu
się w którym waszem smutnym zwiastowa
niu wiadomość o śmierci kochanego na
szego Stefana. Boleśny to nader cios dla
was wszystkich a dla was tem bolesniejszy
że im śmierć bytność z nim pozbawiła. Ale
tak była wola Boża i nad Duszą i pa
mięcią była jak dojrzała do nieba a dla
was kiedyś ten musiał być potrzebny dla
waszego uświęcenia się. Nieopisanie boleje
odkąd chwil niebaczny kabe my
ślę jeżeli odebrali listy moje odkąd wy
myślę że umarł 19 kwietnia o 5½ po
południu. Śmierć ta i druga zaraz we
dy dni potem Jenerała Kickiego tak
mi cały czas zajęły i tak zmęczyły mo
ją głowę i fizyczne że pomimo najsze
rszej chęci nie było mi na pierwie
wam list ten dać chociaż musiałbym

pozdai je tądem i niepręzej jakby
kurjera dostałby was ta wiadomo
Tymczasem bardzo sobie obyjście wra
nasze przez Krym bo nabiadobym się
bliżej porozmnicić o pracach naszych
wspólnych których jeżeli się nie mo
a nasz ojciec wiele modlitwy i wy
Rosji potrzebujące. Napiszę wam
obszerniej przez Krzewuskiego który
jest tu bardzo naszego poznania
Dlatego już niepojedzie do Neapo
ale 16 b. m. wyrusza do Ferrar
Żona jego miała dzieci 4 ale
jechać z Wenecji tabie do Ferra
Polecam was najmilsi moi ko
dla troje Jasie i opiekę Bo
i przyczynie naji. Jasiowy błog
Bóg niechaj was błogosławi
i pokrzepia —

Wasz Brat Ko

X Hyppol

Terle

22
15

A Monsieur Monsieur
Bohdan Kalecki
a Ferrara (Stato pontificio)
poste restante

Rzym 12 Maja 1847 r.
98 Via del Mortaro

16

Mci Najdrożsi Bohdanowicze i Józefie!

Myślałem napisać do Was obszerne słowo przez Mrowińskiego a ale ten tak tak wydyga że nic więcej nie wyciągnę i zdaje się będę musiał na nic Wam nadmienić. Lubo co do mojego projektu rzeczy dalej zostaje jakem Wam był o tem pisał na teraźsze stopnie to jest że nie wiem czy robić czy nie robić ale za tydzień Boża mam jak najwięcej nadziei i z całego toku rzeczy wnosić mogę że się dobrze kończy, jakeo będę proszę o nową audiencyą by przypomnieć całą rzecz i dodać to o czem teraz Wam nadmienię. Ale przedewszystkiem koniecznie Was naganiam abyście tu przyjechali, bardzo pracujący dla naszej sprawy i dla innych sprawy przechodnich coraz się zbliżają do projektu bardzo do siebie i nader ważne mogące bardzo stanowczy wpływ wywrzeć na całą sprawę trzeba koniecznie abyśmy się dobrze porozumieli wiele obmyślili wiele zrobili, może nawet jeden z was będzie musiał zająć stanowisko nader ważne dla sprawy a wszyscy jak się niedawno razem przed tydniem Boha szczęśliwy nam dał się bakalie ale o tem wszystkiem będzie mowa tylko między nami do jest Wam i mnie tylko znakomy. Teraz jest do robienia: ściągnąć do Rzymu kilku unitów nb bezżennych z tych którzy już byli w ogniu prześladowania i którzy się tam

na naszej rui po różnych kątach uskuteczniają,
byłby to piękny początek zawiązku nowych bra-
cianów apostolskich tj. missionarzy (tak bowiem
za dasku i miłosierdziem Bożem mają być
ta nowa nasza ochrona kongregacja) – przed-
stawiż to Ojcu ś. i jestem pewny że się zgodzą
na ich sprowadzenie bo gdyby nawet kongrega-
cja niepowinna do skutku tego nie przyszło
to znajdzie się tu dla nich zajęcie i utrzymanie
czy to w kolegium nauczaniem czy to przez odbie-
nie konfesiata dal pascalo – bowiem jeśli mogliby
mieć jakie stosunki z krajem to stałoby się to
byłaby to ważna nader rzecz – myślę bardzo nad tem
aby na początek mieć kilku ojców mających
dar prędko zacząć robotę w sobie ich – o czem z
widzeniem się naszej pomówimy tymczasem
starajcie się pilnie o sprowadzenie kilku ojców
niedługo zapewne będzie i pozwoli na zało-
żenie braciszku ośrodkowego między prosta-
kiem dla nich i braciszku nieboh serca ale
w celu wypierania kościoła nie chodzi
o tytuły do nich należące a to modlitwę pieśni
dymi piórem it – parę osób w pacto tu nam
wama myśl a jeden Biskupie na to kemi
mi Ojcu ś. przedstawić – Daje mi się że teraz
jej należy i można myśleć o fundusach by
może sprowadzi się pieszczeniu wtych dniach
napiszę do niego a Ojcu ś. jej nawet na
rad aby on przyjechał tylko oczekuje – mo-

meto teraz sposobnieśe dobrzeby było abyśćie tem
omyślili nieco i zebrali co można będzie: insza
ili naprzysłodzi sposób ściągania fundusszów bo
pierwszych kilka lat nader będą trudne lubo
em zupełną ufność w Bogu że jeśli w tem jest
przego i wola tać on na wszystkie porządzi a i za tru
godniśći jakieś doznaje błogosławieństwa Boga boć ma
rzegow przychodzi to na mało się zda a nie takie jesteśmy
edy nas czekają – Zapraszam więc kochanego Józefa
Massiora kazdy wiborej dotąd darmowego wela
i niema bo tubaj i niegdzie tem dotąd o tem poza
mem a i w domu mało komu i przytym wyma
niach jadmuzu nieśmiadem – od naszych też bra
marków chrześcian nie spodziewam się pomocy
i sami niemają do zbytku i nierozumieją ne
y próżu jednego X Aleksandra który przez zbliżenie
z do matki Makryny więcej pojmuje – a teraz
pewne i sprzedmi przyszłe bo mi Babka
ięgnisła że chce go oddać ~~pot~~ tylu mi teraz nóż
ych rzeczy potrzeba bo zdaje mi się że przejście na
brzeżek dowiadzi nie dozna żadnej trudności
ęg prowid Przewuszkiego aby mi przysłał z Wiednia
ub z gabicii dużki konsekrę do służby Bożej i za
piedramentów a mianowicie breviarz (bohorodow)
mszał rytuał nowy przynajmniej testament
D dawniej dużki liturgiczne drukowano w Wen
ii możeby ich tam można było zdzie wynaleść
Żydaby to wielkiem udobrzeniem bobyśćie mi ja
przywieść mogli teraz tak blisko wenecji będą
echcieśćie się tem zająć a wielką mi przysługę zrobicie
ochronicie od przewłoki a tu jak wiecie i bez tego
sprawy wszystkie powoli się robią – Druk dużek o ile

rych Wam pisać nie mogę się opóźnić jak to dla zwykłej grzymalicji powolności i ostrożności jest. Dla tego że czytelnicze charakteru nie przyjmują niemają owoc myśl się o to wszędy starać aby ten charakter sprowadzić — posyłam Wam dla tego trzy relikwie naszych bazylianek — piotro jest z owicia głowy jednej z tych które umęczone nasz katy miały. Mauryny słomady — szkło zaś jest z bitu szmejże miały które ona przechowywała przez wszystkie lata męki i jako najdroższą sobie pamiątkę zdy z sobą nosiła a możecie niem jadnyć szkapleczę — ten rok jakoś ciężki na polaków oto znowu panna Czecha mocno zapadła na zapalenie błony brzusznej wszakże jest już lepiej — polonia rozejdą się już niewielu zostało a i ci nie długo pociełna na różne goścince — nasz X Klemens wyjechał tutaj do Lorety z Grochalskim zapewne na jakie pare tygodni wróci — przyjeżdżajcie tu ba nawet krym teraz i po drodze wam prawie będzie a snadź i taniej aby Bóg dana nowa zobaczyła stolicę świata chrześciańskiego — Ot miałem tracką napisać a tu pióro jak się rozhasało to się i napisało ogrom za co niech Bóg będzie dzięki a niech się jego wola we wszystkiem pełni — Módlcie się za mną gorąco bo nader potrzebuje wsparcia modlitwami w mojej straszne wielkiej nędzy. Oddaję was Bogu i najś. pannie królowej naszej —

Wasz brat w Chr. pokl.

X Teofil

Smirna 15/3 Września 1844 r.

Mój Najdroższy w Bogu!

Zapewne odebrałeś list mój pisany z Korfu gdzie
Wam udzielił wiadomości o mojej podróży i o wrażeniu
jakie na schyzmatyckich sprawach sam widok świata wschodu
i jak ich tysiąc i odprawującego mszę świętą ich obrządkiem
en skutek niespodziewany uczynił mnie w moim prze
konaniu o konieczney potrzebie zaprowadzenia misyi w obrz
ach odpowiednich kościołowi schyzmatyckiemu a zgodnych po
zycyi moje nadzieje o nawróceniu naszej błędzącej bra
ci Rzeczy tem skłonniejsze bydź do nawrócenia im mniej ma pre
tensyi greckiej - im dalej tu robię tem coraz bardziej
przekonywam się o potrzebie nieznanych misyi. Rzecz oczywista
że żadnego wpływu żadnej otwartości z grekami schy.
matykami nie ma się pomiędzy niemi jest przedział nie
mi nie mogący się zapełnić - cała ich usilność i praca jest
utrzymanie błędów łacińskich w kościele - biada bardzo
grobie w sobie przekonanie że grobów niepodobna jest
wrócić że przeto następnie usiłowanie ku temu żadnych
przedsiębrać nie należy - nie chcący wszakże dać się z innej
strony uprzedzić widząc mianowicie jakie wrażenie zrobiła gre
cy moi ubiór, chcieli widzieć mnie choć raz ze dwa razy z księżmi
w cywilnych ubraniach podrawiają mnie wreszcie bardzo uprzej
mie i obiecują znaleźć usposobienia lubo z podziwieniem
patrzą na mnie - Gdy tym mniej się grecka jej hierarchia nie
ma nadzieje, za taką którą mogłaby się dać do czego dobrego
sobie - podróż moja jak widzisz przedłuża się nad miarę - wbrew
mu miałem robić tydzień nie a tu już przeszło 3 tygodnie
zeszło i dopiero da Bóg w Sobotę tj. 18 b. m. mamy wyru
szyć do Beyrutu z kąd jeszcze nie wiadomo czy się do Jerozolimy
czy Jafy lub Damaszek zawrócę bodaj dla tego że już o tym

szanie podróży morską niebardzo pewna a pragnąłbym za
się wrócić do Smyrny. po 12 dniowej kwarantanie nasz
konstantynopola. Szczegółów podróży opisywać wam nie
dla tego że jeśli p. Bóg pozwoli nam zobaczyć się to prze
wam natalli które spisuję. Tu w Smirnie znalazłem
go majonego Zeda. znalazłem jednego księdza Bułg
skiego Schyzmatyka dobrego zdaje się ordynarii ale do
nej religijnej trudno z nim przyjść chociaż nie dawał
trudnym do nawrócenia. uczę się po wołosku. rad
zwiedzić nadachy zaprasza mnie do Rzymu. ofiaro
tem mi skandez; ilość w przyszłym naszym domu
p. Bóg. chciałbym przed wyjazdem przyjść z nim do
tnej rozmowy. wczoraj dostałem pismo Bułgarskie pono
ni jakie istnieje poznałem redaktora ale krótko
jeden dzień przed wyjazdem jego na wsi
za miesiąc. i za moim powrotem zobaczę się z nim
Celem pisma jest obudzenie ducha narodowości
ia do wprowadzenia unii narodowej w Bułgarii. widz
w nim dan jasne dziecinny opadczeństwa
pisma lubo nieprzeciwny katolicyzmowi wszakże
nadto nie pisze o kościele. o Schyzmie mówi z nasz
polnie ale zapomniał. jak mi się wydawa
czy że nie ma wiadomości bo czyta tylko po Rosy
ska; nieco po francuzku. spodziewam się że za
Boża wpłynę nieco na duch tego pisma może nawet
można zrobić go cichym organem naszych prac. na
ili wydawca przystanie trzeba będzie wspomagać go
kami i książkami. spodziewam się nawet w takim

materiału nawet jego położenie tutaj poprawić
to przez konsulat francuski o czem ci mówiłem
Kamilonem – będę się starał o zebranie o ile mi się uda
dokładnych dowiadywać lub o przekopywanie się tu
taj o zebranie jak najwięcej ciężarek czy to stare dowiadywać
się nowożytnych zgrzybiałych w czem takie przez wasze ma
mowie dopomagające mi; żeby się jak najwięcej przejrzeć i
zebrać co z monastyru kijowo pieczerskiego – trzeba się
im koniecznie przygotowywać; do pisemnej walki
wskali rozumiejąc tu nawet różne dziełka przeciwko
duchowieństwu niemu więc trzeba jakoby broni walczyć. Da
mi się żeby było dobrze przejrzeć dzieło Schmidta Roma
ne przez Sierakowskiego można by je znacznie skrócić
wyrzucać wiele rzeczy niepotrzebnych; zredukowawszy
formy niewielkiej broszurki przetłumaczyć na różne
języki Słowiańskie – ale nie wiem czy by się podjął by
ć? jeśli by tam kto był do tego sposobny dobrze by było
zachęcić za moim powrotem przejrzeć ich i do druku
dać – Dawniej rzeczy które z tym chcieli robić miec zrobioną
wet krótkie opisanie stanu cerkwi Rossyjskiej i jej pra
wa – toby można zrobić przejrzawszy dzieło Gagnera
tego treść dobrze by było oddana w d'Univers religieux
Rossyjskim w miesiącznym pismie lub dwóch – Możeby się
za to jął Sienkiewicz – Trzeba by też pomyśleć o zebraniu
wet wiadomości stosownego do tego z rozlicznych Kuweksi
ąg rossyjskich – itd. itd. – pomyślcie teraz nad tem moi o za
prowadzeniu towarzystwa Piotrowego w tym duchu; sterej
się zawiązać towarzystwo przez siebie; drugie o zbieranie jak najwięcej
materiałów do tej walki które za tamą Rosią nie dadzą roz

poznieny - pomyślić by też należało o materiach tych do
stawie bardzo a w cały Dowiedziawszy się ja co będzie
tutaj zebrał to zbiorę - Dowiedziano mi się tu że Gagol
chce do Jerozolim moie się z nim udać spotkam
on bez teraz w jakiejś exaltacji religijnej - Jak
swoim konwikcjom ze szczególnemi względami
przyjmować - pisze mi do Konstantynopola
nosić o wszystkiem - starają się przesłać listy
ministerium i adresując do Ambasady, bo
należy nie ma w Konstantynopolu - Żeby
między nas tą drogą przyszło 100 medali
byłoby bardzo dobrze - Pozdrowienie
cie wszystkich Braci Walerych Królika Kalisk
D. D. kochany Bohdan mój bada Piotrowskiego
pycha też Antoniego Wichrzickiego do którego pisałem
z dowcipu i przyjaciół jego dalej jako pożyteczny
Borussajace się między sobą; piszcie o fundu
bo mam nadzieję w Bogu że z pożytkiem nie
przyleci do Rzymu - Bez się też starać o prolon
stwo od Biskupów unickich do Rzymu to moie
więcej powagi moim przedstawieniom - Jadwi
najserdeczniej moi najdrożsi a Pana Boga
dawniej pozdrawiam polecając Was wszystkich
i o jak najgorętsze modlitwy prosząc - polecie
mnie i moją sprawę X Deszenetes

Wasz Brat w Chr. [illegible]

X [illegible]

Smyrna 5 Listopada / 24 Października 1847 — 25 20

Mój najdroższy Bracie w Chrystusie Panu Naszym!

List obecny piszę z wybrzeżu w Smyrnie wracając z Jerozolimskiej i spieszę do miejsca gdzie za łaską Bożą będę mógł jeśli nie rozpocząć prac to przynajmniej rzucić ziarna i przygotować materiały do pracy do której wszyscy wspólnie całemi siłami i obowiązki jak się powinniśmy — Niebędę Wam opisywał podróży która wszakże nie obyła się bez przygód jak to zawsze bywa kobyła się nadto rozciągnąć — może kiedy P. Bóg pozwoli opowiedzieć Wam ustnie lub przeczytać bo spisywałem o ile mogłem jak najstaranniej powiem wam tylko iem z Bayreuth jechał konno przez Sejdę (Sydon), Sur (Tyr) St. Jean d'Acre (Ptolemaidę), góry Karmelu, ruiny Cezarii do Jaffy: ze gorąco donąd arabskie tak mi kwasy spaliło że mi z niej cała skóra zeszła — widziałem te dwie Bazylianów, odwiedziłem nawet gdzie ich klasztor w górach Libanu przy Sydonie leżący gdzie byłem serdecznie przyjęty i gościnny przez dni 3, a ledwiem się wyprosił od dłuższego czasu dla nieistnienia statku parowego w Bajreucie — zanim wsiadłem się rzeczy i dowiedziałem i nauczyłem z których może P. Bóg dozwoli korzystać — w Jaffie zabawiłem w Bayreucie Dobrowolski tu w Smirnie drugi zabawi Was ja najserdeczniej pozdrowił — W Bajreucie wracając z Jerozolimy spotkałem tam Br. Władysława [redacted] niewiedzący co zaszło jest zacnym dalekim natrafiając o naszej [redacted] aż owo dowiaduje się że to jest Rumacz na nasz rusko jest Dumek Bohdana dobry znajomy P. [redacted]: mający o nie[j] bielą dowpolecz[ył] do mnie wystawienie sobie rabow — uściskaliśmy się zatem serdecznie jako Brata, już bezwątpienia mówiliśmy o całej rzeczy której on rozumie dosko nale i do której całym sercem przylgnął — mam w Bogu nadzieję że znajdę doskonałego Brata: współpracownika w zakonie i Bazylego — jak chciał on do Jerozolimy z Egiptu wraca się do Włoch: w Rzymie dzie[ś] czeka mojego powrotu — miał on zamiar jechać potem do Francji ale daje mi się że go popchnę na powrót do kraju dla naszych a naszych interesów — Ma on: do was listy od D... ale je chce widzieć sam dorzucę lub w razie powrotu prześlemy je wam z Rzymu — [redacted] nie Dumek ma z sobą wyłożył mi niektóre wiadomości dobre o ruskiem narzeczu — ja w tem spotkaniu się widziałem co z pożytkiem Nazajutrz po naszem zobaczeniu się był dzień imienin D... wszy...

na jej intencją mszy ś a Br. Nad. jej towarzysz — jest to pobożny
wiek z sercem gorącym jak to mówią całym językiem ciągle na ustach
świętego a nam tej tkliwej pietrzeba — widziałem się tutaj w Bayonne z Ks
rem Koré który niemiał mnie wiele obiasnić a dowiedzieć się: odemnie
w tem względzie do Czajkowskiego którego uważa za pobożnego: dla wia
rzenia: gorliwie pracującego — daj Boże abym i ja tez dano z nim skoń
czyć Koré chociaż cudzy rozumie myśl przytoczę gorliwie wypełniał
a nawet po dwunastej tygodniowej pracy połowicznej całą swoją czynn
w tym dowiedzieniu zrobił przynależy przekazał mi on za swo
ich tysiąc franków w konstantynopolu 1000 piastrów chcąc mnie
dać tym sposobem przyczynić się do misyi naszej — Bardzo mi się to p
Dla tego za pod zimę trzeba się nieco zaopatrzyć: koszta podróży mam
moje wszystkie bo z Jerozolimy zabrałem kilka owego pieniędzy ma
Bym był wyruszył w maju na pielgrzymkę, a zniąłem go jużto
nie towarzysza: i kogo do działania do mszy lubo mi odpowiada z ma
ale kosztów pomnożyć — jużto nie mi się odświadczyć na braciszka gdyn
wyjątkowych powiedzieć — Teraz jestem na rozpoczęciu mojej prawdzi
wej ale ach ileż to takiej bożej potrzeba mi tutaj — widzę przed sobą pole ogro
mne obiecujące plon, owoc bogaty — ale prac i usiłowania potrzeba ni
dowieka świętego nie starczyłby a cóż dopiero siłoty takiej jaką
ja przeciwności tylu przeciwności ludzkich tylu przeciwności ludzi ciągnie wypadki
z tego ludzkiego rozumienia przedsięwzięcie jest zgubne; ale gdzie zaś
z pokorą na siłach swoich w nim przeto zaufanie całe położyłem: co d
nabywania przekonania o mojem powołaniu a za całe to dziękuję bo
jeśli go P. Bóg zechce dopowiedzieć do skutku — Pozostaje przy tem po
wsparcia gorącemi modlitwami: i dla tego módlcie się za mnie go
polecając mnie w swoje modlitwy ludzi pobożnych — odwiedzam
prosząc go: i bractwa o modlitwy niektóre wszystkie nieodzowne rzeczy
o modlitwy dla jednej bardzo ważnej misyi —

4 Listopada Niedziela Ale — Już od soboty wyszedłem z Konstantyny: m
jechać w piątek do Konstantynopola jeśli P. Bóg dozwoli — tam tera

powyżna grassować cholera — tu pomyślę drażący z tamtąd odbywać muszą
uwarcenbaug. wsiadłem Fotky Z tych tu leżących upadki — Jutro rano da
tch odpisywa muszę wizę koniecznie chorobę mi tak trudno darować
zięg od pisania — pozdrowienie jak najserdeczniej wszystkich braci
w Chrystusie Panu — Waleremu powiedzieć że chciałem tu
wszystko napisać do niego ale mi czasu materiału brakło wiec
mu napiszę z Kunstadty najpewniej — Jeszcze proszę pozdro
wienia serdeczne wszystkich znajomych i polecenie pamię
ci modlitwom

Brat w Chrystusie M. A.
x Tobiasz

France

A Madame
La Baronne de Penguilly
à Paris
rue de Clichy N° 44
par bonne à Mme Sophie Zaleska
à Batignolles

Le 19 mars parti d'ici
Mlle Santin 19
à Batignolles 19

Konstantynopol 6 Grudnia
26 Listopada 1847 r. 22

Kochani moi w Chrystusie P. N.!

Na tyle listów moich nieodbieram żadnej odpowiedzi pomimo wyraźnych przyrzeczeń a jednak nieustaję w pisaniu: kontentowanie jest bezwątpienia dowodem cierpliwości i wytrwania w apostolstwie — wpadam na różne domysły ale i nieraz przychodzi mi obawiać się o niezgodę smutnego dla was — nieszczęścia i w takim razie spieszyć byście powinni — spodem się pocieszam ubijam smutne a i słowa pociechy z serca przyjacielskiego płynące dodzwonią bezwątpienia do Was lubo bardzo incognito tu siedzę rozpatruję nieszczęśliwe położenie do przyszłej da Bóg walki — zaiste animo tu objęte — praca bujny plon wróżnie ale dziwnie wielkiej roztropności potrzeba — Diabeł osiadł owa tą i na około najlepsze robaty nasze ostremi bronią zewsząd przystępuje niemyśli jeno jakiejś ich ustąpić — porta jest dziś przekonana że dla niej lepiej jest z katolicyzmem chciałaby go wspierać ale jej opiekunowie dążą starają się jej trzymać związane ręce — a wpływ Kossyjski jest tu przeważający ta jest walka sprzecznych z sobą interesów każdy chciałby dla siebie zyskać ile się wśród tych rozmaitości uczynić — bezwątpienia to jednak nie odstraszy ale owszem widzę tem bardziej że będzie to dzieło Boże kiedy z powstałych tu wielkie trudności — wszakże będę musiał [illegible] podróż odbyć z wielkiej ostrożności aby żadnych podejrzeń nie obudzić i tylko przeglądnąć co? jak? i gdzie zrobić będzie można z tego tam dotąd zbadać widzę trzeba koniecznie mieć z misjami zakładać szkoły które bawią się przy i znajdą wielki współczucia w ludzie i torować będą drogę szerzeniu misji — zaczem w początku samym potrzeba mi będzie mieć brata dolnych na professorstwo do szkółek mniejszych i większych — owoc prawdziwy abyśmy i między naszem duchowieństwem jeśli by się znalazł jaki na to sposobny utrzymali mi ludzi i jeśli Ktoś dałby wracać będzie abyśmy o tem pisali tam słowo jakie — Jedynie wszelki stosunki z Witwickim Antonim nie będą się nam do tego przydać — A mężą jemu nie jacie o pieniądze [illegible]

Nieszponinajcie też przy sposobności bolałaś o funduszu na pierwszy początek bo mam w kasy nadzieję że jednak przywiozę z sobą gdzie jakie wsparcie powinienem a będzie mi ciężko jeśli nieraczysz się naprzód w sposób ten czy inny mnie ich – mam już z sobą jednego kandydata na bardzo ciężka a może i drogiego bociana który gdzie na ziemi do koni weźmy zechce tak wiele wziąć bo na nic to ty – ale spodziewam się za taską Bożą większego zimna aż pod nami po węgrzech skąd dowo przynajmniej pospieszę do Galicji – Jeśli P. Bóg zwoli to zjazd w Bulgarii moja nie będzie wielką zrobić – myślałem jąć się tego teraz ale potrzebaby mi na to upoważnienia Ojca i ; nadto sparaliżowałoby to moją podróż i dalsze zamiary – podróż taka jest dosyć kosztowna trzeba jaz odbywać konno a wozy i bryczka nie mogą bo i zbójców niemało i drogi złe a i przewodników pomiędzy się niemożna – wszystko jednak obliczywszy wypada to że najtaniej jest kupić konie trzy i tak wziąwszy na drogę puścić się we świat gdzie ostro i zbrojno – to co mnie zdaje się że mi nie wyjdzie zresztą mi więc niezabiorą to a nad niegnanych postanowieniem wziąć na procent za zarzeczeniem krajowskiego 600 fr. które za taską jakoś się wypłaci Krajowski jest ze mną szczery i dał mi wiele obiadów na tutejsze polecenie od X. w skutek owego listu o którym wie wszakże wszystko jest dyplomatycznie i rodzi we mnie bogdajczy nie prawdziwe obawy że pragnęłaby chociaż pośrednio mieć wpływ – czego jednak domyślić się niechcę – Czajkowski ma tu szczególniejsze widoki wpływu i wstęp do ministrów porty i niezawodnie gdyby stanął przeciwko mógłby bardzo wiele szkodzić tembardziej że zatem posłałby i amb. Francuska w której ma zupełną wiarę i łaskę której tu wie nieuchylnie Francja protegyje a który takie w jego sprawie i wpływy wiena i na zdanie jego całkiem polegają – Jest to dla mnie delikatne położenie wszakże za taską i pomocą Bożą postaram się te trudności jakoś rozstropnością i prostotą – Książe Czartoryski pisał do mnie w liście jego też myśl przebija się – resztę zdaje mi się że Książe tak jak mnóstwo naszych rodaków myśli naszej nierozumie i ścieśnia ją do rozmiarów polityki – i lubo list jest dobry wszakże zostawia jakieś przykre uczucie – nie czuje się w nim serca gorącego – O tem to tu pisze prosę nikomu

nikomu niemówić tak jakbym ja a tem bylko wam pisze – Odebrałem takie list od p. Montalembert list pełny serdeczności i gotowości do popierania naszych zamiarów oświadczający – ja bym bardzo chciał wejść z nim w stosunki bliższe: powiedziałem o całej rzeczy bo chociaż on sam niemoże wiele wesprzeć wpływem jednak swoim mógłby nam być bardzo użyteczny – jeżeli zdaje to dziś jeszcze odgadnie mu list Wam zadaję abyście mieli sposobność być sami w niego poznać się z nim – szkoda że niemogę Wam zakomunikować tych kilku listów – Odebrałem także list od Wirtwickiego zapewne pisany pod wrażeniem się z wami zetknięcia tu mnie jeszcze powiedz którąś rzecz nie wiedział – przed wyjazdem napiszę Wam raz jeszcze i dowiem się jak ostatecznie zdaje – Lauk jest agentem dzieła Cyrkwi i tego w Belgradzie bezpieczeństwa ma mi dać listy do niego i do innych ich – nienapisałem Wam też że byłem przez ten dzień w kościele polskiej zwanej Adampol jest kilka chat dworek probostwo w niem mała kaplica – prokuratorami się francuzkimi Bośniacy dano ziemi dobre gruntu i ogród – ziemia nie dobra potrzebuje ale prawy bo wszystko trzeba kopywać a funduszów niedostaje mają wszakże jest to rzecz dobra – pozdrawiam Was wszystko ja jak najserdeczniej i daj Boże i naj. Panienie proszę Was gorąco modlitwy których bardzo i bardzo potrzebuję

Wasz Matwelko N N Jeleń

Klaczkowicz musi już być w Rzymie przyjechał bawiąc w Wiedniu pisze mi że mój powrót do Rzymu musi się opóźnić – żeby chciał raz jeszcze pojechać do Francji i potem wrócić do Włoch bardzo dobrze bo do sprawy jest konieczna abym się z nim mówił –

do p Montalembert nie dałem listu napisać bom pne

C Gnomia 1847.

À Madame
la Baronne
de Senguttz

à Paris
44 rue Clichy
à Batignolles

Mme Sophie Kaleska

Les 2 noms partie rue d'Antin 7 bis
à Batignolles

Konstantynopol 4 Stycznia 1848.

Kochani moi w Bogu

Nowom jeszcze tutaj tak tu ciągle strzela - pt Bóg
dla nas jak mówią przysłowie - biali pieniędzy nadzie
wszystko przykryją Mniemam że zatrzymany mnie tutaj
dłużej nad zamiar mój taka była wola Boża - teraz już
gdy wiosna nadzwyczajnego niezajdzie myślę za dwa tydz
wybrać się w dalszą drogę w sobotę przyszłą będzie
dzień tego kalendarza 4 Stycznia - muszę to uczynić bom
już i konie kupił których utrzymanie znacznej sobie mia
tym je dzisiaj chcia utrzymać - za zarządzeniem Cesarsk
tego pozwoleniem 600 bl. na konwoi na 6 miesięcy
tam co mi jeszcze zostało mam 3000 piastrów
drogę - pan kupiony a trzeci pożyczony
nieliczni długi pozostawione we trzech pieniądzy się
cała ta droga do trzeba tydzie około 60 dni na to
po górach i różnych miejscach manewrować co
tej porze roku niebardzo wygodnie a jak to i nie
go bezpiecznie - wszakże aby wiś mógł za Bożą
dnie trzeba opatrzyć stanowiska widzieć usposobienia
chodzi to tudno bo po bułgarsku dogadać się nie
się - chciałem wprawdzie uczyć się tutaj ale niemogłem
dnie książek a niemysłałem tak długo siedzieć niedobrze
we wszelkiego starania aby znaleźć ewentualne kompa
go mnie - Czajkowski mówił mi że kochany Józef
pisał do niego wszakże listu mi nie pokazał - cieszę się
mnie niepisali - mówił mi on że oni pewnie mieli
ale i tych dopytać niemogłem - Czajkowski zawsze
je sam wiele gada wiele obiecuje ale trzeba bardzo

muhaú aby co stego otrzymać – jesteśmy wszakże
Do dobrych stosunków interes nie polityczny
za tutej katolicyzmu wśród stanowi przeciw katolicyzmu
tylko mogą oni mieć wpływ i tylko w miarę
się myśli katolickiej mogą zwiększać liczbę wyznawców
sprzymierzeńców. W wiecu przeciw Sapiehom
wiecie za jego zarządzeniem pożyczyłem 600 fr.
na mi konia aż do Belgradu daje mi bitky
dawszy ale w tym wszystkim brak jeszcze tego
się sendencyjnego w tę stronę zgodnego przekonania
i jest widzieć ludzi stojących przy prawdzie
tego czego najwięcej tu pragnę to jest stosunek
z ludźmi wpływ tak w kościele jak w rządzie tutej
tego mi nie zrobić – ale dla P. Boga to się zrobi inaczej
z czasem jeśli będzie taka wola Boża – gdzie
sza będzie mi wszelkie wielkiej pomocy
ciągnę wiadomość dziatania – Daje się zauważyć
do Rossyi w zarządzie się mnie zajmować
cicho i jak mogę najciszej tu widzę – widzę
kiej dzienia mnie swoim agentem po Turcji
mogę mieć wiele przy kroniki i szabli daje się
Bożej – ach! jak często wspominam sobie
jakby on był mi potrzebny w tej podróży
podpory moralnej jakiej tu mi potrzebuję
daje się jeszcze w wielu sprawach by mógł
ku pomocy i mógłby wiele interesów ułatwić
wierzyć ale jest uprzedzeń najmniej dosyć
przy schyzmatyckim nie dziwnie ich przyjęcie
nie przeciwko katolickiemu przekonaniu się

…gmowy z jednym archimandrytą Bułgarskim
…ma zwięzłej formie rzeczy – idzie tylko punkt jest
…do ważny, niechże Bóg z tobą, ale ty niemiej
…nawet z jej duchowieństwo – wszakże oni znają
…Bóg z nami pisałem w ostatnim liście mojej
…wiele innej wyposażeni – trzeba koniecznie
…aty trzeba dzieła a tu trudno znaleźć wśród
…nowników takowyby w tych dialektach pisali –
…gos zawiedzenstwo boże trzeba modlić się i bardzo
…z niego próżna wszelka praca – kiedy się w
…ymy znowu moi dobrzy z nim Bóg dozwoli
…wrócić szczęśliwie do kraju. On sam tylko
…ie – ja mam wielką nadzieję dla sprawy na

…bo widzę wielkie trudności widzę że to rzecz
…nie kiedy diabeł zewsząd stawia przeszkody i dla
…rzejście się z Waszej strony przygotowywać to mo
…e upatrywać ludzi, zgromadzić pisarzy bo
…widzę prawie nie gotowego niema wszystko
…rzeć potrzeba – Nasi Bazylianie nie niezrobi
…widać że żadnego widoku niemieli na słowiań
…Joanny – teologię nawet wykładali po łacinie
…dziebie – we wszystkiem byli łacinicki – a niewiem
…chrzmatyczy są w tem bogaci – trzeba by nam
…ku ludzi znających dobrze język słowiański zara
…do tłumaczenia dzieł teologicznych pierwszej
…ej to najpotrzebniejszych ale dwóch mądrych za
…t do wyboru – trzeba iść do życia duchownego

Towarzyszu ogromna praca przed nami jeśli bez
chcieli chociaż ziarna rzucić na tę bujną rolę
ej Duch Boży wzrastanie pełnem błogosławieństwa i obfity
nader na chwałę Boga — Oby nam Wasz mo
ś nieustannie Pan Bóg błogosławi i zachowuje
przykładzie Najśw. Panny — Matki Brata w Chrystusie Jezusie
X. Serlichiego zakonu S. Ch.

Adrianopol 20 Stycznia 1848

Moi najdrożsi w Bogu!

Łączę ten list od potrojania kochanego Brata Józefa potrojania bardzo ostrego – a rzeczą o medalu lekkim eszcie odebranem: za które dziękuję daję za adres a by kiu dla misyi Księży polskich na wschodzie" niewiem kto uał na koncept takiego napisu ale Sztokholmich będą wielkim bezpieczeństwo zrobił – bo naprzód radzę aby księża polscy miały misyą na wschodzie – jeśli się to mnie tyczy to nijakiem wcale obecnej misyi ani w celach nastroju jako Księży polski – Na wkaz nas tego greckiego duchowieństwa Pan Bóg dopuścił że z ambasady dano te medale do kościoła P. Marii dawniej polskiego Do Austrii należącego zdaniem dosłuchy się do ambasa Austriackiej zkąd znowu do ambassady Francuskiej ego napis ten nieznam uważyć: bacznie" tych którzy wola najmniej by wiedzieć o wszystkiem powinnien a tylem y drugim pisać że trzeba we wszystkiem najwięcej ostrożnie bojaźliwiej – Misya polska jest: bydaby postrzeżeniem na ystkich wiadomość o jakiejkolwiek misyi może położyć nieznal oraz przestrzedz wszelkiemu nadal działaniu – bo tu ludzi się nie ie nikt nam prokelacji nieda a wiele przeszkadzać będzie bez prokelacji nie zrobić niemożna – w Bogu tylko ma ufanie nasze złożyć ale trzeba wszystko bardzo mnie czynić tem bardziej że i Cina którejby księża polscy ukrywszy by gdyby rzecz rozumieli powinni pomagać niespo zyć dalej nad obojętność a nadzieje z nas wkrótce mogą nieznieść – Módlmy się zatem aby nam Pan Bóg dawał ka

grzech głupstwa a nieodrzucenie nuszą w dobre i nachyl
swoją przemianę – że podajanie kilka słów o sobie – 21 sty
wyjechaliśmy z Konstantynopola z dwoma ludźmi jednym
kiem a drugim Bośniakiem jako dolmetsch – dwa konie kupili
a trzeciego dał mi Czajkowski aby go w Serbii oddał nasp
gdzie z zarobkiem mógł być spotkany – Dwa dni pojechaliśmy
sprzyjało tylko błoto ogromne utrudzało podróż – karczmy
się niegodziwe stanowiły małe bez stołu i stołka a ty
na ziemi pary mąk bez rozdania – to jest powszechny zwyczaj
i stołem i krzesłem a i jedzenia łatwo dostać nar
kilka jaj razem sledzia lub ryżu – trzeciego dnia wiatr
żny powstał i nagnał grad prosto w oczy waląc
szcze nasze chrześciany – niemcy inny doświadczyli
nocleg zbliżyliśmy przed do wioski niezgodzał drogi
i tam w izdebce bez okien i ze szparami nie dziwiąc się przy
gnieździe wietrze jakośmy mogli nocleg przebyliśmy – nazajutrz
śniegowa wielka błoto przyoranie zwierzęta utrudzały
na domiar przyjął mój polak zbłądził jadąc z tyłu przy
i w bok sobie poszedł i dopiero nazajutrz rano z przewodn
nas nagnał – nadto koni od Czajkowskiego dany nienadawał
do drogi zakarbił się i rany mu się otwarły – stanęliśmy przez
dni i na szczęście sprzedaliśmy konie lube z ogromną stra
i wziąwszy pociąg już bez przygody tu szczęśliwie stanęli – wyjście
ze stambułu o kilkanaście godzin już koleją jest nawiedzony
nami dalej nieco ubocznie już nasze miejsce – przedałem
braterskie powitanie – kraj mało górzysty przypomina
nasze podole – lud dobry ale ciemny wystawienie sobie
się ani karczmarza z którym gadałem i który o Rzymie
jakiego najmniejszego wyobrażenia niemiał – zarazem niemo
nienawiści tak zakorzenionej w schyzmatyku – prosił

sami o medalikii z matką Boską i papieżem aby na chorem
wieczyście zawieszić – Tytuł Hadżi to jest pielgrzym Jeruza
limski jest u nich w wielkim znaczeniu i z tego względu
mnie poważają nienużdzą się wszakże nigdzie że jestem
Hadżi boby to obudziło podejrzenia i postawiło mnie w bez
pieczności zetknięcia się z papami grekami razkolji
wszechwładzy – Betlejem jest dom franciszkanów i jeden ksiądz
katolików tylko 25 rodzin – stanąłem gospodarze nich – koszt
wszystkich mieszka obok ma być ogromny dom gotów na zabój
ców i na wszystko mieć ponoć już polecenie śledzić mnie
zapewne już nie o mojem tu przybyciu – ale Bóg mojej
ochrony i opieki – po jutrze za łaską Bożą puszczę się dalej
mam tu wielkie mrozy ogromne wszakże lepiej to jak

17 ok

w którąby w tych stronach podróż niepodobna uczynić
stąd do Jerozolimy (32 godzin) śniegi mają być ogromne
tej okropne – spotkałem tu księdza z Bośnii jadącego do
Konstantynopola – dwa miesiące był w drodze dla błota
módl się za mną moi najdrożsi a bardzo gorąco bo nader
trzebuję wiele łask Bożych – takim samotnym rzadko kto
pomnie i nader nadto mi się powinęły moje
przedsięwzięcia odemnie wszystkim braciom i poleceniu mnie
w modlitwach Wasz Brat w Chrystusie X Rafael

Matka Makryna pisze aby na gwiazdę wracać do Krymu
aby jej list nieby się spóźnił (tam go dopiero odebrano)
przy wszystkich przeciwnościach których doznawałem był Bóg
łaskawy na powrót do Krymu

Przeg

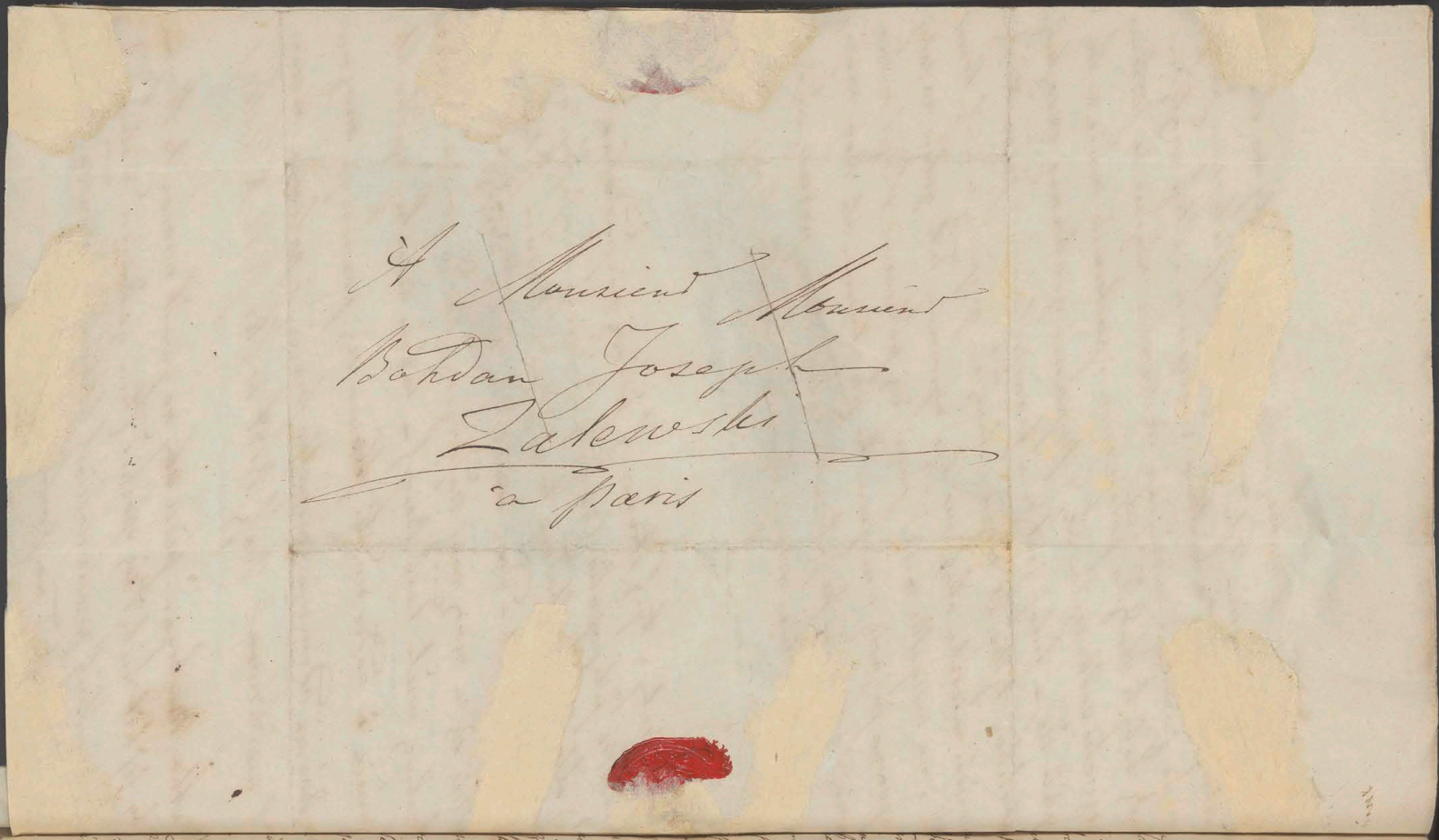
A Monsieur Monsieur
Bohdan Joseph
Zaleweski
à Paris

Belgrad 26 Lutego 1848 — 28

Moi najdrożsi a jedyni!

Łaską Boską przebyłem jak drugi zabałkańskie góry
a przecie z wiązkiemi trudy i niewygody — wszakże Pan Bóg
oni nas za przykrości nasi panny od wszelkiej przygody
będą wam po szczegółowie opisywał podróży z której chyba na
tem co ile przebonadem się naocznie co jest i dla wiadomo
ć mogę to i jak robić można dla lepszego zbadania je
tem jako dobrot — już przeszło 30 dni mroźy i śnieżne
me — stan chorości Bułgarów jest nader smutny — od Bi
opa który jest zawsze grek aż do ostatniego popa wszy
o jest przedajne — wszystkie święcenia przedają się tak
ota jest największa wystawcie sobie ziemi sam mówił
popem który niemiał tyle nasz — wszakże rządy narodowy
ponyna się szkółki się zakładają — jedną z nich zwiedz
— profesorowie najwięcej ze szkoły wiedeńskiej za dobre
przez rząd tamtejszy dla Bułgarów — Jeden pracy obszerne
Łaską Boską można się obfitego plonu spodziewać kapła
nowników ani duchownych ani świeckich znaleźć tam nie
ma tylko jeśli Pan Bóg pobłogosławi będziemy mieli
tu miejsce. Dzieci które mi obiecano przyjąć jeśli zado
wolę kolejna słowiańskie dla świeckich dla pod przewodn
em naszych bazyliańów nego widzę konieczną potrzebę
Herbii duch antykatolicki jest bardzo silny wreszcie zemsta
jak oświecata przeniknie dalnie cm — Łaska widzi ja cm
ou tu dosyć wpływu dla mnie gruzany ale różnie
ż takie polecenie odebrał — znalazł cm tu innego — pisa
serbskiego który rozpalił się naszą myślą gdy ów lubo czyn
ważnie wszakże związany partią niemiec — Tu gdzie mi
dawało kłanie nasz świętej pamięci rozpoznaje będzie najtrudniej
wszakże ja i tu żywiołu przyjazne z którymi można będzie który
— Rossia w ogóle z tu panowania a wojny jenera niemowlęta

W Paryżu jest 5 młodzieńców serbów wystarannych na naukę
bardzo ubyście się z nimi pogniali i serdecznie zaprzyjaźnili m
z nich mielibyśmy na jutrzenie apostołów dla Serbii – obiecuj
Dam ich adress Ulmy w koniec redakcyi – Doskonała nasza nie
potrzebne przeczuć możemy najsilniejszy wpływ wywierać na
niechaj brat Józef zbiera wszelkie wiadomości o tem ubogim
bożować prosty, czcionki itd chociaż te ostatnie mogłaby
sprowadzić – w pobliżu ale z tamtej strony Dunaju jest
dużo katolików którzy stąd myślą jak można chcieć jechać
Rzymu aby jego bydlęciu i przedstawicielstwu serbskiemu
by pisarz spodziewam się że za łaską Bożą będziemy w n
mieli wspólnika pracownika – Teraz zbliża się bardzo ważna
mnie chwila za kilka dni za łaską Bożą będę w Wiedn
i wystarczy sobie że to urzędowe się stało jest aby mi
austriackiego paszportu pieczęcią wizować zaraz
trudności – widoczna łaska i opieka Boża – bogdaj
i na granicy trudności nie znalazł – Gdzie już odemnie
go listu nie odbierzecie ani do mnie napiszecie – o! jak
rad abyście do Rzymu zjechali na mój powrót a przy
mniej brat Józef który mi koniecznie potrzebny bę
tyle się radzić tyle rzeczy rozpocząć i rozbierać będ
trzeba – W szczególności poświęcam się za łaską Bożą ser
i ludzi i nieco funduszów – nasi dowiemy katolicy
tę ewangelię pojmują jej ważność wszechstronną a biedny
łaską Bożą będzie już ze stanęgo wszystkie plemiona sła
skie dostarczą nam swój kontyngens – Skoradem się tej
dzieła serbskiego i bułgarskiego zebrać tę ostatnie za
nieliczne – słyszę że mało mamy funduszów a i to jest
600 fr. się radujemy – ale Pan nasz łaskawy zaraz
mu – czy bowiem o tyle tylko będzie pomocy o ile będzie
zdasz mu potrzebni do jego celów – a jego powoła
śledzować i nie zepsuć – mógłby być bardzo pomocnym
niech da obiadnicę a wszystkie obywatelstwa nadrzeczne

[illegible]ichniami – chciałby aby wejść do ich partii – wydaje się
[illegible] – porozumieniu jakgdyby xiążę [illegible] miał jakieś kon-
[illegible]ty z Austrią – mają się rozumieć za to i na mnie spadło.
[illegible]aj odbrałem od niego list wielce gorzki z powodu tego
[illegible]tórego ze strachu musiałem na drodze spuścić a oczy-
[illegible]dem do niego i pytałem czyby nie można [illegible]
[illegible] niestosowna – a nadto ciągle mnie straszył – niech
Bóg wybawi a by o tem nikomu a nikomu nic nie-
[illegible] pomimo to wszystko musimy z nim utrzymywać
[illegible]nki aby niesłusznie rzeczy Bożej – koniec na tem
mam wiele pisać listów i zapoznać się z prague z tutej
mijscowością a wszystko na przykim [illegible] dzieje
[illegible] Boga polecam i pozostaję
[illegible] panny Bożej Matki a Chrystusa Pana

[illegible] naszych Biskupów chcą otrzymać żądania niektóre
[illegible] i z naszej myśli: aby mnie prokuratorem
[illegible] w Rzymie mianowali – o brancie [illegible]
[illegible] naszym ubraniu żadnej wieści nie miałem

Bóg z nami – Amen

[illegible]stowski do polecenia Zachowi aby był ze mną z dalekiej
[illegible]rożnie i widzę tego skutki

À Monsieur Monsieur
Bohdan et Joseph
Zaleski
à Paris

K. Stanisławice prowincja o przesłanie

Rzym 3 Czerwca 1848 r.
Via dei Lingueri Nr 3. (Madona del Pe
scalej ———

Najdrożsi moi w Chrystusie!

Dawno już dawno niedaliśmy o sobie wzajemnie żadnej wiadomości – a tak potrzebuję skomunikowania się z Wami – dusza moja potrzebuje wylania się – bodaj krótki list pisałem do was z Belgradu pod koniec przebiegłem Slawonią i Kroacią w Zagrzebiu bawiłem tydzień i potem przez Gratz i Tryest i ankonę wróciłem do Rzymu – przebiegałem te kraje w czasie kiedy rewolucyjne rozpoczęły się w Europie – wszystkie umysły skierowały się ku polityce i trudno o wiadomości robić dla sprawy której się poświęciłem która już stała się życiem mojem więc przeto abym mógł je zyskać wróciłem – wszakże ponoć lepiej byłoby nie udać się tam i tam nawet dostać się – wróciłem wreszcie i dlatego że mnie matka Makryna nagli do tego – Zgruntowałem przyjaciół tutaj znajduje wszystko zmienione – usposobienia które tyle dawały się zapowiadać dla naszej sprawy dla całej słowiańszczyzny ustąpiły miejsca nieufności i niechęci – potrafiono nawet wmówić Ojcu Ś. że to się na niczem nie zda że w całej tej robocie jest wiele fałszywego – że moja missja była zupełnie bezcelowa – Towarzystwo wschodnie o którem Ojciec Ś. bardzo przychylnie wyrażał się publicznie w liście do kolegiatów wschodnich rozwiązało się oprócz propagandy – wreszcie wystąpiła matka Makrynia aby pozostała w obrządku łacińskim – mieć rozkaz pod zwierzchnictwem duchownym księży polskich (alias X. Jezuwickiego) ale potem porzuciła się; wreszcie sobie ulana księża polaka ex Jezuity – księża polscy za zmianą wiatru ostygli tak że dlatego myśliciele polaków tu będących z którymi nawet nie pogniewałem się prawie wszyscy powstawali na – Była tu robota tajna podstępna i przebiegła która odkryła i przerobiła wszystkie usposobienia – o! smutno ja tem jestem niedojrzał do tak wielkiego dzieła – trzeba było aby te wszystkie nici przetrawiły serce moje – abym się nareszcie raz przecie Bogu jednemu oddał i w nim tkwiące całe i oderwał się całkiem od ziemi – ale niestety chociaż dziękuję Panu Bogu za łaskawe na koniec dzieży mojej obrócenie jeszcze nie mniemam – nadto drogą tą popędzała mnie wszakże na kompletne usposobienie do życia sam z tobą wszystkiem który przylgnął duszą boo ps – tu bez widoku żadnego bez sposobu do życia sami z tobą wszystkiem który przylgnął myśli i chce być braterskiem – Tak więc zewsząd osamotniony; ciężko doświadczony jednak na ciele i wytrwałości za łaską Boga nieustannie – Rzymem oraz u Ojca Ś. który przyjął mnie ze wszystką dobrocią ale mi usta zamknął – prosiłem teraz o drugą audiencją aby jeśli po Bożemu dozwoli wyrzucić z całą rzeczą – od przyjęcia jakie to znajdzie u Ojca Ś. zależeć będzie pozostanie moje tutaj przyjechanie – tymczasem niektórym osobom mogącym przemówić aby rzeczy dadzą mi dały Rumaczące myśl naszą – zapomniałem dodać że w Zagrzebiu widziałem jednego z biskupa X. Smiciklasa z kanonika (Crisio) który bardzo dobrze całą rzecz przyjął i sam rozpisałem listy do wszystkich biskupów prosząc całą rzecz i domagając się aby wszyscy o tem samo prosili ca Ś. i dali mi pełnomocnictwo do działania tu w ich imieniu – dotąd niemiałem żadnej

Odpowiedzi moie listy maje ieszcze niedosady a moie obcene zaburzenia powstrzymaly ieszcze dal myślę, jeśli już tu nie ieszcze zrobić nieda staraie ieszcze o paszport do Galicii: tem wszystkiem ieszcze zaraz pracę na mniejszą skalę która za taska Boiąg rozwinie ieszcze potem i rozrośnie na nie dzwo oświecia jące ludy słowiańskie — Nie wiem czy i to mi ieszcze uda wszakże niech się wola Boia — tego wszystkiego tylem skorzystał że wiem dzisiaj jak mi wielkiej jeszcze potrzeba wewnętrznej potrzeba abym na nie przyjść ieszcze mógł w winnicy Boiej — rozbudzić potrzebę ducha wiary i miłości Boiej — stanąć nowym odrodzeniem — to każdym razie jakkolwiek P. Bóg rozrządzi konieczną jest rzeczą abyśmy ieszcze porozumieli abyśmy skupili nasze siły tem po modlitwie i jękach przed Bogiem nowy plan działania — abyśmy zawsze we wszystkiem o sobie i niedali się rozganiać burzom jakie przyjść mogą — w dzisiejszych wypadkach nie nam bezczynnie ieszcze rzeczą możemy przez to za taska Boiąg i dla ruski i dla Polski wiele zrobić — piszcie mi więc obszernie zaraz po odebraniu mojego listu a piszcie obszernie o tem co jest — co myślicie na dal — jakie są nadzieje? itd — wiadomości z Emigracji z kogo adresuje list nadto adresu a góry — Może by dobrze było jakąś manipulacją z robić w papierze żeby nie ieszcze nie zebrawszy rusinów utworzyli komitet ruski i napisali do rusinów niego od których mamy się spodziewać niego domagać jakie więcej do tego w dzisiejszych okolicznościach — wmieszali co o cerkwi naszej itd — jeśli by była taka daje wam moc zapisania i mnie na listę komitetu może będzie poważniej kiedy będę reprezentant niejako cerkwi — chciałbym także i bardzo naliguam na Bohdana aby pisał do twoich znajomych i przyjaciół w Galicii abyśmy z niemi zawiązali korespondencyą niech nam doniosą o cerkwi o ludziach na których więcej liczyć można ludziach ducha mających — może by tego z duchownych albo i świeckich gorętszych można namówić aby ze mną być w korespondencyi ciągłej — Brat Władysław obiecywał się Egipt przejrzeć szukać ze mną z bratanków którzy dobrą niemogą z tej propagandy wydobyć swojej ieszcze i w swoim domu zaglądnąć — sam dopiszę się oni o sobie wam doniosą — niewiem co począł — ruchy teraźniejsze trochę go rozbiły — będzie on chciał tu na wiosnę przyjechać potem wziąć ten czemu — ale niewiem lepiej sam o sobie mówi — X. Edward zajęty mocno o rzeczy Wschodnie — X. Alexander pojechał wszystko ja przynajmniej mam takie przynie, teraz jeszcze napisał wedle mnie najgorszy list do Adama który nawet chciał chce drukiem odpowiedzieć — Adam pisał do mnie 3 maja radząc abym do niego przyjechał na kapelana dotąd mu nieodpisałem bom był nader zajęty moją rzeczą ten bardziem chciał o niem wspomnieć Cjeś a tymczasem moja audiencya jakoś opóźniła się dziś już i do niego napiszę — Byłbym Wam dawno pisał ale słyszałem że ieszcze nasze wie niewiedziałem gdzie Was szukać — U nas spokojnie kilka dni było bardzo burzliwie o czem i z gazet wiecie lubo w nich wiele było przesady mianowicie w l'Univers — Dniami przyjechał tu Gioberti miał 3godzinne posłuchanie u Cjeś — Ten go przyjmował pałacu i mówił: napisał do Pana bardzo pięknie — Cjeś podnosi ogromnie chce on silnego na północy hodować — protegiuje Karola Alberta — Włochy biją się dobrze i dobrze im idzie pozdrawiam Was wszystko zdrowo i błogosławię i Bogu i Matce Naszej oddaję — módlcie się za mnie

Wasz Brat Chr. P. H. B. H. Torlecki —

Chociaż mienany Wam osobiście – Chociaż raz pierwszy do Was
– pomnieć jednak abym Was powitał i uściskał – jako Brat
Jogu – w miłości dla Ojczyzny naszej – i w miłości kochanego Gronka
Bulak, co gorzej się dziś z przestrachem moim bali w radzinnem gnieź
Zimie naszej. Pisz do Mnie się Bóg nie nakłoniąc na oko – bez mil
Kolwiek – Bo w około mię grzmią oklaski – wiwaty – dzwony – Lud
rzymski, jakby drugi z grobu powstały stoi Lud Rzymski wali
Standarami na Kapitol – i z tamtąd ogłasza w świat wszystkie od Strony
ili wiadomość o zdobyciu Peschiery – i rozbiciu przy niej trzydzie
ysięcznej Austriaków. Lud Rzymski przemaszerował z roku pod Standarami
jego Gajusa Gisbertego, którego podnosił do godności Obywatela Rzy
mskiego na Kapitolu – I Gisberti ze Rzymi w ręku – dziś
i zapowiada im bliską Koronacyą Karola Alberta, na Króla
Włoch północnych – Słowem Lud Rzymski przejęty ze Świętym
Ojcem – ubóstwia go i Gajusia radosny dzień dzisiejszy – i jakby w
dzwoniła Ojczyzny – ach! i którzyby nie radował się z nami –
Rzym w duszy odzywa się dziś: Zmartwychwstanie – to nasze hymny do Latium

[illegible]. Jam nareszcie na wielkanoc jestem do Rzymu zdążył, nie drożeli
dzie i Afryce – wracałem i w zgrzebnych okolicznościach nie spotkałem
nieprzyjaciela Kościoła pańskiego – niewiem co i jak powiesz – bo tam to bliżej
ycia, dowiedzieć się prędzej niżeś mógł radę – Powiedzmy to rzecz
– robić – kiedy i gdzie – sposób nieznośnym bez wątpienia – co mam po
– abym chciał raz już przestać mą rzecz do Oyczyzny – Boże – Zmarło
mi lat tyle – jeszcze kolatam lat tyle – Na Cmentarzu dziś Ojcowskim, prze
ciw skim poprzez Ojców, uczułem się tylko Kubek Boży i Oczyzny
jakiem się urodził, by zamknąć bez dla niej na śmierć potrzebnym –
moją dobrą wolą – chęcią – Stoję i czekam co stanie wtrąca – aby na
nie zacząć się niepotrzebnie i nie zmarnować, resztę żywota. Za
mię ad was, jak najprędzej do niego – rozkazów – rady – Czekam chętnie
wszystkich Braci od radzonych waszych – po braterskim pożegnaniu
Pasterza Serca – My tu z Ojcem Hipolitem modlimy się za was – za
bliźnich – i pozdrawiamy Was błogosławieństwa i najserdeczniej się uściskamy
politanicki Burkan 15 maia, kanonizacya z okazyi która nie pozwoli bo żadna
rozrywka swobód, zdwoić go świecami i kwiatami – wśród całej
zamieszania samowolnie tam panuje – ale za pierwszy Wtorkowe idzie dobrze
Bożego dnia że będą wolni zupełnie! Szczęśliwi! Szczęśliwi – Ty dzie
ci i tylko Cichość przemysłu Czasu radosne obrazy będą dla Oca świętego
nieskończonych obrazów swobody i go. Bądź zdrowi i spokojni
Brat wasz serdeczny
Włodzisław

3 Czerwca 1848.

T.S.2.

A Monsieur Monsieur

Bohdan Joseph Zaleski Polonais

à Paris

Passage de l'Eglise St. Philippe du Roule N.o 1.

recommandé aux soins obligeants de Mr. l'Abbé Charles Kaszanowski aux Batignolles

Rzym 30 Lipca 1848. via Dei 31
Księżna Nr 3 (Madona del Pasolo)
32

Mój najdroższi w Chrystusie Panu!

Już blisko półroczny a jednak choć bielka słów – Bóg za
Tak a szczodrze Waszami i wszelkiemi dobrodziejstwy
opatrzył: Tobie kochany Bohdanie i nieznanemu dobro
dziejowi – da Bóg rzetelnie moje podziękuję – ale do rzeczy.
Ile Twój rozbudził wiele uczuć w sercu – obaczyć ojczystą ziemię
i pracować: może się na co przydać – obaczyć żyna – tylu
ludzi – wiella to ponęta że niepowiem pokusa dla serca
Polskiego – więc od razu przyjąłem wszystko – ale potem przy-
szło mi myśl że jednak ja sam dzisiaj tu w Rzymie konieczny
rzecz tak wielka dla całego kościoła i słowiańszczyzny –
chociaż wszystko dziś opuścić jak z kamienia wyrabiać go
dziś opuścić to?: byłem zachwiany – bo sprawa nasza
teraz pod rozstrzygnieniem nieuwiąd jak stoi bo jest w rękach
opatrzności spraw nadzwyczajnych gdzie tajemnica najściślejsza
nad wszystko jest zalecone – ale mimo to któremu jej ojciec
rozumny jest bardzo całej rzeczy przychylny – sam należy
słowiańszczyzny wschodniego i robi mi nadzieję że lubo niewszy-
stkie się jednak otrzyma – przed twoim listem przyszedł
list od Morawskiego pisany do X Tłuszonima lubo
już bardzo dawny bo z maja ale nader ważny obejmujący
całą słowiańszczyznę – Morawa obiecuje się pojechać i przeko-
nać się że jedyna nadzieja w naszym kościele – szczęściem że
ojciec X Józef pokazał – wiszemy go popchnęli ku pożytku
sprawy – w niem nagli aby relacje szły z naszem wiązań
o rychłej wysyłać na słowiańszczyznę X. Słowiańskiego
zamienia ojca i dla odwrócenia groźącego niebezpie-
czeństwa i zajęcia takie abym jechał do Lwowa – Ojciec w tej
mierze robią propozycję iżby albo mię ojciec i wysłał niby
do urzędowie albo sam pojadę ale w tym ostatnim razie

niechcia byym takiej z próżnemi rękami przyjechać ale
istem i ordynacyą Ojca i do władyków z pozwoleniem
kładania bagnetów do — Skłoda tylko że cały
Ojcu i jest nadzwyczaj zmęczony zdaniami
się tu dzieją przeciwnemi tu coś straszego — partie są
mne — ultra rewolucyonistki i retrogradyści wspólnie ac
różnych celów dziadają — a wszystko po kociemu z radli
w ciemności — w tych dniach szczególniej ciężki bójce
ulicy wieczorem zamordowano księdza bardzo zacnego
wicka liberalnego redaktora dziennika zachowawczego
go bicie na ulicach obojej strony — kilka innych zabójstw
nia się wśród białego dnia — miasto gwardia z bezprawia
chcej powróciwszy samowolnie zajęła mury Jasnej Góry
Ojca i przy ołtarzach liberałów i tam nieznie hulają
i pogrzeb klątwą i to ponoć nieviele pomaga — to go ta
ciły i wynieszyła że proszą się aby na wszystkie rzeczy jak
krótce przedstawienie — Dają się że z dopuszczenia Bo
a dla oczyszczenia kościoła i poprawy tego co wyszło
bów przyjdzie i tu do czego krwawego — gwardia chce
wać prętory aż kiedy dawne wojska — Bóg wielki i spraw
a oko i ręka jego nad nami — Owoż jak widzisz daj
się jechać jeśli będę wydany to może się nieco opóźni
ili nie to chciałbym skończyć 14ty wyruszyć z Lwowa
a zawsze radbym skierować drogę na paryż — Sprawy
moja są nam tu polecą kilku osobom a mianowicie
Wodzińskiej która bardzo i teraz gorliwie się nią zaj
Brata władysława dałem do czytania Twój list: zna
— zupełnie inaczej niżeli się spodziewał to jest zupełnie pro
wszym zdaje mu się że teraz jest z uszczerbkiem na
wości polskiej — że na korzyść rossii — napróżno usiłowa
przekonać że nasz istnieje że zubić jej nie można że pow
przeciwko temu dużego znaczenia i odpowiedzieć cała
szy na to że nieby resztki dla nasiów pracuje on zaś chce

do polak dla narodowości polskiej pracować – wszakże dla
świata naszego oświadczał się z gotowością na wszelkiej
[illegible] – Uniechcieć się on tu bardzo i rozbić na duchu – życie
[illegible] liberałów a chociaż widzi ich nikczemność wszy-
stkich gadania wywierają nań wpływ – Jesteśmy z roba
się serdecznie bo dobry to chłopak i gorącego serca
[illegible] tylko trzeba by mu wyrobienia – chciałem abym
[illegible] odbył ale przy obecnych niepokojach ani my
o tem – Niech się we wszystkiem wola Boża dzieje
[illegible] Z kwadransa na piorunsza – pisanie tego listu
[illegible] ciągle ogromne tłumy wiatem mieście
[illegible] niewiedzą co znaczą aż od rana do
[illegible] dziś się że kurier przybył z wiadomością
[illegible] zwycięstwie nad niemcami – pisałem
[illegible] już że Matki Mahnpny niebywam odkąd

[illegible] nie chronił się do obrządku łacińskiego – bo nie
[illegible] potwierdzić rzeczy które uważam za dzisiejszym
[illegible] za nader szkodliwe – Jestem przekonany że
[illegible] tenero bardzo x Aleksandrat (co dla was) potem
[illegible] polskie które otaczały matkę i z niechęcią
[illegible] jakimś poniżeniem o tym obrządku mówiły
[illegible] ubogie matki dla zebranych niby nowych
[illegible] pomnie a chęć miejsca swego [illegible] —
[illegible] Zdrowiam was wszystkich uworo jak najserde
[illegible] ej i polecam Bogu i Naj. Pannie —
Wasz Wrak w Chr p n

[illegible] bez miał jakiej odpowiedź to kurierem napiszę
[illegible] Józef dał mi 100 złotych —

T. C. 2.

A Monsieur Monsieur

Bohdan Joseph Zaleski

en France Paris à pa

rue 18. rue Basse

Krym 3 sierpnia 1848 r.
via dei Greci Nro 3 (Madona
del parcolo).

4/34

Ojcze najdroższy w Chrystusie!

Z: i na kurjera wyjątkowo ten list jakom Wam pisał
dniami — Pisanie tego zdecydowałem się wczoraj
14. b. m. ale jakem Wam nadmienił niechciałbym jakiś
innemi rzeczami, chciałbym jakiéś słowa dla naszej cerkwi
wieść z Krymu — Dla tego podałem na ręce tego Monsignora
jaki się tu znajduje rzymskiego krótkie przedstawienie do Ojca
którem wystawiłem smutne położenie religii na Wschodzie
i konieczną potrzebę podniesienia naszej
ale wszystko wyjątkiem zdania moralnego: nic
wojego — dodałem że muszę temu jakiś ale że mogę
albo jako wysłannik Ojca i a wtedy proszę
osoby zaufanej z którą mógłbym swój projekt
ułożyć: dla mnie: swój sposób działania — albo sam
ie: wtedy proszę o serdeczny list od Ojca Świętego
dynałów: nadzieję uczynię dobrego dla cerkwi — położę
na piśmie zarzuty Kościoła katolickiego
mowania niektórych osób z obrządku łacińskiego
— swoją drogą mówił niejaki Mgrowi że ja
krym wyjechać 14. on mi odradzał mówiąc że lat
to zniepokoi Ojca i: może przeszkodzi nie
mania tego o co się proszę gdy tem sposobem robić
ważnie można nic tylko to ale: nieco a tamtego
jektu którym dawniej przedstawił Ojcu mam, tak
ę muszę się jeszcze zatrzymać nieco zamierzając
nalizę wnet po otrzymaniu jakiej bądź odpowiedzi
wszego — o tem wszystkiem nie mówcie chyba jasno dla
dzonych ludzi. U nas tu ciągły niepokój — każdy

Wam pisałem ostatni list donosiłem o radości z pobo-
ców owej pokazało się że wtedy się połączyły
pobili ale ci okropną porazkę sprawili Generał Albert
wtedy przerażeni i burzą się chcą wojny – a skarb próżny –
liby srebra z kościołów pozabierać i dzwony na dział
dzie i zawsze niechętny wojnie i niepokojami ciągłej
lejszemi coraz więcej się zraża a partia reakcyjna
stęp i ujęcie go wkrótce – zdaje się że przyjdzie tu do
rzeń a może krwawych jeśli Pan Bóg jakoś nieodwróci
nieszczęście wysoliło duchowieństwo nieroznemi duchu
trudzeniu zawsze chce się trzymać średniowiecznej
jej arystokracji – ja jestem przekonany że ta jedna
dzie kościół w całej świetności – i jeszcze inna
prawdziwie jest ancilla domini – moja rzeczywistość
ny Bóg uwielbiona na świecie – X. od St. Lazar
szy na wieś – X Alexander do Genui a stamtąd
zna – do Galicji – boję się aby tam [illegible] nie
jest [illegible] niechętny unii – Generał która wróciła
była mury Genui po namyśle ustąpiła z kantonu
groźby liczny jakby jej ujęcie i [illegible] – Teraz mo
polska lepiej pójdzie bo dobry – Karol Albert – lubej
sercem niechętne jej – po świeżej porazce napewno
ją się nieszczęście z bohaterami – Niewiem czy
Bydaw napiszę dalej bom go niewidział a zaraz
nigdy niemożna – wiesz się teraz do malarstwa –
że ogromne postępy robi w tej sztuce – Kozak ma
chłe przybycie – inaczej się z wdzięczną malarką –
mnie z Genui prosząc abym tu poświadczył że
com i uczynił to obce wprost z bryczki do
teraz parę zakonnic włoskich po dominikańsku z
cii kanonika del Bufalo którego pozdrowienia

…sii a nawet przystaje aby przyjść obrządek naszej
…ji – tak to kiedy mułła Maksyna zawiodła nasze
…djała ieja P. Bóg zdoła innym sposobem wynagrodzić. Są
…ciągle Warsylianie z tutejszemi mieszkani bardzo poszczęśliwi
…yna bo
…tu do
…eodzowić niemożemy ale zawsze będą nam przydatni bo chętnie
…i dużą w pomoc z nauką śpiewu itd. – pisałem do X Marchetti
…ieznaj bada wolą Bożą czyby nie było aby się ze mną połączyć
…tej wsi bardzo przydatny dla nowicjatu i nauk – Kadzyni bardzo
…ojarz
…liczne
…lebaw
…ad maj
…narobi
…owicia
…tąd w
…wszy mo
…tulejsz
…wne pr
…czy kto
…ntać g
…twa – po
…k ma t
…kę – pi
…ie nie
…chabu
…z kompl
…dzieby się
…ieczne bo z czasem skapo mi teraz a wiadomości im udzielisz
…mienia – pozdrawiam was wszystkie serdecznie jak najserdeczniej i Boguj
…ji Panienka oddaj prosząc o modlitwę – Brat wasz pozdrawia Wasz Brat w Jezusie
X Jerlicz

…ych ustanowić premia na dzieła teologiczne dla starodo
…kim językiem bo musimy przyjść do tego aby Bohosłowie
…po starowierskich się wydawało – jeżeliby to mo
…ć to radziłbym aby naprzód dzieła mogące służyć za
…ące dumaczyć np dignorego Homo apostolicus (z
…ienie teologii moralnej) – jakoż teologia dogmatyczna
…ościół personego – zrobiłby się tym sposobem wielka przy
…ej literaturze słowiańskiej i wielki wpływ na ich
…ale trzeba aby razem towarzystwo obmyśliło: koszta by
…ia – napiszcie mi zaraz to jeszcze list ważny moje odbiorę: do
…lic – co zaczęło jestowo towarzystwo? jeżeli warto tobyśmy wszedł
… X. Pio: nadejście – wiadomości udzielić a do niego ani do kol

À Monsieur

Bohdan Joseph Zaleski

Paris à Passy

rue Basse N.o 18

PARIS (60) PASSY
12 AOUT 48

Rzym 23 sierpnia 1848 r.
Via dei Gingari Nro 3. (Mad.
na del pasciolo)

przed samem oddaniem listu dowiaduję się rzecz * Jedzie wielu jadzie do Paryża – miał
lać do Drezna: potem do Galicyi z p[ani] Łopacińskiej ale jej córka umarła w Livorno ma
a więc wrócił z ciałem a tem czasem Matka co go miała nebaić w Genui rusza dalej
polaków niema tu nikogo – postępki się rzeczą – pobieżnie nadmieniam się związała –

Mój w Chrystusie Panu Najdroższy!

Niewiem czy nie odebrali ostatnie dwa moje listy jeden przez
Wiedeń w odpowiedzi na list Bohdana drugi przez nieistniejącego Jarusz
kiewicza gdyż być może jemu w obu mylny adres podany niemogąc dobyć
przytaczki do listu Bohdana Nro. podpisałem 18. me Basse – Od tego
czasu odbyłem małe rekolekcie w albano a nadzieiny P. Bóg tak zrządzi
że jem tam znalazł silnego protektora dla sprawy naszej cerkwi w kardy
nale ostrim tamtejszym Biskupie całego świata tego. bardzo gorliwym
za [illegible] professorem teologii: pod nim wse nauki odbywać będzie.
później przez jakiś czas być mieszkaniu w Wiedniu i jest dosyć obszerna
z tamecznemi prawami – wstęp do pieczy ułatwiła mi szczęśliwa wiadomość
o tobie pełna gorliwości dla cerkwi – po wysłuchaniu całej rzeczy wziął
rzecz na serce powiedział mi „ja biorę na siebie tę sprawę trzeba ko-
niecznie utworzyć patriarchat: patriarchę" dodał „ma Nicolà
ma il Diavolo on zechce u siebie zrobić patriarchę" odrzekłem ja
ma il Diavolo a ja do patriarchatu wytłumaczyłem że to wbrew pra
wie jego polityce – Owoż kardynał chce koniecznie aby ustrzymać
ten wyjazd i już z gotową decyzją pojechał do Lwowa gdzie na dzisiaj
stały stolica patriarchalna – Byłem 3 razy u kardynała a P. Bóg
tak zrządził że Mgr. Ferrari który był referentem tej sprawy przyjechał

każy do Albano i ostatnią razą wspólnie z nim i kardynałem mówić
o sprawie – Ten Mgr. każe mi każy zatrzymać się i ma nadzieję że
położony przysłego miesiąca rzecz rozstrzygnięta zostanie, jest on zwiększ
jemniłą niemoże mi więc powiedzieć na jakiem stanowisku stoją
rzy ale robi mi wiele nadziei – a skąd inąd wiem że Ojciec i jest
chylny naszym sprawie – Tak więc jak widzicie jest za co Bogu dzięk
bo mam mocne przekonanie że organizacja dobra kościoła pozna
kin nam większą rusi naszej a straszny odpłas miec będzie w
szczyście całej – Ale razem trzeba gorąco prosić P. Boga o błogosławieństwo
stwo i łaski dla nas abyśmy naszemi grzechami nieprzeszkodzili w wyp
nia miłosierdzia Bożego – Dla tego proście X. Dasganeta aby polecił
naszą modlitwom arcybractwa – Zarem każe że musz
zaczekać i być może że razem pojedziemy do Galicji z czego bym
się cieszył a temnarem jeśli robicie jakie kroki dla siebie o pozwo
nie udania się tam to starajcie się spałem i dla mnie co w dzisiej
obchodzącej dla mnie jako dla dzieła uniwersalnego niebędzie zdaj
trudnem – Pani Kabaga z wiednia pisze mi każy o smutnych
jeniach Galicyjskich niektóre rzeczy daje mi bardzo ważne ja
to co jest jednym z powodów niechęci ku kachom że proboszcz
łacińscy w Serafach ruskich pobierają od naszych dziesięciny
chociaż mają tylko liczby mają tysiąców a tymczasem nasi proboszcz
w tychże miejscach mają tylko mało gruntu na całe utrzymanie
Teraz obmyślajcie tam fundusz na drogę do Galicji – List ten za
Odeślijcie zajęcie stowarzyszy go pocztą do nawicy i ofiarowanie

chciałbym się porozumieć z X. de Lamenais bratem odszyc który
ozy[illegible] radzę brać szaty chrześciańskiej bardzo odpowiednych naszym
rubom aby jeśli P. Bóg pozwoli przy naszym zakładzie zakładu
dobnych braci – Miałbym wam bardzo wiele o różnych rzeczach mó
ale spodziewam się że łaską Bożą wszystkie się obaczymy. Ustnie
ernie pomówiemy – U nas tu obecnie umysły usposabiają się
przez jakiś czas były bardzo źle umysły niespokojne ambitne
gnące stanąć na stopie rządu a wydrzeć go Ojcu S. mądry. buntu
dawnych zapaleńców nierozumiejących się wielkość. świadomość kto
ich wypływa z papiestwa a zgoła nieumiejących ocenić wielkiego
ojca Ojca S. który temi czasy wiele goryczy doznał – wielu bardzo
tu jest powiadają że 18 września Ojciec ma się rozumieć że między nami
będzie retrograd – Jest tam w Francji pewien Mysłowski z Galicji
pozbawiony niejaki dobrzeń się znał – poznajcie się z nim a przynajmniej
Józef ja nawzajem i odemnie serdecznie pozdrowi –

[illegible] Myra Sobol który przedstawiał Ojcu S. mój projekt powiedział mi że Ojciec S.
go dać kilku osobom świadomym rzeczy aby dały swoje zdanie i potem ma pieczę" pod
rzygnienie kongregacji która o nim zawyrokuje – zatem niesądzę aby tak prędko się skoń
ale obiecuje Mgr. Jenari będzie się wszelkie starał aby jak można przyspieszyć a to zapomo
rdynata ostini – pragnąłbym bardzo rychłego rozwiązania aby chociaż z wami razem
chać do Galicji i jeszcze trochę odetchnąć rodzinnem powietrzem a w P. Bóg zostawić
na chwałę Bożą i na pożytek braci – z tego co wam piszę widzicie możecie że jednak
e zaczęto się tutaj zajmować naszą rzeczą – pozdrawiam was najserdeczniej wszystko
: waszym gorliwym modlitwom się polecam a szczególniej Marianka niech tam za mną
u grzesznikiem pozostałego do P. Boga – Władysław wyjechał pono do Genui niewiadomo
się z nim bym był w Albano kiedy przyszedł się pożegnać więc nawet niewiem kędy
e wiem tylko że kwestia mi bardzo gorąco radzi wyjazdu polskiego a to już być nieprzy

Wasz brat w Chrystusie X. Lendecki

zcie mi –

À Monsieur Monsieur

Bohdan Joseph

Zaleski

à Paris – Passy 18 rue Basse

Rzym 3 Września 1848 Via dei Giungari nro 3. (Madona del Pascolo)

Mój najdroższy w Bogu!

Trzebaby nam jakoś uładzić naszą korespondencyą bo oto już 4ty list piszę po odebraniu listu od Bohdana a niewiem czy który z 3 uprzednich doszedł rąk waszych tem bardziej że: Józefa swoim liście nic o tem niewspomina – pierwszy pisałem wprost przez pocztę drugi przez kuryera ale nie na ręce xięży – trzeci na ich ręce równie jak i ten obecny – Być może że przypisują tenen adres który w liście Bohdana był zamazany i na dowyjeździe potrzymałem 16 nie basie à pasty – Bogu Najwyższemu dzięki sprawa naszej cerkwi za przyczyną Boskiej rodzicielki staje coraz na lepszej stopie, nadzieja są coraz pewniejsze bedzie że niaprowicum pewność że otrzymamy bardzo wiele jeśli nie wszystko czego się domagamy tylko o tem nieomówcie jeno osobno z nami jednomyślnym lub tym którego przyszło nam należy na dalszemu działaniu – Słyszeliście zaś całej rzeczy świadomi byli wypisz wam wypadki zaszłe po ostatnim moim liście – Owoż byłem u kardynała Ostrowskiego który z równą przychylnością zawsze oświadczył mi się dla projektu powtórzył że bierze tę rzecz na siebie jako naturalną sprawę i miał o tem mówić z Ojcem Gen. przeszłe kazał mi koniecznie być a je trudną do wypędzenia to jest przyjmowanie do kolegium Rzymskiego słowiańskiego siły matyków co mogłaby nadto jego zdania szkodliwy wpływ wywrzeć pokazując niby obojętność jejakeż Rzymu dla zjednoczenia – co do patriarchatu powiedział mi że nim Mgr Sorbali mógł że to jego jest rzecz przyjąć – Naturalnie ieno się nie upiera przy myśli mianego kolegium to rzecz podrzędna – może się gdzie indziej zrobić – Byłem potem u Mgr Jordani który zawsze najżyczliwszy i kazał mi czekać w Rzymie – Chciałem wszakże bliżej poznać usposobienie jeneż Ojca Gen. a upadem zakomunikować mu wyjątki z listów tak morawskiego jakoteż i Kaboga prowadzi do Ojca Gen. x. Wołkańską (która całą duszą jest za tego projektu) bawiącą w Albano aby mu do Ojca Gen. z temi pismami – Wymówiła wszakże przeliczny do kardynała Ostini o którego wpływie że rozstawiłem tego projektu przyjął uprzejmie – zapewnienia uprzednie powtórzył – potem długa była u Ojca Gen. sama zaszła rozmowa o naszej Cerkwi powiedział że to jest dzisiaj najważniejsza sprawa dla kościoła że każą ją rozbierać że jest zdecydowany utworzyć patriarchat dla Ruskich – i bardzo wiele innych rzeczy mówił których spamiętać niemogę – Tak wiec jak widzi Wasza Boża rzecz stoi na dobrej stopie – Byłem potem u Sorbali. podałem mu notę jaśniejszą niektóre punkta: nagłaszą do spiesznego działania. korzystania zekwil. ponmej kiedy rząd austriacki niebędzie przeszkadzał – odpowiedział mi że jeśli danie sprawy referentów niebędzie długie to on wygotuje raport w bieżącym miesiącu: przedstawi go kongregacji ale jeśli będą referata długie to nie będzie a na przyszły miesiąc październik kongregacye zamknięte będą (są wakacye) więc by decyzja mogła dopiero być w Listopadzie – wszakże dodał

nichcdy; w październiku bywają kongregacye – Jeśli przeto na zimę zdasz się do
to podobno z wami niebędą się mogli zabrać wszakże jak tylko decyzja tu zapadnie zaraz wyp
zawsze na Paryż bo chciałbym z nieć się z rządem i udorzyć się aby nam zapewnić protekc
na wschodzie – Jeśli tam fundusz na drogę z Paryża do Lwowa obmyślić będzie mog
by dobry bardzo dobre wszakże nie trzeba go tu przysyłać ale niechby mnie tam czekał
Jeśliby się wprzód wyjechali to mi napiszcie kto tam jest z polaków w Paryżu z kimby
wejść w stosunki bliższe – Łazowmi dał mi dać się kardynał ostini zarzut mi zrobi
kręgu pieniędzy tak to ważna jest w rzeczach nawet duchownych ta nieszczęśliwa
stia pieniężna – trzeba więc obmyślać sposoby zgromadzenia funduszów – jeśli mi p
pozwoli dostać się do Galicyi to pomyślę nawet o założeniu w naszej cerkwi bałucz
rystwa jak Lyońskie rozszerzenia wiary dla wsparcia naszych misyi – Coraz jaśniej
daje mi widzieć jak rzecz ta około której się teraz mamy jest ważna; jak wielką ma przyp
dla całej słowiańszczyzny – nowy świat tam będzie – a i dziś to jedno dodaje pogorzć rany
dy smutne istnienie u nas – ale bez wielu jeszcze boleści wiele cierpień nam przejść trzeba
od dwóch – upokarzam się w prochu przed Bogiem z nędzy mojej bezmiernej; proszę aby
lepszego i pożyteczniejszego i silniejszego do prowadzenia tej rzeczy bo się lękam abym mojemi
tnemi niewiernościami Bogu i podwaszaniu mojemi staraniem nie stawał na zawadzie
nia się dark i miłosierdzia Bożego aby zły robotnik niepogrzebł świętego dzieła – ach. bra
módlcie się za mną módlcie się gorąco proście o modlitwy pobożne drugich aby ze Bóg raczy
go lepszego do dzieła albo żeby mi dał łaski potężne bo tu świętym być potrzeba a nie mnie
się przewyższyły głowy moje zgrzeszenia i nad miarę włosów mojej – Boże zlituj się nad
Jeden Ksiądz polak bardzo zacny który już nawet cierpiał nieco dla wiary z obrządku łac
oświadczył mi się z chęcią połączenia się ze mną i pracowania razem spodziewam się za
Boską że będzie z niego dobry missionarz – pisałem także do X. Marchetti aby badał wolę Bo
Będzie li się podobało Panu aby się także z nami połączył znajdź namyśla się nad tem to do
nie nieodpisał a już dosyć dawnom mu pisał – Kijów nasi polscy są najobojętniejsi
kiej sprawy – zdaje się że rzecz ta powinna być ich zajmować żeby powinni trochę bronić się
gają w cieniu tymczasem w niższej najmniejszej pomocy – zimno największe – nawet wszyst
ich jest bliższe co ich dotyka jest odemnie zdaleka – byli nawet osoby które z początku
zajęły się rzeczą naszą a potem różne zarzuty czynili – nadto X. Aleksander z wielką rad
donosił mi w liście który tu dopiero dzisiaj mnie a był posłany do Konstantynopola
Matka Maryna przechodzi ostatecznie na obrządek łaciński: oddaje się na zawsze jez
ster duchowny – mnie samemu kilka razy mówił „to jujeję zagrzeb w unii, podobno
na czas podróży miałeś pozwolenie przyjęcia tego obrządku, kiedyż wrócisz do obrz
łacińskiego" itp. – jeden nawet powiedział że kończił kolonię tylko inne obrządk
łacińskiego – piszę to dla tego abyście wiedzieli jakie stanowisko jest nasze do Kijowa po

tha Makryny u której teraz zupełnie niekrywam w ostatnich czasach miała wiele przy-
ji wiele upokorzeń – zdaje się że P. Bóg dotycha jej i łaskawe za krzywdy jakie uczyniła Ad-
jadowi bo krok jej jest nią rzeczywiście ale już zagrzepła za daleko niema odwagi aniby się
ę się – zdaje się że zakład jej skłonicy się na niczem – miała taką przyszłość" wstąpienie
m – pole pracy niezmierne – i wszystko zmarnowane – bo klasztorów Łacińskich jest w Kryme
to – basyliaszki bez basyliaszów się nie utrzymają – i zakład ten ubocie wśród tylu zabron
ych; rozwieje się tem bardziej że matka jej podeszła i sama do kierowania niezdolna,
raz chwieje się wszystko: burza się straszna gotuje – biedna matka serce mnie boli kiedy
i myślę: Boże nie cobym dał aby ją ochronić i podnieść sprawę zniweczoną – o! niech Pan
szy tym którzy do tego rękę przyłożyli: rozmuchali – Juna rzecz dla mnie taka bardzo przykra
że OO Basyliańscie którzy tu jest 2 skądinąd bardzo rzetelni ludzie ale rzeczy naszej
innują – widzą oni tylko swój mały kątek i swoje prelaty nizowane wszędzie obrzędy
przyjęłem tak jakby zreorganizowany wpływem jezuitów – zarem ugięta miewamy dysputy
się rozumie się zawsze z miłością chrześciańską, braterską – ale źle że żadnej pomocy
niemożna a tak nam ludzi potrzeba bo moja zaraz pracy ogromnej rozpoczęć w Bułgar
dalmacji, Slawonii, Kroacji, na bułgarskie itd więc trzebaby mieć dzieży – ale P. Bóg da – że-
acie kogo w Galicji takiego coby się zapalił rzeczą a rostropnego toby dobrze było napisać
patrzyć wad tam dzieży tak łacińskiej jako i naszych którzyby się chcieli misyom poświęcić
przyjechawszy już znałaz przynajmniej co upatrzonego – nowicia zrobiłby ony dla P.
na wiosnę pierwo przebiegając wioski galicyjskie i ewangelizując lud – pomódz mnie

dam chciałbym się zapewnić o siedzibie tutaj – bezwątpienia ojcze i da nam jakie tela-
ja zamieszkałem sobie ś. Klemensa gdzie nad to naszego ś. Cyryla leży a cerkiew do się te-
na naszy obrządek przerobić ale jeszcze z tą proprzycią nieczystą – wspomnienia tylko
nadowi bolesnemu kłosemu się to wielu podobało – więc teraz pisać do Kroacji aby mi tam
przysłano natychmiast: dzieży równie jak do Bułgarii – Wszechacz czy Bohdan niema
stosunków jakbym chciał: tam zawiązać co bo mi się widzi że protestanci nasz niby
dalszy od naszej cerkwi mianowicie jeśli będziemy mieli wszechsłowiańskiego patriarchę
isałem się Wam jak za dobrych czasów a tu tak mi z czasem skazę a jak na tej nie
im go dobrze użyć: wielkie jego użyć stawie na próżno a takiego nie warto że nawet
go poprawić się nie umiem a cóż dopiero z większych rzeczy – niech Bóg najwyższy
rzyczyny matki naj.: i ś. Patronów naszych pobłogosławi nam wszystkim a szcze-
ni łaskami niech nas darzy abyśmy Mu jego chwałę czynili: potem dostąpili chwa
ięznej – Dajże Nas wszystko czworo Boże: i najpierwiej Waszą serdeczny

Brat w Chr. ś. N. – Hipolyt Pius –
mysłitiju Bolijaru –

À Monsieur Monsieur
Bohdan Joseph Zaleski
à Jassy près Pascani -

Rzym 23 Września 1848
Via dei Giangari № 3
(Madona del Pascolo)

Mój najdroższy a Chrystusie Panu!

Przed paru dniami odebrałam list kochanego Boha
z 9 Września domyślam się z niego że wszystkie
moje listy do rąk Waszych – z nich wiecie o całym obro
ie sprawy naszej Ojczyzny która Bogu dzięki dotąd dobrze idzie
jeśli będzie taka wola Boża wszystko otrzymamy pomyślny
koniec nie prędzej wszakże jak w Listopadzie bo kto już wszy
ko przygotowane ale w przyszłym miesiącu są wakacje wszy
stkie sprawy się zaniedbują – Obecnie drukuje się Dania
sprawy z mojego memoriału i sam memoriał dla komisarzy
od Sejmu Ojczyzny a która ostatecznie wyda
wszystko samo wszystkie drukowanie już uskuteczniło się sprawa
warna, uznana, zrobiła – Daje mi się że dla nas dzisiaj
jest rzeczą najważniejszą będzie to szlandar dla słowiańszczyzny
y całej będzie balsam gojący spory a jestem pewny że mój
e słuszny odgłos w całej Rosji bo jak to z listów dowiadu
my się Rossia jest cała zorana: przeniknięta duchem
nowszym liberalnego tak że car nie śmie tknąć się
ej blizny groźnej zniszczeniem jego potęgi – Swoją drogą
a musiał zrzekłeś jakkolwiek dalsze przyrostanie ustępu
ko mój fundusz podróży jakkolwiek tylko prowadzi się spie
nie jak najrychlej do Galicji bo nie się kiedy tam przybę
pomyślnej dacyzyę tym samem zajmę stanowisko a dlatego
ierowniej korzystniej dla sprawy Polski: dla braci tych mają
racować – Kolejny to ten rozjazd Rusi naszej od Lachów
ieje on bardzo smutne następstwa sprowadzi dla obojga
ów ale jest on następstwem nieroztemu politycznego
iesprawiedliwości Lachów: dziś niema innego lekarstwa
mo szczere pobratanie się – z ludem ruskim: z serbowia
mi: z narodowością przyszłością jej do bratersztwa

równości z narodowością polską to nego duchy do dziś
zrozumieć niechcą: tu zdaje to mi się mówić z wielkim
zgadzającemi się na swobody polityczne ale o narodowości
skiej ani słyszeć chcą — Jeśli P. Bóg dozwoli zorganizować
kiem naszem wtedy będziemy mogli skupić ludzi co wyboi
szych: działać poważniej tak na duchowieństwo jak i na naszych
Temu trzeba przy tem zgromadzeniu wszystko co jest znamienitsze
na dowiedzenie się rzeczy — Dziś do tego potrzeba znać ludzi
mianowicie z duchowieństwa ruskiego moje mnie nawet
tu zapytują o jakieś ludzi dla tego piszę tem wam o niej
w stosunku z Galicją: teraz nagle abyście tam do biegu z
pewnych napisali: prosili o przysłanie nazwisk dzieci
jej dzieciach odznaczających się pobożnością gorliwością i do
duchem — ponieważ zaś zamiar mój udania się do Galicji
wstaje tylko odwrócenia się prosiłbym kochanego Boh
aby napisał do Gubernatora Zalewskiego o pozwolenie mi
nia się tam lepiej mieć to gotowe niż kłaść na nazie
władysław puścić był tylko pogłoski że wyjechał do Gen
a temerarem przesiedział upały w albano: będzie tam
jadłem znalazłem go z wielkim podziwieniem mo
mi że chce tu przesiedzieć zimę całą — nieporadał list
dana rozmyślnemu się nieco radują że go już przed jut
niegnają to może kilka dni dołączy — Odebrałem wcz
odpis od Generałgubernatora z uprzejmą gotowością do pod
się im wspólnej pracy zdaje się że: X Marketti nie jest
li od połączenia się tak nie za łaską Boga na wszelki
dek mały zawiązek będziemy mogli zrobić — Teraz pisz
jekt naszego urządzenia się który myślę przedstawić
i jak tylko zapadnie pomyślny wyrok w sprawie prosz
Temu o wyznaczenie panu jakiego kościoła: klasztoru
ski nastąpi będę się starał urządzić kościół na sposób wsch
to jest z carskimi wrotami: już do malowania zamó
bożała który temu wiele rad — Co do ciebie kochany Boh

do was dają mi się że jest P. Bóg pobłogosławi tutaj to
moim przyjazdem do Paryża rzeczy rozjaśni: będziemy
wie stanowczego postanowić – teraz tylko módlmy się gorąco
o łaskę ducha Pana prosząc go o światło prawdy, sprawie
woli dla nas: dla wszystkich – stawajmy przed panem w coraz
większej czystości gotowi na wszystko bo może jeszcze ciężkie chwile
uchodzić będziemy musieli – wśród gwałtu namiętności polity-
czych wśród nawrzuceń tych nienawiści wśród upadku duchowego nam
ba podają rękawicę wiary miłości: pokoju – rozpoczniemy i my z
za nasze miłością państwa, miłością braci, ubłagajmy się za
cha wewnętrznej abyśmy za łaską Boga podołali trudom które
czekają – wyganiajmy niepokój z serca nasze nie twórzmy
rzeczywistym gwałtem podnoszącym się na około nas to
chaos z którego wyjście niby nowe stworzenie odrodzenie dla
no słowiańskich – daleka to przyszłość ledwie wzrok nasz tam
nie ale możemy kilka cegiełek przydźwigać do tego gmachu
dzie dnia zaniecierpliwić budują dla dwóch: niecierpliwia
bo radziby ujrzeć dworów pracy nam trudy budynek wzniosą
należy być cierpliwemi: wiernemi bo pan z którego imie
dzidać będziemy mocen jest a nie opuści nas niemoże.
K nas z krajowców prawie niemasz nikogo – panna Bacha
pani Grabowska z poznańskiego są gdzieś w okolicy z resztą
o niema prócz artystów nowidowie pono obaj są a nawet na
nich niespodziewają się nikogo jeżdżą dla rozruchów jacy dla c-
rego brabu pieniędzy: trudności zasypotrzeby – Matka
chrystusa w tych dniach chorowała ale już lepiej – P. Bóg
jak się słuszny jej fundacja dadzą Bóg aby z tego nie
pożyteczna jaka szkoda dla kościoła – co mówiono: co sama
przyszła była fałsze czyniła: dotąd niedał pozwolenia na
wejście na obraz dał łacińskie odesłał to do kongregacji
propagandy – jakem wam pisał z powodu tego: z kilku
pogadanek kawałków nierozumnych stracił Matka całą
ufność w władzę kościelnych – a: sama niezdolna do pro
jścia w władzę kościelnych – a: sama niezdolna do pro
dzenia rzeczy – w tym nie spokojnie ale pod spodem

wore nie w Rzymie bo ten obojętnym okiem patrzy
wszystko owszem skarży się na powiększone ciężary ab
w gardzie buntowniej pragnącej wydrzeć władzę z rąk b
s. a utworzyć rzeczpospolitą w której by sami panowali
vali a co gorsza powodzić i zniechęcony – mówią n
o powrocie do władzy Lambruschinicgo bracia ja jed
niewierzą jeszcze – Ministerya przechodzi jak słyszy
raz od kilku dni jest ministrem Rossi ów francuz
dawny ambasador mają nadzieję że on trochę rzeczy
dzie przywróci – Jak widzicie wszędzie jest jakie
niemoc powszechna cierpienia – Cyfrę poznał
Mystowską – Ojcze kochany Józef chciał się zająć
go prosił aby zebrał wiadomości dotyczące zakładu
Lamenais założyciela braci szkoły chrześciańskiej
wiosek tj ich regały konstytucje itd abym te rzecz
z was jak przyjadę jeśli P. Bóg dozwoli – Listy wasze
oddawajcie Mgrowi Lasagni z Miniaturze pisz
do niego proszę aby mi je przesyłał tym sposobem
uniknie się kosztów i adres swój nowy mi napisz
jak najrychlej tj przez pierwszego kuriera abym
dział dołóż pisać jeśli się zajdzie ważnego – Jeśli
to napiszę list do Adama który mu doręczycie Chcia
napisać do Witwickiego ale niewiem gdzie jest a jecha
na Clermont trudno mi będzie przy szczupłym zapa
jak może być na drogę – Niech was Bóg błogosła
wi wszystko szczęście a darami swojemi za przyczy
Matki Bożej dany – Ucałuj Brata Wielkiego Kaliksta
i krakowa jeśliby się mieli jakie wiadomości kaz
inąd niekażcie mi a natychmiast odjedzie

woj napisałem list do Adama przesyłając go zapieczę-
tuj i oddajcie i proście aby odpisał – bardzoby mi
zależało aby mi jego serdeczne szczere przyjęcie do Londynu
dojść ten list jutro go szczególnie polecę Matce Boskiej
ofiarze świętej – Chciałbym mieć gotowe pozwolenie dobrze
aby zaraz po tutejszej audyencji wyruszyć bo to co piszę do
was jest nader ważne obo pierwsze słowo naszego pobytu
może P. Bóg mi pozwoli mieć w tem jakiś udział – jeśli będzie
wola Boża to się o tem przy modlitwie i poście naradzimy
z wami – ale dla tego proszę was szczerze kochany Bohdan
byś pisał do Zaleskiego Gubernatora o nasze pozwolenie
mnie księdza ruskiego – Zadzwoń tu list do X Gadlewskiego
dawnego nowicza niedawno wyświęconego księdza odeślijcie
a mnie napiszcie pierwszym kurierem gdzieś on te
lata – w tej chwili odebrałem list z Rzymu serdeczny
dawnych Expirzenshiennu – mówi on dobrze tylko obawia
się rzezi – widzę że się bijąc jest między niemi nieco
chłodu – w jednym miejscu jest wzmianka o walecznym odzy-
wie potaków – biją się zaś z Węgrami – inicjatywę wzięli oby
tey – Metropolita kartowacki który wziął tytuł patriarchy
tego stoi na czele ruchu – jedzie on w delegacji do Jasnego
do Cesarza – ale snadź nienajlepiej przyjęty – przemawia
tam grozi rzuceniem się wszystkich Moskwy lub Turcji tudzież
zawaniem pomocy na zachodzie – odezwa do katolików węgier-
skich w dniu pokoju i miłości napisana – wszystko niewiem
jest tam niepomyślnie – X. Edwarda pozdrówcie i powiedzcie
mu odpiszę waszym kurierem – odzielcie mu zwiadomo
tutejsze Wam – piszę – W. ad Hellen dni przyjechał tu skoro
wrócił – zmienia on tu wenecji miał bawić tylko kilka
dni ale może i dłużej pobędzie – bo niewiem czy będzie miał
co robić w wenecji – wczoraj wojska papieskie ruszyły tam
mówią aby przecie Austriacy niemogli tak samopas władać

Da panitwo papieskiey jakto po dwakroć nienyniejszy — Cyrkiel
postawić im broń — polecam Was Panie i opiece Bożej
rychłej odpowiedzi a radbym
a nakoniec ja Bóg musiał odpowiadać —

Wasz X Hippolit —

Albano 12 października
1848 r.

43

Mój najdroższy Boże!

Pisząc Wam kilka słów aby nie zapomnieć kuzyna i dla tego że pan Tyn bursierem do wyjazdu do Albano gdzie 4 dni bawię a pono do końca miesiąca przebędę nie mam nic specjalnego od ostatniego mojego listu nic nowego wydarzyło się naszej miejscowości - z pierwszym tego miesiąca rozpoczęły się wakacje gimnazyum i wszystkie szkoły się zamknęły i sprawy zawieszone spoczywają aż tyle że Dominik wygotowuje prace aby dla komisyi która także w tym miesiącu zajęć wyznaczy a kandydatów dla radzicielowa - co do patriarchatu dają się że ten będzie mianowany - na to jest zgoda wszystkich w całej Europie trzy punkta uważane zagodne - patriarcha - kardynał - misyonarz. Rzymie - módlmy się moi najdrożsi aby pan pobłogosławił - ja radbym już co najprędzej jechać bo i dla syna mego potrzebuję [illegible] pisał: do X Jezefa o nim przez miesiąc pytają się co chcą z nim zrobić niewiadomo raz mamy sami się tam nie prędko

prosto rozstawić go jak jest – Do Rzymu
jechała ostrzi Dedachowska ta z kłótnią
podróż do wiednia przed kilku laty marsze
całą zimą jesienią ją niewidziała bo po
wyjeździe przybyła – wtych dniach mają
walczy – przyjechała taką jeszcze inna po
tłuściej nazwiska nie wiem – Takiej pory
Xięzny Dołgorukowej rodem polki wdo-
wiak władysław jakem z boku dyrad
ię tu ieniż z wtorku nie kto więc bę
tajemnicą on mi sam nie jeszcze nie
mówił dla tego że jeszcze nie zaprzeczy
ska malczyna pogłoska ię tak że nie
jak wybrnie – wszystko robią jakgdy
by za pozwoleniem przejścia na obrządek
ski tymczasem pokazała ię że ojciec
dał rzecz do propagandy – do kongreg
biskupów i regularnych – owoż pokaza
ię chociaż propaganda odmawia ale
pozwolenia ale kongregacia biskupów
i regularnych przeciwiła ię i dała po
że zgromadzeń zakonnych jest dużo
ten zakład powinien być dla kościoła
Dniepr – wszelkie z różnych stron jest wiele

À Monsieur Monsieur
Jean Joseph
Zaleski

à Paris
Faubourg du Roule Impasse de l'Eglise
N.o 1 chez l'abbé Kaczanowski

Rzym 2 listopada 1848

45

Moi Najdrożsi w Bogu!

[illegible] z powrotem ze wsi – w tych dniach otworzą się biura
[illegible] kongresu znowu o sprawy naszej Ojczyzny a Bogby dał
[illegible] by rychle uchwaliły aby powołności Rzymskiej nie przyszło
[illegible] moskale zajęciem Galicji i tym sposobem nieprzyjaciele
[illegible] ich zamiarów – miejmy w Bogu nadzieję że rany odwrócą
[illegible] nas ten cios – nie przejmujmy się moi kochani odwróceniem
[illegible] nas ludzi – mniemania ludzkie to wiatr ustępowy dziś tu wieje
[illegible] jutro z drugiej strony – między polakami bardzo mało jest
[illegible] pojmujących myśl tę – cóż robić – dzieło Boże powinno
[illegible] się przejść, probierzy wytrzymać się i wyjść czystym
[illegible] nam – dla nas samych nędznych robotników potrzeba tego
[illegible] abyśmy stanęli do dzieła z pokorą ducha z ufnością wewnętrzną
[illegible] abyśmy się wreszcie nauczyli liczyć jedynie na Boga a
[illegible] ufać się nad wszelkie względy ludzkie, na ludzi bynajmniej
[illegible] nie liczyć – podobnie jak wy a może więcej doznają
[illegible] o samolubieniu – wielu przeciwników wielu nieobojętnych
[illegible] obojętnych a nader mało przychylnych – i nawet tych którzy
[illegible] wrogo jak się tego powinni nie rozumieją – chodzą widzimy
[illegible] jak niby ślimak w skorupie po za którą nie śmieją i nie
[illegible] chcą wyjrzeć – Tym czasem wszystko biegnie ruchem przyspieszonym
[illegible] bogdajby tylko duch Boży wionął nam ogarnął
[illegible] – mnie się widzi że dobrowolszczyzna biegnie do boleści
[illegible] który jej opatrzności wytknęła – że polacy w ogóle nie
[illegible] przemieszają ani tego ruchu ani roli jakąż im w Bożych wytknął
[illegible] widzi mi się że przyjdzie do walki stanowczej i krwawej ze
[illegible] wszystkim słowiańskiem szczepem wszystkie różnorodne
[illegible] pola słowiańskie zetkną się wszystkie różnorodne
[illegible] światy i tam stanowczo się rozstrzygną losy przyszłej Europy

nowego świata który jest w przeczuciu – W Dowiańszpadto
całej naszą cerkiew która się z organizacyjną wyjdzie co
z walli świetną i wielką – ma przed sobą wielką przyszłość
który do tego wszystkiego jest w Krymie ten który jednoczenie
jest moją pracą – potrzeba jednak i czas jest potrzebnie
opinią – dla tego wezmę się zaraz do napisania niektó
śliwej rzeczy i radbym je ukończyć na przyszłego ku
aby je można wnet wydrukować a chciałbym i po
i po ruskiu wyjaśnić się – Boże dopomóż: daj dobre
Michiewicz nie mi nicodpisał – spodziewałem się
myślą poruszy ale jak z waszego listu widać jeszcze
daleko a w tym co o mnie mówić sądzi po ludzku
niegodzi przez samemu bez powołania Bożego a kie
P. Bóg powoła to uchyli przed nim zawsze i nadz
padnie wynieście – inaczej można być tylko samowo
Pozdrów go ode mnie najserdeczniej kiedy go zob
załączam list do Michiewicza który mu przesła
sad on do mnie dowo nadesłał gorliwie na dzieje po
i pobarwiając bardzo niedobry stan w jakim ta bie
kochana dusza się znajduje – odpisałem mu zaraz
ażby go cokolwiek udobruchać a teraz odpisz
powtóre po zakomunikowaniu jego listu x Mich
przybyć tu x Gnoińskiemu i przywieź mi kilka do
P. Kabogia jestem go niewidział i niewiem
jest – z polecenia przybyłą P. Leszczyńska owa
ongi odbywał podróż do Wiednia jestem i jej nie
dział – Walewscy – ma przybyć Wranicka z córkami
drugich nienależę Wrocławia w Krymie ciepło i spoko

[illegible] mało widuję mało gdzie bywam wiele kęj
[illegible] co wiem – Brat władysław pisał mi biliard dów
[illegible] jeszcze tu u nas niebyło bo jarzmi dopie
[illegible] przybył: niewychodzi dla obawy ważnej przyczyny
[illegible] ojadającej sutany – Brat władysław przysłał
[illegible] mi listem Baicó Jubileum Dyzi wiże na jej cześć
[illegible] mszą świętą – Gdy kęj oni tam wiedzą co o nas
[illegible] pamiętają proszę teraz P. Boga żeby mi dał jakiego
[illegible] niebą boć brzemie ciężkie a jam słaby a widzę że
[illegible] przedemną wielka droga – jeśli mi P. Bóg pozwo
[illegible] ię z Galicji radbym miał takiego towarzysza
[illegible] dem zbyć: zahartować się w życiu apostolskiem
[illegible] bieca jako bawół wiemi ewangelizując biedny ludek
[illegible] ię z jego stanu – bądź to nowicjat dla nas dobry

[illegible] niech we wszystkiem będzie wola Boża – Wszystkie
[illegible] ak że na potakoń dzisiaj mało liczyć można a na
[illegible] pracach trzeba więcej ufać w Bogu – Pełne
[illegible] morem jest wszystko uczynić: tem uczuciej będzie to
[illegible] Boże im mniej znajdziemy pomocy naturalnych
[illegible] tkiewanych – Bóg mocen z kamieni syny Abrahamowi
[illegible] dowskrzesić – wołajmy do Niego by tłu nagwałt kołatanemu
[illegible] niemu aby uczynił znie swoje wielkie wśród narodów
[illegible] ta zastawieniem się Matki przenajświętszej – gwiazdy za
[illegible] jnicj – pozdrawiam was wszystkie uprzejmie jak najserdeczniej: Zdaję Bogu i najj: pannicu mój dnia
[illegible] ze gruntownego Brata Kapłana w Chrystusie P. N.

X Terlecki

Franco

À Monsieur Monsieur

Bohdan Joseph Zaleski

Passy lès Paris – rue Basse N.e 8

4. Listopada 1848. 86 47

Mój Najdroższy!

Dzisiejszym kurierem posłałem przez Lejny Islandię
znowu list – teraz piszę kilka słów przez X Łaszynowicza
zamierzającego udać się ku Galicji przez Paryż – zdaje
mi się że ze musicie znać – będzie mu w czym miejsce
pomagać – napisałem mu list do X Desgenettes gdzie
się polecam modlitwom dzieci waszej opie
ki – możeby kochany Józef zaprowadził Łaszynowicza
do X to byłby mu przewodnikiem a spotem dałby pozna
ć X Desgenettes wiadomości szczegółowe o naszej
osobie i o mnie – Wczoraj zaczęłem znowu kreślić
powieść druk jej nhań zgoły (mego memoriału i wszy-
stkich zdań sprawy z niego); temi dniami zostanie
dany kardynałom który ich objaśni i wyznaczy do tego
dnia – aż około 12 t. m. dopiero otwierają się tu sprawy
zajmą się nią zaraz zajdą więc myślę że po połowie mie
siąca wypadnie jakaś decyzja – trzeba się przekonać teraz gorąco
dzi – po 12. obiecano mi audiencyą u Ojca ś. abym je
mu na gorąco miał co przemówić — Ministerium Rossi
ego idzie – Ojciec ś. ma nominować ministrem Religii
Wawrzeńca Kosmińskiego który na pierwszym konsystorzu
będzie mianowany kardynałem – Modlicie się i za sprawę
moją mnie – po decyzji zapewne wnet wyjadę a daj Boże
razem ruszyli – polecam Was wszystko czworo
Boga i najświętszej Panny Matki Boskiej

X Semenenko

48

À Monsieur Monsieur
Bohdan Joseph Zaleski
à Passy près Paris
8 rue Basse

LYON
26
NOV.
(58)

11440

Rzym 22 Listopada 1848 r.
via dei Cinque N:o 3 (Madonna
del Pascolo)

Mój Najdroższy w Chrystusie Panu!

Niepisałem Wam przeszłym kurierem bo mi tak jakoś przykro
i spotrzegł: nie dziwcie mi się wyłowienie artykułu o którym Wam wzmiankowałem
też ledwie w połowie jego jednym-tchem i rozczytał się nad zamiar pierwszy: niespodziane
przeszkody stanęły na zawadzie – zapewne już doszły do was wieści o rozruchach: i napadach
tych ludzi i chociaż jużeście mieli moje ich opisy niezawadzi wszakże kiedy i jako
o opisze, bowiem niektóre nacechowane świadectwem – wiem atoli wszystko co pisze dobrze
że – Rozruch ten trzymał: mnie w niepokoju przez kilka dni a co gorsza że praca
i sprawa w przewłoce – niech się dzieje wola Boża może to i na lepsze: na wojnie
chwalę wyjście – bowiem jak zapewne wiecie pono i jam pisał o wyborze na tego
tu Rossi dawnego ambasadora Francuskiego – jedynego moje to ostatnie ubezpieczenie
z formami konstytucyjnemi a spodem niepodległości dobrowolnej razem mogące
wyprowadzić państwo Rzymskie ze smutnego położenia w jakiem się znajduje
Od razu wszyscy spotrzegli zmianę – nastała spokojność – zaufanie, kredyt
ministracji: finanse nagłe ulepszenia – zdawało się że Rzym przyjął
ni ministerium porządnego szczerze pozytywnego Boga i w jego pracach i polityce –
Z tych został mianowany ministrem wojny a Rosmini z godnością ka
lski miał zostać ministrem oświecenia i wiary – ten ostatni podał Boga i plan
rzenia Bogu włoskiej zakrojony na utworzenie sejmu całych Włoch w Rzymie
nego z posłów wybranych przez izby prawodawcze wszystkich państw włoskich
prezydencja papieża – Boga i przyjął ten projekt: rzecz była w robocie – ale
niej się rzeczy obróciły – partia niechlujna ale rubaszna Mamianiego, Sterbiniego
Canino (Bonaparte) et compagnie pragnęła wyrwać rządy papieżowi i postawić
a czele rzeczypospolitej rzymskiej widziała w Rossim największą tamę dla wszystkich
ich zamiarów – przeto pismem i słowy starali się go obrzucać jako odwiecznego
przeciwnego do zniszczenia konstytucji co niezawodnie było faktem – gdy zaś to nie
bardzo skutkowało postanowili haniebnym zdradliwym morderstwem otrzymać
wyciężstwo – właśnie 15 miały się otworzyć izby Rossi miał przed niemi dać sprawę
się z kierunku dotychczasowego sprawy publiczney i okazać swój program nadal.
partia bojąca się wypadku przeto umyśliła uprzedzić – jakoż kiedy Rossi udawał
się na posiedzenie – spiskowi zajęli schody prowadzące do sali: i tam czekali na swo
ofiarę – Rossi był ostrzegany o niebezpieczeństwie chciał wszakże dopełnić obowiązku a otto

znowu żadnych nieprzedsięwzięć – jak natoj Jenerał Zucchi wyjechał do Ferrary dla uśmierzenia
rozruchów powstałych tam przeciw konsulowi austriackiemu – Owoj gdy Rossi wchodził na wo
sam bo: stróżący porządek przy karecie, sekirami otaczali go i poczęli gwiżdżać on bez zmieszania się
dałoj wtem kilkoryma pręcikiem uderza go po rozach a drugi w chwili gdy Rossi obrócił się ug
stryletem wszyscy – ścisk sekiarzy ułatwił mordercy zabójcy a razem odejście bo nikt go niezgoni
nieumiała nic lepszego zrobić jak zawieścić posiedzenie – pogróżki morderstwa przerażały wszy
poprzednich był powszechny – żadna z władz nieruszyła kroku a wieczorem sekta tryumfowała
Derstwa tłumnie przechodząc się z chorągwiami i pochodniami po Corso. Ale niedość tej ha
mności trzeba było aby Rzym okrył się najsromotniejszą hańbą – Nazajutrz cisnęło populac
skał się pewną dyletantyzm wybiera swoich kandydatów na ministrów zgromadza część gwa
radzy, zbiera wojsko w wielkiej części ujęte uprzednio obietnicami: najpiłniejsza a omia
oficerów zniechęconych zaprowadzeniem karności wojskowej przez Jenerała Zucchi, wszystko
pozorem spokojnego proszenia Ojca ś o potwierdzenie ministrów przedstawionych przez hu
przez Circolo popolare, a w razie z myślą wydarcia całej władzy Ojcu ś – wyszedł zatem depu
a tłum stoi na placu kwirynału – ojciec ś niechce na razie potwierdzić podanych ministrów
wieczór odkłada narazie – tymczasem sekta bo lud i wojsko stało nieruchomo jeszcze przed odeb
odpowiedzi zaczyna wydawać straszliwe okrzyki i idą się ku bramie – szwajcary broni
stępu i wreszcie z trudem udaje się im zamknąć bramę a dwaj z nich stojący na szyldw
zostają rozbrojeni zbici i ledwie ujść zdołali kiedy gawiedź odbiegła od bramy gdy duchan
tego jednego z podanych na ministrów ale poczciwego od innych który z gzymsu odzielał
odpowiedź papieską – wtedy gawiedź poczęła cisnąć kamieniami do okien na szwajcarów
raz polecieli ku bramie będącej w końcu kwirynału na ulicy prowadzącej do porta pia
stojący tam szwajcarowie zamknęli i poczęli się uzbrajać w barakiny) i sprowadziwszy wóz
ną podtoczyli pod bramę, podłożyli ogień, inni pobiegli na miasto kilka razy do broni i g
że szwajcarowie uderzają na lud – kiedy brama zajęta się palić szwajcarowie poczęli
lać i rozpoczęto ogień kilku zostało ubitych między innemi przez okno Mgr Palma
to się dzieje na ulicy do Ojca ś przybyli wszyscy ambasadorowie nawet i Rossyjski
nim wszystkich gwarantował bezpieczeństwo i wolność Ojca ś, dodał że przez
usta cała hiszpania katolicka protestuje przeciwko dzisiejszym ich gwałtom i nadu
i to w obec deputacji której nie słuchali: inni ambasadorowie ostrych słów – wszyscy
li Ojcu ś nie ustępować ~~wtedy Ojciec~~, szwajcarowie zaś ze swej strony wykonali
zginąć za jednego w obronie Ojca ś – wtedy Ojciec ś widząc już o rozpoczęciu walki
ambasadorów, jako dzisiaj wieczór powinienbym to uczynić (tj nie ustąpić): uczynił by
przeszłe że do kilka razy ja jestem dzisiaj niepowinienem dozwolić rozlewu krwi –
dozwolić wszystkiego nawet usunięcia szwajcarów: aresztowania ich w pałacu kwi
skim, oświadczając wszakże że ustępuje tylko gwałtowi ale że nieczyni tego z dobrej w
Cała ta sprawa trwała od południa do 10 w wieczór – przez cały ten czas wszyscy ambas
rowie byli w pokojach Ojca ś – radzili mu wyjechać ofiarując karety ambasad ale nie
jąd błagając aby jego wyjazd niesprowadził rozlewu krwi – Tymczasem gawiedź ty
krzyczała pogróżki śmierci dla papieża – sprowadziła dwie armaty, postawiła nap
bramie głównej kwirynału i już miała strzelać do bramy drewnianej: kilkudziesią
szwajcarów broniących jej – aby zaś okazać przed światem bohaterstwo swoje przy bra

stawili barykady (było ich kilkanaście tysięcy i wojska lub nieruchome stało w pół
tysiąca) aby się na ponowny wypadek zasłonić od szwajcarów – owoż gdy już mieli strzelać je
żołnierz z oddziału karabinierów tam stojących zbliżył się do cywilnych rycerzy
działo i rzekł na to to my nie pozwalamy – cywilnych zawołał nań że drugi na ten
żołnierz dobył pałasza i bohaterowie światowi wszyscy zemknęli zostawując działa
przeto bez użytku zostały – Dla dokończenia tryumfu wyjechali do mieszkania kar
dynała Lambruschini który sumptuosie ubrał i postawił i podawali mu meble tak
iż się wielki ruch – Zapewne drugiego miasta tak niebezpiecznie chorobliwego pa
pieża niema wiktoryemby 200 ludzi bo więcej niema tych sekciarzy, dodali tak
rząd opanował i kierował całą niemal ludnością – postawienie się tak zdecy
dowanych dało trochę do myślenia sekcie przywódzcom sekty – wszakże tryumfują codzień
rozchadzają się z muzyką po Corso a jutro mają zasadzić drzewo wolności na placu po
– W pierwszych dniach kryzysu śmierć kardynałowi śmierć książęciu – myślą żeby już byli się
dopuścili gdyby nie postawienie się posłów i nie obawa kilkuset tysięcy szwajcarów będących
w mieście – ambasadorowie postanowili na każdy wypadek być przy papieżu – który cała
najbardziej noc przeżył na modlitwie – papież jest teraz zupełnie opanowany
i dzisiaj w kwirynale ani jednego powozu na dziedzińcu bo sam wczoraj i przed
wczoraj – Gwardia narodowa zajęła stacje całego pałacu i można powiedzieć że pałac jest
otoczony – Kardynałowie prawie wszyscy opuścili Rzym został tylko wiceregent –
rozbiegli się po świecie – Zaczyn i sprawa naszej sekcji miała nieźle zwłoce chyba na co
dzień i całą rzecz może przyprowadzić do zupełnego upadku –

Ja widziałem dnia w tych dniach byłaby już zwołana kongregacja – ale P. Bóg inaczej
zarządził – niech Mu będzie we wszystkiem i za wszystko chwała na wieki Amen – Niektórzy
ludzi nawet lepiej widzących uważają i mają nadzieję że wszystko to obróci się na dobre
ziąc że uwięzienie kardynałów da papieżowi więcej wolności, że będzie mógł wprowa
wiele rzeczy którymby kardynałowie opór stawili – że może przeto nastąpi mniej zmian
ji w kościele konieczne itd – P. Bóg najlepiej wie co z tego będzie – Ja także mało wycho
dzę ani widzę – dawniej wyroki i wyjątki sarkazmy a dziś tembardziej – wszakże gdzie po
to idę – Dodać muszę o znalezieniu się Mgr. Corboli którego zniewalano do wyjazdu
widział że papież był względem mu okazywał dawniej więc go on w nieszczęściu nie opu
ścił i kardynał Antonelli z wielką rezygnacją pozostał przy papieżu – Oto macie całą
długą relację wydarzeń bolejących – Słyszałem tu i zapewne powiadają że dwóch zostało zabi
tych – co za głupota nie wszystkich sprawach naszych braci – jakie nierozumienie
tu jakie pod ich oczami dzieje się w Austrii – Snadź jesteśmy nieodpokutowali
za miłosierdzia Bożego dzień niedawno [illegible] teraz z sobą zrobić nieznam jeśli
i rzeknę nieznam sam to będzie wcale jeśli nie to moje wyjazdy bo co tu pozostaje
z tych pieniędzy które mi przysłali a jakby się przejadły to niemiałbym z czem się zabrać
Wola Boża spełni się nad nami – Oddaję was wszystko czuwa Pan i opieka Jego
nieznaj panny – a siebie waszym najgorętszym modlitwom Wasz [illegible]
Pytam na dowód i pamiątkę kawałek węgla ze spalonej bramy kardynalskiej

POSS. ANG. 28

Franco

A Monsieur Monsieur
Bohdan Joseph Zaleski

à Passy près Paris
rue Basse N.o 8.

PASSY-LES-PARIS 3 DEC.

remettre à Mr Joseph Sobota 10 marca 1844 r.

Drezno

57

Mój Najdroższy z Chrystusie Panu Mateuszku!

Miłosierny dozwolił mi przybyć aż tutaj bez żadnej
przygody i już parę dni zostaję tu bo od 8 z rana nieprzestaje
jak mnie Pan Bóg dalej poprowadzi a czy zostaną mi
oddane wrota do dalszych prac – niech się nie wszystkiem wo-
bec myśla wypełni – chwile moje obecnie są nader trudne – zwłaszcza przy
ciągłych przedziebraniu się tak ostrem że bez szczególnej – łaski
Bożej nadziei wiele mieć niemożna – Jenerał w Brukselli przyjął
bardzo uprzejmie mówiłem z nim dużo o naszej Cerkwi
Unii i wielce zdaje się poruszony widząc jak dobrze przyjęta
została rzecz – w Brukselli trudności paszportowe zatrzymały mię
kilka – musiałem innego paszportu wziąć a osoba która mi w tem
była mogła na kilka dni wydalić się była z miasta – tak
dopiero we Wtorek (mogłem wyruszyć i wiadomy na kolej
z jedynym pędem drugiego dnia wieczorem bo jest mi trzeba
tandem w Lipsku i bym dojechał do Drezna gdyby
środ końmi – przenocowawszy w Lipsku wyjechałem o 6
z wyruszeniem dalej i o 10 przybyłem tutaj – Całe niem
niemcy dyliżans przed mojemi oczami zadnego miasta
nie widziałem prócz kolonii i to wieczorem już ciemno zresztą
z wierzchu pogańskiem się na kolejach niemogąc rozpatrzeć
z jej kształtów – przybywszy tutaj pierwszą rzeczą był pójść
do ambasady Austryackiej i odebrać otrzymane wiz – tam dowie
dziem się że sekretarz Wielkiego Księcia Konstantego na mój
prośbę paszport mój zatrzymany – po naradzeniu się z baro
nem tym mężem do którego Berlicz dał mi list a który Pan Bóg
pomógł sprawę wypadło aby tutejszy ambasador napisał
nie do ministra z przychylnego swej strony rekomendacyą
czyli nie mojemi mi podjęcie paszport – zakomunikowano
to pismo i byłem zem zadowolniony – ja tymczasem muszę
czekać dni kilka za nim przyjdzie odpowiedź to jest 4 lub 5 dni

z mojej strony nie posiadam list d. Jakimowicza bije się tym
go już w breslawie niegazety bo jak zapewne wiecie zaby rozk
wiązane i rząd sam nasladuje prusy dał konstytucyą ale pomi
w tym dniu za - jestem jej niecierpliwy ale tak mi mówiono - że
zakazania nadużywanie urzędników i rozsiewanie, wojsko całe w rz
podział i jak największe rozdrobnienie, utrzymanie granicznych
dzeń wojskowych jak było dawniej mają być jej zasadą - wo
mu ogólnie do niczego nie obowiązuje - widocznie opiera
na rossyi i na każdym ruchu liczą na jej pomoc - że wszystkie
uczynionych buntowników ani jednej nie dotrzymano - słowem
reakcyi rozwinięto w całej świetności - tym rozwiązano b
sejm a [illegible] miano to im ogłosić - czy nowy dużo tak piotr
kiej to tylko wie - z tygodnik żadnych wiadomości pewnych -
komunikacje przecięte w galicyi nietylko na około stacyi
przejazdem wszystkich ale nadto w każdej wsi bardzo wy
mują podróżnych i zapytywać co zacz są i examinować pas
D - Latoj przez zimę bardzo było wiele rodzin polskich wie
chado już ale za jesienią nie [illegible] ze wszystkich stron - te
z innemi mają stycznośći tak za przerwane - jak
wicz, Sobanicha - z litwy mierzejewicy - z galicyi kamieniec - widziałem
manem który mi dorzucił bilet [illegible] i bankierski no go
ze stanowiska nie [illegible] komu należy - widziałem się
dem który przeczytał [illegible] a inni znowu o tem
Oswald wykierował się na autora w dziennikach [illegible]
mi którzy najchropowatsze rzeczy na polskim wypisywali - powia
że tak zwyczajnie im odpowiedział że wreszcie napisali że pola
pili jakieś brzydkie niemieckie pióra z talentem popierają
wicz (bo pisały obie strony bezimiennie) - notuje z naszym art
jak się od kunickiego i podpisz wskazał swój adres i pod
powiadając że każdemu gotów jest dać sprawę ale że za
tego będzie uważał tego który bezimiennie śmiał to jeszcze
odpowiedzieli przeciwnicy, ale ostrzegano Oswalda że go ob
doskonała sympatia niemiecka dla sprawy polskiej - Oswal
Schloss-Gasse 10 - do mnie piszcie na rzeczy polskie [illegible]
lub Oswalde oni będą wiedzieli gdzie i jak się obrócić - [illegible]
poszło się zimno bo [illegible] była wiosna - a teraz [illegible]

[illegible] jeszcze [illegible] Ja [illegible] Kossuth [illegible] [illegible] [illegible]

Madame Madame
Pierre

à Passy près Paris
8 rue Basse (en France)

86

Drezno 26 Marca 1849.

53

Mój Najdroższy ze Chrystusie Panu!

Wczoraj rano odebrałem mój pierwszy list z tąd zaadresowany
ale pierwej gdzie miałem pisać o mojem wstrzymaniu się tutaj
w Dreznie dłużej - spodziewałem się że mi przecie odpiszecie bo
gdybym wyjechał toby mi Herman Jakubki list przesłał - Nie
spodziewałem tak długo tu bawić a Bóg wie tylko jak długo mu-
szę tu pozostać - Jakem wczoraj pisał powiedziałem idąc za
wolą tych których jestem poleceny moją misją tutejszemu poseł-
stwu ich pisał do ministra od którego przed tygo-
niem przysłał odpowiedź w której niby nieodmawia zupełnie
żądania ale każe czekać pomyślniejszych chwil - nieszczęście chce
że biedny ciągle starał o wizę i pisał do Jachimowicza wspólnie
rozwiązywano sejm w chromiczym smutnem zupełnie bo mój
Jachimowicza nieprzytomny - Majątek przeto otworzone sobie sejm
i furtkę ponowiłem domaganie się o paszport podając pow-
odzenie jako mój obrządek, niemożność wrócenia do Kazimi-
erza opieki dla syna itd a spodem napisałem list naglący
Jachimowicza i inny do kardynała Schwarzenberga prosząc
o protekcją; tenże tydzień czekał znowu odpowiedzi - Gymera
podano mi projekt aby się starał o paszport z Krakowa je-
dnakże prolenuit moich do obywatelstwa krakowskiego - je
mieszkanie krakowa tu bliscy przyrzekła mi zapłacić się
z całą gorliwością a spodem napisałem list do X Kapicia
i prosząc go aby i on ze swej strony ich wola dopomógł mi
we - Dziwna to jak Pan Bóg prowadzi tę rzecz ciągle dawać się
różnemi trudnościami - jakoś mi się zdaje że Pan Bóg chce abym
dłużej jeszcze drogą do pracy a potem może kogo sposobniejszego
na jej [illegible] rozpoczęcia i ukończenia - niech się dzieje wola Boża
Tu wiele rodzin polskich chowają jej poczynają się rozjeżdżać
z którymi się tylko poznał - bawią się i weselą - to mi ciężko

być z niemi – najprzód to jeszcze bywam u panien wyższych
sfer – czy broszurka dmucha się? ich więcej dotychczas się
mnych i naszej polonii tem niedawniej mamy potrzeby ogł
jej – tak mało tu jest rozumiejących język nasz
niemal każdemu trzeba tłumaczyć od abc – tutaj mo
kilkanaście lub kilkadziesiąt exemplarzyków sprzedać
polonia a w prasze toby zapewne dużo wzięli – Jak
że tu muszę jeszcze zabawić moje nawet z mieniące jakie
się coś zdecyduje więc pisnąć mi na rzecz Hermana – do
nic ani z Paryża ani z Bryonn niemiadem. Że sprawa
i tutaj tak nic nie wiadamo jak z Paryża odkąd wszyscy
polscy jenerałowie zwinęli dawadzić niektórzy Latwa niem
dzie jak się spodziewali – jest wszakże pewna że obecne
sterium bierze zupełnie na Rassią która w ostatecznoś
szy z pomocą – mogłby nawet rząd pragnąć przyśpieszyć
ę i może sobie nawet pochlebia że tym sposobem dos
wróci dawny stan rzeczy bo inaczej niegodziwa nawet
postępowania obecnego zniechęcającego nadzwyczaj
czytują tu często gazetę wiedną narodni novine w której
teraz na ministerium powstają – a z wiadomości jakie
nych słowiańskich dzienników wydała widać pogorsze
chęcenie – tendencyami przejrzałam tych Berlin, ostatnie
nawienia straszne ge zbity – bogaczy kraju stworzyły
i rozumieli że ich i kana postępowanie straszne
sprawie ogólnej zrażało – w poznańskiem ze duch
się objawiał i szerzył między ludem zaczynają krzyczeć
nów że ich zdradzili – mają on nienawiść ku niemu
a teraz i ku panom zaczyna ją mieć – w krakowie
bywają niepokoje urządzane przez panów zapewne
gów podniecanych a co wywołują większą surowość
emigrantów i na nich się krzywi – tych przechodzi
młodych emigrantów najwięcej kierują się ku wschod
dzie się kroje patrzeć na tych młodzieńców biegnących

więzienie bo żebrany bo cóż innego dziś
i może tych biednych braci bez języka bez rzemiosła bez
chleba do życia? — Jeżeli Pan Bóg niedozwoli mi dojechać do
Was to chciałbym przynajmniej kilku z was moje
i z nim do Francji wrócić aby przynajmniej dać mu
wychowanie które mu los zapewnić mogło — Wasza
niepewność mego stanowiska aż wyczerpie wszystkie
— piszcie do mnie o rychło i obszernie o wszystkiem
ja wam o wszystkiem chociaż po krótce donosze
nowinach czesich kilka nieproszony napisać
nie wiem tu na paszport że mam mieć po
ańskiu i zapewne nawiedzę prago i że jadę do kie
??? — Dobrze by to było że by mnie księdzu katolickie
towiańskiemu wolno było do jechać do Lejowa — boję
to mi niezaszkodziło — Miałem wiadomość o X.
skim pozwolono mu siedzieć w Lejowie w jakimś
klasztorze katolickim ale niema prawa mszy mieniać

[redacted]

adnej podróży kapłańskiej sprawiać — jest: kilka
kazyliańców a podobnymże postępowaniu na
prowincjach — mówiono im o moich uzdrowieniach
o wielce radowali się a pan — Bóg Was zdrowi
najmilsi a niech pan i Ojciec naszego dobra
was łaski i błogosławieństwem swojem o
codziennie dla Was czuwa Was — Módlcie
gorąco za grzesznego Waszego brata w Chrystusie

X Aleksy

Monsieur

Joseph Bohdan Zaleski

à Passy près Paris (France)

rue Basse N° 8

Drezno 20 Marca 1846 r. 68 55

Mój najdroższy w Chrystusie!

Raz się sposobność a więc piszę Wam chociaż kilka słów
innego nie mieszkam do - Daję ten list Hrabiemu
Freibergerowi którego pono nieco znacie wy
go z Galicji będzie był na podobu zakwaterowany się
Wam opowie dzieje nieszczęść o Galicji tej zapiję
Pan Bóg ukraińskiej na co ich propast wmieje się
wszystko jak nasz mieszk - jak pokrzywy to aż się
chaty chcesz i serce bierze za swoimi - popisa
listy do Nuncjusza do Jm. Kabogi do kardynała
Metternicha do Jachimowicza tudzież i protestuję
do prezydenta ministrów powtarzając prośby o po-
zwolenie wjechania do Galicji jak dla powodów
listych: niemożności powrotu do Rzymu, położenia
żałosnego z powodu mojego obrządku, pożarzby upicie
syna itd - a z drugiej strony w Krakowie mieszkanie
obywatelstwo tamtejsze dla mnie - dowcem ustawiam
syna Walerią i jak będzie wola Boża to pojadę a
ale nie to chciałbym dać moje pozwolenie do Biskupów
na kogo innego aby sprawa nie ucierpiała a
zwłaszcza syna wrócić na południe - Mieszkanie
wszystkiem dzieje się wola Boża na wieki - Wszystko
pono nie źle idzie bo i niemcy się nie chwalą już
i niektóre pewne zabiegają wieści mp. że Bem pobił

za tydz. moskiewską ex Hermannstadt i wa
miasto od strony pesztu takie wir niemy nie
a nieustanne łowanie coraz i coraz się rzeny – o
we własnych bije się piemontczyków – i chrześcijańs
pomoc tchórzom a tu gadają że to byłby kom
zagrał Karol Albert dla zabicia partii republi
co nareszcie nie dają się prawdopodobnem – Wied
Dał nową brosurę „godła rewolucyjne w obec
namiejsce równości wolności i braterstwa ch
sławić „sprawiedliwość, rad, i wolność" – Nadbyw
najrychlej opuścić Drezno – miasto straszne prok
życia duchowego wrale niema – a więc powinowa
się rozbija i rozprasza – Moi by Freiberger podjął się
malowania dowa rzeźba po ruskn on zna dobr
nawet wierszyki pisywał – Zajęcie zdrowi mo
drożji – polecam was wszystko uwagę Pana i mi
dzin Boenm i opiece Najś. Panny – a pisanie
do mnie – Mamie ay pamiętn jezyc x Ludwi

Wasz Brat w Chr. X. M.

x Ludwik

À Monsieur Monsieur
Jean Baptiste Baudelaire
à Passy près Paris
8 rue Basse

Dnia 11 kwietnia 1849 r.
Hôtel des Trois Couronnes № 6.
57

Moi najdroższi w Chrystusie!

Chrystus wskrzes a Bóg by dał abyśmy społem zmienieni w duchu zmartwychpowstali: jużem w duchu chrystusowym chodził po wszystkie dni życia naszego a mianowicie ja nieszczęśliwszy od wszystkich a na wiadomość przez posłańca Bożą niezbędny dnia tego ze Wasz marianek już wyzdrowiał mnie się kłodzi na chwałę Bożą a pociechę naszą - potrzeba dziecię chorowało bezteżego być niemogło - miało życie powinno wyzuciu niedobre zarody z krwi rodziców mu przekazane dzięki owocem słusznego zbożnego życia naszego - Dziękuję Wam a serdecznie i za nasze pisme i za przysłania listów Wam. i Szanut. do pierwszego dziś jeszcze odpiszę - biedny ale cierpi a jak trudno przynieść mu pociechy - z jednej strony sam daleko zabiedzony a z drugiej lekarz zimny brak wygody dzienne ly atmosfery midowej która sama ogrzać nikogo nie może - ja dotąd siedzę i wyglądam z niecierpliwością ciągle wiatru mi otworzyć wrota ku pracy dalszej niem odebrał dotąd odpowiedzi od ministra X Szwarcenberga ~~w Wiedniu~~ równie jak pierwsza od monarchy to jest że nuet dla moich osobistych interesów czas nie jest pomyślny jakgdyby o tem mógł kto lepiej nad ministra Wiedeńskiego wiedzieć - polecenie wysłałem do ambasadora aby mi to do wiadomości polskie powiedział - odpowiedzi bezpłatnie wyjął przed nim osoby do których się o protekcję uciekł mogły mi krolis przedsięwziąść snadź dla tego aby się można zgłaszać również że już rezolucja wydana - Niech się dzieje wola Boża we wszystkiem - Mianowicie odpisał mi że się wstrzymuje nie wiedząc jakie mogą być w kraju stosunki dla wygnańców polskich kiedy Bóg wie ktoś wsiadł na emigracyą wszędzie jest na barykadach: przeciwko Austryi - myślę ma

od pisać z należną polerą ale i prawdą – Teraz moja najwięk
nadzieja na kraków czy starania które tam się robią ot
ig jakie skutek czy nie wszakże zdaje się że tu musze jeszc
ruski miesiąc pozostać jeśli lubijsza policja zechce kolei
Pan Bóg udaruje trudności zapewne w najlepszym czasie
po kursina przyszłości najlepiej drogą żelazną i pod ad
kolowskiego przysłanie nawet je prędko za nim stąd lud
wyjedzie przez które mógłbym zyskać fundusz na dro
z wiosną myślą się rozjechać do różnych wód – kochany
niech mi napisze i wybranie miejsca które uważa za dobr
gdzie kontrowersji – ja pisałem niedbale samiennego mojego
konania wszakże jako istota bardzo omylna przyjmę ch
rady i pójdę za niemi jeśli bóg widzi je sprawiedliwe
zdaje mi się że najlepiej będzie dowiedzieć się
w Lipsku bawią się Bobrowicza – X. Jachimowicz nic mi n
sał nicwiem zatem czy robi jakie kroki czy może niechc
że nowe stosunków – X. Hieronim pisał mi kilka słów
wich roboty kaze opowiada ile mówi że lud i mniejsi m
nie są za nim ale cywilizowana demokracja bije za bij
groźą obiciem i mają drukować czy już drukują jakąś
a gniewny że jest zawadą im w ich demoralizacyjnych
niach – z kraju i tu głucho w Galicji stan oblężenia wojs
i kiety milczą – na zbliżenie się między rusią i polską nie
się a mnie się zdaje że to nie rychły nastąpi aż żywioł
rozwinie się i berlicon urządzi się i podniesie i nauci się
druha na ruś naszą aż za kilkanaście lat – niektóre familie wstał
jako Dziedusyccy i inni przesłali na nasze obrazy ch – z kraju
emigrantów wygania a chociaż niektórym pozwolono z
ale prusy niechcą ich przez swój kraj przepuszczać wi
wu do granicy wracają nazad a co w kraju a tego będzie

dome – Z niczem tych tylko tu wiemy ile dziennikiem nasz
[illegible] donieść [illegible] sto im bardzo dobrze Bem zabrał tedy siedmio
nawet portem Kronstadt i wpart 25,000 niemców do wołoch
[illegible] ale różnymi oddziałami – Dembińskiemu baterzko
[illegible] ale teraz słychać że niby go pobili i 17 dział zabrali – wcale
[illegible] potwierdzenia – słychać że Węgry podali punkta ugodne
[illegible] niby punktów – wszędzie w Galicji bd ciągle na szlachtę wrzą
[illegible] a wielu nawet z nierozumnej szlachty drażni go tak jak Prusaki
[illegible] ów i kto wie czy tam jeszcze niepowiedzie do jakiej okropnej sceny
[illegible] znaniem takie bd burze przeciwko panom a pono jest tam
[illegible] emigracji – wszędzie niepewność bida i cierpienie – nastawiam
[illegible] nie całej nieukontentowanie i wzgl. bazą się gotują – Tutaj jest
[illegible] emigrantów Hofman, Malinowski, Godebiowski, Chaborski, Zapała
[illegible] zbiński, Olizarowski, Olszewski, Jeneński, Dtd – Zamieszam
[illegible] i tutejszy Biskup pozwolił mi drukać spowiedzi polskie

[illegible] miadom nieco penitentow – bardzo na mnie daleko co tu zaś
[illegible] nu się zdarzyło – teraz jest mi do odczytania napisy słowiań
[illegible] na kamieniu który obok Bautzen (w Wendów) w gruzach starożytne
[illegible] kosiodła 6 stóp pod ziemią wykopane, niemogą zgruzować epo
[illegible] której by go odnieść ale zdaje się być dosyć starym – Jestto jezyk
[illegible] ander Polacki: kurowski maluje tutejsza Polonię – Twoje wy
[illegible] wiadomości jakie tylko na myśl mi przyszły – tej jej miałbym
[illegible] mi w odpisaniu trudności – Donieść mi o Rzymie, o wiecie
[illegible] o Rzymie – list mozesz wprost pod moim adresem
[illegible] M. Berlecki in Dresde – hinten der Frauenkirche No 6.
[illegible] rosurku lepiej na rzecz polskiego – Oswald jej od 16 dni wy
[illegible] do matki i chorej siostry – polecam Was wszystko szczero
[illegible] i błogosławieństwo Boże nad wami i opiece naj. Panny – Twoje
[illegible] pozdrowienie – tej Xiędzy i dzieci im o mnie wiadomość – Kaz Markiewicz
[illegible] wiki czy przetłumaczył co ze słowa Marina? –

X Berlecki

DRESDEN
7-8
2 APR 67

TOUR-2
17
AVRIL
1867

Monsieur
Bohdan Joseph Zaleski
TT.
à Passy près Paris
rue Basse Nre 8
(en France)

ROTTERDAM

Bruxella 19 Czerwca 1846.
r. de Corf. 6.

74
59

Mei Najdrożsi w Bogu!

[illegible] dy tygodnia niemal tu jestem i co dnia zbie[illegible]
[illegible]uję się do Was pisać ale lak jakiem smęczony i oda[illegible]
[illegible]y że nawet tomu podołać nie chyżem dałej
[illegible]nie — Czyżka to rzecz wyjrzenie a jeszcze kiedy by
[illegible]oda żadnego a natychmiast kiedy otwiorem wrota
[illegible]ierzym porozmieniom umysłowym — to liż wielkie
[illegible]ek na zdrowiu pomiarzem i teraz myślę do Sja
[illegible]lla tygodni pojechać aby się nieco pokrzepić.
[illegible]achęc ostatniejszy mi nos morskiey zadano-pna
[illegible]ję że rzeczta rzeci nie na sprzeczę lubowej się pomówię
[illegible]m prodzi trudnaści wielkie jeśli miłosierdzie Bo-
[illegible]nie obróci tego inaczej — bo ludzie skadniej wiersza
[illegible]em o bliźnim a choć on najniewinniejszy nie da
[illegible] razy rzucona nań plamy zacierają się z tamej pamięci
[illegible]ak nazalnie dzieje się wola Boża widać że potrzeba
[illegible]a dla mnie tego upokorzenia potrzebne były to też
[illegible]nia skoro je pan dopuścił — Aby jednak skazy rzuco
[illegible] na duchowieństwo nieszczęsnej niepisaniem krótkiej
[illegible]kacji moiego nawrócenia idą wstecz za radą mych
[illegible]przyjaciół swiadomych tych rzeczy publicznych. Jej
[illegible]ak jutro skaże ją drukować z niej dowiecie się szczegó-
[illegible]ów wyjdzie z wydrukowania nie znalazłem od Was na

pogoie żadnego listu – niemogłem sobie zdać
z tak długiego naszego milczenia – miesiące m
pis przysłać; jużem się odzwyczaił być w druku a
Dzisiejsze obiecane mi nareszcie fundusze na
tymczasem opóźnienie przysłanie – mnie
żili i wszystko zepsuje – Napiszcie mi jak najp
do Was poczta resbanta jak tymczasem znowu
Dzisiejszem może się jasnieć da rzecz nadzwy
rzeczy na świecie – nic jasno widzieć niemo
nieboiem co z sobą począć – przez czas wyjazd
w Styr może co się wyjaśni – może co St. Boży
może i z Rzymu mi co napiszą – bo myśl
dniami dać im relacyą z niedania się m
misyi; podać niektóre myśli i nagłe do ja
kraju – z Drezna polonia rozproszyła się
ze wyszedszy z więzienia mało się znalazł
w mieście a; tak wszystkich widzieć niem
bom miał tylko 24 godzin czasu – Napis
mi w rychłe o sobie i o wszystkich, wszystkich
Moja uwięzienie zmazało mi wszystko na
przerwało nic starunków tak że teraz jakby
tego świata przybywam – Jak się chowa Mama
pozdrawiam Was wszystkich serdecznie jak nay
dzanicj; polecam się modlitwom waszym
jąc Was Bogu i opiece Najś Panny
Wasz brat Wincenty Kadłubek

ralstwo Skrzyneckiego u którego gorąco po
wiść Was o zaprzyjaźnienie polecam —

Józefa aby pomówił z Królikowskim
mi niemogę sprowadzić kilku książek za dwo
kim je mogę kazać przysłać przyjacielowey do paryża
ili: 1g: ze 3 exemplarze Tupika (Tutor) — 1 Modlitwo
2 gramatyki polsko-słowiańskiey wydana w przemyślu
Rebuli słowiańskie — i Dzieła malownicze jakie wyszły
powieść Eneida hollandowskiego — wory katolicki it. wszy
przysłać aby nieprzenosiło fr. 50 — (60) gramatyki nikt
dziwiom jaka jest najlepsza wiem tylko o niemieckiey
dowskiego ale nie ruskiego tylko naszego ruskiego
nalo ruskie Dzieła jakie wyszły — byle jak powie

nieprzenosiło wszystko 80 fr. — pozdrawiam X Wa
skiego dawniey Bazyliana — Gołuchowskiego z Rzymu
Doniesienie mi —

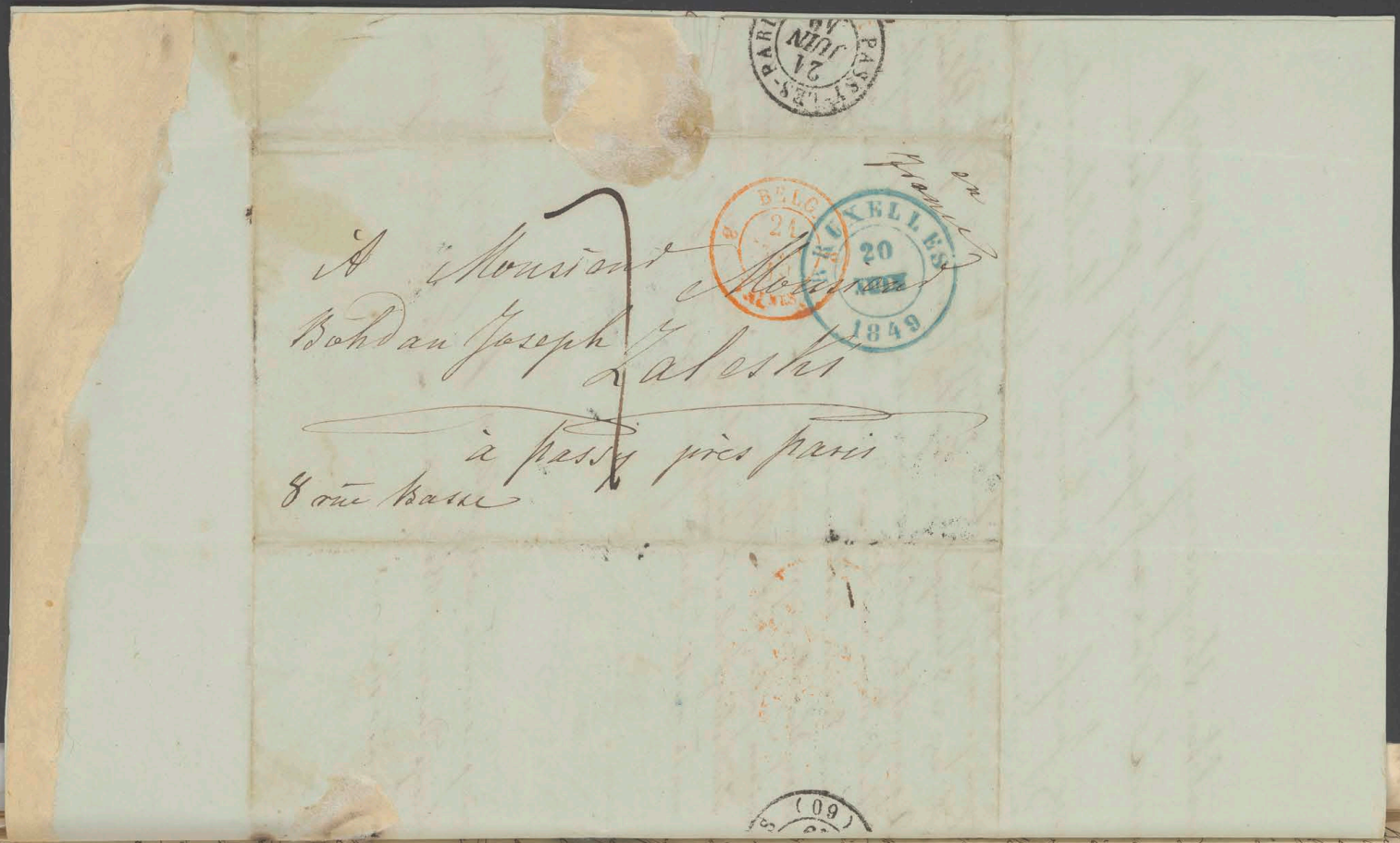

Lyon 7 Lipca 1829 r.

61

Mój Najdroższy w Bogu!

Bogu dzięki jestem trochę wypoczął po przesiedzeniu
ch i chciałbym już się tu jakiej pracy przyzajmić
no korespondencji zabrałbym się, zawiązać jakie by pi-
mienne stosunki z duchowieństwem naszego obrz
ro wszelkie teraz bardzo krótkie będzie jeśli nie
dobiorę przy zajściu tamtych braci przy Mordali-
tuję żem tego nie zrobił z Drezna ale właściwie
wiedziałem do kogo udorzyć a Jachimowicz na
ne listy oraz słowa mi nieodpisał. Straszne wszy
ko ciężko idzie jak z kamienia a kto wie czy jeszcze
jsze czasy nie nadchodzą. Jeśli wiedzieć nawet gdzie
rzucić, to poznać tak się nieszczęście wielkie, i płaca
niewiadomie nie wiele można a przynajmniej ja nie mo
dnej nie dobrego = pisałem do Krymu czy Gałicy dono
a niepowodzeniu się mojej misji. Przeraz aby jaki
nie stawanie w obmyślaniu sposobów ku zaradzeniu
a naszego kościoła widzę się a zawsze aby z bieżących
padków wyciągnięto nowy powód do tem gorliwszego
jęcia się nim = podałem przytem projekt rozpoczę
a bezzwłocznie misyi naszego obrządku w Turcyi
tarczywie o jego przyjęcie nalegając i asekurując się
dać się tam jeśli by tego było potrzeba dla dobra

zowania jej – jmościem o odpowiedź przez paryskiego
Brzostka Nuncjaturę – Jeśli wśród dzisiejszego ogólnego
zamętu będzie mieli nas, chcę zajęcia się tem tak mi
wypadnie mi zabawiwszy krótko u was wyjechać
wtedy i dalej – jmpatronowałem rozpoczęcie misji
kozakiów owej rzeszy w przy wyjściu Dniepru kwitnącej
niemal wiedzie życie – Pan zdaje mi się tak wcześnie
się stawo prawdy przyjęła bo zewnętrzne okoliczności
szczególnie sprzyjające były tylko moskale którzy
tem więcej brzydzić będą po tureckiej niespodziewanej
z tamtąd – O tym projekcie niemówmie nikomu
Od dzisiaj z dukatów miałem list współczesnie z
sym ze współczuciem serdecznem nad zaszłemi
mną wypadkami i z zaproszeniem w gościnę
dzisiaj lub jutro odpiszę im – gościnę naszą przyjmą
bo może wypadnie mi gdzieś bardziej wśrodku miasta
mieszkać później dla tego że tu nasz chcia będzie
żyć ze dowcipnami będącemi w paryżu wejść
sunęli bliższe – Mnie się zdaje że trzeba koniecznie
stowarzyszenie zrobić w paryżu teraz kiedy w Austrii
akcja niezawodnie górę weźmie a konstytucja bez
jmno zdrożenia – powinniśmy koniecznie zrobić
sko jakieś dla całego plemienia w którem by się
ina była porozumienie zbliżyć aby wypadek jeśli ja
p. Bóg nastręczy niezmarnowały nas tak niegotowych
nych jak ostatnie – a wreszcie samej sprawie
powinniśmy jej nadewszystko się bliżyć na Europę

do na jednoplemienne współżycia i współnoś
[illegible]rosów – Ale o tem jeszcze damy da Bóg za widzeniem
[illegible]które myślę że za 3 lub 4 tygodnie jeśli [illegible] Bóg d
[illegible]di nastąpi – Spodziewam się że [illegible] już zad
[illegible]ni wydobrzał i że [illegible] wszystkich w dobrem zdrowiu
[illegible]tam a moja i mojej niżnem zostawił – Opowiem tu
[illegible]m wypadek jakie to zaszło miejsce ale o tem nikomu
[illegible]mówcie – Kranicki który tu grywa i dosyć szczęśliwie
[illegible]nego dnia przyszedł do [illegible]ego Hermana a [illegible]
[illegible]by kto znieś za niego postawił 2,500 na jeden
[illegible]kt na ruletę, miał on te summę zarobić na [illegible]
[illegible]howie – jam zaproponował aby to razem [illegible] Ha
[illegible]dzyli on się upart – stanęło na tem że jeśli wygra to
[illegible]ystko da dla biednych a jeśli przegra to zawsze przy
[illegible]ie 2500 fr. dla biednych, poszedł postawił na jeden
[illegible]kt od razu przegrał – i przyniósł z domu 3 ruliony
[illegible]które mi dał do rozdania – że zaś dotąd [illegible] aby
jego śmierci mszy [illegible]ańskich za jego duszę odpra
[illegible] myślałem że przyjmuje część jakąś z tego, i dla mnie
zaś miał [illegible] tym wszystkie spokojne sumienie [illegible]
[illegible] patrzałem go jakiej miał intencji dając mi to [illegible]
wszystko rozdać biednym a dzieci wszystkie – tak się
[illegible]konawszy się o jego intencji prosiłem aby mi je
[illegible] z tego pieniędzy, [illegible]
[illegible] z tego pieniędzy majątku wynowi 200 fr. malarka
[illegible] przysłał – Już z tego rozdzielenia pozostało 600 fr.
[illegible]m jeszcze kilku do dania reszty zaś przywiozę do [illegible]
[illegible] aby tam rozdzielić – Nie mówcie proszę o tem nikt
[illegible]bo by do razu znalazło się potrzebujących wcześniej
[illegible] mógłbym rozdzielić – Kranicki kilka razy dziś [illegible]

to wyprawi pochlebia i kilkanaście tysięcy ale i prze-
wa też pogrzeb i 3 tysiące — Był tu pomiatowszy,
z córką, Lisielowa ubiory rozsyła. Dzisiaj wyjeżdżają
Homburga — zostają Potocy Józef — Hermann z córką
nem — Szyszkowie, Szerkowicz, Koźiebski i kilku mn
Chodzi dosyć pięknie byłbym się dłużej miesiącu
tygodnie bowiem od dwóch dni jakoś wyprzedzi
może zabawię tu jeszcze 2 lub 3 dni i pomnę się ku
żywi bo tu okropna drożyzna a ja takem wynedz
z porządnej ruchliwości w radzy sobie daleko
chociaż żadnego rybłu sobie nie pozwalam —
które do nieszczęśliwego zabaczenia się — polecam
wszystko uwadze Taty i Wojewodzianistwa Boże
i opiece naszej panny —

Wszystkich w Chrystusie

A Sedlecka

List do Szeruleja pisałowa raczcie mu przesłać
franco —

Spa 21 Lipca 1829.

Moi najdrożsi w Chrystusie!

Drugi mam w Bogu radość zobaczeniu się znowu
z wolą Bożą było abym był odwiedzony i aby post-
moje maleńkie raz nauczone się skończyło nie mię ze
e jemu z podaniem się a pokorą przyjąć w pan
a – we wszystkim dla pana Boga myśl się wyjechać a zaba-
wy dni kilka w Brukseli na pierwszego nadbyć
gnąć do was – brosura moja która posłałem d
dawia z powodu nagłe temu trwającego stanu
ienia i nowych prowizoryjnych praw trudu niemo
ć drukowania – że zaś krajowi z danych mi pie
ży pozwolił mi wziąść dla siebie fr. 600 przeto
rukuję ją w swoim własnym kosztem – reszty
ędzy z 1000 fr. zgóry zachowanie do szarzyja dla
ej braci a jako je rozdzielić umówiemy się
dem aby dział był wedle Boga – niemówcie nikomu
m datku aby nie namnożyło się więcej potrzebują
niż będzie do rozdania – Czytaliśmy tu notę kosztu
a miała być podana rządom francuskiemu i dla
ichniemu która jeśli jest prawdziwa pokrzyczeć aby się
mnożyć wszystkich – i powinnaby otworzyć oczy pu-
bom na co się zdało przyzwyczaić się do spraw obcych
idących z ducha Bożego – zdaje mi się że i sprawa
duńska niemała obala naszych braci jak dziennik
niemieckie oskarżają cudzoziemców o rozchwytanie
tza publicznego a nawet imiennie pisali o Mier
walskim, Senajdem i Chorskim – Niezawodnie przyjdą

do tego że skarżony się wzgardzi pośmiewiskiem
skich jakbi nieadeszły w pokoy jakbi się cała
nienawróciły ku panu – a tymczasem pod uzie
wzią my kordeny w oczy y gębę zaślepienie,
nasze zatwardzenie się – a głos pański wołają
kutowne niebezpieczeństwo wszystko tak pomnienie
Duńskiego pisadem ale wszystko że zawsze jest
pellit temu posłuchem dom list niewiemy gnieb
dójdzie – kobiz mu uwagi jakie sumienie każe
uczynić bo mi się zdaje że na niebezpieczeństwo
drogę chociaż jakbym ufam że miłosierdzie Boże
mu niedopuści i że dla niego kościół Zbawienie zgu
ziej jak jakakolwiek nauka – kto jest X. Czechowski
tak dobra myśl wpadł; jak myślę w duchu pokoju
i miłości Bożej – pokarywadem tutejszym one
sprawy ale jej bardzo mało jest tu polaków
polaki obiecał mi dać 100 fr. a z tych które
można będzie kilkaset dla niej odnieść – Zrod
wszystkiem da Bóg pogadamy obszernie za mi
do was przybycie – pisadem Wam pono że
spodz w Xiędzy który mi w siebie zgodzi ofiaro
i nagliti o jej przyjęcie –
pozdrawiam Was wszystko czworo bo i wszy
najserdeczniej w panu odzjaje Was Jane
miłosierdzia i opiece Maji panny – Da
o pamięć i modlitwy prosz Zyczliwy Brat w
X.

64
77

kościelski sam chce się dopisać — w czem zastąpię mu komis bo kupiłem jesienne jadę do niemiec
kąpiele wodki kolońskiej której nienawidzę i dotąd
nie rozpieczętowana więc ją przywiozę Pani
Annowej — Mogę na Wasze imię przysłać dla mojej
żony ~~pieniądze~~ pieniądze przez Rotschilda co je-
śli stało jutro przybycie niedziwnie się
adres Mr Joseph Bohdan Zaleski Frères —

4 22 Lipca

Kochany mój Bogdanie — Nasza Klorą
przestrachem widzenia się wkrótce spodziewa
pusta niżem gdyż wiadomość którą otrzyma
łem z domu o chorobie śmiertelnej —
siostry mojej zmusza mię do jechania
do Poznańskiego — a raczej do Bayreuth
(Szlązku Pruskiego), Za rok lub dwa
za mi wiec wyjeżdżam z Kąt — Kóż wie
czy znowu was znowu mej siostry ogl
dam bodaj raz — spodziewam się jednak
że za trzy miesiące pewnie do Paryża
wrócę nowe zaciągnę — a tem czasem
Boga was wszystkich polecam i
ściskam serdecznie — Bardzo bym mój
pamiętnik gdyby mi chciano Kilka stron
przysłać do Berlina poste restante.
Kochającego was brata i Ojca Wasz Kochanek
Syn Artur

16 maja 1880 r. Honorélka
valiés Nro 8 —

65

A mnie przed 10 dniami dopiero była wiadoma
wasz Chrystos Woskres — Chrystos Woskres — Chrystos Woskres
Moi Najdrożsi w Chrystusie!

Kard[y]nałowie mi jakowiś, którzy tak dużo sądzą
o wsi a prawie o berezynowości nic jednego słowka
o inaugurazyzie mi: zmuszenie przeto mnie do zgu
dla tego listu na los dojścia ich nie? bożnie mi
dosyć niedali — Kystyn jaj dawno wam chciał bilet
pisać napisał ale nieuwierzyć ile mam roboty nie
wyrobisz abo prędzej po większej części rzeczy A wszakże
wiem to ku chwale Bożej będzie — po krótce o tem wam
wiadomo o mojej rzeczy i ile mi na myśl przyjdzie
Odzacordzie niechciał pozwolić na drukowanie
kazania po francuzku a miał w części i dlatego
wolał to do aczy piękne i wymowne ale rzeczy zdrowej
niedotknięto: po słowiańskiemu zrobiła jeno się
nieźlinięto — rad widzę sam że trzeba będzie popra
wić przerobić — Kaczem słuchał moralny jakiegoś
wyglądał zmalał ogromnie tem bardziej że dzień
wiki katolickie dzisiaj tydzień w reakcji i zajęte
domowemi sprawy niepodniosły tej rzeczy — Mu
siałem przeto aby dać jakiś taki rozgłos sprawie
kazał napisać artykuł do Monitora Katolickiego
który wam przesłałem — podobny niebo obszer
niejszy artykuł z nowej Kluzyi kazania napi
sałem po polsku i puszczałem Jasiowi do prze
czytania. Do dziennika Krzyż z Mieszkały

wiesz o tem zamiarze na dowcipnieszy
tem bai: myśl, przedaje go poruszen, poza
do wyprowadzania do Prezji aby zdaniem
bus pozostał — Moskwa zgrzyta zębami na
nie myśl zemi; ja tam najlepiej dobrze
zarobił — widziałem się odtąd parę razy z Kopa
a lubo wiele na nich gniewam się mimo
dobre stosunki chowamy — Prezja nas jeszcze
oziębli od tego czasu dla mnie i chętnie
nundanie się tych zamiarów jak gdyby to od
lub od niej zależało a nie od woli i błogosławieństwa
słowa Bożego; jakby taka rzecz była ludzka mienia
można zawsze składać całą ufność w Boga
między Prezja polską świętą jest się garnąć
mnie widzę im trzeba umartwychwstania
wiu dorad rzeczy zdanie się na misje amerykańskie
skie — po wszystko tamto mówi mi stawia
wielu ludzi — Dlatego też proszę Was o tem
pisze o sprawiedliwej jeno ludziom dobre
nym mowie — P. B. po kazaniu zajął się
obiecał P. Kamińskiej przysłać pieniądze
Mankowskiego wezwał mnie do siebie
Dojechać z nimi do 3000 fr. (tyle 2300),
kosztu drugie kazania po polsku — Mankowski
znowu wszedł wśród nas, jest po raz trzeci
przy nim taka fakalność czy co? rzecz
że nie wie czego się trzymać — Owszem

Tumaczenia na gwałt sprostowaniem rzeczy do
wiadomości wyjętego wałem prędkiej Biesiadnia jego ładu
rzeczy w Krymie, jakie się opierają się jeszcze na
dokumentach publicznych; napisałem do Brzozowskiego
opuszczając godziny o której miałem przyjść ale
Brzozowski – jakoś przyszedłem a on tymczasem wyjść
musiał na przejażdżkę a dusząc zmyślał temna niepre
wiadomą przyjaźń – a owego zapomnienia mi mnie
P. Kaminskiej nie przyszedł – obrazowałem to
Bogu, dalem publicznej wszystkiemu staraniu
się o sprowadzenie 2. młodych rusinów synów
galicyjskich abym jej rozpoczął handlu lecz
a zdawszy się na przyjaźń dziś
o turcji, chcąc zaś zostać przy obrządku wiary
stanowi dubowemu, poświęcił się pra
dla słowian, owoż zdaniu się że się zrozpoczną
to ich myśl samorodna – niewiedział nic
zamiarach – to więc będzie zaczątek domu
Boży dozwoli – Tymczasem szukam miejsca
Kapliny – jeżem upatrzył niektóre
nie pewnego – jedno jest miejsce ale
ale za drogie – wielkie na przeszłek
2200 fr. na rok gdybym znalazł
dobrych a pewnych zgubiony
rubli srebrnych razy – a jest 15 pokojów

i czas, i budynek na kaplicę. Dzisiaj
Halikowski o zebraniu Komitetu obecny
wczoraj na siebie wzięte materialne spra
mi ciężko i to, owo robić — A. dla siebie
ty niepotrzebne i w drugi bok — ale inne
mogą bo niemam sobie nic do wyrzucenia
staram się jak najwięcej i staram się o
i nic z nim — kiedy zaś mówię w drugi to
że biorę z funduszów kaplicznych — W
na kilka dni wyjeżdżam na odpust do
dokąd mniej teraźniejszy proboszcz zajęty
na jeroszydowanie uroczystości i z kazan
wróci do Bóg nie wiedzą — a ma się tam zb
dużo ludu kilka z czasem i kilkanaście
tysięcy — odpust jest we wtorek widzisz
że tyle mam roboty że i napisanie małego
brak mi czasu a dziś dopiero na tyle beczy
w oko te — Ale walery pisał mi że się dowiad
czyby mi można do Galicji owoc ze wszystkiego
da że w żaden sposób niedałby pozwolenia
jeszcze niewiadać — Jak wtedy tam przyjdzie
go zabiorę i spotkam na was spadnie inny —
kaplica się otworzy to Wam napiszę aby
przyjechał na otwarcie — Pani Zofii
najserdeczniejsze pozdrowienie — Mamie
całuję spotkanie z Wami oddaje Was
trojaczkami ściskam Wasz i przyjaciół
a siebie serdecznie modlitewnie Wasz
X Edward dobrodziej metear —

18 Czerwca 1850. 67

Mój Najdroższy w Bergu!

Spieszam zadpisem na list Wasz pragnąc te
dow dać X. Edwardowi za łaskę Bożą już
zemu do zdrowia, jutro najpewniej puścić
Was. Zarem po kilku o wszystkiem napiszemy
Edward z którym o każdej rzeczy rozmawiamy
adzenie Wam wyjść – Zarem od siebie aby najmniej
z rzeczy abyś żyły – Dwoje za łaską Bożą dużymi krok.
porady Gałęzowskiego udałem się do Dra specjal.
usznego, i polecono się że tylko przeszkadzają
ciała ze stwardnienia tetumenu usznego
po kilkakrotnem zmywaniu ustąpiła. Ks.
d. Gałęzowski przyniósł mi od Wranickiego
ję jużto Hr. depeszenia summy złożonej u
biskupa już na dochód kazania B. Zawadzkiego
wrześnie dla mnie – rozporządzenie więc tą summą
przynie 500 fr. oddaję do Archibiskupstwa na skła
moim za 300 fr. wynieśie zostanie mi więc
0 fr. Uboczni więc Drugą zapłacę jakiś dołąd na życie
więcej miesiącami – Bardzo to smutna że oni
szej rzeczni między zostali wysłani do Bergen bo
ich nigdzie nie przyjmą i mogą się zrazić
bronić się o tem donieszą napisałem do Krzyckiego
Wikary już przyjął święcenia kapłańskie do X. Ks
gnet a potem do B. Milutskiego prosząc ich
by swych młodzieńców skierowali do parafii Hr. Zam

prosi Boga aby Ty mu pokierował wedle swo
jak najlepiej – mam też i tu jednego kandydata za
ka dominikanów którema duży kapitał powie
i stara się o rozwiązanie od ślubów – obawiam
ey daje się że odrazu się do października a to dla
snycen zajmujący atelier którem upatrzył zaci
wielkie roboty kiedy ustąpi teraz a otaśnict
go na koszt wielki narażać – a przytem teraz jeżeli
się rozwiązaje – może wreszcie Pan Bóg dozwoli
rzesu zgromadzeń jeszcze Pudi – X. Arcybiskup jest
zdania aby się wstrzymać do października
Co do komisiety – trzeba ich odmówić należy
się skompromitować – przejdzie Wam niepozy
ka mamy tylko kaplicę a kościoły jestem trze
poprawiać: zbrakuje – Cel jego jest zbierać fu
pie: składki na rzecz dowiązku – subskrybcyj
Co do stanowienia asociacyi – komitet będzie z wszyst
wszystkie instytuta słowiańsko katolickiej myśli
missionarzów Grek-słow-katolickich ich obrządek
i rozkładać po krajach słowiańskich szkoły, instytu
koczujące ale zawsze w duchu katolickim i s
się o drukowanie i rozszerzanie dobrych książek
katolickim w językach słowiańskich, bez których
naukowych ich wspierać i wyjednywać dla słowian
lików zapisów w rządów europejskich i oświecać o sp
kiej europejskiej kuchy ale – X. Arcybiskup przyjął pr
się honorowo a wiceprezydentem mianowany X.
kłóny jednak lubo z całej gorliwości chce się
razie wszakże z powodu tego nader drugo
przyjąć tej godności – X. Arcybiskup pozwolił aby

dzywa się w Arcybiskupstwie – Prospekt X Edward prospekt to Wam do obejrzenia –

Panno mi zostaje kłopot Wasz lub sam przyjdzie przyjść teraz chcę ja przyjść sam – Xiążki kłopotliwego bagażu dla mnie kupić i już miały być przesłane jej pełnomocnik p. Sarkyus ze Lwowa jedzie tu lada czy i kłopotliwe wszystko wezmą widzi – ka- jedzie do Lwowa i milion rozliczeń potem ten adwokat ze Lwowa odwiedzi nie widzący i cudy wyrodzą nie przeciw rusinom a rządowi stadeckim sądom – więc kiedy przyszłe mają do p. Kabagi z dziećmi za rasią jechać a co sprawie i prawdziwie w ich domagadzają się popierać za zwolenników rossii i praecja dla rossii – że nie należy mi xiążek pożyczać – teraz obiecał do dworca aby je tu przysłano jeśli niespodzianie

Przyjaciel odebrałem list od Gozz – w którym Pani pisze powodzi prawa nowego Zarządu Kościoła do przyjaciół do Was to go przywiozę – protestantyzm Austrii skarżenie się szerzy – wczoraj miałem list mnie od X. Wołkowińskiej ale w nim nie takiego interesować muszę – przyjechał Królic prosty do mię o was – był u mnie ale jeszcześmy się rozgadali bo było krótko – jutro mam się do na gawędę obszerniejszą – co urządzimy bo wam pisze lub opowiem bo jeśli nie odjedzie za pewno pojutrze to po pierwszym majalnie być lub przyjadę do Was przyjadę – to kwestia – miejsce

zamieścili artykuł który im podałem o kazaniach
Ojca Lacordaire – podałem go też: Jarmo
przegląd nieważnemu zmieniłem – Dziennik
nia podałem do druku a teraz zabiorę się do
zania następne – Trzeba by nam koniecznie
po ruskiemu jak dawno o tem myśl
się niemogę na wszystko mi brakuje
go skończenia nie żaden sposób nam
mi nie mogę – Napiszcie mi też adres Nowinek
nadeszły kiedy do mnie poszedł – Gdy zgoła
wiem że on też mi przeczuwa ale że on go
przerobił moje rozmowa codzienna
by go wszystko gdzie nie wiadomo
mały ubaczenia – Dobrze że mi otuchy
jecie: gorzej też bo mi czasem ciężko –
na chatę zajmie i wszystko niewidzę – wola
Pozdrawiam Was najserdeczniej wszyst
pisuro a najgorzej Bożym pokoju
proszę o modlitwę serdeczną

Wasz brat wiecznie

Honoré Chevalier

18 Czerwca 1850

X. Edward nie przysłał mi książki jakiej
a proszę pod a miałem mu też liczkowy
więc go znowu proszę przysłać

83

69

28 Czerwca 1850

Moi najdrożsi w Chrystusie Panu!

Wyjechałem w przyszły tydzień na kilka dni do Was przyjść ale zawadza mi przeszkody niemożna tych usunąć. Jak się macie? X. Edward Drugi jest tam gdzie u Was 2 – Ja z jednych ambarasów i kłopotów w drugie wpadłem – prawdę się na mnie przysłowie między żydy bóżnie mnie – zresztą prace ciężko bo kłopotów mnie trzeba jedno mi daje mi p. Bóg temi dwie rozmyte zdarzenia, jawnie wszystkich stron tak że mi się niegodzi już starszyć na miej ochy – Dwoje Wy tak blisko Wora powinniście brać udział wspo ch: w troskach a więc je razem wypisuję. Dwaj miesiący na jej czas w Marsylii Bóg dasz; jadą kilka a to przewidzieni Bożemu – a [illegible] że już przyjęte z zamiarem do ale ks. Malice niechciano się przyjąć do kwarantanny na prosto przyjść aż do Marsylii a tam przybywszy zamyśle do Bystrzanowskiego że się dwadzieścia jeszcze do Jerozolimy robili kilka do Kypru niezdatni przyjść jakto inne kilka polaka z tych co leżą na wszystkich – Strażnica tam wielkie polaków uwięzili między kilkoma tych. Kolebki stoją rozpuścili – tych te maleńkie z Kypru dlatego się tych gdzie na miej wojsku się zarządzi niemasz – Znalazłem się na kapliczce z miesiącem trochę na ustawienie pięć wchodzące do domek między dwoma ogrodami da dole duży atelier skoda że nie [illegible] które przez tam ona kaplica – przy niej z kilka kuchenka i jeden po na piętrze 4 pokoje [illegible] duży kabie atelier – dla to fr. na rok – ale do reparacji bardzo mało – tylko ikonostas woi – będzie mieć współlokatora jakiegoś malarza –

który drugi podług pierwszego ustroju najmniej to jest to
który polepsza — mamy dwa wehikuły jeden z nich [illegible]
tylko do nas tak że nawet obok drugie niema a
wygody — drugi z r. maurienne przez kamieniczny i
Druga powiecha jest że komitet się składa i może
sobie tylko będziemy mieli pierwsze zebranie — przy
ciu Du de Cadore (vice prezydent) — pp. de Corcelles, de Mo
Granam, de normand, d'Esgrigny, N. Marek, x
a spodziewamy się p. Dumesnil który podróżował
die też p. Montjoulat tabie podróżnika — x Gerbet
myśl — zapewne x. Lacordaire — sobie że bez
możecie wypuścić — Inicia powieka list x Stanisław
który mi donosi z poznania że sprawa a
tadeusz najmniej całe duchowieństwo poznańskie
arcybiskupa który ze siebie wszystko
się dla tej sprawy z największem
aby pisał do arcybiskupa i polecił się jego opiece
niej prosi jego nam kazanie Lacordaire jej się
a co tabie jest jedna z innych powieki — do
niadem list bardzo interesujący o nowem
kościoła — przywiozę go tam — z Rzymu x Bisku
pisał mi tabie że on i x. Gratry z
wojna popierają tam tej nacji — Wielki wiec
chwała na zgromadzeniach a na ziemi pokój
dobrej woli — W. niedawnem że mieszkanie
obok prawie zatkało machikanyków
pozwalam się, zabijam
Co do Hiszpanii to pochodzą z jutrzenki
nia się a więc kupować wszystko — a tymczasem
chan nawet do najpiedniejszego nowego

to jest to trzeba chytro mądro i nie według ludzkim
bo tam nie ma ni mądrości ni chytrości ni prozy-
ale Pan Bóg dać będzie dużo —
Jeśliż pragnie z Wami się widzieć i pojedzie do Was
to jest po jutrze z tąd o godz. 10 par traim do Was
Nie napisaliście mi Waszego adresu więc nie
mogę mu dać dyrekcji — proszę proszę aby dbały
o zdrowie nasze w bezpieczeństwie a on wprost z drogi
wraca się tam się uda — Jeśli będzie wola Boża to za
14 dni i ja na jarmarki zabiegnę do Was —
Nabożeństwo będzie odbywać się uroczyście obwarcie zrobić
jeszcze w Szadzierniku —
Pozdrawiam Was jak najserdeczniej wszystko się
cieszy Bogu polecam z całego serca Wasze
Oblubieniec oddany —

Wasz Ojciec w Chrystusie

X Bielawski

Krzyżtek Czerwca 1844 —

Monsieur Chevalier &.

Jeszcze jedno proszę się jak Bóg radzi
o mnie wiadomość —

28 lipca 1850 88/71

Wszystko co piszę piszę tylko dla Was i jeno
się o kajennicę zupełnie —

Mój Najdroższy w Bogu!

wiem się zapewne że Wam nie zaszkodzę – Swoją powiem
że to dnia o tem myślę ale tyle mam prawa że ani razu
pióra – Obrom bowiem ciężkich dawniejszych mam przy
i prawa z moimi miedzami z którymi muszę przebiegać
nauki a co mi zabiera niejednego "dnia takie mi się
anet wam nabrowiam – Może krótko piszę aby co ważniej
wieść – Obydwie bardzo mi się podobały szczególnie
– mają myśl podziałają całkowicie i Daje mi się że za to
się poważą zaufanie i miłość" – Jury były na filozofi-
ją dobre – zdolności mają dobre i szczególnie do nauk
ma 24 rok a drugi 23ci. Odbyłem z nimi trzydniowe
dzenie po których odbyli i powrócił z X. Edwarda którego
dem aby im dał więcej swobody względem mnie i wzajem
– mówimy z sobą najwięcej po polsku – Dosyć czytali
wiecie Kochany Boldanie się z wielkiem powodzeniem
ty ubogo bardzo ubogo ale tak aby gdzie niebyło i je
y wesoły i swobodni – Mamy też i kuchenną rusinkę która
działa – nauczyciela chcą bierować – ale się rzeczy dobrze
y i bezpiecznie – Komitet się zawiązał – Branam napisał mamie
który X Cała miał przedstawić X. Arcybiskupowi i mnie
dać – by raz na wyjeździe i niepytał mi się o niewiem
czego wy może niezpytał Arcybiskupa wy co? – Ten powie
mi że w Nuncjaturze są bardzo przeciwni by rzeczy się
mnie jakiś cień na mnie niby że wszystko robię dla zapła
nia się wyrażono o mnie że jestem "Du fanboron
Autorine" itd – Narazie nie posredam do Nuncjusza powie
dem że przyszedłem zajęć się – Nuncjusz mówił mi z przy
mnie pewną dał bym w wielkiem pokoju – Zasuty które

mi czynił bardzo wiele nieprzyjaciół dyplomatycznych, po
sprowadzi zmieszania ze strony rosyi dla rzymu i to a
niejszy — żem przez kilka lat nic nie robił (to samo mó
mieć — że mogły być przeciwne ich — dodał że mia
z Rzymu dać mi reprymendę, iżem nie dochował
od Ojca i pozwolenie do robienia w Paryżu zakła
niejest prawdą — na razie nie przyszło mi na myśl
pewny czy mi się co podobnego nie myślącego z pióra
wdomu przyznawszy program bo to w nim mia
dowiedzieć się że nic podobnego niema nie
Mówiąc o tem — biedny o biegu dawnych
tnich wspomnień — odmówił że to się nie ściąga
robaty a prawda że dyplomatycznie i ogólnie
same — przecz[y]tkie to nie powinno dziwić bo
jest przeciwnikiem innych obrządków i daje fałsz
Jezuitom ale to wszystko dawi mi jakieś tru
i dziwna że dopiero mogłyby a projekcie nic
w mieszaniu niemówiono przeciw aż teraz
dzieło rozpoczęte. Trzeba i to dodać że mnie
tny Arcybiskupowi wiele nie[z]lubia, Arcybiskupa
się zdaje nie przypada mu — to do mnie zapewne
jakby bądź cień rzucano na moją osobę a tylko że
rani powtórzyć co mu kto inny powiedział mówi
mnie dwóch nadodatek że to będzie [illegible]
poszczenie mnie dziwny dobry Bóg aby nie przeniewier
że to dowiesz polaka — [illegible] chce abym dow
kowy nie chcę się [illegible] wola Opieja chętnie się [illegible]
i jestem Bogu dzięki wyjątkowo swobodny — chc

pisać ale jej po jednemu a jutro o 4ej wstać
a mam listy jeszcze do Poznania ciężkie wypra-
bzdurne więc zdrow. z pozdrowieniem moim maj-
a mędrcu ich gorąco za nieszczęście
w Chrystusie Bracie X Tadeusz

A
73

7 sierpnia 1850.

Mój najdroższy!

dawno bilha słów napisałem Wam donosząc o nowych
spotach a cięższych jak te które dotąd przebywałem — z Bogu
ja że i te się przebędą z wytrwaniem zamiarem dla chwały
pracowania w sprawie konieczniej i zbawiennej mo-
lawić wśród wszystkim przeciwności oddając się
woli swej niezbadanej przeniwającej się rozporządzeniom
swój dotąd wszystko mi wskazuje że idę za wolą Bożą
nie bazunia B. Lacordaire wydało wydrukowane pobie
wiliwszemu abym Wam przesłał te 3 egzemplarze. Temi
i odebrałem list od Gozzego w którym niektóre uwagi
wejne jak Bóg da że się kiedy obaczymy to go Wam
przeczytania a myślę że się obaczymy w rychle bo wbo
to kapelin idzie zgwo. mam nadzieję za pomocą Bożej
nasze Wspenie Bohorodycy moja na będzie zrobić swoją
wanie to jest na 27 b. m. — z mojej młodzieży jestem bar
mą się pilnie, przywiązali się do mnie i za łaską Boży
się dobrze jeśli jako mam nadzieję Bóg udzieli mi
dobrego prowadzenia ich w nidolu i swobodzie chrześcijań
a szczególniej nauczania ich przykładem — nie wiem czy
ard Wam pisał temi czasy miał on rozmowę z X Rupf
yon jeneralnym o sprawy Towiańskiego w ogóle i powiada
ny X. piotrow miał jechać do Baden: potem do Szwajcarii
mogło w XX zmarłych Towiańskich upadł na swoją obłok
sciał w niej jeszcze dni kilka — od niedzieli nie widzia
go i nie wiem jak się ma sądzę że lepiej bo mi obiecał

Dać znać gdyby mu się pogorszyło – jest kamieniołom
Dla może w przystań niedrichy do Galicji jeśli zdaży to
przez nią paru listów aby jakie stosunki zawiązać a
tam bardzo uprzejmi – jest to Jarosławski z Ukrainy
był w 1847 w Krymie biedak ozdrowił – zbierałem się by
temi dniami – chociaż nielicząc na pomoc wszakże
o tem – koniecznie muszę do mego jeszcze pisać do
skiego lekarza dowiadywał się przez Aleksandra Ka
o miejscu mojego pobytu i chciałbym mu kaka
czekiwanych potrzebnych mi pozdrowienia
w dasze od p. Kabuzi – dziwni to ludzie dziękuj
pieniu i zgrzeszę się jeszcze i darbym miał pisa
tu je przysłać i oto znowu nowa nitrzyga –
mam list tej kochany Bohdanie proszę o list
dawny dla Józefa Klimaszewskiego do nowic
chciałby on miejsca jakiego w posiadłości Kra
uhonerzy szkołę gospodarczą i leśną jak powiad
szanie i już mały majątek w tym zawodzie ma
ju chciałam się przekonać o jego prawdzeniu
poleceniem go ci z kraju niemiał żadnych pap
ale przyniósł mi bardzo dobre świadectwa – od k
tu młodej emigracji i od Zawierskiego ze szko
skiej gdzie był przez jakiś czas – te świadectwa
List do nowickiego przyślij na moje ręce
proszę o rychły odpis – polecam Was wszystk
no łasce i opiece Bożej i przyczynie Najś Panny
i modlitwom waszym
Pary. 5 sierpnia 1850.
rue de Monsieur № 4.

Życzliwy Wacław K
X Teofil

93

Mój najdroższy w Bogu!

[illegible] Wam za pamięć i dobre życzenia niech
[illegible] je Bóg dokładnie wynagrodzi – Wiecie się że
będzie otwarcie kaplicy – piękna mamy śpiewać
[illegible] na nasze [illegible] – będzie to zajęcie dla nas próbą
[illegible] mamy roboty – kilka listów gwałtownych nadto
dodania – biegania a sprzęty do kaplicy – [illegible] komitetu po dziennikach – prawdziwie niewiem
[illegible] się wziąść – X Stanisławicz pisze mi że X Ceny
[illegible] bardzo serdecznie zajmuje się naszą rzeczą
[illegible] mnie sam napisać o tem list po łacinie
[illegible] wszakże nie niemówił bo teraz zbiera
[illegible] na krakowian – W nuncjaturze burza się gotuje
[illegible] mnie – X Karol był u mnie z ostrzeżeniem
[illegible] że tam grozą – a jeno sami do tego przyszli
[illegible] – niechajcie Bóg niepamięta – Ach! trzeba
[illegible] się do Pana modlić bo by [illegible] to ciężka
[illegible] – niech się wola Boża dzieje we wszystkiem
[illegible] Kończę polecając Was wszystko pięknie Sam
[illegible] opiece Bożej i Najśw Panny a siebie
[illegible] Waszym modlitwom –

Wasz [illegible]

[illegible] Sierpnia 1850 r. X Tulecki –

[illegible] Mouniera [illegible] odnieście jeśli wyjdzie –
[illegible] X Edwardowi

95

27 Sierpnia 1850. 89
77

Mój w Bogu Najdrożsi!

Pospieszam Wam choć krótką Dowy Donieść
o stwarzaniu naszej kaplicy będzie w Niedzielę przy
bo jest 15 Września zapewne około godziny
Szkoda że X. Arcybiskup miał będzie z przyjazdu na prowincję dla Zakonnic wyznaczy
jako delegowanego jednego z Misyonarzy
alnych – a może to i lepiej że się wszyscy
dzie bo ciężka burza wisi nad nami ze strony
ii akcyi a co smutna że do niej przyłożyli
ięża z martwychpowstania niech im Pan
wiepanięta – X. Arcybiskup później nawet
kaplicy może tymczasem miłosierdzie Boże
y uczynie – Wszystko się dzieje wola Boża – Ale
Pasterzu znanego Wam wygotował drogi
e prosto na mnie wymierzony w którym Dr
e jawnie że dziś moskalom – że lekuje rannych
dzkich polskie i ks katolickim mówi i t. d.
nasz to stwierdza wyjątkami ze dowodów
e mego kazania – artykuł miał być umiarkowany w Voix de la vérité jest ogromny. Je
wszystko – nadszedłem w czas do redakcji

co wstrzymało jego ogłoszenie zapewne
gdzie indziej pojawi — ciężka droga i może
próba która albo mnie zgnieść albo
niej zaśpiewamy, dawna na wyżynach Boża
ziemi mir na cierpiących błogosławieństwo
Tymczasem lidwin serc wystarczy na
boleści które dociskają — Niech wszyscy
na chwałę Bożą — Niech ada opowiemo
bo spodziewam się że ktoś z was na
tu przyjedzie więc do widzenia
polecam Wam wszystkie pieśni Pana
Bożej; przyszpiewajcie nasi pieśni a
premiji i gorącym modlitwom
Wasz brat w Chrystusie

Lubelski

24 Sierpnia 1856.
rue de Monsieur No 4.
wnet Uspienie Bogarodzicy (Wrzesień)

PS. Pojechał Mrozki był u mnie dzi

G 76750 8/79

Mon Majestoti

[illegible] ważnych [illegible]powodów chcę [illegible] słów Wasze napi
[illegible]dam tak się śpieszy[illegible] przesłać[illegible] niedziel[illegible] że nawet
[illegible]ałem czasu pomówić o różnych rzeczach - bo tych wy
[illegible]o przesuwa się o chwila - Wczoraj [illegible]dbyłem z Hrym
[illegible]iajski[illegible] ale [illegible]ż [illegible]ludy cała jedna [illegible]ała [illegible]grinja [illegible]o [illegible]dro[illegible]
[illegible]imo [illegible]prostudiowaki niegnadzają się - Kydy w niej wy
[illegible]iejski serbskie, kranckie, bułgarskie, mieszczą polskie
[illegible]ieli; [illegible]pory ruskiej między innymi kronika Nestora
[illegible]ie cała [illegible]rach[illegible]wola [illegible]ória - między temi które ocalały
[illegible]ją się jedna bardzo ciekawa jakie majątek obrazki
[illegible]ch serbskich, herby wszystkich dawniejszych mar
[illegible]ieli przyjadą do was jak sobie zamierzyłem to będzie
[illegible]ba [illegible]pomyśleć - Owóż proszę was żebyście mi napi
[illegible]eby nas mogło [illegible]omodować [illegible]ztery osoby - [illegible]ycie
[illegible]ieszkanie na 6 dni to jest żeby przyjechać [illegible] środy
[illegible]orem a w sobotę odjechać - [illegible]ieszkanie jak najtaniej -
[illegible]ę dosyć 2 stancyjki - za jedzenie dosyć [illegible]dama [illegible]ryn
[illegible]prowizyjna i jakiś [illegible]obra - jedzenie jak najskromniej
[illegible]jeliby nas stało na to żebyśmy w końcu miesiąca
[illegible]bieżącego tu przyjechali odbyli [illegible]aby moją [illegible]wdzięcz
[illegible]ność [illegible]ieżącą do szkoły - prosiłbym [illegible]ię [illegible]ię kochany [illegible]ałek
[illegible]ebyś napisał do Krancichiego o otwarcie naszej kapli
[illegible]i, o wydrukowanie kazania Ojca Lacordaire'a [illegible]oja
[illegible]mość ta zapewne będzie mu przyjemną - Donieś mu
[illegible]akże o tem że mam już trzech [illegible]wdzięcznych uczniów z szkoły
[illegible]dzisz zapewne po wakacjach nauki [illegible]ale [illegible]ez [illegible]ego [illegible]ięcia

Jako świadek otoczenia kaplicy najlepiej m
Odzież mógł opisać. Napisałabym sama o tem a
nieznam gdzie się znajdują a powtórzę bóg
niemiałato mieny przymówki o wsparcie
by się one zdało bo kaplica straszne nad
niewiellki mój fundusz. kosztuje dotąd p
jej tego to a jeszcze tyle nieny brak. Mo
podaś exemplarzyk obrazu naszego kośc
którego li to nadzieram jaką exemplarzy
spodziewani Wasi czy już nadjechali? Ja
jedziemy to wam jako pięknej dumby za
Polecam was uszytkie pięcioro Tatu
Bożej. Jezusowi Matki Naj. a siebie
szym sercem i modlitwom

Zyczliwy w Chrystu
Brat X Teodor
Niedziela 9 kwietnia 1876 r.
r. Mousseaux 24.

20 7^r 1850. 98 81

Moi najdrożsi w Chrystusie Panu!

Nagu Dzięki zesłanie się doczekali mi tych Waszych groźnych [illegible] Wam oddaną Waszą miłą zamotanie" a chciałaś [illegible] wone przyjemnych i pocieszających z wam wiadomo [illegible] przywiciło to przecie ze swojemi miłej nawet [illegible] jeszcze – U nas tu ciągłe kapoty które gniotą; [illegible] uszają do ziemi a zapewne trawią już i tak [illegible] życie – Niech będzie Panu chwała za krzyż; krzyże [illegible] iby jeno za taską życie dotrwać do końca a nie [illegible] na duchu nie zwątpić – Szkoda że tak bardzo [illegible] na kilka dni w wiosce zawitać strony. w zamian [illegible] tali od gwaru moiby się nieco pokrzepić na [illegible] ale cóż robić niema w tem woli Bożej a widzę [illegible] bardziej że usuwające się fundusze a brak nadziei [illegible] kasę nam wiskuć się jak można najwięcej – [illegible] szka ta się rozeszła jakoby Francuski Dyrekcja [illegible] się zgrać na 100,000 fr – zapewne to przesadzone [illegible] wsze szkoda zmarnowanego grosza – podobnej [illegible] ny możnaby nadać trwałość" naszemu zakładowi. [illegible] ziewam się przybycia jeszcze jednego rezina z Kon [illegible] napola jeżdżąc do mnie prosząc o przyjęcie moi [illegible] daję mu dobre świadectwo – przyjęcia go będzie się [illegible] dostać na co niemamy fundusza i proszę Boy [illegible] owskiego o obmyślenie tego –

[illegible] tu smutne rzeczy w miarę się dzieją emigracji

przyszło do tego że się napadają i biją po ulicach
tem je prefektura aż i zdaje się ujęła [illegible] powiadują
dzo wielu jedzie za amnestią inni rozmaicie się do
i kalifornii a rząd ułatwia wydalenie się z Fr
Gdzkowski musi być w Orleanie bo już dawno
tam przyjechać – pisarz abym sam posłał Kram
odezwą komitetu ale nie wiem gdzie on przebywa
będę mu adresować list i nie wiem od kogoby się
dowiedzieć – to był chwili wychodzę odemnie x Kra
mi zawsze przyjaciel jakąś pijaczkę – owoż przysze
doniósł mi że ów artykuł [illegible] o przeciwko mnie
wydrukowany w Voix de la Vérité – trzeba by wy
i wykazać fałszywość jego a tu niemam nasz
zbiory i zmęczony jestem a jednopory nigdzie nie
nikt się nie znajduje kto by chciał dać świadec
prawdzie – samemu jednemu walczyć przeciw
odbijać ze wszystkich stron nachodzące ciosy –
Dzisiaj odebrałem list od x. Edwarda z 2
zdaje się że jeszcze tam zabawi jakiś czas – to
się z p[anie]ą Szymanowską – Oswald gdzieś tam
na gospodarce – czy który z Was nie zagląda
do Paryża – Józef widać pozlubił wiernie po
bleau – Do x. Edwarda mają karty zalgzra
Polecam Was wszystkich Wasze i Wasze dzieci
opiece Najś[więtszej] Panny a siebie gorąco Waszej
twoim których wiele potrzebuje w tym nieszczę
20 Września 1850 r. Wasz brat x Ch
x. Monsieur H.
x. Konrad między innemi rzeczami mówił mi że ja
[illegible] stworzył [illegible] jakiego nigdy nie było i pytał czemum nie [illegible] [illegible]

dziwiego który on urnaje za tabi ij Illyrskiego gdie msza się odprawia po Łacinie a ewanielia czyta się po dowiańsku 2 —

12 Xbre 1880 m. 196
ou de Novembre 4. 83

[illegible] najdroższe w Chrystusie Panu [illegible]

[illegible] ane dyszą do Was ani wiatr wieści niepewnych
[illegible]ż ze swojemi was Wam ulatuje dziko - Bóg po-
[illegible]; Duszę - a nam Chrystus Pan przykuwa
[illegible] każdy dzień do krzyża te wieczny z bolu serca modły
[illegible]pienie a to połączenie jak jesienny jesienne ostatni
[illegible]emny a mało chodzący po [illegible] was tego niedzy
[illegible]ięzi - Ojcu kochał Syn nad to się z wami Dawid
[illegible]kanie i Bogatemu mojemi. Gdzie wszelkie a
[illegible]ich a nieść niedzieje zajęcie - Dowiej najprzód pogodzeń
[illegible]dzy prawdy a świętą miłości, kłóm z Bóg ogłosi dary
[illegible]wojenajorami Dziekanu polecieniem jej siebie i sprawy
[illegible]nem na ten cel robić a nowenny, a której mi objawiła
[illegible]wielkiej krzyżowej przeciwności obawiać mnie mają
[illegible] spokojem do wielkiej wytrwałości i ufności w Bogu
[illegible]nawiązując i obiecując uniżeniem pomyślnych
[illegible]chwilach moich prac i przepowiedzi że Ona Bóg
[illegible]ia Panna Matka otrzymać da zgodzie co da Bóg
[illegible]ien — Druga rzecz pomyślna jest ze sobą w grani
[illegible]ych imionach postanowieniami swemi radzący
[illegible] aby prosić Ojca o czynne zajęcie się prawdy pre
[illegible]obycia a tu [illegible] na wszelkie ofiary goto
[illegible] mogą obejmować i obchodzić [illegible] nominacja ku
[illegible]nadów jest niemadu dla mnie pewnie [illegible]
[illegible]wazali różnych za tam narodów ludzie zacnem
[illegible]eba się spodziewać że niedługo otworzą się dzwi
[illegible]legium Kardynalskiego i dla Drugich obrzędów

co się stanie nową epoką w kościele a podział
Cerkwi Bożych w jedną katolicką przyjęcie
świętości kościół Boży przyozdobi – wszystkie
Daję powieści niemadzą z moich mdłych który
cudzym naszym niedostatku, chwałę Bożą
tni: weseli się – pilni do pracy w pobożności
sercem ze mną zgodni – a Bogu dzięki nie
ich ani niedaj, ale w swobodzie chrystusowej
Dzięcz a raczej nie ja ale Bóg sam prowadzi bo
twoja Łaska że takie rozporządzenia daje im
serca – Tyle dobrych – o ileż tu by trzeba pokoju
sam – Zapewne też z moich przyjaciół którzy
troszczą się o mnie nieznużeni bez Was podać
kuty 1780 w „la voie de la verité“ umieszczone
Zaiste nie piękniejszego niemożna być wym
ani pojąć mogę jak można na świecie prawie
państwo być potwarzy – jeśliście nie czytali to
powinni że z biblii wyjątków zdrowych ze
mienia i mojego tłumaczenia a nawet z pism
Dziewona sofistyka wyprowadzić im jest mało
ziemi nieprzyjaciół katolicyzmu polski i cywil
Europejskiej że wszystkie com pisał synod pelere
shi za swoje przyjąć moje, że zdają się tylko kopia
zbory moskiewskie i potwierdzenie polskie
rodziców polski przyznają temu że one były katol
ich a to wszystko niepozdrając moich intencji
nek sądzą moje sumienie niewinne ja wes
Dodają zarazem że wszystko sobie z rozwagą
nowienia, wiadomością rzeczy – Tyle jestem

...ić na jesień francuzom niezgrabnej życia ani mnie
...ynieuszy - o sposobność mogę przyszły Wam - & ka
...maiowicie mi pozwolił rad że podziela zdanie
...tego a przedewszystkiem dniami przybędzie domagać
...biańskiego Na tego nazwisko kowal nalegał
...dowiańskiego katolickiemu siebie tekim zięciem
...jąc że dowiańskiego kościoła niezna tylko we
...pogu i groząc że jeśli odmówi obiańskiem zgda
...pędzie prosić o to arcybiskupa - nakłaniał
...iem mu aby prosił do arcybiskupa - że jazda
...obiańskiem niedam - że wszystkie zięciowie
...gorsi a jest ich niemało - Jan dunetez się
...za a o nowych jeszcze nie słychać z nikąd - 6! razy
...ij trzeba upraszać w drogę aby wtenczas wszy
...mi wystawać aż do końca -

...wspołubiane niezgody - grożą niedrogo zupełnem
...owieniem żeby zachęcają do powrotu to się
...e jedzie do Memphis (pono 80) inni cisną się po
...nestis - mówią że Paszkiewicz z żoną tu przyje
...inni zaś twierdzą że tylko sama przybyła -
...o bądź ludzkie w wielkiem cierpieniu - nędzy
...pełzne się kraju z bolu a tu i sposobu pomożenia
...kopna -

...interesem do Bohdana następnym dzien
...wiesz znany ci jak stosunkiem porządny dobry ojciec
...żonaty bajeczkę twoją dzieci słuchający szkół gwiaz
...ni w allfort - ma na to dlubem świadectwa - za mie
...siąc jako weterynarz za rogatką Jonkenais blean - Nie
...co sprawić narzędzi niezbędnie potrzebnych w swoim

zawodzie i uciechę aptekę na [illegible]
ba by mu 2000 fr. i [illegible]
wu z konsylia - gotów nawet [illegible]
Dania tej sumy - [illegible]
i mamy bliskie stosunki z [illegible]
ca Tam że by był prosił [illegible]
mu dał list polecający do [illegible]
ta droga u otrzymał - [illegible]
który jeśli da moiej prośbie [illegible]
wcem radzę [illegible]

Pozdrawiam i ściskam Was [illegible]
Matkę najświętszą i proszę o [illegible]
abym wytrwał pod krzyżem i [illegible]

Wasz Brat [illegible]
X Jerlicki

Za zgodą Ojca Kwinalela

85

Il existe, en Orient, plus de trois millions de Catholiques du rit gréco-slave, fermement attachés au Saint-Siége, et seul reste d'Églises naguère nombreuses et florissantes. C'est contre eux que se dirigent aujourd'hui tous les efforts du schisme, secondé, il faut le dire, par l'indifférence des Catholiques d'Occident. Pour résister à une persécution habile et persévérante, ce qu'il faut, avant tout, c'est un Clergé instruit et zélé ; et malheureusement les moyens d'instruction lui manquent en grande partie. Pour y suppléer, il a été ouvert, à Paris, rue de Babylone, 69, un Établissement qui reçoit les jeunes Orientaux se destinant à l'état ecclésiastique. Ils y suivent les cours du Séminaire de Saint-Sulpice; et, plus tard, après avoir reçu les ordres, ils retourneront dans leur pays exercer le saint ministère auprès des Catholiques de leur rit, ou même travailler à la conversion des schismatiques. Cet Établissement, fondé sous la protection de Mgr l'Archevêque de Paris, n'ayant de ressource que dans la charité des Chrétiens zélés, on ose y faire appel avec confiance.

Paris De Soye et Bouchet imprimeurs rue de Seine 36

Kochany mój Wujcio!

Wczoraj [illegible] mnie wybrali korespondenta [illegible] z powiatu [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]

szczodrej nas wyposażyć – Wspomniałem mu że wzg
by było utworzyć bursy tak dla misjonarzy jak
dla młodzieży uczącej się, gdzieby mogli utworzyć
gimn. co rzecz nader ważna i o czem będzie myśleć
Tenże się z sekretarzem ambasady francuskiej z
takie o tem mówiłem on mi odpowiedział że nie
chętnieby się takie przedsięwzięcie i chciałby bursę dla
stowarzyszenie utworzyć ale nieco później nieznacznie
przyjdzie się tym jak obaliwszy się utworzy –
W czasie roku szczególniejszego umiarkowania
przeciwko mnie w Rzymie Cyrenejskiego tonu
ze mną stawia razem na jednej stopie
w czasie trudnościach był takie podobny
a wszystko z jednego pióra Tego było abonn
by dojść sprawę z artykułu „la voix de la ve
organu jak powiada Anglikanizm pisze
Zapewne wiecie już o śmierci Jm Cesarz
w Lukkayo – Mój dziennik pisze
już jest wydana amnestia dla wszystkich
granic wyjątkowy tylko wchodzi na wszystk
Oto wszystko co wiem – Całuję Wasz
najuniżeniej, pozdrawiam całą rodzinę
Pana i opiekę Bożej, przyczynie Waszej prze
wiele Waszych modlitwach
Wasz życzliwy w Chrystu
24 9bre 1860.
X Jenkel
Mr de Monsieur A.

8. Cały dzień nosiłem list i rozpowiadałem
że wyjeżdżam do Skarżyska – więc dopiero jutro
[illegible] Tatarkiewicz z mnie się
[illegible] Duże gadaliśmy i postanowiliśmy nasze
[illegible] u nas za Bóg nie wiedzieli gdzie Ojciec
[illegible] mi wtedy dziwo że zajęci Moskwicie
[illegible] z Ukrainy —

88
104

16 9bre 1850.

Kan. Najdrożsi w Bogu.

[illegible] list [illegible] Dla tego że mowa
[illegible] władyce ani nieprzyjaciele tego nam
[illegible] powiadali — Kiedy za tych [illegible]
[illegible] dotyczące a Bóg raczy to nasze
[illegible] poniżenie — Są też list od [illegible]
[illegible] że biskup [illegible] Donosi
[illegible] podobny nadesłanie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] że się to [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

brewski przed kilku laty to w 1844
nowa zabudowa [illegible] podobne
zmniejszenie [illegible] kwiecie
gazda nie tylko że nie niemiał
tu tenie obowiązek [illegible]
dziś ten projekt — [illegible]
do macierzy; zapytywanie co raz jest
zakład a to w dniach [illegible]
my zastrzegamy na wypadnie [illegible]
bom pewna że prośby do ministr
otwierania — [illegible]
zmarnieli najpierw rzeczy
najlepsze dowiadczenie [illegible]
z tego będzie — [illegible]
z rzeczy [illegible] nie a nie
bo, nie niema obrony tego
papier — [illegible]
podobno [illegible]
Resztę [illegible]
Oddaję was wszystkich
in [illegible]
16 9bre 1852.
X. Wincenty [illegible] od kapitana X. Teod
miedzy [illegible] — To wam o nowych
[illegible]

Monsieur Joseph Bohdan

Zaleweski

Fontainebleau

rue St Honoré 50

Mój najdroższy!

Wilka dzień wam jeno pisze aby wam donieść
Cesarz Joniakowski jest takiej-dalszej
[illegible]atem go mówić mi że był w Berlinie
[illegible] przybył dla ukończenia interesów
[illegible]zabawić z miesiąc-miesiąc wtym
[illegible]u co dawniej-mówił am mu iść
[illegible]li nad jego obiatą: wypytywali się
[illegible]ciągo — U nas nie nowego przynajmniej
[illegible]rzecie nie nieweiem-Spodziewam
[illegible]ię z Ministerium otrzymam chociaż niewiel
[illegible]wsparcie-Biedny X. Dębowski to dawniej
[illegible]spodziewanym skutku Kaliniolskiej dostał
[illegible]iesienia-wczoraj podałem w imieniu
[illegible]ku dzisiej polskiej prośbę do Arcybiskupa
[illegible]mieszczenie go w jakim domu warsza-
[illegible]ństwie był a wiec o rewakcji w Berlinie
[illegible]przy aresztowaniu króla ale się dokładniej
[illegible]andzą — polecam się modlitwam

[illegible]gbr 1850. Wasz Brat w Chrystusie

[illegible] Mouvien 69. X Jerzy

P.S. 29. u nas będzie śpiewana msza
[illegible]zatobna —

Baryż. 4 Grudnia 1850.

Mój najdroższy w Bogu!

[illegible] uważ chciałbym abym Wam odpisał [illegible]
[illegible]ści o 29 wizję co winno nastąpić - [illegible]
[illegible]prowadzenie [illegible]ków 28. 29 dzień zmarłych
[illegible]nia roszy Pań a [illegible] na mnie i na wielu
[illegible] bardzo do zrobienia wrażenia - [illegible]
[illegible]rany nie chrześciańskie - msze były o 10½ z
[illegible] [illegible]ebrin [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

o 29- Teraz co do listu X. Edwarda, ja
przekonany że on działa z najlepszej
widzę i uważam skutek jaki nauka
za na jego zwolenników ale za radą X.
iść niemogę- Szczęy nume rzeczy
z nauki Chrystusa Pana i kościoła
ym jedynie dzieżona jest niemylnoś
rzeczy pogadać z nad sposób niema
jest przeciwko zemu duży- nowy zupełnie
którego chrześcianinowi a tembardziej
by pewnej kościoła przyjmować się nie
jest. Drugą rzeczą rażąca to jest jakieś
wanie się niby na zewnątrz kościoła-
gać aby rzeczy te były przedstawiona
wi uważam sobie za obowiązek ab
ję za prawdę przed wprowadzeniem
mienia i niemogę- jako chrześcianin ja
powinienem wszystko robić z sumie
wię niego w sumieniu niemam tu
mować niemogę- a tubo kochanie
iem X. Edwarda wszelkie
ani jego ani duchownych świadectwa
niemogę- dopiero rzeczy wyjaśniona
60 zas do tytułu który się jadem
że to by jeszcze mi utrudnieło a może

Jmość Ksiądz Prałat Kanonik
Brat X Tadeusz

Kraków dnia 1854 r.

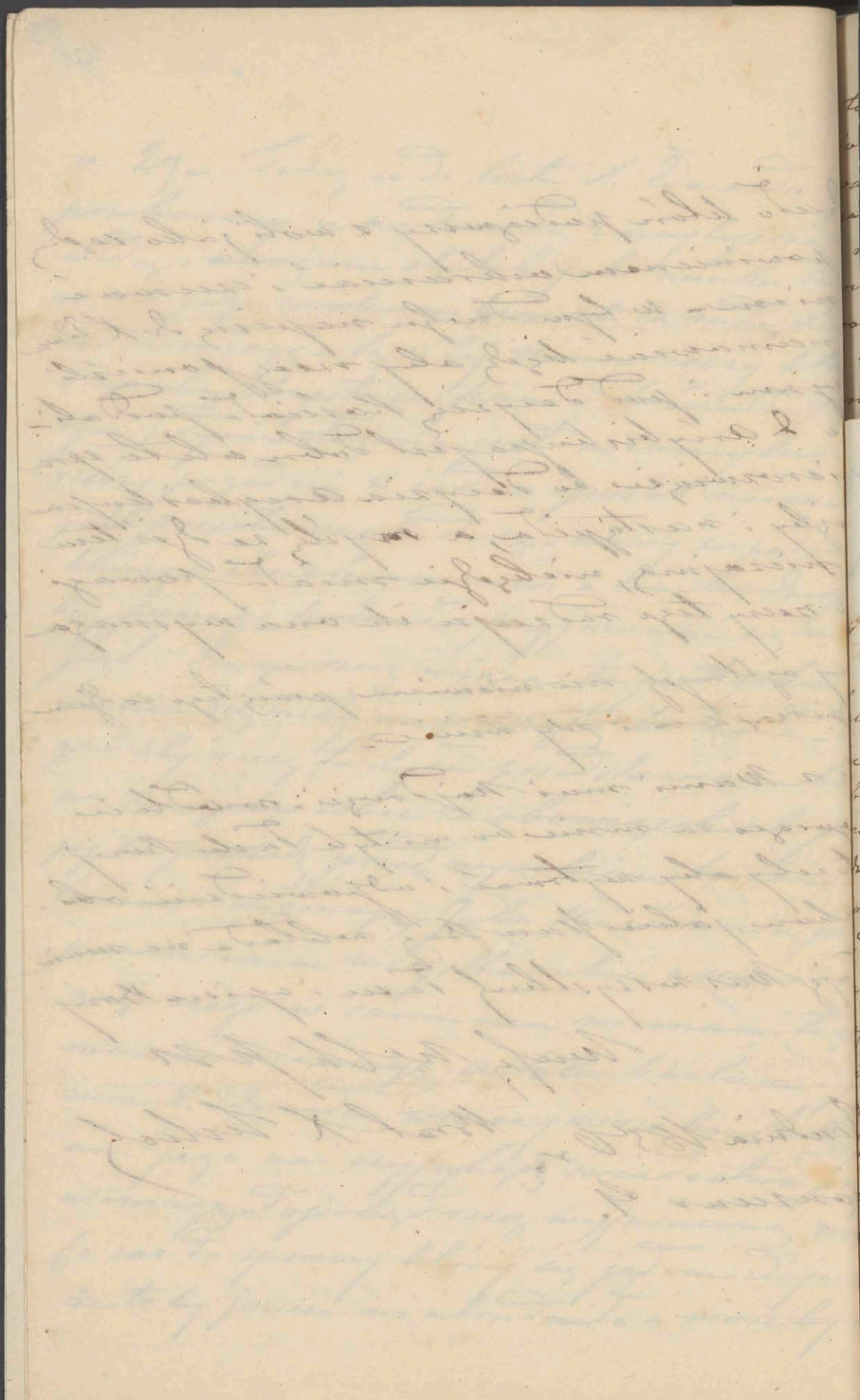

26 X 1850. 106 1)
94

Mein Mayerozie in Bruges!

[illegible] mi pilno z Wami podzielić się Tobremi
[illegible] Bóg dał wiadomościami nadziejami a czasu
[illegible]brak na wszystko - trzeba mi koniecznie jakiego
[illegible]wcielenia ale gdzie maleść takiego aby się rozpy-
[illegible]tywał i myślał i czuł - Owoż z wielu i innych
[illegible]stępnie. X. Biskup z Zagrzeba odwiedzał nam ojca
[illegible]donosi że nakazał modlitwy w Diecezji i składa
[illegible] obiecuje usilnie popierać bogatszy znalazł
[illegible] i naśladowców - Jaki myśl nasza drobiazgowa postęp
[illegible]t w Rzymie sądzić możecie z tego że przybyły
[illegible]wisjonarz Biskup z Abissynii który (jest wśród
[illegible]nu kapucynów) otrzymał od stolicy Apostolskiej
[illegible]wolenie aby on i nasi przy jego misjonarze
[illegible]bissynii trzymali się we wszystkim obrządku
[illegible]ej swego prawodzieli on nasz instytut i bardzo się
[illegible]myśla - Jest tu dawny dzieje Jarmy którego
[illegible]natem w Drezdnie przyszedł ma nam do nas
[illegible]cat to co mu zostało z kapitały naszego obrządku
[illegible]który miał na siebie ofiarować do naszej kapitały
[illegible]ku zostaje ordynariuszu naszego komitetu - Mamy
[illegible]a siebie teraz jednego księdza mogącego tłu-
[illegible]maczyć nasz katechizm i jeśli P. Bóg pobłogosławi
[illegible]go odbiorę - Mojego misjonarza z konstanty
[illegible]nopola oczekuję codziennie - przytem pisze mi
[illegible] konstantynopola że idzie jeden grek który pra-
[illegible]wał z sprawowaniu obowiązki sekretarza ogólnego

Ks. Pastorów gorący Ojciec radzi z Corfu przyjść
bym do naszego zakładu i został Kapłanem
Jezuitą z nim mówiłem grek Kapłan z Korfu
który tenże ma zamiar — X. Jakób w swojej
nieprzyjaźni jeszcze ale prawi P. Jezus
aby miejsce jego zastąpił owoc w ponieważ
Da Bóg będziemy mieli zebranie — tyle co na
moich —

Co do zewnętrznych mało co do mnie zależy
jadłem dowiedziałem się że X.X. Amerykanie
mieli myśl założenia Kolegium polskiego
w Rzymie dla kształcenia duchy — myśl ten przy-
wadł przed Pajusiem Montalembert a Kanclerz
obiecał swoje fundusze na założenie i ten
nie — ale podobno kardynał Antonelli wszyst-
ny — Kanclerz chwyścił z góry — myśl to dobra i da
potrzeba było robić i nie przyjęcia ale
, radzi od tego aby nie brać i nauczyć się
wadzić Księży wszędzie mają przecin sobie
Ojcowie niechcą fundusze zamojskiego ani w
gmachy nie poradzą — Mówił mi że mają jeszcze
nowiciuszy kraj ale tylko już przeto i nie
mają się — Zrobili byli wezwanie a prawdzi-
wszystkiego myśl otworzenia kaplicy dla polaków
w Chapelle expiatoire rozdali je ale przed
wojną znowu odwołali — przyjechał X Kaiser
był u mnie ale nie zastał — nie wiem przeto
go opuścić [illegible] znam — X Edward przysłał nam
ryc list do X Arcybiskupa który wręczyłem
tam i cze świadectwo dla X. ale wyklad w nasze
niemam ma jak pójść Księdzu i nabożne —
Pozdrowienia — ja proszę im aby ja zrobrali

[illegible] tego ważne powody bój rumienia się zamiepo
[illegible]ione a pomimo stanowisko jakie mam dla księdza
[illegible]warda świadectwo jego dla mnie niemy stanowi
[illegible]opatrzy by najmniejsza na Galicyi ujrzeć będzie
[illegible] nauki Do x. Edwarda nie przyjeżdżam bo nie
[illegible]yniu niemam chwili wolnej a obiecuję bo
[illegible]obrotne przybyć może wolny jej zechcą jego powrotu
[illegible] wczoraj w Niedzielę było nabożeństwo i kazanie
[illegible]no mają kazanie jeszcze na nowy rok i na
[illegible] Królestwo kazanie miał x. Aleksandrski
[illegible] podobno. Pan Grechelska zaniemogła
[illegible]wiątecznie leży — u nas były tutaj mrozy
[illegible] prawdziwe to jeszcze nie nasze święta i zerwienia
[illegible]olskiej chórem męskim nie dobrze leży —
[illegible]korzystaj list a mnie nie odczytam Kochanego
[illegible] swojego Tamtemu niewidziałem bo ciągle
[illegible]e Mnie w swojem akcie i pracuję. Niech go
[illegible]ucieszy ta niemogina —

[illegible] wszystko w wiem — Teraz radzę
[illegible] tylko wszystkich nas Bóg w opiece
[illegible]arbuzy nowym roku i świątecznych pańskich
[illegible]olskich wszystkich nam dzisiejszy rok życzyć
[illegible]ę Zasnę dzisiaj tak i długo zwiększa
[illegible] i ciągu —

[illegible] Nie wiem czy dostał mój list
[illegible]ak zamierzał koniecznie mnie widzieć
[illegible]ę się
[illegible]obie polecam was Bogu z całą rodziną
[illegible]ni u siebie pamięci i modlitwie Waszej
[illegible]ę ja modlitwy Tej mi serdecznie
[illegible] niezawinienie. Bądźcie zdrowy Jezus chorzy
[illegible] 1880 — [illegible]

29 Stycznia 1851 VI
96

Mój najdroższy w Bogu!

Myślałem że temi dniami Rodzina będzie w stanie
[illegible] ale mówić przeto się nie spieszy. Jam
[illegible] z pisaniem tem bardziej że się pilnie zajmuję
[illegible] wypisywaniem listów do Krymu i do Turcji. Do
Krymu do Cyca i z prośbą o uznanie nas legalnemi
[illegible] jako pod zarząd propagandy i do biskupa innych
[illegible] ob. na wschód się z prośbą o pary Bułgarom
[illegible] pary Rosyjskich aby już zakładowi naszemu na
[illegible] prawdziwy i własciwy jego kolor. Z Bo. widzia
[illegible] się dał mi 2000 fr. które mojemu powiększy
[illegible] Ilka miesięcy zakładu Boiz. obiecuje nie zapomnieć
[illegible] i na dal. Znaleźliśmy się w szczęśliwie dobro-
[illegible] jnej zakonnicy Benedyktynki która nam przy
[illegible] bielizny i kuchni do kaplicy, ryżu, kawy, cukru
[illegible] kolady itd. 50 fr. Niech im Pan nagrodzi to
[illegible] tnie łaskami i błogosławieństwem swojem.
Dzisiejszy raz zgromadzenie naszego komitetu
[illegible] bliżem nie się niezrobiło. Prosiłem aby odsiebie
[illegible] miłet zaproponował rządowi druk biblijo-
[illegible] nych naszych dzieł które miłysmy zrobić kosztem
[illegible] nasz maszynie w Turcji i drugi raz aby zapropo
[illegible] nował utworzenie i danie mi kilku tłumaczów
[illegible] wiańskich przy bibliotece narodowej. Czarkow
[illegible] przyprowadził z sobą zamojskiego który zamiast

a teraz ministeriam nyadto wiçe trzebuje
lyszej chwili - Może też: komitet za pozwoleniem
x. Gabor zajmie się gorliwiej tą kwestią -
przyjechał tu x. arcyb Grecu mit Chiton w
jeneralny Bisiuga sydonishiego miesz
mese - bohyzmatyey zabrali im gwałtownie
da wiçe chcą budować nowy: tu przybyły
ści o skladki -

Z krajem ani emigracji nie nic wiemy - stosunku
z nikim nie mamy - tylko to słyszałem że
ci wszystkich wypraszają z gwoli do Cesarza
a z kuntaj do Ameryki -

Dziś po Łacińskim Kalendarzu nawrócenie
ś. pawła - pamiętałem o was przy mszy
bo wiem że tą uroczystość czcicie w
niezapomnianiu o waszym w Chrz
polecam was wszystkich pieczy Pana
a Boziej: przyczynie mojej pokory

Wasz wdzięczny i k
X Teofil

O. x Edmundzie mówią że ma tu przyjść
z kościołem ale niewiadomo kiedy -

25 Stycznia 1851 -
Nie Kabylonne Cg.

17 Luty 1851

Mój Najdroższy w Bogu!

Drżącą już zbieram się pisać do Was ale ani myśl
Listu naszego schwycić - jestem w ciągłym rozgoni
Dziś gubię się na egzamen trzeba im poma
Tu być sobotę innej - nikt wszystko bacz na
Szlachcic - polecił Bohdana Dopadniem pra
Dnia Wakacyjnich zapraenumerował - ty bo bro
Nikiem o przejażdżce nie nie powiedziałem
Się nie spotkał z nim - przysłał on mi dla
Nie rachunek który załączam -
Wszystkie sprawy kiedy dać trzeba pamięć przy nie
Kłopotach nieboszczyk bez nie mnie dla
Mój pamiętny po królu je nadmienię - Mój Pabi
Ja powtarza się widać nasza sprawa - zaczęli mi
Nowego roku przysyłać, którzy dotychczas i nie
Nie przysyłają będę pana artykułów i o nas, dwóch
Nie niesprzyjających polakom - gotują do nich list
I - piszą nam także że Stanowczyzna dwowska
Myśla nam darem przysłać wszystkie dzieje
Wydała - Otrzymaliśmy kilka pana listów. jeden
Z Gdańsk
Przyjaciela Przymasa z Wszystkich stron namca
Sympatię oświadcza i dowodzi że na wyrodzie
Wrobli utwierdzenie na nieszczęście dwóch naszych

diecezji naszego obrządku równie jako wy
wyjąt. misjonarzów naszego obrz
Donej od Bishopa z Durazzo z Alban
sederunkiem wspólnym - wyjąt
ia nic ważniejszego nie wiszącego dzisiej
kościoła nad sprawy te lyś niemoie -
mamy gościnę jednego O. kapucyna
sionary z Erzerjum ktory przybył tu
wszej misyi Jest nasjden zbyt
marshal wygnał z Gruzji - Miesiąc
tną wiadomość o śmierci X. Biskupa
dzkiego z Chełmna ktory tak ubogiemu
stawił schyzmie - w piątek 4 g. 11. 6. m
dzisiejszy zadbano uroczyste nabożeństwo
go duszy w naszej kaplicy - Jeśliby kto
był w Paryżu na ten dzień to prosimy
serdeczną modlitwę - O śmierci X B.
kowskiego zapewne już wiecie
Wedle polecenia kochanego Bohdan
w piątek zeszły miesiąca śpiewanej

Jego i Was wszystkich intencyi. Nie
[illegible] w Nte Dne ks Vicaires bo nie ten
[illegible]; u nas [illegible] wielki a moi tu
[illegible] musieli iść do szkoły. Musiałyśmy
[illegible] godzinie być na niej. Gorączniśmy
[illegible] jakem zwykle skromny siedli
[illegible] obiadu i Drowin kochanego Brata
[illegible] jego bliskich a serdecznych przy-
[illegible] — Władysław był na mszy w Nte
ks Vicaires gdzie na tę intencyę
[illegible] mszy zamówił —

Kochamy Was wszystkich Całe i Ojciec
Boży pozdrawiają serdecznie
Dają się Waszej pamięci i sercu —

Wasz wdzięczny
Brat
X Ludwik

Luty 1851.

[illegible] ksiądz Monsieur

X Ladre

Za prasę kilkopiśmi zapłacił 12 fr.
wrócił zawsze równie gorliwy
[illegible] ze swej strony 900 fr. na nasz dom
200 à cent — pisali dobrzańscy i przysłali
[illegible] 100 fr —

1851

170
100

Mój Najdroższy w Bogu!

…m się niepalwie Drugiem Waszem miłosierdziem
… wreszcie odebrał kilka słów od Kochanego
…dawna a mnie ciężko się zebrać do pisania
…kiem nieszczęściem w jakiem się znajdu-
…jeszcze do tego miałem dwoje chorych z ubogich
…mi jeszcze niemowlę a co gorsza że jej po
…laborat zapada na to głupie krwią — wysłałem
…ć do was na imieniny z dwoma moimi nadzie-
…ich trochę przewiatrzyć jednego po examinie a dru-
…go po chorobie — ale oto examin się przeciąga na
…jutro i we czwartek — a chciałbym mym nadzie-
…ję zrobić wakacji owoż może by się wpadnienny
…we czwartek wieczorem a w sobotę po mszy świ-
…tej wrócimy. Dla tego na wszelki wypadek prosimy o
…wiadomość gdzie nadalekie Was trzeby szukać
…dnej stancji na dwie noce byle niedrogo — A chciałż
…mym serdecznie chęć przyjechania i ustnie a serdecznie
…mam powinszowania — za nimto nastąpi od nasz
…ich nas przeszydam Wam serdeczne życzenia wszy-
…kiego błogiego i tu na ziemi i w wieczności
…niebieskiej i wszystkiego błogosławieństwa
…Boskiego i na Was obudwóch i na wszystkich

Mateuszu —

Pamiętaj mam nadzieję że się zobaczymy
o wszystkiem co się u nas dzieje pomówi
a jest przykrych i dobrych nowin nieco
Ne donoszę że nemorzyn w maju zapowied
dawne grony przybyli Xiądz i mody
schyzmatyk z kandydaturą pola w chrz
kami został) ale cóż biedy brem grochu
rodzaju drugiego języka nie znają a ja
nieznam nigdy mitycha grany za
Dajżiemy do zrozumienia się — jeny
mi tej uwarty młodzieniec Daje się
chłopak — ale nie ów ucieliwy z
dentynapolu — kandydat jest temu w
vergnet: myślę że nieżyzni do nas —
bra rzeczy jest — obaczymo mnie w chrz
daje się do pojęcia u schyzmy, prze
nie zabawa damajskiego — niepytam
mnie dotąd ale zawsze wprzód dziwam i
pisadem jak nagłe zajdę co kazyma
kaznam Was i Boga naszych kli
cam a jeśli P. Bóg przeszkody jakiej nie
szły to we Czwartek się zobaczymy
módlcie się za nas — Wasz we Chr P. Wyrak X

Edward Dwór ski: Das mir damals
[illegible] Expedition: ja [illegible] mir
[illegible] auf [illegible] Brief – Dass [illegible]
[illegible] Monat [illegible] in [illegible]
[illegible] nächsten [illegible]
[illegible] über [illegible]

26 Kwietnia 1851 776

Mój najdroższy w Chrystusie Panie!

Chrystus woskrese, Chrystus woskrese, Chrystus woskrese — Zbierałem się ciągle powitać Cię chociaż pismiennie tym pobożnym i radosnym powitaniem; ale żaden sposób nie chciał mi się dotknąć; trzeba pożegnać zwalić się na mnie wszystkie naraz. Chociaż może późno ale jednak szczerze w duszy dziękuję Cię za Wasze święcone jajeczko i za Wasze wszystkim wszelkiego błogosławieństwa Bożego, wszelkiej łaski a pomyślności i szczęścia; bo gdybyśmy co najrychlej w naszych domach jako słodki patriarchalny kościół Boży wszystkim gromko zaśpiewali przy odgłosie wystrzałów Chrystos woskrese i wszystkie razem się podzielili święconem jajeczkiem —

Teraz Wam dużo pisać o naszych tu nieszczęściach jest niemało do wypowiedzenia ale w mojej głowie jak w trybunale to niewinne jakie to w tem tu nie — Trwoga napełnia nieprzyjaciela nasz — bóg dziś dopuszcza od nas — niepryszedł dzień jeden na nas; potem napisał ci, który mi napisał mnie list dziękczynny za ustawienia podjęte, tu mnie się ze pryjaciół niemoże bo wszystkich wyjechało

do Marsylii – Dowiedziałem się później że zno
tu będąc z ambasadą rossyjską – Drugi rozkaz
stała w przedsięwzięciu pomimo że ksiądz jeźd
cji opisanie mnóstwa podróży i przygód
ale i konstanty nagiała odebraniem o niem
bardzo przykre świadectwo więc postanowiłem
jść go do kościoła na dniu 5 maja jeśli
ki – w dzień jego imienin 1sze Jezyga wiele
dnia 23 kwietnia – chciał to zrobić z jak najwię
wrócić stolicy aby to na niem zgłosić i trwałe
wzięcie – Antychrystus Wóycanu dzisiaj przed
dał błogosławieństwo i pozwolenie – na obiad
zaproszeń Nuncjusza który nam się przychylny
zuje – Na wieczorze nie zgodziliśmy się abyśmy
gdzie zaproszeni zrobiłem mała świętowe –
i na świętowem był Mickiewicz – Krasiński i
nastu młodych polaków – Jan Grocholska
bardzo sute święcone ponabyć do 200 polaków
myli jedzono i tańcowano od południa
ki aż do południa nazajutrz – wszystko tego
wią się wiecie – ja nie byłem zaproszony
to praw dla papów co dla chłopów prawdy –
wypowiedź święcone dla młodzi emigracji i
się w klubie – gdzie zwykli zapraszać mnie
gdzie ale u młodzi być nie mogłem bo byłoby
mony i. a mnie – do klubu pojechałem
ski który miał święcić zabawić się u P.

[illegible] się o parę tygodni więc niemogłem się
[illegible] bardziej że ujrzałem wielką ilość mnóstwo
panków i jeszcze panków emigrantów innych – miałem
[illegible] dnia na obiad z X. Sanguszko widzę – który za-
[illegible] mówić z pańską pogardą o polakach więc mu nie-
[illegible] że w was żyje zawsze stary grzech szlachecki polski
[illegible] się zawsze w pierś nieudanych i nie powiadam bra-
[illegible] tym pysznym bić moim nie odejdzie od was z bicia
[illegible] przebudzenia i daje mi się że nie niedługo jak się wyrwie
[illegible] X. Jakub pobożnego bardzo polubił bardzo mu się ta ich rzecz
[illegible] żyty i dumamy że ona jest bardzo szkodliwą dla religii
[illegible] pobożności. – Wiem z listu Wenkura żyje więc domy-
[illegible] się z tego to wynikło – niech im Bóg odpuści bo nie wiedzą
[illegible] co mają – te prześladowania dla nas jeśli będziemy umieli
[illegible] nich korzystać bardzo pożytecznemi być mogą, bo nas
[illegible] tylko w miłości cierpliwości i spuszczaniu się na Boga –
[illegible] wzbudzi nas znowu jak uprzednio co nas pokrzepi to
[illegible] jakiś nas – widziałem się też z X. Rose, który zabiera
[illegible] wyjeżdża do Konstantynopola – przyrzekł mi za wsta-
[illegible] pować starań aby sprowadzić swoich dwóch ojców kal-
[illegible] kich którzy są zupełnie gotowi do przyjęcia katolicyzmu
[illegible] a ogromny wpływ wywierają na cały Bułgarów
[illegible] P. Bóg nam w tem pobłogosławi to wielką rzecz
[illegible] się i niemałą przysługę katolicyzmowi – trzeba się o to
[illegible] modlić – Wojciechowski się z X. Rose o inną rzecz
[illegible] ważną dla nas – X. dasarzy się zdaje się Wenecja
[illegible] na ogromną skalę dom dla katechumenów arabów
[illegible] X. Klorego i ze wschodu muzułmanów przyjmować mają

ale na wachodzie dawniej się im też często schizmatyckie dowiadczenie; greccy pragnący zostać katolikami muszą dnie podziewać; bywały zmuszeni wyjeżdżać do Algieru ale że nasz dom istnieje wiele gwałtownie jako dopełnienie swojego zakładu; dostają się nieszczęśliwych schizmatyków a zgodnie starają się o zaciągnięcie nas fundowaniem. B. był u arcybiskupa aby mówił z nim o naszej rzeczy – arcybiskup mówił mi że był rad z jego wizyty – jeszcze nie dzisiaj (zadnego był; pogodził się z Francuzkiem umysłem do naszej sprawy przynieczego będziemy mieli prostego; naturalniejsze stosunki z obcymi się rozpoczęły a skończyły się nabrakiem zgoła zarem konieczne mamy oddajemy Was wszystkich Panu; opiece Boskiej; przyczynie Najświętszej Panny Maja wszystkim młodzieży pozdrawia Was serdecznie i zostaje Chrystus Wodzem – Młodzieniec z nu jeszcze niepokorny; niewymiarowy co gdy

Bóg z Wami

Wasz Brat w Chr

26 kwietnia 1851.

A Deluc

4 rue de Monsieur

Jeśliby się 5 Maja był w Paryżu to przyjdź na naszą uroczystość

104
118

Mój Drodzy w Chrystusie panu!

[illegible] Jeden kapucyn missionarz z Trebizondu [illegible]
[illegible] nie widział u nas pragnie pan godzin zatrzymać
w Fontainebleau – a chociaż go zaprosiłem zgody jednak
pan sam napisać przez niego do Was – czynię więc
[illegible] jego życzeniu – Wracając z Belgii był u nas biskup
[illegible] – W moim zakątku nic nie słychać słowiańskiego
[illegible] mam jak wiecie mało z kłopoty przebiegnie – bo
[illegible] trzech naraz młodych mam chorych i niedomagających
[illegible] i sam niedomagam – jest Bóg jeszcze pod krzyżem nas
[illegible] niech mu będzie chwała – Miałem drugi list od Ber-
[illegible] pisze mi o niektórych tamtejszych pracach literackich
[illegible] oni o kongresie filologicznym słowiańskim i pra-
[illegible] zbliżeniu im sobie naszemu słowiańskich – W odpowie-
[illegible] dziem mu z tego względu obawy moje aby to nie było na
[illegible] Moskwy – praw słowiańskich tylko na drodze katolickiej
[illegible] nie niechcącego cesarstwa dzisiaj groźnego zabrzmiewania
[illegible] dlugiego przez moskwę – O gdyż jeszcze się chce cudzym
[illegible] rządowa – W galicji nie zrobi niepisma ani więcej o nas
[illegible] nie wzmiankują – domyślam się że nad miesiąc [illegible]
[illegible] pożyję –

Będzie zdrowi odwiedzę was wszystkich tam i opiszę wam
a siebie Waszym gorącym modlitwom –

Wasz w Chrystusie brat
x Teofil

28 Maja 1851.
4 w S. Mauricius

120
106

14 Lipca 1851

Mei najdroższi w Chrystusie!

Widzieliśmy Wam nie przez Wielkanoc bo takiej tam
różnemi okoliczności zatrzymani zostali w chwili wolnej
jakem [illegible] wiliśmy jego wyjazdu zapadł nie znacznie
śnieg mając na celu swój kwiat wiosenny przy drugiej
wiadomości i okoliczności, to mnie zajęło – Wola to Boża
ja tem ufny dla mnie że on wiadomie z mojemi
duchowo najwięcej się powinien a i cielesnie jest
mi dogodniejszy – i niż najdalej bliżej – niżeli
tam do Vichy chociaż to wielka dla nas ofiara ale
widocznie jest temu przeciwny by tam kazał mnie udać
się bliżej na większe powietrze i ujrzeć po małej
wodzie Vichy – chciałbym go zatem wysłać do Pyrmont
Bellan wprawdzie nie tam wszyscy mieszkamy gdzie
mieszkał pan Jarema prosząc o staniejsze dla nie
go mieszkanie na czas pobytu mieszkającemu tam
w skromnie porządnie a nie drogo – dzieci dla niego
mniej pieczone – spokojne i dla nas o stanie jest
lub 4 dla nas wszystkich powinno – chciałbym pierwszy
wyjazd nasz z lat – Nasza gromadka powiększyła
się nam rozsyłanemi schizmatykami jednego wieczora
zabawa głównie dla tego aby za dwa boże powiększyć
towarzystwo – dobrze dzieci mu towarzyszyły
z wojska do poznańskiego w 1848. i kto wie czy
nie dojdzie mi na czas jakiś w opiekę gdy na wakacje nado
chodzi Wigilia – Daje się dobry – koszta utrzymania
wiele – wiadomie a jeśli Bóg pozwoli to tymczasem przyj
dzie koszta – dobry mały już jest i przylgnął do nas –

Jak więc jest nas obecnie dziewięcioro a [illegible]
nieprzybywają bronią jakiejś nadziei – ufamy
Bogu – Bóg tu obecnie X. Biskup Laguet i X. [illegible]
jadą do Niemiec dla nieodzenia się z synem – X
powiada że z Krymu niewiele się teraz spodziewa
ma wszystko nieprawne w rozbiciu i bitte (oprócz
o swojej pewności myślącej – więc i to dla nas
Za kilka dni obaj wyjeżdżają każde w swoją stronę
guet do Kadiny a Wołkowiska do Niemiec –
sad do mnie niedawno z Kazany z wabieniem ja
tydzień miałego Tatarskiego do nas – dobrowolnego
oświadczeniu że go ochotnie przyjmują – z resztą na
obiecanie – Boże daj aby się ziściły – X. Boré pisał
dwaj XX. Bulgarscy na których wielkie polamy
tężny jej nieprzyjaciele bo jeden umarł a drugi
bił. i przekładania obiecania biskupstwa – By
X. Kalus z kraju z wielkim wynędzeniem dla
myśl. Bóg by dał aby jak się oświadczał mój
robić – pojechał teraz do Niemiec i mabyć
nie obiecał mi przywieźć syna – z kraju
wiecie już o zabraniu 25 kościołów na
tenie znalezieniu się X. Kadeńskiego przy
jakieś o odwadze X. Zielińskiego Biskupa
skiego – z resztą nie niewiemy bo z nikim
stosunków – krajowej stronie odemnie jakie
nazwanie. nieznakom nikogo – Dziś mi
zniewoli mówić że Herman polaków jest
taj przyjaciel – wodzyński i kilka innych
polskich – Pan angielskiego polaka

[illegible] poczyna się kłaniać chce postawić komitet
[illegible] wydawać ks. Wasilewskiego kabiję tam wy
[illegible] nawet w niedzielę mieć nabożeństwo tylko
– X Lewad nauki bo wiejcie wiadłem od swego kaza-
[illegible] had – bo ma na niedobre mojej kapliczy kaz nieznam
kapraźnistany nato ka wielu względów – przybyli kij
[illegible] dny z Kalajaja między nimi X Niewiadom-
[illegible] ski brodaj jak moja miał on nie dla świadectwo
[illegible] ję upierać namawiano ka z mazurkami nie
[illegible] martwych dostania nie nie wiemy kto to był
[illegible] piotr jest w Mantwo wemy w instytucie ro-
[illegible] ję się St. Hyacinth – gdzie ma być ze 46 nabożnych
[illegible] tam stopień zajmuje i co za cel – nie wiemy –
[illegible] nimi nie mamy kra z żadnych stosunków a zresztą
[illegible] nerzy to są kajim nie słano – Gałczyńscy
[illegible] Vichy – kamije Wojciechi i X. Cader – wtadyka
[illegible] z wielki jak nie widziałem – oto wypisałem
[illegible] no znamion – kaj kinezy – a Bóh mydosty
[illegible] niechaj będzie, że wsimi wemy a mydosty ję
[illegible] bostowaniem swoim bohatym nijaj was po
[illegible] ję – pomnijajcie nas w modytwach waszych i
[illegible] wei chowajcie – jako serdecznych druhów
[illegible] czym pozdrawiam was wsich wid cela
[illegible] jakjeśmy wid wsich młodych mnich –

pokornyj i kabjaszczyj was
bohomodeć – Hipolyt Terlecki

[illegible] kajcia 16 54.

[illegible] de mo mieszkam –

[illegible] kuglis jaj nie jadę – list jakiś od brata mam
[illegible] achcia mnie do tego –

17 8br 1851

III/108

Mój Najdroższy w Chrystusie Panu

[illegible] do Was dwa listy bom obarczon [illegible]
[illegible]zajęciami - dalej nie za wstawieniem się
[illegible]ierza w Zakładem przyjęcie mej siostrzeńcy
[illegible]inaczej to mi nasze zabrało niemało
[illegible]drugie biedaczyna niedostatek cały
[illegible]szu w kassie 250 fr. a jak wydatki mnie
[illegible] się opłacą to nastąpi golizna święta ale
[illegible]ę w Bogu nadzieję - P. Bóg tak miłosierny
[illegible]uści nas chwilowy nie zadaszyć dalszymi.
[illegible]tu Herman pokaleb mi wiele czy przez jego
[illegible]ę córkę z którą w dalszych jestem stosunkach
[illegible]a mi się to otrzymać od siostry jej Ma
[illegible]ji obiecała ją na jutro do nas na mszę
[illegible]ię - widziałem się z P. Czerkowicz ma
[illegible] nas być jutro i zamówiła na drugą in
[illegible]ię nowenny mszy - z P. prośbami przyszła
[illegible]ię przejrzeć P. Czerkowicz chciałby z nią
[illegible]trzeć za mnie przez obiecuje wybiegła za mną
[illegible]nią wprowadzić - Jeżeli będą co u was takiem

zabór Austryi — Granicki na wsi pobliżonej
P.ny Grochalskiej pow. ma być 29 b. m. —
ski wstąpił znowu do klasztoru Grochalskiego
tego zapewne nie do mnie należy — k
bieży że X. Hieronim ma opuścić zako
wiem o ile to prawda nieznajduje nie uwagi
że są nieukontentowania — Dworzan
Dy kalisze powraca się — Tymczasem stolica
kościół zbierają się i jej pono są zna
żone — Mówią że X. Alexander jedzie
nn — Szlachty pełno u Hermana po
widziałem z Galicji Mazyńskiego i
skiego — Z Galicji miesiący dziś nie
że rząd zabronił nam przesyłać żony
ky książek a więc i obiecanie pieniężne
na nizem — O uwięzieniu Adama po
to jest o przyczynie nie nic się dowiedzieć
można — Z Krakowa miałem przy
wiadomość że mój syn chory leży w
nie chcemy i zupełnie bez nadziei pra

[illegible] abydwoma [illegible] przypadają mi [illegible]
[illegible] Obydwoje będą mnie [illegible] jeszcze
[illegible] nie — U nas bardzo dzięki niezmiernie
[illegible] i za tydzień Boża coraz lepiej — Bry-
[illegible] Gadzinowskiego słyszę się że od szlachty
[illegible] dostał grosza nieznacznie — Owoż wszy
[illegible] o nieme — Ministerium się zmienia
[illegible] mieniu czy jakkolwiek zrobiła co dla
[illegible] niźniego byłem w niej sam — pomyśl
[illegible] jeśli, przypilnować — potem zapewne
[illegible] posłał on do niej Bazunia i nie
[illegible] czy co zrobiła — Bazunio jeszcze
[illegible] aby tu przyjechał ja nie wiem aby
[illegible] lepiej niech się swego interesu
[illegible] ci — zawsze jak będzie można tak
[illegible] pomagajmy —
[illegible] Kochanowej i Cioci moje najserdeczniejsze uszanowanie Dzieci ucałuj
[illegible] obydwoje i polecam się Waszym
[illegible] najgorętszym modłom Wszystkim
[illegible] potrzebującym Wasz [illegible]
[illegible] 1857. X Leon
[illegible] Mon[illegible] Pani —

19 9bre 1851

Moi najdrożsi w Jezusie.

Wszystkie się zbieram i zebrać niemogę pisać do Was
Teputy i zakłopotania tak obarczyły mnie temi ex-
cesami, że wyprzedzić myśli niemogłem. Straszne
wszystkim boleści - upadek wielki na widok mor-
bowicia tak mnie ogarnęły, że do niczego zdobyć
się a i dziś jeszcze do swobody przyjść niemogę; i nie tak
łatwo wrócę do niej - przyjmijcie moje boleść bied Wasz
wiem że tak się było u nas wszystko rozkwiatło że
mało nie przyszło do zupełnego rozbicia zakładu a
teraz jest to pozbawione ale nie naprawione zakłopotanie
naprawi się się się zdobyć wyswobodzić z więzienia
ks. emigracyjnego na nasz zakład - trudnem ale pod
nią się woli Bożej ale ze staraniem w sercu boleśnie
moje położenie było podobne do onej matki której
w wojnie z Szwedzkiem i w jej oczach okrutnie go mor-
wo - Chciałem rzec całą opisać Wam zaczęte być
niemogę, tak to mnie jeszcze boli - Wypadek było
ki był że wolski i Skoperzyński odeszli a mało nie
dawało aby Bogumił i Julian tegoż nie uczynili -
Wypytuj zaś tego pomijając nasz domowe niby powo
dzenie było więzienie dwóch emigracyjnych na nas
do wyrobienie duchowne, niecierpienie się z myśli

g[ene]ra wiejsj niżeli pieszo[ta] - Duch anarchi
czyli nieuległości władzy - mało jednoczenie się i
nie się w bracia - Dał Bóg za zobaczeniem się rozp
o tem bo pisać mi niepodobna - powinne Wam
że ujęli nader krzyż przedziwnym Ktory mnie
o ziemię - przeciągnął ze strzelen - nieć się dzieje
Boża - snadź ta męka moralna była mi potrze
potrzebną dla oczyszczenia większego myśli nas
Kładn kiedy pan ją dopuścił na nas -
przy tej męce trudności i klopoty materialne
obcerczające - te tr. kilkakroć byłem i nigdy go
niemogłem - nuncjatura nic o naszem położe
żadnej odpowiedzi - Tu znowu trudności bogac
ułatwienia których biegać męczyć się trzeba a do
cnie tak mi trudno o dame[s] genereuses - Dalej kto
na kłopotnem kontrolowaniu paszportu dawać niechcą
gracyjny i drugich rozlicznych niemało -
X. Edward pisał do mnie dwa razy z Drezna i z
gdzie teraz przebywa - Dowiadują się że biskupi wo
XX kwartalnych sprawozdania ale do mnie ani razu nie pisz
nic nie wiemy bo się mało z kim widują z polaków -
Kończę polecając się tem gorętszym waszym modłom ponie
pan mnie doświadcza - polecam was wszystkich Panu i cp

19 9bre 1851.

Wasz w Chrys Brat X Teofil

Ks. de Mouxent

112

14 X 1851

Mój najdroższy w Chrystusie Panu!

Tysiąc razy zbierałem się pisać do Was, pragnąc z Wami boleściami moimi, które zapewne mnie Pan dany - cięższe nie z siebie dla Tabory i nędzy mojej - a jakże byłem wtedy tych się pociechami - może po ciężkich przejściach niedziwie które dopuścił mi tego - jestem po ciężkich przychodzące trudności i zajęcia tak zbierały nas że w żaden sposób na bilka na Ton zebrać się nie mogłem chociaż mój ojciec dzień przypominał mi „a list do Bohdana" kochany Bohdanie on wiele miduje i gorąco pozna się - Biedna Dziecina - dobre słodkie robaki, chociaż takowe cyrkacja mroczno plen do mej głowy - Dał mi Pan w nim wielką po ale i boleść niemałą bo ciężko dalecie na wodna kline w piaseczki w kulach chorobę płacz która - zapewne z jego wiekiem jest jeszcze nadzieja ale ojciec patrzy na Bachem i błaga się aby Pan nie na chwilę aby zabrał go z ręki mojej - wola ciężki to ciężki - bolesny ale miły się wola Pańska - to mi jeszcze przykaje więcej zatrudnienia bo pie

Expressman musi mieć dalej rozkazy – a
, ten list od Franchi'ego zaczęty i skończyć n
tak ciągle mi przeszkody nachodzą – Wczoraj tam
nic do charakteru który ma być 16 stycznia z
się wszystko wrócone gdy potrzeba zaniesie
do komisji sądniczej się tego rodzaju dzia
omal że nieprzyzwoity wszystkiego a opo
sprawiły wielkie to jeszcze nieznane le
gotowych ani też damy gackowe. D
niczy jak trudno dobić się wielkiego kap
kilkoro dni raz go znalazłem – spotkałem o
z najlepszemi chęciami ale teraz zajęty wy
mi stróżami – nazajutrz mu rozmowę na
szy ale chwili małej w niej go ukazywać
gdem a pragnąłem coś o bliższem pozna
nim pomówić – bo rzeczy tak stoją że
na wiosnę lub w lecie pojechać do Wyrzu
by a tam przedłużenie się niemożliwe
kazania swojej skargi – ku uwadze
rzeczy bardzo pragnę jego zdania o tem i
innych rzeczach tylko upraszam mnie
abym liczył na Ciebie – Zapomniałem
Dać w kr. wspaniałe mam 1000 fr. i bard

jemo za 46 fr. powrócił a tu i kermin
mniej ich zbliża —

ja ci podziękuję mój kochany Bakałarz
za odesłanie dwóch twego listu — za te
pienie dla kolędy moich z którymi bazgra
miał jak na chrześciaństwa i kapłana
ci korzystał — Dabaré moja wioska
jam pod krzyżem ale nasam z miłości
dabiskiem że dotrwam, nasam że pan mnie
dopracuje przyjemnie lub bez owego
rza celu — nasam całą wiarą — niechaj ci
nagrodzi to jednemu jako przyniódł
dusze niech ci ją nagrodzi szczęśliwie
mie w niepobranem bogactwie miłości
swojego — dziś twój przebiegałem za tem
— Bóg niech ci zań zapłaci —

pozdrawia ich serdecznie zawsze
mnie do ciebie ale nie daj z mnie
Matjaszowi Tanej-Józefowi i Dziecinie
rowieniu serdecznie polecam bym
dziś Tanie i opiekę twoją w
twojej pamięci i modlitwie

Wasz w Chrystusie
Brat X Teofil

Ex Mauritius

1911

Paris, le 15 Janvier 1852.

Institut
Slave Catholique
Rue de Babylone, 69.

Mój ważnie Kochany w Bohu!

Za szczastja na zdorowja kaj na nowyj rik
[illegible] dość tam nas teper koładuje to i Wam
[illegible] po nassomu zakoładuje i tim bilsze szczo
[illegible] wie prybiżyła do nas o pomnożeniu Wassoi
[illegible]ny nowoju dotynoju - synom - Niechajże Wam
[illegible] sam Bóh hoduje na chwału swoju na pokiehu
[illegible]tebam i otczestwu - niechaj wyrosty na krijpku
[illegible]odzieja szczob kołowa (pid) szapku z napiom pe-
[illegible]a ruka zdijała (budawu) udorziały ataman ślenju wsoj
[illegible]ny - a my stary wie dy szczobyśmo za jako
[illegible]manstwa spiewały w cerkwi dawny pacierskoi
[illegible]kaj swoiej swjatoj krijpkij gwardyj u nas —
[illegible]awtra bude nasza propowid' na jakoś bidno pidwo
[illegible]zbirajet sja - buwszu u newoist soberajusszczych my toż
[illegible]-wsi peredaty bo mało szczo sobrały a tu wie dowhu
[illegible]ju 1850 frankiw - taka wie dola nasza kołowaty kaj
[illegible]kowaty - I za kaje djakowaty Bohu ja taki i chwyl
[illegible]sominajusja szczo dido sija czerez nas czy czerez
[illegible]ujuch rozprostranyt sja i niedyłii pidy izdaszt
[illegible] cerkwy i dla ucołowiczestwa - Ot i teper wie pra-

wy tekstuen Austryjskuje dokadujetsja wsiakich
tykich w taj myśli i samo dumajat pasydaty missiona
naszoho abrjadka do słowjan tudeżbiej – Chotiew by
iskaty do kyma możeb można adorżaty zatwerżdenije
naszoho zahwedenija a kupno chaleńskuju pieredd
ś. Otcem plan iżoho dijanija – a se Bok radeiny
bolżnuju datyny – Stawcie duże rozsabnieu – Gjażbo
jomu i chedyty – Teki charpentier zmenszyty kaz
no stabart zbilszajet sja – Dykanije duże Gjażbo
O Gjażbij to breit – sienob Hospod Bok pryniau jako
beznyczennyj hriszki mai – a my tolsty ju swojeju u
pław menie w tiej Gjażbuskich prenebytiej na mo
neudolnost – kto menie kajet sja sienob stawu
nepokajanne nie dasche – sienob dań proleniajet sia
perid Bohom i za dolynu i za sebe sienob zemit
dobre krest nosyty i pryniaty wolu Bożiju i ja
daty sja jij – Mołyte mobyte nserdno Boha za nas
obomа –

Rozkażuj Wam teper o obidi u Archiereja –
to sonsem luchy widradyty sja wid otec swoi
tolsty jaki skuzywsi abo pokaczej buw
na obidi tak z sosomu pid zemlu schowanemy
pisaty wie pany na żydiw – Obid buw nedyliu
sieni 20 ny bilsze tudaj – 8 swjasszennych kim a
myrjan mija kolorymi knjazi Cadom – stawnyj
flaciszta za buncznem imieni autos feu feu – do mel
des Glajeux, dwoch togues i Druhi – Hr. spiżnyar
i dalsze na nioho – synowci Archiereja prychod
do mene i każe twojoho hrabi jissere nema Archier
chocze joho przy sobi posadyty – idem jissere i znow

jinych Archiereyew każe meni - sreseś twiść strabiśnu
Rossija - może ne pryjdu - aj se wchodyt pozdorowy
chiereja i każe sreza jinedyw aj na ostrow i. duch
ho dumaja tam buły archiereyi tiwu - ot i idem
obid'nyoi isby - sam Archiereyi jiedaje ruku moja
Vr - to wże za kuja uest' nadoja Rossija jakoś za
łyjaet Francuzow - posadyw jako pry sobi - głosti
mym obcom kaj do mene howoryt - ja tobe iskaju
siwes - i pośli - no to dumajesz pujdu by do
yma ? - a wse tomu sereb maky a jakoś bacyli
ugaty riz z Vr - i sreseś tam wże pry obidi jomu
kazaw ade jakoś ne pe dumeś to jomu bud - po
i obida leniaj ladom każe meni sreze jakoś wy
ny kajet sja poprobuju jisnze ja z nim i idu do
oho i howoryt jomu sreza je mnoho ludej ko
ryś cholidyś rabyty składkom i utwerdyty tim
usestwo nasroho zawedenija no wsi obład
nija na nioho Vr. i troha wży tomu bineś po
ryty - Vr otwiszczaw sreseb a tim dowho treba
howoryty - a leniaj - to pryjdu do tebe - dobre reże
te wsia ustroa jidu nasedo i newerny sja aj za
tyry dni - tak sja i rozijdy - a kady wży Vr. wziaw
ja za kapelusz Archiereyi schwatyw jako za ruku
rewiw na kanapu i tam usiw i nazaw pered sta
baty sreze meni jidneromu w Rymu koniec tam
rabazaty jakoś posadu - osnowanija jakoś pewno
je dla nasroho zawedenija tomu każe ty sreze
beneś persym dobrodiketom i osnowaketom
zawedenija seho i abicjawesi sja utwerdyty ja
deper stałoho sreza powynenes zdiłaty - posli

zabity hań i mene i razom kowcy tyn
niszchu ne adrazu jsmo krami oświdczenii p
koho sozdzewstwija dla Dita zeko i obiszczanii
zrobyt wze vero bude mich. I z tim rozjesd
sja kozdyj w swoju storonu — Zwedytsi kh
ni kapli dazdzu —

Ot rozbadawanie sja — wydno staroko d
Zabawcem Jozyfowi skazaty nexo kupy ne
cukerkiw za 8 gr. dla jako wmuzyli za
djalujet jomu a nas a nioko dapytujet
Stanisa sestra zatyksja za nju za kedy
rozstrapenija — nenawaku — nedbadość bo
Wsi iduny nasoko Sowia i skoko za
nija pozdorowlajut Was serdecznie
ju sowokupla jut sja w koludi wseko
dla was: dobrich mydosti i blahosdow
Bożoko —

Pozdrzyjcie sest moju i pozdrowdo
wid Dite i bariżte sere Bohu za nju
lusja — Dity pacitujke wid mene
Wid daju Was wsemu dostynomu Bo
i praczydoi Dzeci Bożoredzej —

Wasz wo Jzkr. kl. M.
Brat Jozi Tertecki

136
135

Paris, le 185 .

M

J'ai l'honneur de vous prier de vouloir bien assister au Sermon de charité en faveur de l'Institut Slave-Catholique, qui aura lieu le dimanche 16 janvier 1853, à deux heures et demie après midi, en l'église de Saint-Louis-d'Antin.

Ce Sermon sera prêché par M. l'abbé COQUEREAU, Aumônier de la flotte, Chanoine de Saint-Denis.

La quête sera faite par Mesdames

La Duchesse de valence, rue de Clichy, 28 ;
La Baronne durand, rue Saint-Nicolas-d'Antin, 48 ;
La Comtesse d'esgrigny, rue du Cirque, 15 ;
La Comtesse de champagny, rue Belle-Chasse, 15 ;
légé, rue du Vingt-Neuf-Juillet, 7 ;
Melle noémi de lafitolle, rue de Greffulhe, 5.

Les dons seront reçus chez Mesdames les Quêteuses et à l'Archevêché.

12 Lutego 1852. 13/117

Kochany mój Bohdanie!

[illegible] ci bóg ondoli aby się nieraczej [illegible]
tem niepostrzeżenie nabyć długo przewlekłe
to mi się teraz często zdarza – to do [illegible]
mi nigdy nie brak większych [illegible]
dam Bogu dzięki – wszakże jej tak zbyt
mocny jestem tak uprzedzam na duchu
jeśli mnie pan bóg nie wesprze swą łaską
niewiem jak daleko zajść będę, przyjdzie mo-
rozumieć świat, zagrzebać się gdzieś tak
by już tylko sam na sam z Bogiem w polu
kilka chwil chcieć mi jeszcze zostawić pra-
– kiedy mówię że nowych [illegible] nie
dam to nierozumiem ich owych zakoleń [illegible]
ale bolesnych to tych mam codzień podsta
im i w domu i za domem – Mój [illegible] Bogu
dzięki ma się nieco lepiej wszakże choroba
trwa ciągle – Dał mi też pan bóg nieco
pieniędzy – zapewne już wiesz że na [illegible]
Łacińskiej mieliśmy dwaje nawrócenia
Brandta ów młodzieniec który był z nami
w Jenkainebłsan i jedna młoda niemka
– a obaje nawrócili się szczerze i serde
cznie kazanie do chorych było we [illegible]

później tj. 10 stycznia miał je x Duhan
bardzo mało będzie audytorya i przychod
podobnie zresztą będzie tylko 1000 f. we
tyle potrzeb — Odebrałem też mały zasi
od Biskupa Lagrabskiego 300 f. i od
kowarskiego 100 f. — pisał do mnie pły
X. Tyszkowic wikary jeneralny tego o
go a mój dobry przyjaciel — Jest on pr
rem w seminarium. Donosi mi że se
seminarium za nasz zakład się modl
uczniowie zrobili kartkę w której ko
co niedziela jeden grają za nas ekte
jest ich tylko 18 — list ten rozczulił mi
i poruszył mocno — miałem też list
patryarchy Chaldejskiego z Mosulu
w swoich w ogóle spotykam jak przed
obojętność i ciężko na pierwszy raz ją dost
gorliwość okazywali dnia 1 stycznia — a nay
mniej się ich liczby najbliżej się z
zmartwychwstania
Od X. Edwarda nie dawno niemiałem
bom i do niego nie pisał nie mając
nego na to czasu bo już kilka razy pi
do mnie nie trzeba by obszerniej
napisać — O artykułach X. Hieron
pierwszy raz myczytałem z tamtego

Dziwaj niedawno widziałem się z X.
chciałbym abym mnie nienawidził i przyjął
[illegible] z nami przebaczyć nienawiść — Zdaje
[illegible] jednak X. Hieronim robić się pewien
[illegible] wszyscy mnie nienawidzą — byłbym na
[illegible] aby ich słowy nieszczęściał to nie
[illegible] — sobie samojchi jest wyrażeniem
[illegible] ewangelii słowiańskiego naszego kościoła
[illegible] wart wyrazu zgubny bo chociaż w nim pewna
[illegible] się jeno bardzo małe zmiany poprawa
[illegible] dał słowo prawo późniejszym zmianom
[illegible] ent on obowiązujący o tyle tylko o ile się
[illegible] przeciwi dawnym postanowieniom ko-
[illegible] da — tak brzmi nasz dekret papieski
[illegible] potwierdzający wszystkie sobie — sobie pro
[illegible] nie ma prawa zmieniać
[illegible] — poprawiać to co sobory powsze
[illegible] postanowiły — gdyby jako sobór francu
[illegible] postanowił wprowadzenie języka
[illegible] do liturgii — byłoby to nie
[illegible] obowiązywać — a reszta byłaby prze
[illegible] dawnej polski by dan przyjęty
[illegible] na wszystek istnieje język
[illegible] przyjmują go — i nigdy nie byłby obowią
[illegible] — co do mnie nie należę do żadnej

z dniem tym gdy przyjdzie niemogę
wcale w obowiązku podania się ani
bardziej że przyjęcie go bez celu zabicia
całej rzeczy boby zniszczyło wejścia jakby
chowaniem w zupełności obrazka tak
zdaleka powierzchny płaszczyzny zawsze
można wywrzeć na ochronę – dla
tem rzeczy to dziś drażliwa – nierozważnem
jest podniósł z tłoczeniem bez to mają
cia i na dziewiątnerzy żnie pobudzić
i szkodliwem być dla bezcia – wreszcie
nie nowe to rzeczy już w całym przedsięwzięciu
dane na mnie zaskarżenie do czasu
niszczy jakby zamyślił – bo nie wiem
bo mi nie opisano – odpisałem być na
obszernie do Rzymu o tem –
Prosiłbym się wszakże Kochany Boh
abyś mi był przysłał bub przysłał
pierwszą część bytności w perycji
przeglądu z artykułami X. Hieron
obacz jeśli można bez obudzenia drażli
dziś odpowiedzieć to odpowiem – jeśli
to dam jednej –
Pana Zaleskiego, Jerefa Kordeczkę
zdrowiam – Dzieci całuję – polecam
Was wszystkich Panu i opiece Boga
a siebie modlitwom i serca wasz
12 Lutego 1852 X Ludwik

Mora 1852. 135/119

Moi Najdrożsi w Bogu Józefowie!

Dziś niedziela Dzień święty Waszego patrona
Dzień święty dla Was - jakiekolwiek
Drak niemiał o nim pamiętać?
miał w nim naprzód zanieść
szystkich modłów za Was do Najwyższego
i szczególnie polecić Was tak przemo-
żnej przyczynie Waszego i Patrona Wszelkiego
Was opiece niebieskiej niemo
żebym nieprzestał Was szczęśliwych
- wszelkiego szczęścia doczesnego
i wiecznego - wszystkich miłości i t.t.
Dzisiejsze święto Kozyfy - Wasz samych
Waszym rodzicom - i pociechy z Dzieci
kich pociech daj Boże obaczyć
Wali - z mojemi życzeniami

podobnej życzenia mój syn i n
moja małżonka —
miałem list od pp Czarkowsk
w dyonie dowiedzieli się pp Ja
rewicz, jadą razem tędy na
Odebrali wiadomość o śmie
p Kalinowej w Krzywicach

Pokłon Wam Tatusiu i cio
Niuni a ubliu i nas wszy
prosimy i serca Wa

Marszałkowa

Panią Radziwiłłową najlep
pozdrawiam Dzieci całuję
Myślałem przyjechać z synem
tak się okoliczności zbiegły i
mogę nawet się — Niedługo nap
obszerniej bo kurz mi oczy

[illegible]

26 Czerwca 1852

135
121

Wiri mój drogi w Chrystusie Panu.

Wziąłem od mieszkających list wasz do Was i do Was spotem kilka słów zadzwonię. Przede wszystkim zaś dziękuję Wam serdecznie za troskliwość waszą i upieszy dla mojego syna. Bóg niech obfitością swoich łask wynagrodzi ten dobry uczynek. W przekładzie tylko mojem i kościelnych który Pawłowi zalecam zamiast słów dicty, jak najwierniejszą postrzegałem. W pokarmach grozi za niezachowanie tego wasz wróci choroby: daleko groźniejsza za nieczystość. Was o powściągnienie się w jadle mieszkających panować nad ciałem.

Nic nowego kaj sama bieda i kłopoty. Pisałem do Aleksandra B. przedstawiłem mu jakom podał w niemcy, potrzeby nasze obecne i otrzymałem w odpowiedzi? ja spodziewałem się najmniej 10 tys a tymczasem dostałem tylko 200 — tak to nadzieja nas zawodzi — spodziewałem się i zato mięszkających i nic nie dał i wkoło niemiaszkających nic nowego przynosi — widno że Pan Bóg chce nas doświadczać gdyby chciał by mógł poruszyć jego serce i skłonić do większego dary. Bogu więc chwała i dzięki za to — Teraz moja nadzieja w oczyszczeniu się naszego mieszkania. Jak tylko skończą wydrukowanie

przyszły je Wam bo spodziewam się że zechcecie do
tem bardziej że modlitwami kochać będziemy do
dzia Bożego o nawrócenie schyzmy-

Polonija się rozjeżdza z Paryża. Podobny wyjechał
past tygodniu- On sam bazgał mi przepro
że niebędzie w Joukainebleau- na chęci mu nieb
ale ot jak zwykle drobne kłopoty i zajęcia sta
przeszkodzi zawsze- W jesieni ma robić do
i wtedy niezawodnie nawiedzi Was- Zapewni
że X. Hube przyjechał z jakąś Panią Boroweską
ciężko chorą- niewidziałem go jeszcze i może nie
bo pono niedługo tu ma bawić ale jedzie z tą
nią do niemiec do wód krauzenach- to rozsądnie
jeno z przestrachów bo z różnimi smartami przestawa
radko się spotykamy-

Jest tu także X. Jerzy Lubomirski zdaje się
małżeństwo jego z Różnicką. Jak przyjdzie
tku- Zabawi tu czas niejaki i ma z Różnicką
na wieś gdzieś koło Vichy gdzie X Wiktor
snać- Smutne bardzo wieści powiada z Gal
icji tam wielki na polaków i rusinów- O X
przemyskim łacińskim bardzo bolesna rzecz
wił- Miał robić akt apostazyi ze zupełnia
pienia wszystkiego co robił a poddania się zupeł
rządowi i w sposób bardzo niski-

Najtrzeźwiej byli nieco emigranci wiedeńscy. Odjęcia
tego zasiłków rządowych ale tego drugi byli
ne wiedzi i próżny byłby popłoch zrazu- C.
wrócił z kraiowa widział się z wielu

przygotowania do zaręczyn pan młody został
tem a więc Bóg dziś dobry poratował to będzie
Towarzystwo Boże B. Trapiści kazał się Wam tela
anowu polecić do Belgii za kilka tygodni ma
i wtedy nawiedzi Was —
ubi polecił do kartuzów ale go niepryjęli, teraz jest
rzyli a kapłan pisał do mnie że mu trudności robią
O. Wawrzyńskim miałam wiadomość
go ciężka zapuść w kąd sam nie mi nie pisz.
ebia mnie to być prawdą —
Wam nie naprzykrzył mój chrzestek? czy nie
taj dla Was ciężkim? pod koniec tygodnia zapewne
nabędę po niego — zapomniałam kaz dodać że przyjść
Lenartowicz i matka zamieszkać —
annej Pani Bohdanowej moje uszanowa
wiadczam i uściskanie za macierzyńską
ę nad Tancią — Dzieci całuję — i Was obu
pozdrawiam — Adaja spodem wszystkich
i opiece Bożej za przyczyną Najś. panny
O. N. siebie proszę Was o gorącą modlitwę
ręcz pamięć —

Wasz ze czcią

Brat J. Kalinka

dn 6 czerwca 1852
de Morcieux

Kaliny ni prosz kaz kochany Bohdanie ów
O. prokt towarzystwa wszelkiego niego Bożego
gdzie ge tam wyspecjalizuje — zwróć li go prosz
nam jest potrzebny do archiwum —

137

123

Institut
Slave Catholique
Rue de Babylone, 69.

Paris, le 1 Septembre 1852.

Mon Père et Ami!

Chociaż zamilkłem i nawet na mój ostatni list
mi nie odpowiedziałeś a pewno i do Jarzyja za-
nie niedługo i ani słychu o sobie nie dasz — by Wam
wprzykry[ł] się jęczenie ich boleści w nieprzestannie wyry-
ję bezprzestannie z mojej pieru? i czyż się skłonił
ku jakim płotkom którem mnie tak szczodrze dany?
znajduję sobie tego nieumiem. Cokolwiek bądź pisz
z nową a zawsze jednakiem niezmienionem uprzej
ścią — zapewne odebrałeś już ustawy Towarzy
waszego wschodniego które Wam posłałem po
ile jeszcze kilka exemplarzy dla różnych osób ale
się wydrukuje rzecz niedługo objaśniająca całą
rzecz — posłaliśmy ustawę naszą Ojcu S. i prosiliśmy
danie nam odpustów = Byliśmy u prezydenta Re
republiki który nas dzisiaj przyjął i prokurator rzą-
mu obiecał a notę objaśniającą podać poleci-pro-
my go spotem o wydrukowanie w dwóch naro-
ach ile kilka liturgicznych słowiańskich o czem go
am nadzieję nie nieprzyrzekając o czem także
przyślemy notę — przysłaliśmy jeszcze projekt do
ego nawrócenia arabów algierskich — dwoje pierwsze

naszego towarzystwa – Teraz wszelemy nas
do wszystkich biskupów, jeśli P Bóg pobłogosła
świat się poruszy ku modlitwie i jak nie
się zajmie na wielką skalę – a nuż jej ruchu
we czytelnicie w jakim dzienniku że Biskup
chi założyć bractwo modlące się o nawrócenie
wian schyzmatyków i otrzymał już zatwierdze
odpusty dla swego bractwa – Obiecuję mi też
nicco z Bułgarii i Galicii a może i drugich
słowiańskich – Teraz największe trudności
se – Br. w tym roku nie nigdy, coś się nakł
że nic nigdy – a towarzystwo za nim się wzbo
dzie mogło mi przyjść w pomoc to rosa moją
wyjść bo już kilkuset franków zadarzyć się
siadem; oto bogumiła nie mam za co wyd
wień a jeden był by bardzo potrzebny – Ale
mniałem Wam powiedzieć resztę mieli mie
się towarzystwa X Biskup Dupuch miał mszę
swej kaplicy ja powiedziałem kilka słów po
ou bardzo rzewnie przemówił. Nazajutrz (a
niedzielą) P Bóg dał nam pociechę w nawró
jednej rozmowie która tego dnia albo abjur
ryła. Była to nasza na intencję towarzystwa
słował jej X Biskup 12e Hyacynta z Kamie
kilka słów przemówił – Obaj ci Biskup
dzo nam przychylni i zapisali się na członko
rzystwa – Oto wszystko z rzeczy ogólnych – co

138

…y nastręczyło po dawnemu – Stawicia nie mam …
…gospodarzy sobie pojechał do P. Wojewodziny Lisbon…
…ję nie chciał bym żeby tam zabawił dłużej niż …
…by ja mi że w do zdrowia ma się jednacz lepiej …
…bugo ale aby tam przebywał na zdrowiu powietrzu …
…mu zdrie i wygod nigdy brak. Juni wszyscy z d…
…siedzą dzieć muszą ja z nieni – spodziewam się i tu …
…ej m… …ge z bardzo zacnych ludzi do nas przygarnąć …
…gielk… …się jej z chęcią oświadczyć – Jozia Tomaszew…
…ore o… …pojechała – nic się nie zmieniła obrona ze mi…
…nako… …ą uszła —

…mieniu na tem aby list się nie spóźnił – ale do…
…je się Wolf przypadł mi powiesić owe wiwatujące …
…wyda… …dał tytuł: Gadu, gadu, —
…Ale… …y domowi wraz najuprzejmiej pozdrawia …
…i mo… …ja zaś oddaję Was Tatu i miłościwej Ma…
…i mat… …prosząc o gorącą modlitwę —
…go u… …Bohdanowej moje najserdeczniejsze uszan…
…(aby… …nawzajem Dzieci całuję —

Wasz w Chrystusie
Brat X Sebastian

Paris, le 20 Xbre 1852.

Institut
Catholique
de Babylone, 69.

Najdrożsi moi w Bogu

[illegible] pieszam udzielić Wam odpowiedź Ormia
a Bogu dzięki pomyślną - prowidencyi
że się wiele nie spieszniwia, aby niewiasta
[illegible] mię chciała przebyć kilka dni przy
Błogosławionej było jemu data jakiej pewna
[illegible] pewnie - Niepowiedziała mu jeszcze
ale zapewne jutro jej zobaczę więc się
[illegible] dzę o tej decyzji - kiedy więc przyjdzie
[illegible] ila napiszę mi parę słów a wszystko się
[illegible] twi -
[illegible] ues gnieb a może tysiąc u mnie bo mała się
[illegible] łamu ze świata tłum chociaż wiele biegnie a
[illegible] tym w serca boleść nasze cisnąc patrząc bez
[illegible] ubaniu na bolejącego syna - że dowiadujemy
[illegible] ej ważna wiadomość a smutna z czarnej góry
[illegible] że oni zupełnej niepodległości, dobrej rzeczy za-
[illegible] ale cóż kiedy **moskwa** myśli z tąd Wy ze siebie
[illegible] znać konstytucyi - Mnie się widzi że za jej nakłonie
[illegible] nu czarnogórcy zmienili u siebie rząd to jest

że odtąd Władysław już niezależnie pano
ale z bojaźnią rodziny będzie Książę świecki
innym prawem nastąpiła — Władysław
stanowczo już nie potrzebuje Synod
Synod Petersburski = Rossia przyjęła
uznała ich niepodległość i zatwierdz
urządzenia — Cesarzem Turcy ciągn
okiem na Czarnegóry = Naturalnie
cała słowiańszczyzna sprzyja im —
z tego osobnych stronach zajął się wielk
który Rossia niezamierza pod dmuc
aby później wszystko zagarnąć —

Teraz mam pełno kłopotów, zajęcia
mazaniem — bez ulgi biegania — mam
dostojnych Pań już jako gościnnej
za Taszkanie to się uda —

Całuję Was obu z dziećmi najserd
Jmci Bohdanowej oświadczam szczer
nowanie — polecając Was wszystkich
i opiece Bożej a siebie Waszym mod
Stanecio i cała domowa reszta jak
Was najuprzejmiej —

Wasz najwierniejszy
Wład. Chodźko

Paris, le 7 Janvier 1853 III 127

Institut
Slave Catholique
Rue de Babylone, 69.

Preljubymyj moi w Bohu!

[illegible] dnej wie zbierajut sja napysaty d[o]
a imenem wsehu nasseke sobranija bolsh[e]
prynesty no ob tim za dnem perechud[y]
jazlie i jidnoi chwylki najty i tak dawen[o]
Wam ubizaty – jdemuchajiej Wam Bich na
stija, na zdorowja, na mnohi lita tej
yssenija wsignoje – Wam i wsej radyni Wa
Spasybik Wam za modytwu ija neperesta
modytwi za Was peredwsimsie a switatoho
wnyhla – a teper tim horaszse modyty ejа
za Wassuju tuj nassuju Dorohoju Dasylu
Bich daw jej szczastywo perebuty tii jazlyp
li –

nas wse po staromu ne widbuwajesz sja bid
dowi storony a wse wtaryt Duchim bokom
dowidomszczyny nijakoi wijny jakoby tam
zanemohuje – ne dawen im wsyny szczob
naby o wsim serdyty – wydne urjad protywyt
i zapressuje nesjakoi swjazi z nemi
usz Owczarowuje (Gozze) wie Bich znaje jak
no do nas nepyssaw – Doma takoj wse jidna bid

Dawcio kisne jisnere neduhuja – Bohumyl Tyske
julij – resta jakoś dorzymuja – Wid skopcy ...
mátyśmo Bohu djakowaty dobry wisti – nagest B...
boju praeju duchownoju – poejunstwowcem ...
treba jomu buty – w nasym dili wsawtra ...
Dait' może newypostanowytsja – kazanem ...
archierej mamu zaprosyty na obid wraeny...
i pohoworyty z nym o wyposażenii naszoho ...
Danija se na zawtra subotu zaprosyw joho ...
Cadora i menu – pomodyte sja tam Bohu ...
dobre powido – tahuja sja tyżyśtilo ...
Daw nym se wonija kajne pryjmow – prywo...
nus bude 16 toho misjaca w cerkwi St. Louis ...
prysłowalujuja tuthi pysmo zaprasajusse...
starajemo sja teper o cerkow sorbony da ...
roblat' nam nedilju w oderżanii ...
sja tim kniaż Cadora, kniaż D'jatrie kotoryj ...
ja za cdena naszoho obszczestwa – D... Ski...
tahoż nowyj wzen budnemu ... radnyw...
jeju Glaire tahoż nasz wzen ... kupno krytoczan...
dowsioho wyżitu w sorboni – Teper nam ...
sza mizda je stjahnuty jakim specjalnoe da...
molodeży z riznych stowiańskich narodiw – ...
meni wypada pojichaty w kym wzwem wzajahe...
tam sja nyberaje to moiebysmo kupno tam ...
O batku Josyf riż to prybawku sucho jak powe...
zrobla joho wonuczi – w parizi dwoch iż mo...
tutajeju tacheu ubyto sja jakiś czetwerty ...
jet koj porlidnij wże skinczyw nauku wonu...
i prysuto naniche suzo zanjawsja – Ne zmog...

Tyche sero Jastrzębski w tymi kolorocho zpadły
nacynuloj zaczinaw sja jakiś prystup i tjaż kij
– nacyst Bożyj – książ Ziemes obdosyn Unyjen
Odjuchtwi Klementa papy XIV prokinen
Kinean Joly de Fleyuryw mnoho ubiżdajo
kazyje ona nyk ne znato a zo swojej skro
Kinean Joly z vedyljeju zjadtywoskyju otwi
wjemn – Dnewnyki nacynajut a tine
ty –
Sbresenijach bok znaja jaki skazki rozka
– kazi ksja sero jakiś morodyj kolorowyj wid
widjizow zanis na nych za tolen pered pro
litwom – Znajut tyż kilo sero policijo
ta po kachach brudy o nych jokych – howo
na semeńśka kakacko ne dobrocho no
nacynis kilo je kteweky sero sakkopre
by sja chlob chocio wsemu wion duky –
ski prybawlu sero pinkownych bronikow
jazho nedychaja, zdar krowi ponazyno ko
vorstabtowyj zjedanis –
do wsi wiski jaki nichem pozbercty – ko
inian pryporuczaja was wsich mylosti
Zahorowenija Bożomu sebije seroam
tom pytwom wasyjum –

serdecznyj wasz brat wo Chrystu
pijp Serkeli

21 lipca 1853

Mój Drodzy w Chrystusie Panu!

…ęsko i bardzo tęskno bez wiadomości od
…ilka razy zbierałem się pisać ale tu dnie
…łażeń i bijat jeden za drugim i chwili wchwyścić
…zina – chociaż mało gdzie wychodzę – mało co ro-
…prawdzie brak mi czasu – u nas nie nowego. wró
…to moich trosków i rozlicznych bolesci – i jakoś mi
…na sercu – o! gdyby mi P. Bóg dał jakiego wyrozumiała
…y dalej prowadzić rzecz rozpoczętą z jaką ochotą i za-
…uciałbym się od świata: zagrzebał się gdzie w pusty
…wanej – Bogumił wrócił odawna ciągle chyrla
…y dał mi nowego ucznia polaka z młodej emigra
…dro dolnego przewyższającego w dolnościach
…ich a tak jest nas ośmioro w domu – List z Rzy
…ściach mych młodzieńczych dotąd nie przychodzi – nie
…no im w Rzymie snadź nie pojmują jestem dość nie
…ięczeństwa – Lękam się aby Rossia nas nie wyprze
…i nieograniczona pod swoją bezpośrednią opiekę
…ów na które dziadać myślemy – pomimo rozumo
…dziennikarskich zachodnich zdradzających jasne
…ch serc i samolubstwo materialne mnie się
…że w petersburgu grabieży luksusu jest zawyre-

kowana — Jeśli opóźniają i mieniają te mi
że jeno chcą jesieni aby floty na obóim m
trudniejszy miały przystęp a może aby zachwo
pewno wątły sojusz francusko angielski — Dziwn
dzieją się na świecie — oko tko wie może chiny sta
wschodnie państwem chrześciańskiem — bodaj cz
ta sprawa nie jest z nakłonienia rossii — może
nowy Jermak lub rozszerza rossię — W projek
de la pol (annales d) był umieszczony man
powstańców zupełnie aby pozarzucał —
Dajcie mi bez jakiej wiadomości o powiat
gdzie są? jakich mają id —
Na Bohdana należałoby mi się siedzieć bo
w Paryżu a do naszej biednej chaty nie
Do nowości naszych i to jesienne należy ie
Dzieli teraz mamy nieszpory i po nich kaza
ruchu nb chaborski przyjaciel nie towar
i Stucha
Pani Bohdanowej przesyłam najserdeczniej
wienie dzieci całuję i Was obu jak najczul
kaję Was wszystkich Tatuś i opiekun Bor
czyna Najś. panny
21 lipca 1853 r. Wasz we Chrystu
paryż 4 r de Monsieur Brat X Teod
Brania wszyscy swoje pozdrowienia i naczulk

Maryj 4 r do Mlle Sieut
20 Gbr 1853.

Moi najdrożsi w Chrystusie Panu,

Jmi do prawdy wstyd mego milczenia ale gdybyście
wiedzieli o wszystkiej kłopotach i trudnościach a zajęciach
[illegible] to byście byli jakbo myśleli że jesteśmy
[illegible]ieni – a tyle bo tych bied newoństwa nas i zewsząd
że od tego możemy się opuścić – wszystko jak z kła
– gdzie się jemu obrócę – gdzie uciec, bod i słota –
u chcieć umiał serdecznie a gorąco modlić się kolwiek
wyjścia do u Pana Boga ale ciężkie kiedy i w czem
– kryje miłosny – Dotąd dzięki Bogu mieszkam u ojca
ymał zdarzenia a przynajmniej dużo przetrwać
może najsposobniejszy czas dla nas zmarnie –
pisali na to sposób – podać zapytanie Biskupowi
wiązia objaśnień o mojej misyi owoż jeden
kupiono nie dał odpowiedzi bo jest z Kongresówki
ięzi z Galicii niewiemy czy odpowie bo mu bez
szno a tu wypadki chyżo przelatują i czas spo
mija – Staram się to otrzymać przez tutejszy
ale i to jakoś trudno – nierozumieją albo nie chcą
do serca tej sprawy – Boża wola –
tu leżący płatek był u mnie i jam kilkakroć go
dził – potem był upomnień i posądzeń o niepewno
bolicyjnie w rzeczy przeszłości podejrzeń – o mojej
polskości – pomimo objaśnień dość szczegółowych
wszystkiem pewny bo pomoc obiecuje z warunkiem
ię przeciwnie do Krymu –

Podaden kilka not do ministerium dotyczących
bezowocne może da pan Bóg że później z niego
od Gozzego miałem niedawno list - jest bardzo
gdyż pewni obecnie urząd chargé d'affaires
że w Petersburgu zajmują się bardzo naszą sprawą
to temu zawsze lepiej e con gran pazienza
otrzymałem kilka naszych książeczek
widać jak się dewiza ta narodowości -
Dużo zajadeń i niechęci do polaków -
ku moskwie niema - owszem zdaje się
pominanie krzywd od polaków
ranych jest
od moskwy - są między temi książkami
niektóre ciekawe, szczególnie
nasza sprawa powinna by teraz zajmować
ij - rządowe figury bardzo z obcemi
widzą dobrze że kabyłby jakiś sposób
Drogi wszelkim intrygom moskwy
rzecz papierami szerzyć - pomiędzy
riałami był jeden o rusi i o zjednoczeniu
mnie się widzi żeby kabyła najpiękniejsza
Dla naszego kochanego pokrewnika
by chciał temu się przejąć i wejść
wiedz - kilku takich ludzi coby się szczerze
narodowości i dla niej szczerze pracowali
czyby wyjeli z serc ojców polskich
bodź zwarciu zupełnemu między
ich i powoli wprowadzić harmonię między

dowości – ale trzeba by iść tutaj jako sam
z nimi nie ze składaniem polskiem bo w ogó
hardzin obecnem takie wystąpienie niezawodnie
ieby mogłoby rusinów – chciałbym o tem pomówić
rawę niejak z Karolem a nieznam my bez mnie
nuza wyjdzie wybrać się do Joukaineblean Natu
k ma że taka rzecz mogłaby się zrobić jedynie
le – dla Francuzy i wtedy kiedyby Francuzia zaczęła
wo – na wojnę z rossyą —
się z Tutaj poruszyła się sprawami naszemi
ouge Villa massa chce bardzo chcieć jakąś
d ob nasz – widzi nadzieje bardzo
Sułtan wezwał X. Czartoryjskiego aby formo
wanie legiony polskie i że w słuchał tego dnia
Wyjdzie mianował Chrzanowskiego jenera
wa wizji a Zamojskiego, Krystynowskiego
mowa ańskiego jenerałami brygad i to pewna
wizji tutaj pewna że ambassador Turecki
z dwakroć jenerała Wysockiego dla naradzenia
się z nim o uformowaniu legionów i że
ojemnie otrzymał na to upoważnienie i wkrótce
bieży do Turcyi – dalej się tranzakcji formuje
pra kosztem legiony polskie dowiadczenie
każe —
Ty mi kochany Bohdanie przyślij mi adres
ze jakiego bo mnie o to prosiono i obiecałem
wam i jak najspieszniej — obiecanie wyjdzie
ominanie tej Twojej dobrej pamięci —
Bóg dzięki jakoś się trzyma za dobro.

to jedno za jakiś Bożą dalszą miłą
spodziewanie się jeszcze tej naszej
Pani Bohdanowej moje najserdeczniejsze
pozdrowienie Dzieciom i Józefowej
mnie ukochanej pozostałej
wszystkich Nas spotkanie polecam
Bożej i opiece mojej. Pozostaję
Dnia piątego Wielkiego w Lublinie
Dnia 7 Kwietnia Roku Pańskiego
Wasz
X Tarlecki

Paryż 2 Stycznia 1854
4 r. Ste Marie
133

Mes Drodzy w Chrystusie!

[illegible] donieśli Wam Dia
[illegible] chorowała i codziennie wstrząsam
[illegible] aby Was powiadomił o tem wszystkiem
[illegible] - z tem zaś zbliżającym się
[illegible] rokiem posyłam Wam serdeczne
[illegible] życzenia wszelkich łask
[illegible] postanowienia od Boga i wszelkiego
[illegible] jakiego ustowich zajść może
[illegible] Bożem darzeniu na ziemi —
[illegible] Bóg niech powiększy łaskawe
[illegible] obchodzone tak Duszą pojmowanie
[illegible] nad cześć Ks. Juliana i Bogarnie
[illegible] już otrzymali dwie święcenia
[illegible] Bóg na suchedni wszystko zajęci
[illegible] by godzin poczty otrzymują się
[illegible] wszystkie - teraz kończę w Boga
[illegible] aby nam wszystkiej dał miłość - radość

Już z wiosną rozpocząć by obecność
ciężności [illegible] jej wielce przyjaciół
przyjaciół do Krymu naglące ale czy
co otrzyma Kóż jeno w [illegible]
jest nowy, [illegible] sam wie — Z kąd inąd
jedne [illegible] a tem więcej że
[illegible] dwóch [illegible] jedna w Bogu
otrzymuje mnie, pokrzepia [illegible]
jeszcze wielkiemi przywilejami [illegible]
rze —

Ta nasza nasza łączy owe czy
nia i najserdeczniej Was pozdra

Odaj Was Pan i opiece Bożej się
zaś i moich modlitwom i pamię

Waszej Waszy w Chrystu

Brat X Cichy

Całujemy bliskich od Pana Topolskiego

Paryż 17 luty 185[illegible]
r. do Monsieur [illegible]

Moi najdrożsi!

Już od kilku dni zbieram się napisać do [illegible] choć kilka słów z radzenia i kłopoty rozl[illegible] wszystkich was musze skupić tego nakoniec [illegible] niekiedy wypadnie nieb dać by należało – Oby [illegible] na ofiarę Jan Tuskanie przyjął nasze t. – Chcę [illegible] zaś Wam donieść że w przyszłą Niedzielę Bóg mi[illegible] będzie jest 19 b. m Kogumid. Julian otrzymał [illegible] święcenia subdiakonow w naszej kaplicy – przyjmie [illegible] od Arcybiskupa wyświęcenie ich wikary Cap[illegible] Siamski – a kole związani już zostaną [illegible] na służbę Bożą – Obecnie odbywają rekolekcje [illegible] nium ariuum St Sulpice – Następne święcenia [illegible] się takie w ryche bo Diakonat 11 marca a [illegible] stwo 1 kwietnia – Bardzo by nam było miło [illegible] choć jeden z Was mógł być przytomnym [illegible] kapłańskiemu – Teraz zaś zaniesiemy [illegible] modły do pana zastępów aby nas tu wszy[illegible] nieodmie Panny Tuskanowej świętej abyśmy [illegible] Dzieci godnie wysłużonem powołaniu [illegible]

ps. Pragnę aby święcenia szczęśliwie odbyły
bliskie wypadki mogą nas między powodzi
wypadnie nam razem z expedycją fran
i pod kubkiem dział rozpocząć misyą
Boża rozporządzi nami jak będzie najle
dla chwały jego świętej — Miałbym wam
rodzinnych rzeczy pisać ale oto już jedn
ta godzina a Duzi motywatorów jestem
odmówić bo to u nas jutro dzień zadr
polecam się zatem Waszym mod
i serem oddaję całą rodzinę Wasz
ciu Boiej i najserdeczniej w pleca
modlitwy pozdrawiając —
święceniu mojej nadziei racz
jedzie X. Edwardowi i Kazy dzieciom
mu antoniemu — Radbym im sam
pisać ale brakuje mi czasu —

Wasz w Chrystu
Brat X Leonard

Institut
Slave Catholique
Rue de Babylone, 69.

Paris, le 13 9bre 1854
Rome piazza Madona ai Monti
No 3.

Wozlubleńcy moi w Bohu!

Że ja tam serdyte wże na mene abo dumajete szeroh za-
pro Was newidberajuczy ni słowa wid mene szorez tilo mi-
no no i se; tanto butob ne dobre. Znajete bo moju lubow
Wej a szeroke meni serdeszni jakby ridni moi. Ne w takoj
ti i takoj tuji buwszem kutki szero do nikoho nemichesu pysaty
meń zwaczywszja buw na serce moje i zajnaszem hiroj hody.
Teper skoro tebore djakowaty Bohu rozhnady sja lemnosti-
teper rozberaju z toho szero i tu i tam pohlanuszy wraki na
ho dita ne dujamuszy mene pohubyty w mnimii Swjatijszoho
ji. Adewerty kinuły na nasze zamedsnie paryzkoje taj na
ij modadzyh: uspity pereświdczyty szero wse na Tyho ne zda-
u tak szero Swjatijszyj ani oruty ne chotiły o nas chotiaj da
u zawsidy tak samo dobryj: myłostywyj pokazowaty sja.
u wpriwcm sja jakby widwerszenyj. moi trudy titolitnii, zar-
kahi: strachdenia wse ostawało sja marnym: Szczetnym
wse uchodyty musiwbym za brechuna taj Tywoho Serdca
stawało sja meni jak ukibky na bonci świta taj zaperty sja
domi monastyri hory Lywanskoj: wże na se so wsim buwszem
stanowsten. No myłoserdnyj Bok peremenyw jakowi i ot wże
Swjatijszyj postanowczyty szerob nam daty miszin w Bułgarii
ni pidda jut nas pid predstojatelstwo wtadyki Takyj ustoko
Swjata szero jak Bok Stukotowyty bude zrobiat zaraz wika
Swjatoapostolskij naszoho obrjadka. Treba szere ždaty jakich

ze dwa albo trzy misjaliw bo perwsze majut pysaty do ka
ho arcbiereja szerab znym wse Jakodtty dobre – Ot i wa
nasze dito –

Zjichadosja tutki bahaćko prooswjaszczennych rizn
Da i jazyka – z napszych je władyka poznańskij kaj ćmáry
wherskij (bo je dowkt i po dowbacki howoryt tymo) kaj
dyka z Dalmacii ze Skopji rodom Dubrownczanyn – Naj
obrjadka nichto neprojichao – wymowyty sja – Osmo
dnja świątejszyj obchodsjat dohmat nepowrezneho za
preświątej Dimy i kupno zwinczajut cłonn Kohorow
cerkwi s. petra – posli wsi władyki sut zaprosseny
prysutstwowaty oświaszczeniu cerkwy s. Jawła kotr
świątejszyja z cijum torzestwom sam dirżaty budut –
Z łacińw jak kajut mało chto je. Pani Husarzew
z dćmy z Wiednja (widnja), Walewscy, panna Zalba
rowska a nedajoho nadijut sja Poniatowskich Dar
Ja nikde ne buwaju i ne chocu lizty na oczi mo
sli koty zberusja Jakoho jak wse dito perejde –
Kiżyn bo maju wy i ne znaju bilko pysm napysaty
jak maju najbilsz robyty to wse jakiś perepony przychodjat
pani Bohdanowi najserdecznijsze pozdorowlenie i po
nie – dity wsi cełujut – I wsich Was widdajn i przyrokuja
myłosti i błahosłowenia i zastupdenia przeczystej Bo
horodycy a za staroho popa modytesja Boha kaj ka
ho serdeczno Wasz wo Jchtl. N.

Brat Antoni

À Monsieur

Monsieur Joseph Bohdan Zaleski

120 r. de France

à Fontainebleau

Rzym 30 Lutego 1855 r. 15/139
Via Belsiana 31 ad 2-e piano

Mój najdroższi w Chrystusie!

Prawno zbieram się do Was pisać ale bolesnemu bylem
zgnębieniu ani i boleściwemu to użyło jak się pióro
do ręki wzięło o rozwiązaniu naszego zakładu i upadku na
sprawy a raczej o wykluczeniu nas z niej boć Dzieło Boże
wyżej lub później przez tego lub owego spełnionem być musi
ale taka była wola Boża. Niebyłem godzien dopowiedzieć
Bożą tak wielkiego Dzieła – dość że p. Bóg obrał tak nicze
mne narzędzie do rozpoczęcia go i utrwalenia dowodniej
mi i lepszym robotnikom – niemającem przedtem być tu dowodzi
nie był i jest tak uprzedzony przeciwko naszemu zakładowi
uważało mnie jako kierownikowi ich sprawy że ani świą
tobliwego arcybiskupa paryskiego ani to wszystko com na nasza
sama mógł powiedzieć niezdołało obalić owych uprzedzeń
Żyłem miałem nadzieję w rozpoczęciu misyi, szczęściem że
one jakiś ona wydawała mogła być mogły służyć na naszą stronę
ważyć – gdy zaś i missia obiecana i zadecydowana na nią
wyznaczony czas odroczoną została a ani jednemu słowem nie
dano mi dać zachęty i poparcia moralnego, nieporozumienie
jeno usunąć się – i gdzieś w samotności gotuję się na śmierć
dać pogodniejszej jeśli wola Boża zechce jej podać, chwilowo
do wyższem postanowienie i najprzewidywalniej w Francyi
Powróci do Boga następnego miesiąca (maja) wyruszę do Jeruza
i tam gdzieś w górach lub nadbrzeżu przy[illegible] będę

Zarem tej zapewne już na tej ziemi się nie ujrzymy – bo
śmy się znaleźli razem w wieczności między wybranemi
Aniołami – Na świecie wszystko jest tylko zwątpieniem –
odseparowujemy się od wszystkiego i tak nas Pan
gotowuje do tego przejścia strasznego w którem spra
wi drżą zdjęci bojaźnią a przeto tem straszniejszego
takiego jak ja grzesznika – Bogu chwała i Jezu za to
wielkie miłosierdzie – Uwielbiajże świat Boga Jezu
spokojny z serca przebaczam wszystkim i proszę aby
wszyscy równie przebaczyli – I was moi najdroższi
niniejszem pismem w mojem ustroniu przed Bogiem
pamiętać o Was w moich niegodnych modlitwach
stanę a i Was proszę abyście też czasem przed Bogiem
na waszego starego druha wspomnieli –

Pisałem do Paryża aby mi co najśpieszniej przysłano
kopiusz tłumaczonych na ruski język Twórcy Dumek
chcemy Bohdanie donoszą mi bowiem że chowa się je
na swój koszt wydrukować radbym przeto jeszcze przed
się w podróż przejrzeć je i przesłać –

Polecam Was wszystkie troje opiece a działalności
się i błogosławieństwu Bożemu i opiece Najśw
siebie zaś Waszemu sercu i modlitwom

Wasz w Chrystusie
Brat X Jenkel

18
141

Jerusalym 9 xbra / 27 8bra 1855
Monastyr Hreko-kato[illegible]yeskij

Wozlubleonni i serdesni moi!

Wże to dawno zbieraju sja ta zbieraju sja z dalsheri sej
emli - z za moja pryponjanuty Wasym serejam skoro
ruha ta proszty o modytwu za blandjaszczym nyni po ja
ij pustyni zyltia sziro to ni cili ni wzentra ne maje -
laka se dola-rodowika - sudba koja - wydka ~~ja~~ treba
do meni kozdom prosszalnym buty - ta lakij ne sint me
szirom kat pryjichaw - Tibi szegnawem szeresz sej pólij
ij rik tychori dobi szerobym i szejdijam może wsiko pere
ty na sobi - odje kulli to jakiri wse mojna doszty w sija
Bożyj krob - prosteryty sja pered Jusom ta tobi stane
lesze na sereci ——
ysaty Wam moi wozlubleonni o mojim puteszestwii
maju wsiko bo i wy takoj sejuj dorokoju ta na lake
pokloneonie iszdyty - dyszeń dejke nebudy to w Jakypti.
rsbeczywem z Aleksandrii jeszczy ejeju z parochodom
a nili do kaira ta zabichcu prykluntyja staryja -
ym pyramidom - Nema szeso karaty wetyboje dido -
alicm wyliczem na wersh chotja dwa bedweny ja
unty za obi ruki - to tak stonijwem sja ta radyczan
jak kotyi w kremjanici kady dido sja na zamlowsja
koru - ta zwerecha karno i wesesto kladiky - obo bi
jat Bożyna da jak na stepi - szese tobdy katy dewem
tam Nil rozlijan sja po wsiem poli - dyż na widkich
horbkach sedja jak ostrowy ta wysoki palmy pówerchda -
ni - dowko pohladawem w nasze storony - ta k wam

czy ne pocznija ta ne rachanu czoho? – stado inu tak
swich żurawlew perestało nyzoko nad kołowoja –
Jakiat iskały prystanuwsa na zymu no z wesny
warnut sja na nasi skepy do nasich kśiw – i ja
biżu no de? najduż bidnyj burłaka na sim sśirokim
ki jake prystanuwse? jake serejo sseroć za mnoju
stwarowało? a warnuty sja .... to wże pro te i dum
nema – Of i złoże załamłysa sja w oczach – że
ny ne wże pod wremenna starist no ot tak hyn
jak Jakyna –
Sseno zrobiu z sobojo? de sja obernu? neznaju sse
wże sejo dwa miśjaciw – Najsserdeczniu tu znajomoh
Druhar konsula francuskoho tu stanem
wnyknow joho – jezdyłysmo na r. Jordan i do mer
morja – a sseno bazu to zapysuja po ruski ta jak
Dast' to: knyżeczka z dżdżajakija – wże jidan kuso
wem do Żory hałychoj – Dumaju poserdky tut do ro
ta pośli pustyty sja w hory dywańki – może Boh
może najdy jakij tychenkij monastyrok deb wże p
pnuty – Budeb tutki sseno dżdżaty ta cerkwi wostoj
no nema sredstw – Nasseho obrjadku cerkow tu naj
Dnijsza – narod nyskeryj ta jomu i cerkwy i sseś
ocek cerkownyj uderżywaty treba – a w Europi ni
pro nych nedumaja – Szkut mytostyni Jakyńcjam
Moskwa daje hrechaw rozpuszczennym kotri majut
wełyki staryzni nadania – takoż i ormiane – ino
katołyki tysiony wseho – prosili dowani hreharny a
Jakyńciw za jakijś inwork nepotrebnyj uważani

...ba nasza dola wsjudy – a koty6 i wrjaty sja za jaiecek
... to wsi sero but bruim to sero driajut ta ne w takom
...ni jak by istynne buło w polzu – zakuleaty6 rodowicke
...ja tak mow abyty6 – sere teper i patriarcha nema – jusis
...kiej prezentyj rodobuk i sreny pomer nedawno ta
...wroko sere ne poybradj – teper tai bude sobor nate
... duchowieren —

...znaju wy ne zakuiwajesz sja na mene lubyj bohdan
... sero ne dawszy tobi wirti – pistawem na widtysne
... perewod de nekotrich dumok twoich ~~sereny~~ toj sere
... chodzisiowyj maw – Dorobywem a ...ezpse zdazaty
...rewiwem z izdania pozna...skoho objasnenia
... bilbi slowes prykinuw em predisłowia – Buwbeyu
... se wopwisktyw no wie na samom wyjsinim distawem
...mo se dwowa o sim dili – subeyjy buda dawno wie
...towaja to ja ostawywem nassomu kozakowi
...obry jak meni pysse pistaw ja do dwowa – Juda
...em zanymajetsja jsbatow kas bechi redaktor dory
...hocze widtysnuty polskimy buduwanny jak dumbi
...dury – Pysaw meni szlzob tebe prosyty o jakema
... predisłowie no jak kaja ne buło meni wre wremem
...rosywem ho pistaty tobi ekzemplar po widtysnenis –
...wlechi obician sja sero mozna bude z toho krynki
...rosny maty – no se pósli pobaczymy sja – Pistawem
...lubyj mij perewod poslidowania Jsusu Chrystu
...pryszlet tabo6 ho wam jak bude kotowe —
Treba kincsyty bo wje wremia widnesty pysima

a kurier tak nieżdżi i tyżeń dwa razem w
ziął widchodu – Tutki bezprzestanno mają p
waszu pered Bohom – kuwajcy dorowńki
njaj myśleroy szedrym myśrbjami i bła
słowieniem swoim podarowuje – was – wes
serdetno miłujte – Pani Zaleskiej najse
ze pordtowarzisie zasyłam a o pomnije p
giem za biednego bożnego burtaka prosze

Bóh z wamy Waszmo Jezus Chr.

Brat Jiji Jozyft Zerlecki

Bayrut 25 Maja 1846.

Słuchany w Bogu Drogi Józefie.

Spieszę na serdeczny twój list do Franci bo
dobrze przestrzeni nas dzieli że niemby chciał
dziś dosyć do Kairu to by tu już tam pewnie
gotowy — List twój za który ci serdecznie dzię
kuję to moja jedyna pociecha w tym odosobnie
niu odebrałem w monastyrze St Cyrusa Boży
mówa w górach libańskich — Tam przepędziłem
dni i miesiące — Byłem tam na godzinę
mowie na cześć wybrania nowego patriarchy
Jego Ojciec z zbliska bieżącego wszechdnia
niem ich gotowy — środki jakieśmi by mogła
dnieć ich z upadłem w jakiem zostają — ale
ufny mój za nadto słaby a tyle jest rożnych
osobistych interesów które nagłuszyły by wszy
stko co bym mówił — Jednak uważam za obowią
zek sumienia uważam napisać co myślę i prze
widuję Ojcu ś. chociaż sądzę że to będzie głos wołu
cego na puszczy —
Uważ myślę jednak zrobić wycieczkę w góry
Libanu do Kaszki Kalbeku i Damaszku
Jeśli opuszczę te strony to zapewne już tu nie

wrócę – Tu byłaby praca wygodna ale widno
Wąż niechce akcyu tu rozkład: temu się zaja
myśly rzucyć do Carogradu: może gdzie się
Dowiadczemy nie – Tak oto jestem jako liść
wiatr miotą: mogę powiedzieć że niemcem
głowy przydzyć – a w sercu pragnienie zy
spokojnego cichego w jakim ustronnym
styrze – Gdyby tu był jaki napęg narodu
tobym ją: pozostał, ale trudność języ
skiego – różność pojęć, wyobrażeń, myśl, spo
cia ild ild – odpycha mnie – czuję żeby
tęsknota zabiła – W czasie kilkoletniego
pobytu mojego w S. Spasie lubo w cielkiej
mości i serdeczności Ha mnie nieszczęśliwe
czasem w taką tęsknotę i nudę wpada
że trzeba było zebrania wszystkich
ralnych aby je odegnać –
Z tąd wojny tutaj zdaje się że cały regulat
zwiększenie w dwojnasób wpływu i przem
rossii – wszyscy chrześcianie powiadają że
przywileje jakie im przyznano chociaż w
pieniądzu nikt albo mało kto wierzy – w
wdzięczność Rossii bez litości europa nie
Dałby o niej – a turcy mówią że wszyscy
razem zebrani nie moskalom zrobią nic
Trudno to już podlepianiem ocalić gnij

Jeżeli do mnie pisać zechcesz to przesyłaj list do
pod adresem: Mr le Bron d'Avril (Adolphe) au ministère
Des affaires étrangères pour envoyer a l'abbe Tarlecki

i walczą się chaty – Z mnie się zdaje że europa
przedziwne zadanie nad sme siły – oiy nie
zbawienie złoć w jedność państwo gdzie byle
lub różnorodnych i sprzecznych z sobą wolny
wyznań gdzie jej zbawia bość słowiańskie
wiara – Nowy zakres sułtański o równo
wyznań rozbudzić fanatyzm muzułmański
Dobry Bóg aby bez niego to się słowiańszczyzna
chodzącego Bohdana sciskam i całuję serdecznie spodem ze wszystkich dziatwą – Pani Bo
danowej najserdeczniejsze pozdrowienie
mesydam – pana Antoniego pozdrów uprzej.

nie a do mnie napiszę i o Was i o tem co
z tamtąd w ludzkiem gronie dzieje –

Oddaję Was wszystkich Tam i opiece
Bożej i przyczynie Naszej Panny
do Siebie zaś Waszemu sercu
i modlitwie

Wasz do Chrystusa
serdeczny brat
Jan Kanty

Jadę stąd do Galicji do Lwowa kilka artykułów
podróży – pod tytułem – Kapy ski z wiorchu pilem
Ojca S. Słowian: Kalotyzi: cerkwy Ipolytla Tesk
Kyma w Łajkaj Nowa Jerozolyma

À Monsieur

Monsieur Joseph Calestel

à Fontenaibleau

rue de Paris 122.

PARIS
10 JUIN 56
(30c)

PARIS A TROYES
10 JUIN 56

Monastyr Matoho Berezna
29 Lipca
10 Sierpnia 1858 —

Kochany w Bogu Bohdanie!

Niepomału moie radowisz się drazy mniey drużey i braci
Pana ujrzawszy tyle lichta dów po tak długiem mieszk
u przychodzących złości karpiących — Długo niepisywałem
niczego jiż to dla tego że zdrowie iż będąc jako liść
suchy: polargany kłóci y porwaneszy wiatr na igrzyska
bie miotał mimo po szerokiem świecie, zacem nielet
o niczem słała jako o rzeczy niepotrzebnej i nieużytecznej
to dla tego że ostatniemi czasy odczuwając zakonny
mnicat byłem do milczenia przyniewolony —
Wprawdzie zapewne jakie przeszkody zniewoliły mnie do wstr
zymania dzieła którem przez kilka lat poświęcał zawsze
Tamanenem na duchu i wiele nieporozumiawszy pałem
mo zagrzebać się w jakiem lichtarzone — A tą myślą
uwidzeniu się na wschód. Mając więcej czasu i świa
domszy jak pierwszą razą, korzystniey mogę powiedzieć
dłyem tę podróż, daleko bliżej poznałem wschód — prze
zyłem Egipt Palestynę, Syrię, i przez Carogród mone
zarne, Dunaiż zawinąłem do Serbii gdzie zimowałem
nadchodzącą zimę — Jeśli p. Bóg pozwoli to opowiem
wydam opisanie mey podróży po morzu a morze i po
lądzie — Gdyby nie ciężki klimat i trudność arabskiey
go języka to byłbym gdzieś zagrzał na zimowisko na
brach libańskich — Jakieśkolwiek nadzieie odnowienia moje
brachy libańskich — Jakieśkolwiek nadzieie odnowienia moje
o dzieła którą mi zabłysła po ukończeniu wojny dodz

Ta mi bodźca do powrotu do Europy ale przeszkody p
z miejsca z bezdny największej spodziewać się pomocy
skrzywiły wszystkie – Zatem rozpierowany nadaremnie się
stroj i wstąpiłem do Bazylianów na Bezgrzech u podn
karpatów mającego bliskie klasztorów – po odbytym r
nowicjacie (w którym takie ciężkie z woli Bożej przyszło
przejść próby) złożyłem śluby wziąwszy imie Włodzimi
przynajmniej jestem jak między swoimi i swoim języ
modlić się mogę – Gdybym chociaż na ostatek się wy
radał wypokutować za zmarnowany żywot: wymodl
ski Boże do prawdziwego odrodzenia się duchownym
w czem pokornie i Was z Józefem i całą rodziną o
w modlitwach prosze –

przygotowałem parę książeczek po ruskiu które obecn
pod cenzurą duchowną u naszego mnichowskiego
skupa jak tylko tę przejdą będą się starał je wydać – są
tłumaczenie naśladowania Chrystusa i siedem d
motnienia (Sim dies ujedynienia albo siedmidnen
podwyk duchownyj) to jest siedmiodniowe rebol
z przydatkiem wytłumaczenia ich i niektórych mo
Jeśli by ci to przyjemne było to jak Bóg dozwoli wydać
stałym ci po egzemplarzu – Myślę także wydrukować
przekład twoich dumek których rękopism podarow
Chodziewicz do których dodałem objaśnienia wedle
polskiej – pragnąłbym je tobie zadedykować jeśli na
zezwolisz i dla tego proszę cię o jak najprędszy odpis
adresu niżej zadanego tylko prosiłbym cię abyś b
wyd zaprawdę to jako mnich pieniędzy niemam
sztuky nasze bardzo tu ubogie chrom dwóch niewielkich
Żonie najserdeczniejsze zaczesłam pozdrowienie Józef
najserdeczniejszy braterski pocałunek takież i dzieci

...dając Was wszystkich Tasze opiece i błogosławieniu
...ziemu polecam się Waszym sercom i modli-
...tom tak jak ja nigdy o Was przed panem nie zapomi-
...am — Bóg z Wami Wasz w Chr. p. N.
Wat. Iwan —
Włodzimierz (Hippolit) Terlecki
zakonn. i. Bazyliusz W.
pokorny bogomolec —

Mój adres

Reverendo Patri Vladimiro Terlecki
Ordinis St. Basilii magni —
in Monasterio Kis-Bereznensi
(comitatus Ungvariensis Hungariae).
Viennam
Pestinum

A Monsieur
Joseph Bohdan Zaleski

à Fontainebleau.

Fontainebleau. 122 Rue de Paris.

166

147

14 8bre 1858 r.

Kochany i serdeczny mój Bohdanie!

Boże miech będą dzięki że oto was wszystkich w zdrowiu i bło-
gosławieństwie swojem chowa, wiadomość ta pocieszyła mnie
wielce w mojej samotności i dziękowaniem i dzięcuję za to miło
sierdziu Panu naszemu — Drobki stare dograne z kłopotami ży-
cia lat się przeszło, były chwil przebolało i tyle wszelako się
osłodem który przeciwowuje się wszystkim do grobu a pamięci ich
wszystkim dla nich nie zatrzeć nie zdoła — bo to przyjaźń święta
boża — przykre okoliczności długo mnie musiały do milczenia
nędzą bez przerwania skłoniły skłonności pokazać chciał za-
strzelcy a niepoprawnego grzesznika. Dzięki mu za wse i za
wszystko — serdecznie mu dziękuję za wszystkie wiadomości z waszego
miasta mi udzielone — nie będę one dla mnie pokrzepą bom zapad
się gorzej na świecie abym się rad bo niemu miał oglądać
Wiesiol z Malinówki przysłał mi podziękę przezpiękną broszurę
Cesiady krzemienieckiej zapewne dla tego wypytywał się o mój
adres. Za pierwszem pokłonieniem się raz mu podziękować bę-
dzie za dobrą pamięć jego dla mnie która mnie mocno
wzruszyła — powiedz mu że niemasz czem innem to chociaż
przynajmniej modlitwą za niego i całą jego rodzinę będę
się starał mu odwdzięczyć a teraz złóż mu serdeczne przyja-
cielskie moje pozdrowienie i podziękowanie ——

Pragnąłbym abym ci opisał przygody moje podróżne. Niema w nich
nic zajmującego dla tych jak ty zwiedzali owe strony — przepędzam
się od świata w owe pustynie a spotkam bliżej się rozpoznać
z mieszkańcami wschodniemi, zbadać przyczyny upornego rozerwa-
nia i środki zbliżenia i w tym względzie mógł powiedzieć
wiele nauk doświadczenia chociaż w wielkiej części smutne
bom przekonał się wiele przeszkód płynie z samego krymu
od wyznawników rzymskich w owe strony — Zarem jakoże

wniej upadłem na duchu i tem silniej postanowiłem się
zagrzebać się gdzie w monastere — Bardzo mi się podobał mon
ster św. sawwy przy Jerozolimie i gdyby był zjednoczony kościo
tam pewnie pozostał — Znalazłem tam jednego rodaka z
sawskiej Guberniji i jednego Kossiańca gdzieś od maskwy
ostatnie już lat 40 tam przebywa — i ci mnie po bratersku
jęli — Co samo mogę powiedzieć i o innych słowiańcach
których napotykałem po monasterach greckich — byli bar
rzy ze mną przyjęli jednak i zostawcie —

Z Krymu udałem się do Malty z powodu cholery albo p
jej pozorem niedano nam wyjścia na ląd ani w Neap
ani w Messynie — Na Malcie bawiłem tydzień cały więc mo
zwiedzić tę skałę najeżoną angielskimi bydłami — t
Tam miejsce gdzie przebywał wielce podania św. pawe
Wynurzając się do Aleksandrii na obok stojącym parowcu znajo
iego się ks. Adama i płynącego do Jerozolimy niemagłem
bam się atem zaraz dowiedział od konsula francuskie
jadącego do Jerozolimy w pół polaka bo urodzonego w Wo
z matki polki — i od doktora z Krzyża kalisz polaka —

Z Aleksandrii zrobiłem wycieczkę do Kairu gdzie mnie
skup naszego obrządku przyjął i podejmował bardzo
mnie tak że dla zwiedzania okolic piramid itd. m
jednego ze swych popów polecając aby wszystko pokazał a
niedawał żadnego wydatku czynić — Tak w Aleksandrii ja
kairze i po całym wschodzie grako-katolicy i katolicy
wszelkiej obrzędów przyjmowali bardzo serdecznie i z
poszanowaniem byli bowiem tam się trudzili o kościo

Dnie —

Z Egiptu udałem się morzem do Jaffy z kąd do świętego m
w którem przebyłem trzy miesiące wymiąc na różne stro
wycieczki, najczęściej z konsulem francuskim p. de Ba
Damonym moim znajomym i przyjacielem jego kan
Tak zwiedzić mi się szczęśliwie udało wszystkie niemal
godne widzenia — nakształcie za Jordan i morze martwe
tegoż konsula poznałem się z Basszą i zostałem Hal
Bassi 4 doktor Bassy przez i mecet Omara mieszkam ab

i wewnątrz i zewnątrz i wszystkie tam się znajdujące rzeczy
owemu mianowicie pięknemu niegdyś kościołowi przez Cesarza Justy-
jana wzniesiony o 7 nawach 365 metrów dłg. gdzie widać
jeszcze od fundamentów mury za Konstantyna — Zabawny wypadek
miałem tu taki — miałem dać pieniądze dawnemu memu odźwier-
nemu z przyjaciół w Jerozolimie — tę wyjeżdżając chciałem zapłacić —
musiał widać zobaczyć kasę i jakoś samemu przed tym nie
chciało abo że jest odemnie — gdym przyszedł z pożegnaniem
począł całować mi brodę i po wielu komplementach jemu
tak trafiliwości chodził [illegible] jego zdrowia prosił abym
jeszcze miał przyjść pamiątkę. Dał mi owoc u nas bardzo
rzadki — figowy z Jerycha obrzęd wszelkiego tu naszą chrześcijańską
uroczystością mogłem słuchać mszę świętą na grobie Chrystusa
Pana i w grocie betleemskiej —

Widziałem potem Nazaret górę Tabor, Karmel itd itd
udałem się do Bayonu — gdzie kilka miesięcy stawiałem
bieżące wyciszenia w różne strony po górach libańskich aż do Bachli
Baalbeku i Damaszku — Odwiedziłem patriarchów Maronickiego
Jakobickiego i Melchitów, obejrzałem wiele klasztorów i wje-
żdżam z nimi u Bazylianów cały wielki post stawiłem i święta
wielkanocne — tydzień i użyłowałem wyborowi patriarchy przy
zebranych biskupów — Boże narodzenie obchodziłem za
to także w Jerozolimie i w tej uroczystości widziałem odprawowa
ną mszę ś. w grocie —

Dalej na Latakiu, Trypolis Alexandretta Cypr tam uda-
wałem się do Smyrny i tam dzień tylko przebywszy do Carogrodu
Tu bawiłem dwa miesiące i potem płynąłem się na bal
wanach naszego czarnego morza rodzinnym Dunajem
jechałem się do Tulczy — miasteczka między powiedzieć na-
szego bo większa część mieszkańców do 12000 ja mniej
Ukraińcy albo podobne — w carogrodzie byłem ciężkiej, bardzo
tam a jakem tylko na Dunaju niby naszym powietrzem
oddychać chociaż jej białe bez przymrozki na rozdziałem
rozdrowiałem — w Tulczy zaś tym był i siadł tak tam
wszystko swojskie, nasze, nasze chaty, nasza bieda, obyczaje
rady i cnoty poczciwego naszego narodu — w końcu tak
bardzo miałem kilka kazań i nasz lud tak prawosławny

zacząć uregulowanie – można gdyby to przygarnąć gdzieś –
lepiej o tem niemówić – Zjadłem tam: Biskupi Tarnowski
Karczyta pod którym miasta się rozpościerają nasza misja
Bóg on jej pragnie – serdecznie i serdecznie mnie przyjął – ale
zawsze dla: i tamtych zdaje by gdyby nie powinno – Biskup
świeżo z wielkiej peregrynacji zmiewający przez Turków –
assystowałem przy mszy i biesmowaniu i towarzyszyłem na
tam – swoją nasz nuncjusz pytał: czego za takiego czego nasz pięk
chim władzcom służyć? – ktoś jeden mędrszy tak rozwiązał
się: bo to Bakarycie Leper tak przyszło czego: Niemcy wtrudy
niczego bez ruskiego papa zdaje ta nie może – wedle mnie na
trafniejsze rozwiązanie co do kwestii wschodniej –
miesiąc tam przesiedziawszy Dunajem przez Belgrad
puścił się do Belgradu gdzie radzą nimi przepędzić
chciano nawet abym tam [illegible] katolickim przez nasz Serbski wy
dowanym kościele został proboszczem na co nasz Serbek
bardzo chętnie by był przystał ale – wszystkie moje p
jednak rozbijają się o te nieszczęsne ale – widzę że wsz
stkich będę ale wypadło ziemi się zabrać do wiednia, zdaw
na wzgory i otom mnich albo po naszemu czernec –
oto masz kilka rzut oka na moje burzliwe wędrowanie
po świecie – A i teraz zabieramy się we podróż z kuby
Jhrmenem objechać Galicyą a może jeśli pan Bóg pozwo
zabiec aż do krakowa, Pragi, Monachium, Wiednia, i pr
jedź wrócić nazad – To wszakże nie przeszkadza ab
pisał do mnie pod tymże adresem bo chociaż by ony i nie
to listy mi będą przesyłać –
Madzonkę Twą najserdeczniej pozdrawiam Dzieci wa
Znajomych wszystkich uprzejmie pozdrów – a Bóg da
wszelkiego dobra niech będzie z wami i szczodre na
zlewa swe łaski: błogosławieństwa za przyczyną
Panny – polecam się waszym sercom: modlitwom
Stary druh ze Chrz: [illegible]
Wdzięczny Serdeczny
Jeromonach Cyryn i wszyscy
Smyrenny Kokomotes –

Monastyr Kii – Kereyno.
14/26 Stbra 1858.

P.S. Do Józefa piszę osobno –

4

Thomain Robert

Zurich 1857, 21.X

Thomann Robert 21 Października 1857. 66/149

Szanowny Panie!

Przypadkiem dowiedziałem się od przejeżdżającego przez Zurych Pana Wolskiego o odpowiedzi Pana Dobr. na mój wierszyk „Żal matuchny" drukowany w Branie. Niemając żadnej sposobności „Brania" w Zurychu śmiem uprasiać szanownego Pana o takowe przesłanie i przestanie mi Jego odpowiedzi; ja pisząc mój wierszyk miałem tylko na celu wydobycie z Jego piersi kilka brzękiń tak potrzebnych dla lirnych, swobodnich Jego muzy. — Mój cel dopięty — nasza matka Ukraina nowem słowem pochwalona, a słowem najlepszego swego syna — otóż o to słowo, proszę lubić szanowny nasz Piewco — w chwilach upadku moralnego dodawno może i mnie otuchy, bo to karde ukraińskie a serca przechodzące słowo to tyle znaczy ile logos w Ewangelii, bo to piosnka z ukraińskiej piersi wyrwana. ma jadło dziwny, krzepiący i pocieszający! przyjmiat. —

Chcej szanowny Panie przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i poważania

od wypróżnowańca

Roberta Thomann

z Ukrainy

vert.

f

[Tokarzewicz Józef]
[pseud.] J. T. Hodi

Paryż 1873, 8. XII.

12/150

Paryż, d. 8= Grudnia 73.

Szanowny Panie i Nauczycielu,

Załączam list K. W. Wojcickiego. Odpowiedź można wyprawić albo wprost do Warszawy (Ulica Widok № 12), albo też na ręce podpisanego, który jest korrespondentem Kłosów i Biblioteki. W tym ostatnim razie, adresować należy: Rue Laugier, 52, Paris, aux Ternes.

Z czcią i poważaniem

rodak i uczeń

J. T. Kodi

[Tchaikowski]

Tomaszewicz Walerian

Paryż 1861, 22. IV.

Odmeszewo — Walerjan

22 kwietnia 1861 r. Baryż. 167 157

Łaskawy Panie,

Pomimo najdotkliwszych nerwowych bolów, zmuszony konieczności, ośmielam się prosić łaskawego Pana Dobrodzieja, doświadczonego charakteru Jego łaskawej uprzejmości o udzielenie mi na dni parę całego poczet numerów Kurjera W. Warszawskiego począwszy od Nowego Roku do ostatniego numeru, jest za trzy, pół miesiące. Mam konieczną potrzebę wyrwać się z nich dwa nekrologi bardzo blizkich mi osób. Co przyjemnie, któreby mi zajęło więcej godziny, wróciłbym je Łaskawemu Panu Dobr. najpunktualniej odsyłając za uprzejmością mi na dany czas, prawdziwie Łaski. Od nikogo tu w Paryżu nie można dostać Kurjera wcześniej za trzy, cztery miesiące.

Jeszcze jedno. Zapewne posiadacz Pan Dobr., jako nabywca dzieł z Wilna, nowy przekład Boskiej Komedji Dantego dokonany dziesięcio letniej pracą ks. Jul. Korsaka, wydania A. E. Odyńca. Proszę łaskawie o zwrócenie tego dzieła na dni kilka, dla porównania kilku miejsc z oryginałem.

przekładem mego brata Władysława, który [illegible]
go [illegible] w Rzymie, a obecnie [illegible]
jakiś przebywa w Paryżu. Drogocennym [illegible]
Dobr. oby prawy Konrada Lubo słyszałem [illegible]
sądzi i krytycznych [illegible] nie [illegible]
nie odpowiadają mi one wcale bo wcale mego i [illegible]
mego zdania, tylko nasz jedyny wzór, [illegible]
nowych tonów" może najlepiej dostępnej [illegible]
Dantejskiej pieśni w naszej mowie w przekładzie [illegible]
ku. ——

Oddając Tobie [illegible]
[illegible] z najgł
szym szacunkiem i najprzywiązaniem [illegible]
Ku Ukrainie [illegible]

Walerjan Tomaszewski

Tomaszewska Konstancja
Tomaszewski Józef

Tours 1841, 20. XI.
[Paryż] 1844, 25. IV.
" " 24. VII.
" " 7. IX.
" 1845, 29. VI.
" " VII]
[" " 2. VII.
" " 4. I.
" 1851, 23. II.
" " 29. IV.
" " 4. VIII.
" " 15. VIII.
" " 23. VIII.
" " 12. IX.
" 1852, 28. II.
" " 13. V.
" 1854, 1. X.
" " 11. X.
" 1855, 9. I
"] 1857, 4-5. VIII.
Lwów 1862, 31. III.

Listy Józefa i Konstancyi Tomaszewskich
tudzież córki ich Józi Podoskiej.

Tomaszewska Konstancja
20 listopada 1841 Cour Place Chardon
Met N°5.

89

152

Siostra moja luby, najdroższy!

Pisałabym zapewne nielada stosy tasiemca i moje długie za twoją pamięć jak dziękowałam i przysięgałam to byłam trochę niezdrowa — Chłodno, głodno, i do domu daleko, przygody które zgoła kochanej Polszczyzny zawsze trafiają gęsto kiedy wiatry wpadną ostatnia niezgodnie, krawe siły, wołkiem i kobylanie skrzypienie — Dowód dobroci twojej, posłało nam niebo jakie dar zapomnienia wszystkiego, pociechy prawdziwej, i radości co dopiero poczuję, czarodziejstwo, smutków, życie będzie nowe istnienie, wiosenne, i gorące — kiedy w jednym prawie czasie upadły zbawienne pioruny, wolterowskie przeciwności, przeciwieństwo rodziców z waszą ulubioną Hugo — ta spadła gromu — siostra wyjątkowa za krajem, za tem co miałam najdroższego, jakoż nie bez przyczyny — Dziś lat kilkoby ona sobie nasze za nasze! Gdyż tak boleśnie stanowić ulgę nawet niemogłam przez znoszenie się z wami — przeciwdziałam gdzie czas skutki — uważam to za nagrodę, że bydź wzajemnie odczuwać dla osobistych uczuć myśli twoje poświęcone dobrze bezimiennemu, nieodzownemu. Ty nam proletor odkrywany dziś jakiem przez twoich, zachwyca ich wnętrzne widzenie i przeczucie — cudownej, Boskiej imaginacyi, w której nie bo niechaj ich godzinę zgłoszą o nich „te dzieci, nie widmo“. Słowian tylko, błogosławiony Wszy — to z jego

matematyka

odpowiedzialno obrzymieniu [illegible] człowieka — jeden
Żemach piwo walą budowę Szatana, potłoczo
— Zaciera sław [illegible] stromoty rumonego na
miłosierną Krzyżne — [illegible]
się [illegible] harmonii [illegible]
[illegible] Braci i Świat cały —

Jesu Ciemne Synu Bohaterski — cześć
i chwała Tobie — Apropos, co do miejsca twego
ma, wreszt i mnie żywo to [illegible]
[illegible], mnie [illegible] tylko o [illegible]
z tamtąd, a od stąpu po [illegible] [illegible] moje [illegible]
[illegible] jak okiem rzucić — Mój Boże czy [illegible]
że z tego miejsca czyjeś [illegible] [illegible]
prawdziwej — [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Bohdan czyli Bohom-dan to jest Dan [illegible] Bo
bo to naszej [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Dan, mówią
tim Dan — [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
moje [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Boże daj abyśmy jak najprędzej w ordynku
twoim rozkaz do Kraju — Tobie niech na rękach
tyle dla tuskeryku, ile dla rostkowy serca — Gdy
spotnieje tuskuwie obilnie wasza, w kuniach, jęczmie-
niu pszenicy, pustkowie nasze Zamienią się w
wiejskie radości — towary nasze niebiorą na zamienienie
bo cena jest Polska obrazem prostej szczerości bekosiu
skiej — przywyknięcia podkarpackiego z serca dla wad
obydwoch — jednego i drugiego. — Kochajmie nawzajem
moich tyle że porządnemy by przyjemności

Przyszłymy teraz do Jana Komarowa
pamięci twojej o Dniemich Twoich a Dostojnej
Jozia nie wiele przyniosłem wiadomości, a
stat Dziś Kłory Rejentowie Ruchna przeciwności nie
grabi, przeszedł jak dawny Klasy teraz zaledwie pięknej,
na nowy tuning. Greckiemu Losy daro, Jak by im
Bóg aby do pomyślniejszego okoliczności wrócenia, Jeszcze
mogli mieć towarzyskiego odpoczynku pomiędzy,
Ojczyzną jakiej by mieli gdyby byli nowami —

Mój Józef wyraził pan tak dobrze dawne nasze
wspomnienia jakie wspólnie podziwiamy, że nie bym nie mogła
dodać, gdyby nie chciał wyrazumieć pana nadzy wdzięcz-
ności za tyle dowodów i przyjemności doznanych. Za
nasze. Na losy tyle dla nas dobre tak cudowne,
że do serca przemawiające Poezja — ale innym na dopełnie-
niu pan tak łaskawie wspominał nas wszystkich
zwyczaj. Ani tych przyjacielskich wyrazów — ani
pobudzenia nas tyle pewnie nas zmonyque wy-
kuciem — Ani krótkiej nam nadziei odwiedzenia
nas w naszym Dakatku — z Dziwna, Kawia, nie
byłoby w stanie przyjść; a jak gdyby na turybyn
Brata Jana nasze z radości Zadrżały. Z niewypo-
wiedzianym upragnieniem wyglądać będziemy by

chwili – a tym czasem chętnie i odczytywać te krótkie pisma w których się maluje tak kochliwa i świątobliwa dusza. Gdybym przeliczył dzisiaj, abym przeczytał tak żarliwych i drogich gości. Pewno mnóstwo dzisiaj nie przyszło – nie wiem chyba jéżeli zwątpiła swój akcent, co do jéj serca to wiem tak żywo zachowanie pamięci naszej drogiej Zmarłej, że jéj tylko krótkiego odczytania tych codziennych pielgrzymek, zawsze wtenczas nam braknie na chwilę skupienia i przy całej godzinie modlitwy. Nie chcę zegnać Pana bo mam w Bogu nadzieję że nas nie opuścimy – bolesne oglądania się za nami Panów, Smutno tylko przed Panem, abyś nas widział że nad wszystko innemi ani drogą pamięcią Jego i widzącym mamy życzeniem dochować jéj zawsze i przekonywać się o najświętszej mojej przyjaźni i nieodbitej

Ks. Tomasz Zawistowski

Czy Pan uwierzy że od mego drogiego Brata ostatnie wiadomości publicznych nie dały mi tyle troski mnie tyle w Bogu nadziei jako my, abym wierzył że on wolny i że już u Siebie! Gdy o nas mówi i o naszym powróceniu Ja: Bóg wszystkim, powszednim Pan Panów, bo Pan nas tak swoich odbiera, zapewniam, że on wierzy że On nie jest Pana obojętnym.

Nie dla trzymania się formy grzecznościowej dotrzymam tem mojemu pomówek ale dla naszego serdecznego przekonania Pana za Jego miłość o mnie i za przysłanie nam słowa Pociechy, które nas do Pana bardziej zbliża, największa nie cierpliwością oczekujemy wiosny, gdzie się ma spełnić dla nas tak miła obietnica, która mnie pan radzi przyjąć moje serdeczne podziękowanie

Przykro mi w przewidzeniu przykro, widzieć Pana naszego ukochanego w smutku a nie być w stanie przynieść Mu ulgi. Może wspomnimy na Aniołów słowa w pokoju Pana — niech kochany Pan nie zapomina o tym że każda przykrość doznana tutaj przez Pana ai tam gdzie daleko w Ukrainie odczuwa się w sercach kochających — Wszakże i tutaj są tacy którym nasze boli, kiedy Pan cierpi — Mamy jednak w Bogu nadzieję że to zamienia Stabiń Kanonnego Pana Józefa skonany się na katarze — Dzisiaj wszystkie oczy na Jego oblicze zwracamy nowemu i dodamy prośby aby wróciło spokojność kochanemu Panu —

Zapomniałam powiedzieć mojemu Józefu aby Pana prosił jeśli kochany Pan będzie jutro u nas to Jego święty Mikołaj to Pan prosił o parę obuwia dla Tekli i Joanny Szmuklija z Jego podpisem. Za to tak dobry i kochany Pan, że potrafią Panu to prawdziwy tatko z Jego strony, bo go już

Znajac. z poprzedniego mojego list

Dobroj i spokojnej nocy Panu Zyrar

i dignamy medalikiem Matki

Boskiej —

K. Kamieniu

25. Kwietnia 1844.

Monsieur

Bohdan

Zaleski

Paris r. d'Assas

177
156

Przebiszmy nam pan Bóg dał dzisiaj dzionek
i słonie nam piękne świeci, i wiadomość od
kochanego Pana rozweselita nas po długiej
niespokojności, bo naprawdzie bidziliśmy się nad
tymi naszymi przykrościami, które panu Jezus odesłał
Boże. Niechże będzie nieskończone dzięki najprzód
Bogu że pan pozdrowował, a potem pana że
Anajor nasze szczere przyjaźnianie, raczyli z nami
podzielić swoi serdeczne, które dla nas miedzy pawie
-dzianie drogie.
Gdyby to mi wolno było – polatałbym tego naszego
Pana, o to nadby przed światem jakby migodnym
Zamknąc jis te skarby duszy – o to go tak rozmiłać
z Chrystusem w Nibie, że zdaje się za Jego pośred
-nictwem nasza Ukraina taka piękna w Jego
oczach, taka ukochana Jego duszą powrotna znakiem
taskę, i pożałowanie u Boga – Ja niewiem
czy ja się dobrze wyrażę, ale czuję i
widzę że każden co pana poimie odpowiem się
stanie, tępej brożumie swoim dusze – Mający się
rozkoszę w tej drugiej naszej Ojczyźnie – Mający miłość
Boga – i tego co potrafi natchnąć podobne uczucia.
Doprawdy, doprawdy, pan Bóg gwałtem a siłą zrobić
złośnika — ale niech się pan na mnie nie gniewa
o nic – nie będzie się pan gniewał że ja daję pana
Staruszkę, pozwalam sobie gdyrać i dopiero zmiewszy
Cyrkiel z Serca znowu wydobrzeje – Wracam się do tego
od drugom Kartki, od Złotnika mojej modlitewnej
pana za Jego panią taskawą, o nas i o naszym

Ignacym — Dziś właśnie pisałam do Joani Sa
przez jadącą stąd osobę do Galicyi —, że wszyst
stwi do mnie adorowany, ale zawsze, zawsze no
przeszkody, oddalają od nas pewność która mo
serca gorsza jak wszystko co tylko możemy
Wystawić — Dla tego lepiej wrócić do Ziemi nasz
Wygnania — porzucił nas nasz kochany Ojci
Ojczyźnie — nic go wstrzymać nie mogło, bo się
nadzieja że tam tylko zdrowie odzyska, moż
jakoś wcześniej rzuty jak tylko dobił postano
osiąść w Argentinie, postrzegliśmy w nim silny
wzmożenie, i Józef którym go widział w M
Znalazł go znacznie lepiej — lekarstwa brał pra
co i p. Alexiewicz pochwalał, nawet mu tylko
się pozdrawiał dobrym widzeniem — i przyszłe go do
odwidzenia, o czym do Ojczystwa wczoraj donios

I Wielka niecierpliwością wyczekuję będziemy godziny
do przyjazdu Pana — Oh! i było troszka smutku
sobie gdzieś daleko, daleko podróżuje; ale tu jest zdr
Złośniczka co Kornelcia podziękowała za Kazanie
powinda że sama potrafi pana powiedzieć
w tej materyi Kazanie — Józef mój prosił
bit odmówić, za mnie, za ciebie, i całe mo
gromko kochające i Wielbiące kochanego i
Pana. składam panu nas jeszcze naszą wdzię
najserdeczniejszą uktonę — polecając go opiece
Boskiej, której się pewnie nie oprzykrzymy
się za nim modlimy — K. Tomaszewicz

Paryż 24 Lipca 1844.

Szanownemu panu Józefowi nasze pisanie uktony

Ale w sobotę, prawda — w sobotę spotkamy będziemy
wyglądać, bo w Madrycie pewnie będzie pustawo
[illegible]

Monsieur Bobdan

Calestin

à Fontainebleau

r. St Jean

Bardzo nas kochany i dobry Pan popsuł kiedy nas tak zrobił skorzystać do korzystania z tak kawego pozwolenia — Układając wiec wszelkie zmartwienia na bok, i nie zważając nawet że w jego wieku nie tyle może zrobić przyjemności, ile nie potrzebnego kłopotu, powitamy Pana Stasia — Pierwszy to krok jego samego bez Rodziców między obcych — pewni że nie może będzie niegodniejszy i korzystniejszy dla niego, bo mu na całe życie daje, i nie zatarta zostawi pamiątka —

Trudno by nawet nam było oprzeć się jego prośbom odwiedzenia Pana, i zwalić całego tego miłe plany, między którymi nie małe miejsce trzyma, przyjęcie za takowym pozwoleniem Pana książki — kart geograficznych, etc — a do tego biegania po lesie, zbierania różnych trawek odejmowania niedaków. Niech się puszcza w świat w Imię Boże — niech się nauczy przez tych kilka dni może nabierze więcej sił do dalszych prac naukowych które się nie za długo rozpoczną —

U nas tutaj nie bardzo dobrze się dzieje — od trzech dni Józef cierpi jakiś ból głowy w żołądku leżał przez dwa dni, dziś trochę lepiej — z resztą wszystko po staremu — z kraju nic! — taka tylko zmiana że po deszczach i słotach, mamy piękne pogody, ale nam to wszystko jedno, ani to rozweseli, ani zasmuci — Daj Boże dojść do tej doskonałości żeby wszystkie rzeczy na świecie tak obojętnymi nam były — pomału pomału to przyjdzie — już i teraz tak wiele ich znosimy, bo zamordowanie zbyt długim

i nie pobożnym pasowaniem się z losem
pozwyciężmy Bogu staranie o nas i bój
na świecie — Chociaż kiedyś nie kiedyś
tak jak wicher zawieje się w domu i za
pokój dnia nie dobrze ugruntowany na
zupełnym poddaniu się woli Boskiej

Przynuklijmy z Panem mówić otwarcie
Na tego i teraz rozpadałam się na pole
i zajmuję kochanemu panu czas na
użytek obrócony — Miłuj mi pan wy
te bezgranicznie i nasz nas zachować w
pamięci która dla nas miłej powiedzenia
bo dla nas myślenie o panu to myślenie
ukochanym kraju, a gdyby pan o nas
zapomniał to bym nie rozumiała że tak
że wszystkim nas od siebie odpycha.

Tak jak co dnia w naszych modlitwa
tak i teraz oddajemy kochanego Pana
Matki Boskiej i Aniołów Stróżów.

Kochanemu i kochanemu panu Józe
wszystkie przesyłamy najserdeczniejsze ukł
przykro myślę że tak długo nie
do pierwszego, bo to tak łatwo z
się oświadczy że potem każda pocz
mieszkania — a pisz opisuje i to za
nasze grzechy Boże, pisz nam tak
serdecznie drogich Panów. polecaj
Jak pamięci i zwróć na modlitwa
K. Tomaszewska.

Bardzo mój Józef tak uszczęśliwiony tem
że nie może sam pisać — Julia pisze
najserdeczniejsze ukłony Wojtka — a Józia

prawnie nad dokończeniem szaletków ciepłych
dla tamtejszych panów — po takich wpadach
jak Zimna nastanie moi kochani panowie przyjadą
pewni aniby Panowie chcieli najpiękniejsze wiktoryi.

J. Wrzesnia 1844
Paryż Fontaine St Georges 25.

Mili drogi panie Klonke dawniej napisałbym stanie obżarstwa
na długość po powrocie napisać do nas, bo
bydziemy tacy niespokojni o niego. pierwsze
obydwoch tamtejszych panów przeprosiam za
nieterminowy odpis i błagam, abyście mu takich
prawdy powiedzieli za każde najmniejsze
uchybienie — Do szczęśliwego widzenia —

Kochany i dobry Pan Bohdan
Zaleski.
Tutaj w pierwszych
w Fontainebleau
r. 31 Stycznia 22.

Niech będą Dzięki najprzód Bogu a potym Kochanemu i Jedynemu Panu za nadesłaną nam pociechę i wiadomość o sobie oczekiwaną od nas tak bliskim i serdecznym sercom. Po smutnych powstałych nieporozumieniach – to to jest Boże! Aby tylko sami nie stali się Sobie od naszych Pana nie dowiedzieć się nie możemy? I tak przez kilka dni ostatnich ciągłego do niepokoju ale dopiero list najlepszego Pana uspokoił umysł i napełnił nas wdzięcznością za słów upewniających i łaskawych dla nas. Przeprawdy ci nie raz rozmawiając o Kochanych Panach Rupelem wyobrażaliśmy sobie wszystko, tak jak to Pan nam opisuje – i to serdeczne do widzenia emily Stone i Kochanej Barbary i Jej serdecznej Siostrzenki – i to pielęgnowania tak serdecznie i to ciągłe starania około biednej Chorej, która ich tak bardzo potrzebuje dla uspokojenia Ducha i odzyskania dawnych sił – Boże! przy tym to nieba i rozkoszna przyszłość – Jakoż ja się cieszę że Pan tam tak dobrze i lubo jest to wytchnienia i wypoczynek konieczne potrzebny dla Pana – o niechże ich Boży Pan użycza całą duszą i całym sercem wszystkie nasze życzenia, gdzie kolwiek by się Pan znajdował w świecie Mu towarzysza – i nam się daje często na duszy Który Nam swobodniej, a do tego jeśli o nas czasem pomni i prosi dla nas podobnego szczęścia – Ach bo i my tęsknimy za ciszą a spokojnem życiem: ale cicho – cicho – wstrzymujmy Chyżo nam jeszcze Bóg nie wszystko! jeszcze nie skończona nasza próba na ziemi – Jak widzę że nas Pan nie chce Który nam zachowuje Panią najlepszego Pana.

Przykro tam musi być bardzo bez Kochicieli, nasze modły ciągle się powtarzają za wszechmocnych i nadzwyczajnych Bożych dla Panowie miłości dla Pana by nam aby nasze prośby o Wasze zdrowie godne były wysłuchania były od najmiłosierniejszego Boga.

Dzisiaj byliśmy wracając z Kościoła z Pp. Phillipsami, którzy byli nie spokojni o Panią ale wczoraj list odebrali – i zaraz za krótce znowu z Pp. Dennis – Od nowy Panie nie mamy, ze ja Pana nie odpisałam na list, wiemy przy Panu odbrali – prawda żeśmy zmarzli i bardzo zmiarzli – ale to nawet nie było tak nieznośne przeszkadzać, ile jakieś osobliwe uczucie którego ja sama dobrze nie pojmuję – Który mnie najbardziej zajmuje – ale taky jakoś tam do muzyki – nie do przyjemnego – nie bolesnego jakoś

rozdrażnić ich słowa wyrzucanie się ciągle z żalami — tych rzeczy
nie mogę nie przyjdzie do głowy — a chcę wszystkimi siłami
wymazać się — by się zacisnąć w sobie i jakoś dziwnie gorzko
na ten czas się poczuć — jak ja tu umiałbym i umiem — nie
Pana mojego [illegible] — a mnie pan Laskowicz wybaczy tak
jak wybaczał tyle razy, kiedy w nadtych gawędach mnie
wyrzucałem i marzeniami wymyślałem się przed Panem — w
[illegible] nawet do mojej pozycyi Pana i chwilkę stoi
biednego Ignacego

Od nas nie słychać nic a nic nowego, bardzo mało wychodzimy
mało z kim się widujemy. Nasze zdrowie ciągle w tym samym
mierna zresztą rzecz się, a choć Madame coś i dokoli, to jakoś
skarżyć się, mając przed oczami przykłady i życie naszych dawnych
[illegible] Matuszewiczów.

Żeby nam się, widzi, pomału — wśród ciszy kwitnąć —
jak gdyby kwiatkom brakowało — listu ukochanego Słońca
nas. Mam w Pana i Jego Boże Pana nadzieję, że nam
wiadomość o sobie udzielać będzie! — Jak się Pan ma?
wypoczęty po kuracji paryskich? Że tam Pan jest tym
z wiernym miłem, nowego i cudownego wydumał?... O miło
pan Ignacowa Kilka słów o sobie — to to prawdziwe
słodyczy dla nas. Radabym aby Pani i Kochany Pan nas
zawiązy tonu w każdym liście Pana, każde słowko, tak
wiązowane w nas, tak pisarzowe, tulam jak
do Krainki, która je kreśli przed tulenie, aby [illegible]
Rzeczy i doświadczenia [illegible] nie
się posiada słodki urobiony — ale w tych co go posiadają jak
tak nie trwonić umiejętnie tych [illegible]
pokoju, za które Bóg otrzymuje [illegible]
bo Pan powiadam się Mojej głębokiej, choć Pani za każdym
dowodem przyjaźni Pana — i wiernej — bez to wszystko
słodkie potrafiły być! Która tkliwie za Wami kochanie kochamy
Panowie — jak tkliwie za powietrzem za Słońcem.

Szanownego i kochanego Pana Józefowi najserdeczniejsze
ściski i za Laskowa Jego Panią — Ach to prawda, żeby Pani
gdybyśmy to się wracali do naszej Drogiej Ukochanej, gdzieś byśmy
pewnie na Powiśle [illegible] do tej naszej
[illegible] chatki. Ach to raz —

Spodziewam się, że Pani kochanych [illegible]
[illegible] i wiernych wiernie i w tem [illegible]

Możesz nam kochani Panowie Dobrowo i wszelko dni, tam bawią i wracają, to nowemi siłami do wytrzymania męczeństw tych nadziei pamiętnych, a tym czasem błagamy raz jeszcze o ratunek dla nas świętelników. Dzięki kochanego pana Józefa już my spełniliśmy. ob. Duniski wziął adres pana aby Im wysłał kilka listów nadesłanych bo jak wyjeżdżie. Mam kuszenie Jan Kasyna odszanowanie i wdzięczność za takiego pana.

Znaz jak ja potrafię drukować za tyle dobrodziejstw oraz i na zgromadzenie dla moich dzieci? Kochany, kochany pan Bóg zapłaci! Oh, to długie za które my nigdy wypłacić się nie potrafimy. Wiem tylko i pewna jestem, że tak jak w moim tak i w ich sercu wdzięczność naszego dobrodzieja i ukochanego Ojczulka Pana Kobrzyna. i Niech Bóg Dobry prowadzi wszystkie Wasze kroki a Anioł Pokój niech towarzyszy we wszystkich waszych Wasze. a to modli się za nasz stan i nas z serdecznością wspomina Kasia

Mąż śpiewy jest wszystko dostał Kasia dzi w kościele a ale nam nadesłać to kochanych panów, dla tych trochę list się obrazić.

Pozdrawia Was Kowalski z Jerzy Z.

29 Czerwca 1887.

Kiedyś to kiedy my się odezwiemy? a nie mam dnia żadnej aby była przyjemniejsza to chwila do by to znać było chwila smutku i łaski Boga pana? to już za wiele milczeć i czekać

O czemuż, czemuż, z całego serca kochanemu Panu Bogu podziękować za wszystkie i wszelkie łaski, które nam zawsze udziela na duszę i na ciało, a szczególniej za kochanych Panów, oh, za taki Boga nie do tego nie stało i kochanych Panów a nas nie zapomnieli. Dzięki za to Ojcu Panu wszystkim, list wszystkich Panów został nam oddany przez wujenia do Lwowa i zaraz to. Moja duszka na to potrzeba opanowała się to chyba bez zawodu gorąco modły do Boga Ojca Boskiej za kochanych naszych pobrzeżnych. Niech za nasza Matka Najświętsza pokój, tak Panu Kobrzyna miłe

Kochana Bohdanie i Zofi

Pomimowolnie [illegible] [illegible] uprzejmości
[illegible] waszej, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Panie Jokrce przymiotnikiem Boży
[illegible] pospolicie używanym zimbécille, Zdaje takie
[illegible] nawałnica że ani miesiąca spiernie
[illegible] derzyć w dwory z takiemi ludźmi Zapiero tym
[illegible] prosbem nie uspokoić — Bożym że byte nam dosyć
[illegible] i mimo, mimo nic dobrego nie interesującego prawić,
[illegible] tym bardziej pocieszającego Moi wczoraj Kochanki i Jozef
[illegible] Moi na chwilkę — nadarzył że sama zmiana powietrza
[illegible] uczyni nam, że od wczoraj wczoraj już kilka obyte
[illegible] obrazujęt przez nich pomiędzy Kłorami wali konjonkturowie potkał Lorencki Jegor z Boars i Matajski Doktor
[illegible] kuli i familją przybyłe — to zimne coraz nowe tapetowanie
[illegible] na pokojach wymodni wiecz rozdrutu wmurety ciepła
[illegible] strobne by Moi kiedyś przynajmniej chwilę tymi
[illegible] swiętym i pobożnym miłości spojeniu — Na kochanego Józefa
[illegible] wyrzeźbiono portret Daguerotypowany jego Syna bardzo
[illegible] podobnego i miłego nieboszczyka — warto aby spojrzał
[illegible] na widzenia go, bo takie nasz obrazy interes nakła
[illegible] jego nam coraz prosić szczere i serdeczne
[illegible] wasze przyjęcie całym sercem i Pomarańcz
[illegible] Kochanki jak [illegible] w Anglii od Pani Kilkunastu
[illegible] W: przybyła gotuje przedwczoraj nie zapłacił w zamian
[illegible] bora niebaraczka widać że z wielkim zarpaniem
[illegible] ogle się gruchnęli i krowi jej dało — zawsze bez
[illegible] tej najmniejszej trudności zamiar jest wielkim
[illegible] wzgledem wiarności i przyjęcia, bo nigdy w klatce
[illegible] pomimo otwartych okien nigdy nie latać —

Państwo Pilchowi zdrowi całym domem — na
Haffanowej ludzie dotąd mocna stuba bardzo ale
zimno biedna tylko mała bardzo wygodna — Wielgłowscy
zdrowi żyją i resta krajomyjek pozdrowia —
nikogo po wsiach przyjechać nie ani słowika —

Przewidywałam całą, całkowitą drogę Panów przy
rozstaniu z bólem a kochaną chatą i tak się
lękałam tego momentu jak gdyby dla siebie samej
Otóż i ta nowa próba. Pan Bóg dostał na dwóch
wybranych! a to nie Waszych świątobliwych i
pokornych sam tylko się dopiero słowa otuchy
i błogosławieństwa! O Kochani, Kochani Panowie
niechże i ja z Wami wrzucę moje prośby do
najmiłosierniejszego Ojca miłosierdzia — nie dla tego
aby one miały jakąś wartość, ale dla ulżenia
własnemu sercu, bo serdeczna rada — zamiast
pociechy nie mogę wypłakać z mojej duszy nic
oprócz łzów boleści — a jednak wiem że to ostat-
niemu nie przeciwnie dla siebie. Zapewniacie, że
Pan Bóg wysłuchał drogich Panów, skoro już na
wielki kochać jest nie rozsądnie. Radabym aby
kochanie Boga jako najprędzej umiał się wy-
rwać drogich Panów od przykrych rozmyślań
przywiązaniem dobrej wiadomości o Panu Bo-
gu niż ona dama daleko prędzej [illegible]
o dobie i swoich a [illegible] kochać i pamię-
tać będzie! — Pan Bóg z którym [illegible]
Zapuszcza przemiłe serca, rodzaje [illegible]
i w ten czas to [illegible] święte pociechy,
wzmacnia i Pana tylko wiadomym sposobem
przywraca w tej naszej ciemnej pątniczej
dolinie na Bukowsze! — Cześć mu w Jego
miłosierdzie.

Gdybym to ja mogła nie sobie ale choć na
chwilę dostała tym umarłym od Kochanych Panów
te [illegible] i tęsknoty co tak mocno a tak miękko ujar-
zły na Nich! jakżebym nad tym pracowała aby
wymyślić jakąś [illegible], jakiś rad, odskocznię od
wrzawy i wszystkiego złego! i nuży w [illegible]

i uchowie pan nasz Bohdan tak ukochany mojżt wy
i wypocząć. Ach biada to biada! marzyć i nie m
nie wymarzyć — Jeśli się kraje z kata widzieć b
w całym jej znaczeniu i nie mieć na to siły o
tylko Boksi!! Zdaje to już widzieć można że
Pana Mowit i znajduje się w nóż swojego kochan
Pana Dobrodzieja, że go za wszystkich Jego kochy
pokocha, popieści — to to nawet i przez Boga b
mito że chwile i chwilkę to rozbolałe serce
ukoiny.

W tych dniach tak się zebrało dużo myśl
z całym naszym nieocenionym Klasztorkiem i p
ze wszystkimi naszemi znajomymi — widzieć
a miło wspominają, panów radziby już Jak widzi
z powrotem — a my &c. o tym powiadać —
tychmy — modlimy się, i czekamy! a czekamy
utrapieniem, jak gdybyśmy się na nowo mieli
do naszej ukrainy! — Zapewne ks. Duńska będzie
do panów — Widzieliśmy portret Franusia, mówią że
podobny — ja znajduję trochę podobieństwa do Jasnow
pana Józefa — Mówią jego nie widzieniu, jakby w
chowała jakiś mocny postanowienie — mnie
mii na myśli i w sercu ukochanego Ojca i Mę
Jest to ta znakomita kobieta znajoma panów która
po przyjściu swoim rozdała wszystko na ubogich, a
Pana Matejki przyjęta została do Klasztoru do Starego
ś. Jakuba.

Kochany kochany pani Bohdanie! mnich pan n
mi nigdy nie przepraszaj, bo by to samo było, co prz
znajomego lub szlachcica kiedy mu się złotem
rzadkie słowo, słówko pana Waszmości do mnie od
bo podnosi polepsza duszę, samą swoją niewypowiedz
dobrocią nakłania do pokory, do jakiejś chrześc
duchownej zabawki nieznanej, jaką Bóg dzieło
nas — mnich pan nigdy za nic nie przepraszaj, ale
sam mnich drugi pan sam łaskawie wybaczy mo
bezgranicznej gdyż ani wiem jak mam najlepszym

pomnom drżałowaś za Jch tarkawe słowa i dobrae pamięśe
bo doprawdy ja mam dalśko lepśe serce jak pierśo —
Mam w Bogu nadzieję że drogi Pan raczy nas
pocieszyć słowkiem i wiadomością kiedy dla nas
z pewnością spodziewać będzie to dnia wielkiego
uradowania dla nas. Jm czasem niechaj Bóg
i Najświętsza Panna nie wypuszczają Was z
swojej dzwiety Opieki wielkiego uspokojenia tęsknoty
i dopomagają dowodu i szczęśliwie do nas —
Bar serca wszystkich pościelam w Waszą stronę
i pokłam pamięśi i całemu drugiemu mojemu Panów
na 1845. Pontanus Georgius.

Z dziwnym połączeniem radości i smutku odebrałśmy
list kochanych i Paskawych Panów — radość niewypowiedzia-
ną i wdzięczność za pamięć jak też drogą dla nas a
smutek — smutek tym nieszczęśliwy ogarnął dusze nasze
że nastąpił po chwili wesela. Jakie serdeczne i z całego
serca współczujemy bolśi Panów. Biedny biedny kochany
Panie Bohdanie! — ale Pan Bóg miłosierny nie opuszcza
tych którzy w nim upatrzą swoją potęgę — ufających
w nim z całego serca — od Niego przyszło utrapienie
od Niego też i nagroda za nie przyjdzie
Gdyby nie wolno było przypuszczać Panie Bohdanowi
jak mamie to bóg mierzy postanowił — to dla mi pozdrów
Panów i powiedz wiadomość. Drugim mogła tu przyszłoby
te wszystkie nauki które nie Pan z tak dalekich widziałaś,
niedaby się tam nic jeden dowód znaleźć które byśmy
mogła tobie do Pana z zastosować. Ale o Boże. zapomnia-
łe bolśi Wasej Panie drogi; nie mogę się do niego przemówić
mnie nie pisz się mowy i dobrodziej jak drogi się tak miedzy
z nim mowa. ale mnie pana dobrze Panowie wiadomość
Czy ja tu zastrzyżam na tak kochanej pamięci kochanych
Panów? Matka Pana Bohdana niech dla mnie się
zachowa do mowy pisany nad sobą. Kiedy my będziemy

Smutno

otrzymałam dziś z Wystawienia mego listu ale do dziś dnia
nie wiem na pewno dziś że Józef sam wcale mógł napisać, ale że
przez to można mu wielkie, bo Kacia zaraz mu na twarz i
wielka uciecha wnijdzie. Dla tego każdy mi przeszłe Kochanym
Panom najserdeczniejsze uszanowanie za panie Stan Boskie
Narodzenie za dzieci — a Bóg mi mogę, nie trzymać czym i moje
Dzieci Boży nie Dadata Kochanym Panom — i błogosławieństwo
całe Boże Narodzenie i pomyślne nowiny. — Ruchna
moja list ciężki z bolszym do Kochanych Panów.
Mutno mi kondycja i wzrtowna do K Pilemi ale wszystko
i ja do pracy, bo to tych napomnieniach dla córki.
Kathka musi charakterek na dobre wyjść, nadzgotnej
ale mocy rad sobie — musi to pochodzić że tego przykładu
ona nie miała przed oczami. Drogie Kochany Panie
Pokłonienie: niech Bóg i Matka najświętsza Panna Wynagradza
Panom za te prawdy prawdziwie Chrześciańskie i Bratnie
Pamiętny do wspólnie do Pracy — i niech nam Bóg
błogosławi, Dzieci i Drobi utrzymuje, Dzieci na
wiele — Dzieci nas tysiąc najczulszych i najserdeczniejszych
wyrazów podziękowania dla Pana naszego najlepszego Pokłonienia
— tysiąc Szczęść Boże Pana Józefa.
Kochany przeszłym dla dodatku mojej wdzięczności
Kochany list Pana — a Magnusa że Pan na mnie ? za
że go tak rzadko — i bargram bek Konia —
Julia ukłonienie Szanownym Panom najserdeczniejszy
Antoni Brzuszka.
2 Lipca —

4 Sept. 1841 rue St Georges 43

194
167

Kochany Bohdanie!

Bardzo nadłem bolję żem się lub sporzył w prostotę Twojego kochanego, nadzwyczaj życzeń na dwuchsiby takiej szczerszej tkliwości godnej, ale bądźże łaskaw i daruj mi to, przez wzgląd na wiele przyczyn — nas wspólnie dotyczących a między innemi Boży raczy tuchcy twoją prośbę świętego już mienia potorzyć — Nadsyłałem kilkakrotnie twego adresu a natężenie zabiegi go znaleźć po tym ostatecznym pożarze w tej tabie zniknął przepomniał żem ci tak sporzył —

Całuję tym i całuję drugim, gdyby ciebie ze sporu mojej jarej twojej dowiedzieć, że pomimo tobie opowiedzieć, nazwał przyjść z równym zaiste usposobieniem dobroci twojej. Anielskiej, to co tobom najkochańszym i najdroższym mam na świecie, serca nasze wchodzące i najdoskonalszej miłości powtarzają przysięgę — przekonują piórem, bo niemasz nic jaśniej mówiącego nic pewnego rozstrzygnienia do Boga w dowodzie, mówiłem był o Twojej to o obustronnej pewności —

Drogi i najdroższy nasz kolnisko i wiosenna, to jako najdroższą dobroć i miłosierdzie katolickiemu tyle mamy wdzięczności przedmiotu do pięknego Bożemiłego dzieła naj błogosławieństwa, myśli wspomnienia i uczucia; które pierwszy przed tobą może nie pierwszy zastępuje do zebrania wszystkich płomieni tej cudownej nauki — o zbrodni się, i błogo cieszące uczucia ich będziesz z całym Twoim rodzeństwem i wszystkimi przyjaciołmi — to o najpiękniej twoj stary dzień obchodzili i pod tytułem — Bożebujstwo bo on był ofiarą miłosierdzia Boga do pokrzepienia złotej i dumnej Matki

Najczystszy ojciec co do Boże miłosierdzie i to nieprzyjaciel duchowy szatana dał mi Boży nietylko jako obronę do dwojgania przeciwności Boży ale radzem jako skarb i dar najczystszy tu uchylenie pociechy wielu nieszczęśliwym — Szczęśliwy nietylko jej nie zabrzęczy ale ją podaje umiera z tułaczy [illegible]

i statkiem balsamem Ku Serca i duszy że ko chonjąc
nowjącym nowe słowa, zdatnjąc nieznane pieśni
smutnie serneze ich zawsjany Zebrania amnestyi, ktore
podobno nabliżony odpowiadnowyją banku cisnko i bo
tnego Stanku polecam waszym wszystkom, am
niema cnadu ich Wam polubić bo najby prawy
pisarz postrz postkora sobie wprzekazany być musi
Jeżeli Zbyt Bogu pod pik nie rozumna, cały Stanis
powiecisty jest jej Zniewa nacznajsze mieszkanie bo
oddalić się o mil kilkanaście powołanej pomoc dubie
— J. P. Pan Dalski; podobno Matkiem ich nadi
Zrobionej istnie, na Administratora jej wszystkie
Niemamy pisze nadzieje sprzegotowo tej obchodzi
szanowej pieśni o Ziemi jej spiewnej powołanej
opowiadanie opracowane wypadkiem tej Zmiesz
Pisdry Adam wszystko znowu choć luba pilo przyjdzie
i wyjdzie, byle go bylko nie opuścił przykrości pod
czas się z niemieckiemi wszystkimi — more to
że tak wszystko idzie abyś my nie [tak]ma
pozwolą Boga — polecam siebie serwon waszym
i modlitwy najgorętszej aby Bog dobrotliwymi
was obdarzoał wszystkimi Warbami tych
Wasz przyjaciel J. Kraszewski

Pan się rozumie że dopuszcza
Bog Tatkaw trzyma was obydwoch w zdrowiu jak
promienie swiecącego i grzejącego planety, dotąd obydwo
dobrobrzeże moj dwory, zwierzono wam zyć, i bedz
nie przestano —

przepraszam za bazgraninę ale w robie kiedy oczy
walają wyraźniej pisać — O kiedyż to my was
zobaczymy i uściskamy!

Cudna to Jedzy Państwo w jednym miejscu
stowie objąć wszystkie uczucia nasze do Was.
Wy jedynie je pojmiecie i Waszych bliskich
Sercem tesknienie przyjąć zechcecie! O drugie
Panie Bohdanie, czemu to my tak daleko od
nas, jakby to było bliej duszy naszej spotkanie!
a w tych chwilach naszem westchnienie do
Boga! — Drugie przynajmniej Wam to do
wiadujemy że o was Jedzy wszystko
dobrze za wiadomość postępowanie nasze nie
mamy zarzuty. Oby to nam Bóg pozwolił nasze
pisanie wszystkim w jedne grono zebranym
chwalić Jego wielkie miłosierdzie nad nami!
a najpierwszych przeżyć boleści nasze, które
i wszystkie tak Jego na nasze Dzieci i wnuki
nasze. Oby tego doczekać! Chciejcie Nasi Jedzy
przyjąć nasze serdeczne życzenia, prośbie my nasi
tak jak Wdzięczna nasza! i uciszcie uciemiężonym
uczuciom starej Baby która chce jeszcze pobiedz
żałzy na upadłe na ziemi ale serce i duszą
Was kocha i błogosławi Waszej
przyjaciółka K. Gomolińska

Kiedy to my widzieć drugiego Pana Bohdana
będziemy? — Jedna drugim Państwa serdeczne
ukłony posyłamy —
pokłon naszej drugiej Pani Matki i Dzieciom
modlitewny Dzieci nasze —

23 Lutego 1851. Paryż. Rue Bonaparte 43.

196
169

Cyb już mi minęło a w dniu na prożne zbiega-
łam się przekonywać Was kochani. za Waszą tę-
skliwą pamięć - i za nieustanne słowa drogiego
naszego Pana Bohdana - te wiązanie które jak relikwią
w moim sercu obok tylu drogich świętości złożyłam.

Odkochany i najlepszy Panie Bohdanie, on przyjmuj
mojego opóźnienia opisadłości, a bardziej jeszcze niewdzięcz-
ności. Bóg widzi jak kolwiek była dla mnie myśl że
mnie Anielcia może wziąść za niegodne i niewdzięczne
stworzenie - dla tego to muszę przynać się przed Wami
do grzechu, Wielkiego bo mnie i dla razu przyprowadził
do pokuty i Was i mnie własnemu sercu.

Jest to rodzaj otrzeźwienia, w które mnie wprowadza
każda niespokojność, każda trwoga o dzieci nasze w jakiej
w tej chwili to mi jakimś w stanie kobrania myśli mnich
aż dopiero po odebraniu od nich wiadomości zaczynam
oddychać wolniej i swobodniej. Dziękuję Bogu na-
szemu! i ja te złożonemi rękami stoję ale przed
kochanym Panem Bohdanem błagając Jego przebaczenia!
Wszelk myśle Waszą, sercem i modlitwą, by kiedy z
Wami! odczytywałbym po raz kilka te Twoje
Cudowny hymn na święto Zmartwychwst! Skadziwam
się i mam ta wiarę że Bóg P. Bohdan przebaczy
a moje i P. Bóg Mojego na nas a obroni nasze
cierpienia bo walczymy z kolwiek w cichym a
pokornym poddaniu się Jego świętej woli.

Już i to cudowny znak miłosierdzia Bożego że przy
naszych prostach o jedyne dziecię nasze, obdarzył nas
cudownym przyjacielem, którego nieodstraszają tey nasze
- które je niestychne podrzuca, ale jedynym darem od
Boga nam udzielonym, równym z przeszczonym
słowem umie wołać pomiędzy w chwilach dusze ....

Drużbie Ci o Panie za wszystkie dary Twoje!
Prawie bośmy zasłużyli! ale zarazem miłujesz
to obrazisz [illegible] Nikt [illegible] Twoich nabo
a w Twojej miłości i Chwale potrzebne!

Drogi Panie Ratowanie Oby P. Bóg tych uczuć
ci szczęścia tych [illegible] my życzymy i pragniemy - Oby
dziatkach Twoich wynagradzał wszystko złe na
świecie Oby Wigo Twoje pokoje i przebaczenie wszystkim mi
- ciwym Tobie wprowadził do naszej ukochanej Ojc
do której serca nasze - a która jak [illegible]
Ojca w boleści aby ukochać i przytulić wy
dziecińtko swoje.

Kochanej Żonie najserdeczniej Drużbie za jej to
panięcie a drugą naszą błagam o szczęście o zdro
i najmilszych dziatkach - w ten czas to i jabym
[illegible] odważyła się napisać o mojej malutkiej
wamusi, - a teraz całuję i błogosławię was
dziatuszki —

Kochanemu Panu Jezu Jezu dziękuj za
Jego najdroższą dla mnie pamięć, nie mogłam
dotąd jeszcze wypełnić Jego polecenia, bo tak jest
Kochana [illegible] mam zawrót głowy że ledwo się
mogę na nogach utrzymać, moja dziecinna jest
jeszcze mi bół głowy ustąpił - ale była tu u nas
przed kilka dniami, zdrowa dzięki Bogu - a
mita i dobra jak zawsze — to wiem że się
dzieciątka nie wydziwia — moja nie rozmowna!
Pani mówiła że Wielkimi pochwałami Jezus
P. przekochany nie że w Dziele Kantyny

Ewar. Drudzy i kochanie powtarzają
Wam od nas wszystkim wyrazy najserdeczniej
dzięki — polecam nas waszym
Modlitwom a Was opiece i miłosierdziu
Pana naszego Zbawiciela oddaję —

przywiązana [illegible]

Wszystkie życzenia i wszystkie [illegible] przyjść za pochodzące ze wszystkich uczuć głęboko w sercach naszych stanowiących miłości i przywiązania dla was wszystkich — w uroczystej święta Bożonarodzenia do nich w dniu takie i drugie rozmowy nachylało mi się być mowy o przyjemności które życzenia moje osobiście, ale rachuby moje tak mnie zawiodły żem prze to utracił nawet sprawności napisać w porę wszystkie — mieć tej miłości nadzieje — pozostaw być do drugiej [illegible] sądzę że będzie [illegible] Hon: Lubomirski potrafi mi ułatwić podróż do Fontenebleau, a nieustawszy go i oczekując zbyt długo na prośbę obiecywany powrót, spowodowali aż tak że już i pisać chcesz nie było — Gdybym się był niebał nagany waszej może bym się był puścił znowu kredytu na ten cel sprzyjający banko — a tak postanowiłem w uwarkowieniu i modlitwie swojej ten dzień zawsze dla nas najuroczystszy do nas jakby uczynić i potwierdzić ciągle niezbłagany to zapewne niczym innym — Bóg będzie ja was kochać i oszukać — nam coraz to mniej tego coraz to krótszy na tym padole — Wasz przyjaciel dobrodziej [illegible]

Jutta najserdeczniej i najpokojniejszej Siostrze za [illegible] Waszej — Mego Stanisława z moją Waszych Składam i do pani Siostry — jedna wyszła — drugie w swojej całości od [illegible] roku.

198

Ks. 29 kwietnia 1857. pan P.
1. Poznań 43.

171

Mój Jorisie historyen się od dawna wybierał do Tambowa, ta rada, że sam podróżowanie kocha, niemniej Panu Bohdanowi za Jego pospiech w udzielaniu nam miłych wiadomości, a ja wytrzymać nie mogę, abym w kilku słowach nie wymurzyła najlepszemu Panu Bohdanowi naszego wdzięczności z jakim odebraliśmy kochane słowa Jego i szczegóły wyjęte z listu Pana K.J. to to za pocieszenie duszy! – to za przyjaźń dla mego dwojga brata – ! bo zaiste my nieznajomi mogliby sobie nie jednać takowej ofiary z jego pracy i trudów! tyle delikatności widzę w pojęciu potrzeb naszej duszy.

Cały obraz tej naszej Nenadychi obudził w nas pamięć dawnego i spokojnego szczęścia, dziecinnych, później minionych lat naszych – minionych lat naszych dziwnie! – Był to nasz mały rajek na Ziemi i podobno za mało w nim byliśmy zakochani, bo nam Bóg jeden tylko miał dać siły wyrzeczenia się wszystkiego, abyśmy przeszłszy przez ciężkie próby, dźwigając Krzyż za przykładem Zbawiciela Jezusa i Boga postawili w Krzyżu i ukrzyżowaniu. Ależ jak miłosierny ten Ojciec nasz Niebieski! jak zwalnia swój Krzyż, zdejmując nam z pleców, na ziemi że ciągle widzimy dowody Jego najlepszego Serca Bohdana! – Boże to wie czy my godni – czy nie godni tego, ale tak jest niezawodnie żyjemy swoi na jednej drugiej ziemi pod jednym niebem myślowaniu, jednemu

słowami wyjaśnieniu – a wszystko co [illegible]
kochamy wspólnie nasze! Oby Pan Bóg
i nam błogosławił. bo wiat w Jezu na
niezwyciężonej miłości do Ukrzyżowanego, a
duszą i sercem idziemy za tym świętym
natchnieniem.

Do Ignacego mego drugiego natchnienia, będzie
Jezusem niedziela z panem E.J. i panem
że przyjmuje Jego ofiarę Eucharystyczną
nie zastąpioną – całą zasługę składamy na
osobę i Boga jedynego błagamy o Jej
– Jak mi tylko Jego prawa czcimy,
kapłańskie drzewko, każdego zakątka przez
zachowany, niech mu przypominają
gdzie dalekie od niego są serca co
ani Jego świętego imienia – że ta Eucharystia
którą on nie przestaje swoimi modlitwami
święcić, zawsze przed oczami naszymi
ile razy w modlitwach naszych [illegible]
ze łzami tu drugie żałosne krzyki
krzyki jej miłkniącymi przez tymi i
miejscami.

Mieszkam najwięcej stoi kilka, a obok przeciwnie
i na drugą stronę moja bawialnia – a
by mi było ciężkim się nie wstrzymać
w moich wspomnieniach tęsknych i
za razem – bo to się tam przeżyło świat
szczęścia – ale tak cichego – tak spokojnego
że myślę o tym – moja dusza nie ma
nie podobnego znakiu na ziemi –
to i lepiej – Oby nasze dzieci poznali
– najmniej kochać uczciwienia na

W Jóźi spodziewam się w momencie wiadomości
dotąd były wszystko moje zdrowie drużki
Bogusi, Stasi, a jednego czasu mnie wpada w
drugi — już dzisiaj zupełnie chemij, i do
mej szczęśliwej się sposobi —

Mam nadzieję że bytność Józefa w Lontarach
mi przyczyni drugiemu panu Bohdanowi
widzenie Pana — chociaż to ja wiem że mu
nie mało opuszczać swoich kochanych, jednak
żal by mi było stracić nadzieję widzenia go
i naszej kochanej Zosi która także
miała zostać przy jakiej — a spodziewam się
także że drogi p. Bohdan mi zapewnienie o
Panie p. E. J. że to wszystko szczęśliwie
skończy się najmilsze, a on ma tak pewne
= cierpliwe serce że wie jak my spragnienie
i jak nam wszystko skończyć mile. Nawet
widowisko w Lokach naszych stolicznych.
a nie wiem czy żyje mitrofy babek naszej
dziecinnej rodzaj zabawy — on jeszcze mitrofy
a my już niebardzo.

Jóźi Kochana — Całuję najserdeczniej
wszystkich Kochanych państwa z całej skłon=
=nienia dziatkami krewnych Bogusławie —
a nim będę miała szczęście powitania
was tutaj podczas się naszej pamięci
i świętym modlitwom szczerze polecam

Kochana Zosia — Całuję Was wszystkich
Kochana Zosia — Jan się nakazuje do pamięci
Kochany p. Józef nadjechał do mnie z Wiednia
mit się projekt — mój Józef chce sam napisać do drugiego
Pana Bohdana
Dowiadujesz się od Kochanego Józefa że masz do przyjechać w szabaty. Ja
tego

Sam już nijakiego – przykro bo mi jest bardzo ale
tam "gorzej położenie – przykłady emigracyjne, które
i konieczne warji i oglądać się na okoliczności którym
najmniej uchybić to zatar trzeba takie, że bo wie cy sam
najzgrzebniejszy nasz Bohdan Bokdan, strata by niekonsekwencji
starego niezgłębnego i niewstrzemięźliwego – dopełnianie
rzeczy wszystkiej za widzeniem się, zapowiadanie się b
niemało do rozwiązania – w przedmiotach rozmaitych i cał
dalekich od korzyści materjalnych, najgęstych spełnię wo
dobroci Twojej nadzwyczajnej dla nas – O Boże który t
dni naszych sprzedności" ogarniejszy i najgodniej odpłaca
jaźni i trzeźliwości" tyle cnoty i serdeczny że chyba Ty sam
mogłeś ją zapalić tak wielką – i to nie na samą ponętność
naszych, ale bardziej dla chwały Twojej świętej – Tam
sprzedności" pisać do Ignacego i poleci mu żeby za nas
najsamniejszemu Bogu: I to bez czasem i przy
mu mej drogi, że dobroczynna opieka jego dla nas, byłaby
przód przez nas uczynione w tem że staranie moje dopełnienie
dokonanie całej antreprezy według życzeń i woli jego do
opisanej – że temu niedowierzyć że Ją obudził w nim
tyle skłonności najczulszych i najwspanialszych – że te
uwielbiamy w nim jako doskonałość i czyn dzieło praw
miłosierdzia tudzież rozciągający miłość nad nami
nad cały ubogi lubiany Ją najdroższych swoim naszym
i cały polski wielki ludzkiego – Do widzenia najmilszy
drogi, i mój jedyny – widzenia szczęść stanowczej pomi
tycia całuję dla ludzi i dziecinek Dziadek – Twój pow
dług serdecznej

4/6 1851 Paryż ul. St Georges 48.

202
173

Jakże mi to miło słodko i chlubnie też Ty Zawsze dla mnie
bo Sam — Zawsze jednakowo dobry najlepszy i najprzykładniejszy —
napełnie jak Brat z jednego łona — jedyny kochany — Ale! Tobie
dzięki najczulsze i moi jedyny — dzięki całemu sercu odwzajemnia
walającą z tęsknoty dla Ciebie i Siostr naszego — Według
słów twoich na to być że nie ma oprócz do Ciebie nie żyjącej — Ani
oprócz w tej twojej, którymi nie mogłem — czyby Ciebie zasmucić i obu
Was razem w całym razie — Dzięki! — Ja, żeby nie zapomniał nigdy takiego
przykładu i czynności — nad nami bracia nad nami tym jak
wiem bardzo — radujemy się do Ks. Jakubowskiego i wszelkich że Sam
jedyny nasz Obrońca Stróż Opiekun w którym wszelkie
nadzieje nasze są wszystkie bez nadziei pociechy — po odebraniu
takiego opowiadania twojej [illegible] i nad 180 do stołu a 80 ruchu
wątłem od głowy i napadów bez którego trudno aby nasilka prosperowała
Tymczasem Bóg wzbudzi tego ratownika dał mi Bóg Tadeusz, dla większej
Sławy pociechy to jeden zmarłemu Tobie i dawnemu Tobie rówieśnik
[illegible] i Twojej [illegible] Jego [illegible] Dzięki,
[illegible] dostałem
mi otrzymałe dary opatrzne i najcudowniejsze — Widnia nazywa
turat i bolidat — Paulina siostrzenica moja, miała przyjechać i Siostra
i Córka, ale paszporta wiadomości kiedy dotąd nie jest nawet w Galicji —
Ja pewnie coraz o dniach nazwyć najczęściej Pawłowi Tadeuszowi
dziękuję — Ja byłe już praktykiem radniej w wiadomości Boże te nowości
mi ją mamy przyjemności otrzymać abym otrzymał coraz serdeczne
najgęstsze przykłady gorliwe daj Boże na dopełnienie pociechy i przyjaźń
Waszego respektowego — Cóż ci to mamy osobie Adama Mickiewicza
Mu was stabilita [illegible] na morze Bay że to będzie i Mickiewicz
naszego, nadzwyczajnego z tego Tadeusz, że my jego dzieci na czasach
strony najprzyszłe jesteśmy — najprzyszłe i ciałem i duchem do tego
chroń nas Panie Stwórcy na zawsze w strzeżonie przy dziejących
okolicznościach — Suwerym Gospodarstwie mowić mi w najjasnych
Stronie zapatrzeć przeźroczy ją co piratów jurie do normandyi w okolicy
Calvados — Siostrom i całej was obydwom, Pan Dobrodziejce moje
[illegible] Twój przyjaciel J. Tomaszewski

Najserdeczniejsze życzenia dołączam Kochanemu
Bohdanowi i wdzięczność naszą mieszaną za
miłego listu pieczęć z miłym obrazem. Ojciec
ta sam był wstanie wynagrodzić nie, i nie sam
tylko słowami ale najczulszą miłością, i nam
radości w Bogu bo ma Boga za Ojca miłującego
i kochającego. Dziękujemy za wiadomości o
Wawrzyńcu kochanym Dziecinie. Może już w tej chwili
Matkę swoją Aniołki, miłej
wszystkim za Betonin a dziadki Chowa na
Pomarańczy i Cukrzyście. Kochanemu
Stryjowi Nie Stanisławowi Wiśniowskiemu
Pułkownikowi, którego jak dawniej wspomnienie
Tęskna nie wolno — tych to jakiś gwałtowny ból
takimi mocny że ani rzekę ani mogę nawet nie
— Całuem ręczki Waszej Dobrej Mamusi Pozdrowienia
Wszystkim Waszym Dzieciom Wnuczkom — O Panu
— ciągle myślimy w Dzień za was modlimy moje Dzieci
Zanoski — Dzieci przyjmujemy Błogosławieństwo

15/6 1851 rue St Georges 43.

171
175

Prawda kochany i dobry panie Bohdanie żeśmy
ze tak długo nie pisali ale
odpowiedzi mój brat się wytłumaczył a ja to
moja, obawa, powodziła moje - że może kto z twoich
-nych słaby lub cierpiący to ja już głowy
do niczego - to ego wszystkiego przytaczyła
jakaśmy miłe z naszej strony Cyca biedny
Bolesne który z matką nie mogłam opuszczać
ich obojgiem niszczeniem - i to nie mało się
czynito to naszego opóźnienia - Nie serce
się kochany panie Bohdanie, zapewnię że
to nasz grzech! Wiemy że pan Bohdan temu
Biedny ach biedny ten nasz Ignacy! ale z drugiej
strony, że mu pan Bóg rad dobrych przyjaciół
chaj im Pan Bóg wypłaca za swoich skarbach
jedyny i prawdziwy ratownik. pierwszy bo pierwszy
dowiadujemy się o takowym stanie
biednego a drogiego brata - Ale boże bolejemy
nie raz musiałam mimowolnie rozrzewnić
widząc na ziemi przykrych wiadomości o naszym
tutejszym położeniu! Wiesz mój Boże w
Cierpieniu musiało być jego widzieć o tym a
może przyjść w formie ... I biedny
Zakonnicy? Boże błagam Boga aby nie
od nas tych gorzej, to znowu z pokorą
to przeby tak ciężko - Aby nie długo
Och! miejmy my już wszystko wycierpiemy - byle
raz! pani wszyscy kochani dostali
-tawicielstwa Bożego! Nie nasze życie jak
przychodzi - a Zastuj mało - bo mało
Drodzy! - Módlcie się za nami! Bo
panie Bohdanie - wszak Wasza przyjaźń jest
z pocuch naszego życia Nie odmawiaj nam
i w modlitwach swoich drogi panie Bohdanie
nie zapominaj nas przed Bogiem
Twoi - Pan za pisze do Boga
swoi i jedny a drogiej nam

Co tam się dzieje z Kochaną a Dobrą Zosią, Czy
jest Stanisławie posłuszna Staboń radzi nam
Dać widzieć nich się z Wami nie cieszymy —
Ci mowią z Galicyj nie ni mam i Radzonaem
bydź trochę Niespokojna — byle tylko byli
zdrowi. —

Pisałam ja niedawno do mego Dziadzia bratu
i Mówiłam na opisie i bo to ordynacyjne urzędnik
Pana E.J. mam nadzieję, że mój Dziadzio opisij odemnie
potrafi mu Wyrazić nasze uczucia, które o nas
Wszystkim przy biegają Kolor modlitwy i z wszelkimi
= niami i tez wdzięczności tuz do stóp Bożych.
Oby nas Bóg na wszystkim zaręczył Wszystkiemi!

Kochanej Rose Józefowi Nikon ukłony tysiąc
Dziatki serdeczne błogosławieństwo.

23 sierpnia 1851 rue St. Georges 43.

200
177

Droga i najdroższa Bohdanie

Bóg zapłać za wiadomość, a chwała miłosierdziu Jego świętemu że się wszystko dobrze odbyło — Ucierpiała biedna Matka, ale za to dziecię luba, bijąc ją jeszcze bardziej bijcie, bo taki już to zwyczaj najlepszy, że w proporcyi cierpień matki, ich przywiązanie wzrost bierze — Dla zwyczajnego zwrotu dobra bo porządku na ten dzień 23 w roznicie z wyjątkiem pod Oberkynem gdzie Jan Tarnowski zniósł walonów i kawalerów jak o tem kalendarz dzisiejszy historyi naszej mówi, a do Ukonego ja zaraz się udałem chcąc go przynajmniej tem prędzej w tej niedoli co mnie nie spotkała abym sam jechał na powitanie tego drugiego Gościa i złożenie wam najserdeczniejszych życzeń dla całej waszej rodziny — Dziś wyprawiłem Matkę moją w okolice Tours na wakacyje, ale czy się uda nam samym choć Krokiem na świecie powabne zrobić, o tem wiemy — List Twój do Pani Wołowskiej odniosłem zaraz wczoraj w wieczór, ale jej nie zastał, i zostawił portierowi — Za całą Twoją najczulszą troskliwość za cierpliwe dowody miłości, przyjm wdzięczność całą i nieograniczoną najserdeczniejszą ode mnie

Twoim na zawsze Józef

Kochanego Józefa całuję serdecznie i on niech teraz przede choć trochę, swobodniej odetchnie —

Chwała niech będzie Bogu że już nas uwolnił mitygu a pożądanego Gościa — teraz kochani państwo proszę nam tylko powiedzieć Boga aby już matka tak i Aniołek wasz maleńki w jak najlepszym zdrowiu się atoli wymarli — Szczególniej Kochana Zosia musiała bydź z pożegnaniu upatrzeń macierzyńskich — Ale teraz wtenczas to pora tak cudowna przy

ciepłym dniu

do pracy pewnie do zdrowia — Daj Boże aby ile najprędzej tych dzieci pod swoich dziatek — My tu sy mamy bardzo chcieli was odwidzieć Kochani Państwo ale że to trudno o tym myśleć trzeba poprzestać na naszej Ukrainie Serdecznie całuje Waszego gorąco i polecam się Waszym świętym modlitwom

przyjaciel Państwa

Kochanego pana Józefa upraszam ściskam

Monsieur Bohdan Gadecki

à Fontainebleau

12. Października 1851 roku.

179

Otrzymawszy list od mojej
Żony Drogi Panie Boże wszystko
zdrowie. Ona w największej bycia
Spokojności. A u nas bo nasz list
jej mi dostał. Znać że zgineli
w drodze. Wyobrażiła sobie że
jakieś nieszczęście u nas
zaszło, i tak otrzymawszy zdania
na Dniu na wiadomości od nas
Siostra się sama najpierw do-
kłania nas na wszystko aby
mi tam przed nią złego nie było
Większe nieszczęście nas spotkało
Otóż najedyna Łaska przeszła
my przez ciężką próbę. Niech
Będzie Imię Twoje Najmiłosierniej Ojcze
Boga że się skończyło na mniej-

-ności — Drogie Panie Bohdanie
Gniezno Wam o tem Dniu nie wie
ki spodziewam z Nami tak radó
jak dziecinne niewypowiedziane
twoją o naszą biedną Dziecinę
jej drogą Matkę -

Czyty to listy od jednej osoby
która widziała Panią Dorotę S.
dawni że zawsze jest wesoła w
Pijaciu Dzwonu dzi jej coraz pob
- Dzięki Bogu, za to że nam
Aniołów zachowuje na tej Ziem
- Drogie Panie Bohdanie prosz
Boga abyśmy Byli Szczęśliwi. Sp
Zdrajnie - Zawsze razem. Tylko to
Szczęścia na Ziemi razem Cieszyć

Pokornemy się Waszym Świętym
Modlitwom, Najlepszemu Sercu
O naszych interesach nic nie
Jadasz to Drogie nasze a ukochane

~~187~~
180

P. Bohdan nie ie go [illegible] kamy
Bas pisze Was obaje. mite Zdathi
i Błogosławego pana Josefa Całujemy
Was de Całemij — przyjaciel Jezus
C. Ja. i M —

Monsieur Zaleski

Fontainebleau

rue St. Honoré 58.

PARIS
17 OCT.
51
(80)

Kochany i dobry Panie Bohdanie!

Przeprosiłam najmocniej i najdeskurniej
że tak Ci gę opuściłam bez pożegnania
waniem za tajkami Waszej pamięci Kochani
Państwo i ufam w Waszej najlepszej
tego mi podczytasz za niewdzięczność
Bo mnie znacie ile Was kocham i jak
szanuję — lecz oto Wilno takie jest
piękne to one moje do niego przywiązanie
jakoś tysiąc mi porozumienie, ale
mojej pracy mnie męczy — ale dzięki
Bogu po trochu na dwie przeciągnionym
miesiącu odbiorę list od mej
mnie uspokoić bo wtenczas mam to
Dni kilka nasze od pewnego krewi, i
Wilno ji to dobrego robiło — Zabrałam ji
tych pięć dla uniknienia choroby najmniej
jego wrażenia — gdyby ji Bóg dał
pięć dziesięcia przybyć tych pięć
ji wynagrodzić tobie dla ukochanej
i kochanej — Wasze modlitwy mile Boga
dobrocie ji do nasdepek [illegible] Was ob-
a moje uspokojmy razem te pociechy dla
biednej strapionej matki! — Która przy
innych trudach nie zapomina o dniach
tamtych tych i prosiła mnie abym tacka
nemu Panu Bohdanowi przypomniała że
pamiętała jak dawno o tym balu, bo ta
dzień uważa za dzień radosny — pozwo
bliscie na to i nasze serca tak wiele do tego
przywykły.

Już tedy Kochany Panie Wokulski mieszkanie
i mieszkania Pani Generała Ostrowska
Pisz Mi mi już jak Wasz Pan myśli
Jemy tym smutnem a ja Myślałem
- my Boga że nam przywrócił ją
i spokojnie to to prawdziwie
Jest i bardzo bardzo nam bardzo
tęskno po mnie - dla to próby - a bardzo
dobrzy ciąg dowodzi Pan Bóg
Pańskich Sługach, którzy tak ufają
Jego Opatrzności do dobra na Ziemi
- Pozwalam Kochany Wokulski Panie
abym Wam raz jeszcze złożyła podziękowanie
i w imię Ostatniego modlitwa
do tego mój prośby o Wasze
i Waszych Dziatek, które Obj Wam
Zdrowie Chowaty i Pańskie
i Szczęście Wam
Pokornej Sługi Wszystkiego najlepszego
Jemom Waszym, prosząc abyście
Zawsze mnie że mi Znajdziemy
Pozostaję Wam Przyjaciółką
Pozostającą jak w zarazem
Całym szacunku

28. Lutego 1857.
Panna D.

Mój Józef Meysztet ad ja bojąc się, aby
jéj Ukrzyż nie przeciążył mojego miłego
Dziecka wysłałam w ten moment list
po odebraniu listu Jéj — nie jestem
Waszéj Wam nie i za Józefa
przesyłaję Wam najserdeczniejsze i
najprzyjaźniejsze wdzięczności uściśnienia

Jakie jestem osobie proszę aby przedstawiła
Jobertowi Panu Bohdanowi Hr. Ego
Panienkę Wam Kamilkę a zdrowia od
Mój Dzieci jéj pranie.

13 Maja 1852 Paryż Rue St Georges 43

~~200~~
183

Szanowny i kochany Bohdanie!

Tyle zawsze oczekiwałem Twojej przyjaźni i najczulszej dyskretności dla mnie i dla mojej całej rodziny, że ile prawdy zwątpiłbym czy nawet bym Ci przypomniał na moją obronę, żem ja w obecności Twojej i kilku innych osób, wyraźnie to wymówił ~~że~~ przy niejednej że sprzedaży wojskowego obrazu, mógłbym [illegible] przyjmować — niewchodzę by najmniej i nigdy się upierał zawsze, abym słusznie lub nie, podawałem, ale tylko wówczas że to się wymówiło, powinno zostać niewzruszone — Strata tylko materjalnych nadgrodzić mi się obficie przypomnieniem miłym dla mnie bardzo, że Sam i całej Rodzinie prawej duszy Twojej powiększał zawsze przyjaźń i bolesć wielką, pod wpływem i z obawy których wiadomem się obawiającemu pod zadnym pozorem lub pozorem tych tylko po nowo zrobionych przez Ciebie najbardziej wrogo i najpewniejszych uwagach, brak jak najmniej najpowierzonemu mnie żadnych przyczyn co by mi wzbraniały przyjąć te korzyści, jest jednak drogi i najsumienniejszy mój, słowo które się wymówiło — słowo które zapisałe się niemożna; które przy pomocy i łasce Bożej zapisałe niejeden raz i nawet przy najsroższych próbach, od których niechaj mnie Sam Mistrza i dobroczyńca nasz najmiłosierniejszy ochroniają gdy mogąc nadzieję postrzebnie chwały Jego, i zbawienia wiecznego — sprzedaż obrazu nie wydaje sposób obrazić sumienia mi powinna i niemoże — takim Autor przyszłe sumy dotyczy względem tego komu pieniądze oddane być mają, bymoralne czasopisma obrazu mogą być rozstane po wszystkich punktach jakie się sprzedawcowi mogą, gdyby nas jakie najsumienijszy.

; którego bynajmniej nieprzewidzę mogł Ciebie z tych
spotkań zmartwić, obiecuję najchętniejszy i najsłuszniejszy
mój, chwil i roku najłaskawszej pamiątce zupełnie
na zawsze, teraz, o niczym, że ona Ciebie za najpierwszego i
najwitszy co tylko przyjaciela i rodzica ale jeszcze i za
prawdziwe szczęście i najwyższy skarb, całym swoim sercem
i całej swej duszy Ciebie najserdeczniej kochać obiecuję i ślubuję

Twój przyjaciel na zawsze [illegible]

1. 8bra 1854 pany z Ponthieu 1/.

183
184

Drogie i kochany Panie Bohdanie!

Jutro o dziewiątej godzinie będzie Msza S. po której damy Nabożeństwo przy ołtarzu Matki Boskiej na intencyą Drogiej Dziecinki! Oby pan Bóg przyjął nasze gorące modły i pocieszył Was nadzieją jak najprędszym powrotem do Żoninia Jéji Waszej ukochanej. Podziwiam tak serdecznie Waszą bolesć, żebym rada sama była z Wami i pomagała w Waszych staraniach około Dziecinki — tymczasem przesyłam do przejrzenia Kapnikl — i masz tutaj Jéji doświadczone i na moich Dzieciach i na wielu innych Dawno były skuteczne i pewnem do odzyskania zdrowia dla Straconych!

Drogi Panie Bohdanie gdybym ja sama nie mogła udać się do Was w tych kilku dniach radzę nam donieść o Waszym zamiarze, bo nie ma tak mocno okładać jak by nam Dziecinki!

Mam nadzieję że Wstawienie się Cudownej Matki Boskiej że Pocieszenie będzie i że kilkoro razem będziemy dziękowali za uzdrowienie Dziecinki! czekajmy tylko mocno! Do naszych wspólnych chociaż gorących modłów przyłączy się jedna poczciwa duszyczka Żona Ignacego Kuperyńskiego — bardzo pobożna, i Zacna Kobieta — Ściskam Was Drodzy Nieszczęśliwi z Dziećmi i życzę w Imię Ojca Syna i Ducha S. Bóg z Wami. — Przywiązana Konstancya Pani Józefa nasi cieszą — Julia Jedrusia ściska — a Stanisław mój czyli się do Was dobrze i jedrusia Buziak Drogi Panie

Kapiel — dobrze się gotuje
Obmywyn z siana zaliwa otrzymuje
po przedzeniu i ostudzeniu — kapiac
dziecie przez kwadrans.

Maść

tyżka oliwy — tyżka śmietany — jeden
żołtek z świeżego jaiska
ubić razem mocno — i całe dziecie
masować nacierać — całe od stóp do g
tak aby maść weszła w ciałko — dzie
smarować zaraz po wyjęciu
z kąpieli i nie ubierać dziecka ale tak
jak było zawinięte w poduszki potem
aby zapociło — to co dzieci powtarzać
niezawodnie pomoże do wzmocnienia
sił trawiących i nabrania ciałka —

11. grudzi 1854. Paryż
r. d. pontificia 17.

204
186

Przyjęcie tych zapisów kochanemu panu Bukowskiemu
da odrzekłem nam dobre wiadomości o drugiej
i miłej drzemie i to właśnie w tej chwili
kiedy nie mogąc dłużej powstrzymać się Fontaine.
Jeden już chciałem pisać do kochanego pana
Bukowskiego a nastrzymywała mnie bojaźń i nie
pewność co się dzieje z Was dzieje.
Dzisiaj mieli byśmy pierwszy wtorek
Postu. Ja zaczęła wczoraj na waszą intencyą
rozpoczęłam i odprawiała nabożeństwo
nad drugą Matką Jezus. modlmy się ciągle i
ufajmy mocno w dobroć Boską, jak Zbawiciel
dobry o dniu pozwoli drzemie prostować razem
wrócimy do Pana naszego i Królowej naszej
to tak do Matki Boskiej Częstochowskiej a potym
prosto i do Częstochowy - pamiętnica
Boskiego Serca - - -

i aby przetrwane dzieci kolej [illegible] byty dla nas otwarte i otuchy do wiecznego życia nadziei i uznania coraz mniej widzialnej Pana Wiecznego.

Mijamy nadzieje że i zdrowia dzieci wszystkich [illegible] zwrócić do zdrowia - dzieci do błogosławieństwa Bożego i coraz proby ciężkie mężczyzna i cierpliwości dla radzicieli - jest wielki to kolej - jemy się nim się dzieci wychowaje i nim wyjdą coraz prac i trudów naszych wielkich nagroda wielka - po wielu utrapieniach i prac Bóg Wam wynagrodzi dzieci kochane wytrwajmy otchłani drogiej Jezu Wasze - z tą nadzieją życzenia kochanego i dobrego Jana Bohdanowicza na jazdę do Warszawy zwiadomi nas o polepszeniu zdrowia dzieci kochanych wszystkich nas. oddaje najlepszemu Jego sercu a siebie polecam modlitwom Jego świętym [illegible]

Za dzieci chorzy bardzo nawet ale czuję [illegible] w moich modlitwach opiekuje Bóstwo to wiem to że jak kolwiek bądź ale że z tego ma pochodzić [illegible] [illegible] [illegible]

Jakiż za prawnie [illegible] [illegible] [illegible]

Jesti skamainki ma febre to zaraz napisz
moje ja znajdę jakie bibuarstwo — inaczej
nawet jeszcze maści dostonały od febry.

9 Stycznia 1855 Paryż.

~~187~~
188

Wyjąc rękę przyjaciela kochanego Jana Bohdana
Zamojskiego z podziękowaniem za
Jego miłość dla nas pamięć — chciałbym nawet
Samo pierwsze powitać kochanym Państwem
nasze serdeczne życzenia na ten rok nowy
gdyby nie niespokojność o jakiej by kiedy wiadomości
z powodu chorego milczenia mojej Żony, która
się mi zwykle pierwszego pisze wszystkie święta
tak uroczyście dla nas i tak świeżo zachowywane
od najdroższych lat naszych — pisać do=
=tychczas mi się — i przeto dzisiaj Boże chyba nasze
obawy co do niej odgonia — ale dodaj się że
w pobliżu Zaraty Zmiany i Zamiast na Berlin
biły na Wiedeń i jakoś stamtąd i mi tak regular=
=nie jak dawniej bywało idą.

Stąd nie nadzieja że prędko wrócę na
moją niespokojność i utrapienie ciągłe o drogie
Jemu mojemu interesa, Kochany Panie Bohdanie
wyjaśnij Państwu moje opóźnienie i uwierz
że nigdy nie zmniejszy się moja wdzięczność
dla Niego i dla Was jedna z prawdziwie
Szczęśliwych chwil jest ta w której odbieramy
Jego pamięć i możemy Mu swoją przesłać i
Oni się ucieszą nadzieją nam kolejno
razem za drogą naszą Ojczyzną i ukochanymi
naszymi którzy teraz ich dzieci mnożą w
cześć i jedną modlitwę z nami przedstawią
do Boga aby jak najprędzej na nasze
tyle lat wyczekiwanie i na nadzieje wiary

nigdy mi zachwiana w Jego Miłosierdziu

Jdziś tam na nas [illegible] i pustki [illegible]
– ale i tam zatem że znajomi chwalić
będziemy dobroć Boga i błogosławić Jego
święte Imię – bo tylko do Niego [illegible]
a jak bardzo pilno!

Myślimy ciągle o spodziewanych kochanych Państwa
Bohdana z Marysieńką i ciągle myślimy
o Nich, którzy nas zawiodła – może przez przyjazd
czyjeś do nich to nastąpi – daj Boże a tym
czasem raz jeszcze dziękuję za drogą dla nas
pamięć i jej odbicie tutaj i nas wszystkich
prosząc Boga o błogosławieństwo Boże
dla kochanych państwa i o zdrowie i dobre
zdrowie dla mitych Waszych dziatek.

Szczerze życzliwa

K. Romanowska

Szanownemu i kochanemu Panu Bohdanowi
najserdeczniejsze życzenia dnia imienin i dopełnienia

Dopatrzyłam na kwiatku tutaj przy pisaniu
że mi myli to moje – jest pączuszek konwalii
między małymi Józia i małą Marysią
ale tak jest to ale przetarłam i odpowiada
jej mile wyrazy – a może jego przyjaciół
dopatrzył że jego mała córeczka tak
chętnie pisze – chciała tym orderem
wyrazić uniżone co tatki tańcuszek natury

Jutro kochanemu Panu Bohdanowi zaprzeszły
skład podziękowania i życzenia dla całej
damy – Mojego Stanisława odbiję najlepsze
Jemu Panu Bohdanowi a do Marysieńki ukłony

Kochany i drogi! Ile pamięć Twoja przyniosła mi najstodszej pociechy i radości, o tyle dał mi w sercu ból i żal najgłębszy, że jak prawie zawsze tak i teraz niedostałem pierwszy dangé przed Tobą najukochańszym moim, z całym zbiorem najobfitszej perspektywy tego moje życzeń do Ciebie, i Twojej całej rodziny — Drogi i najdroższy mój, ale szczęście i wolność moją do Ciebie ów list niemal całkowicie pozwijta z przykrym, pomnażającym się uczuciu we sercu, we wszystkich chwilach pełnych, pewnemy Ciebie przekonania że tylko przeszkody nadzwyczajne mogły to sprawić żem ci dał Tobie o tem wiadomość — O! całym niemal życie swoim, z wszystkiego zapotrzebnia teraźniejszego, oddał bo te były przeszkody, a zwłaszcza ze strony wstrzymania i rozwijania się familijnego na wszystkie niemal strony i części świata — jak to ojca śmierć, porzucenie, i choroba tragicznego, paraliżującego i zabijającego wszystkie władze ciała i duszy — O gdyby za przyczyną takich jak by mój drogi, Matki Boska swoją nasza wstawiła, i nadziei teraźniejsze wesprzyć raczyła, o jak byś mi to na ostatniej Ziemi chwale Boga głosił o jak byś mi wdzięczne i słodko Twoich zapłakał i jak serdecznie uściskał — Twojim mi dotychczasowym dążeniom nie przodbno miłego nad takie życzenie dodać niemasz, gdyż zdrowie i pomyślność swoją ojca ciągły i nieustanny modłów moich — Kochanej Pani zgotuj całuję, Kochanego Józefa najserdeczniej ściskam, i tobą Drogie najmniejszej całuję — Twój wierny J. Kremer

6 Sierpnia 1857 r. poniedziałek

Kochani Bohdanie i Josefie! Wczoraj był u nas w wieczór [illegible] minuty z pożegnaniem Radwyłocki i możeż obyczaiem napisać ci dla wyjazdu do Oskendy Moreau idzie dziś przed dziesiątą rano uskuteczniać miałem czasu odpisać wam bo że to najobowiązującej dopełnić chcę tylko na miejscu przyjście – Nazajutrz po powrocie od was pożałałem go z Dewerynem i Dunikowiczem – a pierwszym sympatyzowali szczerze i wzajemnie, Ukraińskie serca jakoś rzadko i milczkliwo stygnęły – może że to przyjaźni z dziećmi jako początek dla Radzia – dla Oskary gdzie był wczoraj z Dewerynem i mnie opowiadał jak Kitka dziwo- nowo z nim obcującą na odgłos jazdy Kitka majestatu od płotu uciekła – Zatuj żeśmy pryczkiem minęli ale niemogłem bo na powrotem od was, radzi w sobotę drażnię od Dewerynowa Kuchcinowatem na wigodowy obiad pomimo że już 10 kubków wody Kichy wypróżniłem – odpoczywałem może to kiedy w piątek po stary obiad gdyby wilk żarłoczny u Kurkanego Józefa miejsce zacieratem tłumaczy mnie wprawdzie moja niepamięć czyli zła pasmo która już podobno całkiem zaprzepaścić odzyskać i zabić za dziesięć, wcinkami i obrazy jeden do głębi zepchnięty boję mnie bo wcale Konduktego mianowałem albo ewi Jałtuszowskiego ani Dunikowicza mianować – Jeżeli jeszcze jaka sposobność obaczyć się i z wami choć kilka chwil przepędzić może by cokolwiek i dla mnie zdobyć – Zapewne wtedy dniach kogoś pewnego nagród jakiś mi obydwa bo przynajmniej Bohdan na tydzień, jak tedy potrzeba dziecięca ci ratować tego pożytku dla szkoły przez, czyli że pomocy Konduktego rozejrzyć się mogłeś, abyś mu o tym inkaust stosy pomocy, niechże ci Ignacyusz Stanowych Pańsko kaloj, niebyście przynajmniej poznajomi ale dwa gorące prośbie ich przyjaźnią i wiarę Bogu [illegible] Kowiaty bo Kubicki kiedyś że tego odbycia co nabrał by [illegible] nie mogła przy takich upadkach wiernościach.

Dobrodzice moje uprzejmie Pani Franciszkowej [illegible] [illegible] Dziadowie całuję najczulej

I ta wina moia opadnie na Kobiety ie
ten list dzii dopiero wychodzie — a tym sa
= sem tak nie jest. bo i Państwo Kochani
radabym aby prędzej Wyjechali nasze
jaśnie dla siebie i nie chcialabym abyś
pocziwemu Panu Paslawskiemu, któremu ja
= nat abyś Państwo prędzej wrócili Wy
pamię — aniżeli on sam będzie mógł to
= pełnić — ale wtamie tylko sam wczoraj
wziął list do zapieczętowania ze ob
nadszedł i godzina poczty minęła —

Po tym moim Uniżaniu — Siebie
najuniżeniej raczki wszystkich Państwa
Dziatek ściskam błogosławię — i oddaję
się Waszym Łaskom — jako zawsze i na
Państwa sługa KG Tomaszewska

5. Sierpnia.

31 Marca 1862 Lwów
Piekarska ulica 448

~~189~~
192

Szanowny i najdroższy Bohdanie!

Z tutejszych żywych obrazów, przechowuję poszczególnie z tkliwością i rzetelnym prawdziwym, pamięć gościnności i uprzejmości Twojej dla rodaków i domków przybywających z dalekiej rodzinnej czy dla zapełnienia przerzedzających się szeregów, czy wytchnienie dla chlebnego tylko zapracowania. Mistrza i doktora, wysoko i najwyżej od nas wszystkich cenionego i uwielbianego — przybyłych, dla ogrzania się Jego duchem i światłem, po objawieniach Jego zdaniem, nadziei i porad. — Po takie to pokarmy umiejętności długi, ani tanecznymi zgiełkami zgłodniali, a teraz zdroja od dziecinnej wody, podobnie spragnieni poznań Ciebie i potem Tobie, Henryk Rodaski, syn mojej uczciwej siostry ś.p. Z Chorążewskich Wiktorowej Rodaski, rodzonej i zacnej bardzo kobiety — Z tego co słyszał i co sam podchlebny w nim widzę, biorę, świadomość polecić go względom szanownych i łaskawych Państwa — Po ukończeniu zaszczytnym nauk uniwersytetu Wiedeńskiego ma odbierać gruntowniejsze poznanie nauk specjalnych i umiejętności w Paryżu do szkoły Centralnej, a przy pomocy waszej, do jest Twojej. Kochanych i drogich Józefa i Seweryna, którym jako młodszym od Ciebie serca, domieszkam tu, serdeczne i najczulsze moje pozdrowienie i uściski, otrzyma pewno korzystnego najlepszego do przedsiębranych nauk —

Ale czemu to ja was drogich ustnie prosić abo mogę? Czemu niejestem w stanie nanowo was po=witać z by radością i pewnością że bi już wigdy od Was najdroższych najstarszych i najserdeczniejszych Pani moich nieodeszę — O! jakie że wami bolesno smutno i bolesno! nie potrafię tego opisać a snadnie zgrzeszę do was Kochanych świadek nawetny nasze wzgardzenie, uczucia, i niecierpliwości potrzebnia ty zdawa= Zarazem potrafi on dać wam dokładne skargy, wa= stronnych okoliczności, pojawów i wydarzeń nie powin= być nikomu nam ale i dla świata obcemi —

Polecam się pamięci i sercu Twojemu a jeśli mi Bóg da choć kilka liter od Ciebie drugiego otrzym= do je doki ściskam, tkwię wdzięczności oblej i przechowam, że mnie was zniemi pogrzebią

Twój najlekszy i najwierniejszy Tomasz

Nie podobna mi oprzeć się najserdeczniej= szej dotkliwości to drogiemu naszemu Panu Bohdanowi najserdeczniejszych u= ich ukłonów — i wyznać muszę że się= rze za drogiego Pana Henrykowi szczęś= widzenia Go [illegible] tak dawno pożą= wi jakowy — i za którym tak serdecznie tęsknimy! i Bóg wie czy kiedy doc= kamy się tej pociechy! — Wiemy to dobrze

ile drogie Pan Bohdan ma Zajęcia, ale o jakie
by nam było drogsze choć stówko Jego pamię-
ci! co by to było dla nas za słodka pociecha
wiedzieć że pamięć nasza nie zupełnie
wygasła w Jego ~~zbolałem~~ sercu! mam
tę nadzieję! — i ufam że nam Bóg tej
pociechy nie odmówi! Co to i nas
takie jedna ziemia Wychowała
którą wspólnie kochamy i do niej
tak gorąco wzdychamy! i w niej się
myśli nasze i wszystkie uczucia łączą.

Ale czy wolno nam spodziewać się
tej wielkiej pociechy! — serce nie może się
oprzeć nadziei, bo bez niej Życie by nie po-
-ciechą było — a kiedy ją Bóg tak głęboko
wsadził w nasze serca ufajmy i z tą nadzieją
żyjmy —. wspólne nasze modlitwy potrafią
nas choć w myśli przed Panem naszym
uwerzyżowanym! którym oby wtenczas swojej
i miłosierdzie błogosławił drogiego naszego
Pana Bohdana z żoną, dziatkami i we
wszystkich Jego zamiarach Szczerze kochający

K. C. J.

Jutka sytko w do siebie zaczyna przychodzić po
ciężkiej odbytej gorączce — najsrdeczniejsze
składa ukłony — od naszego stania dawnemu
nic nie zmieniło — nie może się z stamtąd
wynosić takie mu trudności robią —
moja Józia z dziatkami pozdrawia swoją panią
pobłogosławienia się Jana i drogiej Zawsze pamięci.

Topolski Florian, ks.

Paryż 1844, 28. IV.
[" " , 16. V.]
" " , 21. VI.
Argenteuil " , 19. VII.
" " , 22. VII.
[B. m. d., przed 28. VIII. 1844.]

moja dobra Sofio, wdzięczne Serdce.

Dam ci obrazek, dwa nawet, i medalik i Tadrąz książeczkę ale trzeba być grzeczną posłuszną brać zaś Boże by nayprędzej na pewno — Jedzie tu o mały szczegół Orzeszkowski —

Panna Louise, co, za kilka dni, ma iść do Xiędza Dupanloup do spowiedzi, trwoży się na samo to wspomnienie, trzeba te biedną istotę zapewnić aby się nie bała; tak zrób. pudź dam; do X. Dupanloup, przez nitoty "Orzeszkowskę wraz z nią i wkrótce ale

Aż mówią, idzie obiedwie
do spowiedzi – to zwykle tak
że dobry, rozumny kuzynek
jest aż rozumnym nad lepszy
spowiednika – a twoy daleko
dzisiay od ciebie – wostatnim
nym bileciku, mniey ciebie
znay że radzi tem spowiedź, nas
wniesie – dzisiay radzą 13
Communie przyprzymniey
co dwa tygodnie – Konieczny
obyczay ustawiczny, nas jeszcze
jeszcze aż wpewne kochaiący

20. Dawr. Florian –
Xbre 44 – paris –

[1844, 16.V.] 216 195

PS. – Wdzięczny wniebowstąpienia, bije pół do dziewiątej, w wieczór, ja sam i ty mi tuj na swym miejscu, Sokotku, Brunie, Bajanie, bo jak ciż nazwę? stolik ten nastylko przedziela i papier; ja z piórem, jak drugi Oleszczyński z badylkiem, oko w oko, albo jak ukrainka w ręku z różami i jaśminem, jeżeli nie wierny portret, wianek ci urobię wonny, rozmaitobarwny, który ci złożę na skroniach. – Ó, wiele to razy, jeszcze i jeszcze zegar wybije, nim mi powrócisz, po tylu postach, niespaniach; liczyłem, sześćdziesiąta jaż i pierwsza godzina, kiedym ciż ostatniż razż ucałował – Oh szanuj te tam zdrowie, nadewszystko śpij dosyć, bądź nawet trochż leniwy, ja takie twoje grzechy z ochotż biorę na siebie; noc bez snu, i ta trzynastowa przechadzka musiały ciż sfatygować, to pewna, tyś nienawykły – Jadziaj po przedłużonych przy świecie nieszporach, wyszedłszy z nich, takiem na siłach opadł, że ledwo po pięciu godzinach zupełnej nieczynności jeden zyskałem; a ty nie młodszy jesteś ode mnie – Brzeczy piwem i ciekawż, rozczulającż z ukraińską; nasz brat, niemoże być bez ukraińca, potrzeba mu ukochania, on nigdy niejest nieczułym; Wczora, oh wczora, przyciskałem ciż do mego serca, łajałem niem za tobą – Właśnie, o tej porze, kiedy ś'ty pewnie wstąpił w te świętych progi, o nas zapewne słodko wspominał, ty, tyś sam Bohdan, z imieniu pijeu czy szczeu, drogiemi nam ukraińcami, wpiliście do mego pokoju, kiedy po pierwszy raz zaledwie oczy zmrużyłem: niewsiedliście jeszcze, kiedy jeden . . . . . .

. . . . . .

Oburzyłem ciż na to, ty zdaniem moje podzielił, i z mitym mi uś-

– miechem –

bice twe czyste i iak śnieg białe, na ustach moich apartes, iż da-
teś początowania pokoju. O! nigdy żadna matka, niemowie czulej
utulać swe własne dziecie, tak serdecznie ja Ciebie tam całowałem.
nigdyś na jawie niebyt mi tak cukrowym, tzy radości zaszły mo-
oczy i jeszcze płaczę na tego mu wspomnienie, o nie, nie z pa-
mięci mi go niewybije — U nas inaczej, inaczej, inaczej — wzjęta
relygeneyi, bo Cycero rzekł, "virtutis cultores, fraudis inimici"
żerwę ją jeżeli zechcesz kiedy razem z tobą z mówiemy Veni Cre-
ator: „Piszę o tem naturalnie z trwogą jaką uczciwość" nakazuje,
obrażenia płocho kogokolwiek wszelkie więc ostrożności zachowuję:
Wiecz-pielg- A więc ty, czemu ią wolę nazywać Bojanem. ? cze-
mu nieśmiem ią zwać Bohusia? Ah wiem ja co to jest przyjaźń
znam ją już rok dziesiąty zaszedł, od owej Epoki pamiętnej pozna-
łem co to jest życie moralne, życie istotne: tobie niekryjno także,
jakie to pola szerokie, zawsze zielone.. tyja, twoi i mni, na niche-
my zrodzeni, do późnych lat, o zgrozo, nic zgoła, lub mało co tego
świadomi — stamtąd to odezwał się najpierwszy, uroczy głos Bohusia
Echo, z poszanowaniem powtórzy je w polomne wichi Bohusia" — Ale
Dziś pytam się, jakie drugie pióro, które drugie śmiertelne usta,
potrafią, albo ośmielą się wyrazić je uczuciem równem, właściwem
temu, co pierwszy raz je wymówił. ? . . . Ziomek twoj, ażeżna, dla
tego szanuje Ołtarz ten, i świętą ofiarę przyjaźni: aże w niej nam

wiele wolno, daje Ci drugie Imie, nietykając pierwszego, ale niemniej
Ci miłe, znane ci, bo wyszukane i uświetnione przez Ciebie - Imie
Luizie, szanowne, ukraińskie, toż samo i jedno znaczące że tak po-
wiem synonymiczne twojemu, tymonymiczne wobec Boga - Bojana,
Kazałeś, a więc ajotem za pióro, piszę pomału, idzie; lecz gdy by
się niedało, to ty za twoim powrotem zaradzisz, owoż to powieści
mojej Indyjskiej - „Luizka przyjaźni w Bogu, gdzie znajdą słów do od-
dania ci czci należnej - ty jesteś ową drogą perłą Ewangeliczną..
ozdobą cnót, nadziemną piękności ludzkości - tyś czystością obyczajów
- ty znakiem nieskazitelnej czystości serca - ty skazowiec najwyższej
czułości - i Psyche piękności - Cię wyrażam Cię, Przyjaźń jest nad
ziemskim przymiotem - jest niebo ozdoby. Tam istotnie ona
bierze swój początek, i stąpiła na ziemie, nam Cię objawiła, lecz
niebie ma swoje stałe jak miała odwiecznie.* Gdzie jej niema
tam, piękność jest dziką różą, - powaby płaszczem - niewinność
bez powabów - obyczaje bez gracji - czystość serca podejrzeniem -
a czułość odrażającą chimerą. Można powiedzieć że przyjaźń
w Bogu jest zbiorem wszystkich cnót Chrześciańskich. Niedziw tedy
jeżeli jest tak rzadką na świecie" - Z kawałka rządź o reszcie, czy
będzie z tej mąki Chleba? — Oh czas już Boja sam życzyć Ci, aby
Cię tam Sam Jezus uświęcał, Duch S. ubogostawiał, ale mam ci

---

* A summo usque egressio ejus, et occursus ejus usque ad summum ejus -

coś powiedzieć nawiasem — Cóż Ludy? Oto że kocham Ciebie nad życie
po kozacznie, że niema rady... że pragnę zawsze, przy rzekam
wobliczu nieba, kochać cię miłością szczególną, ukraińską, i nie-
tością ową, tak samą, jako sądzę że niemasz nad nią czystszej, sil-
niejszej! twojej tam godnej Cię Siostrzyczki Skiej. Błogosła-
wieni więc, niech będą ci wszyscy, co w Bogu Cię kochają, i wsam
jedynie. — błogosławieni, co tobie błogosławią — a biada, biada
tym którzyby śmieli ci złorzeczyć. Bajasiu, ja niemyślę się
ty z ochotą oddajesz mi serce za serce, miłość za miłość —
Bajasiu, zapisz tam wielkiemi literami, w swym pamiętniczku
co spowiednik ci w uszko nagada — Ducha to Słowa Twego.
Pisz trochę; boć będzie to Balsam odżywczy, cierpiącą ludzkość
zondlenia — niepiszej do mnie, zabraniam, bo niechcę abyś czas
tak drogi tracił — ja niechciałbym robić zazdrosnych... — Pierwszy
raz może w życiu pojmuję że dwanaście dni czasem, jest nie-
słychanie długim — Miłkocaj Józefowi całowań moje usta bo to
Wam od dzisiaj niewolno, bo te czyste, moje są, mówię o ukra-
inskich o twoich, a więc i moje, niechcę być twojemi. —
Zrobmy takowe przymierze — zrobmy, z tych dwoch serc, o gdyby
można z wszystkich serc ukraińskich, jedno tylko serce — „Bo
niemasz rady dla duszy kozaczej, inaczej, inaczej, inaczej —
Do zobaczenia, Całuję Cię najszczerzej — Twój cały duszą i sercem.

X. Florian Zapolski —
Ukrainiec

297

11+15 Topolski Florjan X

Mój Ty Rozkochanku

Duch jest rzeczy, lecz ciało słabe, ale nic
tak to ażebym niemógł do was napisać
kilka słówek: odebrałem twój najczulszy
najprzyjaźniejszy list z 18. tego m. Lubo ta
tkliwe braterskie uczucia są ci wrodzone
i naturalne, niech Bóg je zawsze policza
jak cnotę chrześciańską wrowne zasługi-
ściskam cię, dziękując najserdeczniej, za
każdy w nim wyraz a nawet za każdą
w nim drogą literkę- o rozłączeniu naszem
stąd, niema potrzeby wspominać, boję się tyl-
ko, abyśmy w tem nieprzebrali może niewin-
kowo, abyśmy w tem nieprzebrali może niewin-
kowo, abyśmy w tem nieprzebrali może niewin-
ko

natchnie możność, uczuniczia chcieby na
"chwilę przykrą chmurkę co zasępi piękne jego oko albo
zasmuci jego anielskie serce!" — Ale ale ch- sam J.
pojmuje tę całą waszą bolesć, i zwykło nam wyprowadz
światło nad tam dię rozwodzi, widzi te smutne uczucia jak
tot błyskawicy gwałtownę, że czeka wam niedaleka ani
jednej doby rospatrzyć i abyć dię swobodnie w nowo
w zamieszkanym ustroniu". — Skonicz koncem dziękuję
wam przezemnie serdecznie zapamiętać anioła aże
podzielają wzruszonym i zranionym sercem, ciężkię
głęboką waszą bolesć" — Trzeba iebyś abate listy odczytał, ja
oni dię kochają i jak uwielbiają — niechaj mnie tedy że list
twoj im kommunikowałem — Co do mnie lepiej trochę dzię
czuję dię — Na jutro nowe piawki, nowe uczy kuteryczę
lują — Sądzą, widać że mi zdam lepiej siedzym do trzeciej
gtowki niżeli podobny — ale niepotrafią mnie zdawie
przed czasem — bo dni całe nieuc dą policzone przed Bogi
Fiat, laudetur, ab dą in aternum supervexaltatus, justis-
sima, altissima, dą amabilissima voluntas Dei in om-
nibus — Dalą modlitwę mą ojpast dozwolony —
Spiesznie, czekamy, ja z piawek dię ożegnę —
Całuję was obudwoje w Chrystusie — i błogosławię
wasz najdr- i najprzyjaci —
X. Klemia Jopol
Dzięk wszechmocny —
21- Czerwca - 44- Paryż

Monsieur Bohdan Zaleski

à Fontainebleau

rue St Honoré N. 22.

Argenteuil, l'hotel le Roy. près d'Eglise –
Piątek – 19. Julii – 844. –

244
199

Ja też autorstwem bawię się, kochanie, najmilsi moi w Chrystusie. Tłómaczę po prostu.. kazał mi pisać Damięnik Jadwijski, a to w Imię Jezusowe. Dłuższa to robota jako się mogłem spodziewać, skończyć się nieprędko – ale mnie to niemęczy, raczej rozrywa. Ty kochanie będziesz pierwszym jej recenzorem – byle Bóg dodał sił szczęśliwie dokończyć.

Przyjechałem tu zgodnie z życzeniem, ostatniej soboty – miałem wprawdzie mszę Ste wniedzielę przed otrzeźwieniem szaty najświętszej – nie chciano że bym ostawiony, ale przez wybor, nie ozdrowie ale oświecę szczęśliwy Pana Boga prosiłem – pod wszystkiemi względami o tym zadowolniony jest z argenteil, o ilem był uprzedzony Paryżem – narobiłem sobie oboli nieznato nieprzyjaciół, wielu tych którzy opierali się mojemu wyjazdowi – może się udobruchają. Ja, na zimnie, niemogłem siedzieć tam dłużej.. Lecz czemu mi byłoby zabronionem, zrobić wybor, gdzie mi przyjemniej umierać? – Wiesz przyjacielu, jemu wszystkiego ukochańca a to mnie dosyć. — Przyślijcie, jeśli podobna, jakiego anioła stróża zręki wesprzyj z ozimio albo dziesięcią tymczasem frankami dla Me Le Roy, aby kontynuowała jako poczęta, smaczne obiadki wabiać. — Po ozimin dniach napiszę do was i do Hłuśniewicza dokładny stem mojego zdrowia,

zem moje dwiwotne więzienie powzięcie?
Ja codzień was błogosławię i Panu Jezusowi
polecam - wasze zawsze
X. Florian Topolski

Ś. Klemensowi
Bolesławowi Balewskiemu
Fontainebleau
rue [illegible] Honoré N. 22

na teraz, lubo mam dobry apetyt, co zapewne jest skutkiem
zmiany powietrza, i lżejszej bo wszelkiej wiadomości, nie mogę sam
się zapewnić czym lepiej, czym może zawsze jednako.
Kończę, całuję was najserdeczniej, najczulej - bieda że
że nie lżej byłoby mi nie pisawszy

380 A 245/200

22. Julii, poniedziałek. 1844. Argentueil.

Pan Tomaszewski, był u mnie wczora, i zostawił mi piętnaście franków z Komissyi... o czem być widzę rzucę potrzebuję zaraz was kochani w Jerusie zawiadamić. Musi mi to wystarczyć do przyszłego miesiąca, więc spokojniejszym będę. — Bardzo podobał wybór mojej nowej siedziby, a nawet znalazł mi nie lepiej wyglądającym- tak było, rzeczywiście; że kiedym tu przyjechał; przestraszyłem się sam siebie w lustrze ile do kupca zamkniętem z którego to przestrachu dzisiej wyszedłem ubierając się na nowo- Ja wszakże owoły panisko proszę nadewszystko- „Bądź wolatowiją" Dbam wszakże o zdrowie, o ile mogę- i podług tych ośmiu regularności we wszystkiem- ból gardła u mnie mniejszy- i bardzo rzadko- biorę na przeczyszczenie często jem tarwuszki/ nie jadam, jeno co sam dopatrzę- a przynajmniej chciałbym mieć tyle czasu i cierpliwości- takim zakrzewcem idąc, musi się może i ten kaszlisko ulżyć-

Prosiłem Tomaszewskich opowiedzieć stan mego zdrowia niniejszy P.n Hrabiemu- bo obiecałem do niego zajrzeć się na piwnicę, nimem wyjechał- około 10- proximo, da Bóg zdrowia, wpadnę na chwilę do Paryża- nie wiem tylko, czy trzeba mi jakich certyfikatów ze sobą, czy żadnych dla adebrania złotych- Ja wam czas kradnę- wybaczcie- i cierpcie natrętem a nadewszystko kochajcie mnie tyle ile ja was kocham- ádieu, polecając was Bogu- Jego Matce, i SSmu ratuję was 40 razy najczulej najszczerzej—

bom ci jest duszy koszarj——

X. Florian, Tapolski-

à Monsieur

Monsieur Boldoni Zaleski

Fontainebleau

rue St Honoré N° 22.

218
201

Amantissime...

„ Lobius est et vigila, quia adversarius
„ noster diabolus, tanquam leo rugiens circuit quae
„ rens quem devoret" dicit S. Petrus ap: — Timeo & tre-
meus sum, causa periculi, ubi involutum te video:
talsam compassionem abimur, ubi conscientia
periclitatur — Nescimus, quod commune dictum est
ubi diabolus non potest in aliqua difficultate, fa-
cinum mittit, et subdunit — adhuc dubitas, accessio-
nem proximam, gradatim tam astute, gradatim, gra-
tum in illis est, ut tuntur, peccatum esse mortale.!!!
Et profecto paulum requiriter ut sit similis diam
in nobis sopissime... Jens parti dico vade di-
meo — cave... et vale. et ora —

Tui dilectissimus —

J. F. F —

m —

à Monsieur

Bohdan Zaleski

Paris

Tysiewicz Jan

Paryż 1859, 6. XII.

Tyszkiewicz Jan

220 202

6

6 Grudnia 1853. Rue Florentine № 8
à Montmartre (banlieu de Paris).

Szanowny Dziwnie,

Od czasu jakem miał przyjemność widzieć Go w Fontainebleau, ciągle oczekiwałem na wezwanie mnie przynależne, i pokilkakrotnie dowiadywałem się o pomieszkanie Pana Gałęzowskiego dopytując się o Pana.

Wczoraj otrzymałem list do Świętosławskiego którym się pyta czem w Jego interesie zrobił?.. Na chyżach pewno mi nie zbywa, lecz skutku nie odemnie powiedz. Chciej prosić z Taski swojej pomysłów i stanowczego dań odpowiedź na tą jego propozycyą przeglądu Stawiańskiego, raz na mieniu wyczekującego do którego oddawna czyniła Świętosławski, Pana Bohdana Dobr. Pana Adama, Goszczyńskiego i innych dzielnie traktowań mogących o polityce, historyi i literaturze - przeszłości, teraźniejszości i przyszłości Stawiańskich krajów tyczących się.

Oczekując z nadzieją decyzyi Pana Bohdana Dobrodzieja, którą natychmiast Lewestonowi Wallenrodowi, i tą drogą moje oczekiwanie Jego Cnotliwej Osobie Cnotliwą z Wielebnością oznajmię i pozostaję

Jan Tyszkiewicz.

Ujejski Kornel

[Paryż 1847.]
Lwów 1875, 15. III.
" " 21. IV.
" 1877. 25. III.

Bibl. Jag.

Ujejski Kornel nr Vaugirard 32. 203

[1847.]

227

U.

Szanowny Panie!

Uprzedzając ciż o nowém mojem mieszkaniu do Twojego pobytu w Pa-ryżu, nim znajdę wolną chwilę, aby korzystać z łaskawego pozwolenia służenia kochanemu Panu, — chciej Panie dobrém sercem przyjąć te pieśni moje, które Ci posyła wdo-wód czci niewygasłej

Oddany Twój Wielbiciel
i sługa
Kornel Ujejski

Bibl. Jag.

Lwów, d. 15 Marca 1875.

Czcigodny Wieszczu.

Zebrani u Konela Ujejskiego zasyłają Ci przy nadchodzącym Dniu Twoich Imienin, w poczuciu czci i uwielbienia dla Twej długoletniej pracy i talentu — najserdeczniejsze życzenia i staropolskie „Szczęść Boże!" we wszystkich zamiarach Twoich.

Konel Ujejski

Mieczysław Tadeusz Żuliński
Zarowski

Józef A. Żuliński
Antoni Skotnicki
Mikołaj Epstein
Bronisław Zmorowski
Władysław Bełza
Władysław Zawadzki

Bronisław Zawadzki
Klemens Kantecki.
Jan Grzegorzewski
Tyszarth i Czajkowski

Stanisław Gradzinski
z Ukrainy

Bronisław Radziszewski
Jan Stella
Władysław Pasternicki

Józef Jaworski
Ewaryst Kalinowski
Fabjan Grabowski

Karol Engel
prezes „Czytelni
chrześcijańskiej" we Lwowie

Seweryn Tyc
Roman Myck

Bibl. Jag.

879 A

Lwów, d. 21 kwietnia 1875. 206

Ulica Mosiacka 8.

x)

Drogi mój Mistrzu!

Nie moja wina, jeśli dopiero dzisiaj mogę wydać odpowiedź na list Wasz z d. 23 marca b. r. Przemieszkam ciągle we Lwowie — wyjeżdżam często do gospodarstwa na wieś — i dopiero w tych dniach oddał mi p. Seweryn Goszczyński dla mego teraz pismo Wasze.

Po tym, byłem kilkakrotnie u Was, do mnie zawsze — i rozwiązanie się spod otwartego nadzoru Waszego tłumienia. Czem mnie

'orzi napełniliście Ty Bogdanie
i Adam i Juljusz, tam kipiała
za ich dobrze moja Suma,
której głos znajdował w niej
żywe echa w narodzie — a
teraz zapada w głuszy i zmierci.
A ponieważ i Ty nasz Bogdan
nie chcesz się na to wszystko
liście — więc z obotu idą
w towarzystwo podobnych Tobie
cieniów.

Jak zdrowie Wasze? Czy to
prawda, że, jak powiadają, ma
ci przyjechać do nas i osiąść
stale w Galicji? Niedarmo
cię do Polski, by przez nas

Kościoły i na przestrzeni wyjąt-
ową! O gdyby można mieszkać
w Warszawie lub w Wilnie choćby
pod dyktatorskim nadzorem — i ja
tam przeniósłbym się chętnie!
Czyż to ma być prawdą, że
stawianie a niewolnik to
jedno w swem źródłosłowie?
Że nieuniknioną rzeczą wolno-
ści, która w nas przerabia
się albo na cerwilizm albo
na zuchwałość? Że tylko wzgar-
dzeniem przez się idzie na-
szego Sługa i wyższy nie-
żeby głos i idealne piękno?

Ale może wreszcie by żadnej
chciałbym umrzeć, tak mi bez nie
ran ciężko i smutno.

I nucimi ignorantki mistrzu
Skłaniam zbiedzonej głowy
Twoją ramię i całuję Cię.

Kleofasie

Bibl. Jag.

235

Lwów d. 25 marca 1877
Ulica pańska 3.

208

Czcigodny, drogi mój Mistrzu!

Z przyczyn niezależnych, mo-
je „Pisma słowa", które miały odejść
do Ciebie w dniu Śś. Józefa – dziś
dopiero odchodzą. Racz tę spóźnialską,
owoc mego trudu, przyjąć dobrotli-we-
mu, jako słaby dowód mojej dla
Ciebie czci i miłości. Matka-Polska i
ja, jedna z jej najwierniejszych córek, ów-
czesny Ci żywot, uwieńczony rzad-
kim, w dniu Twoich imienin?....
Widzę najpiękniejszy, wolnego od burz
i wszelkich dolegliwości, i dziękuję
zbawicielowi ojczyzny, który jest
jednym z najwierniejszych i najgorliwszych
Jej synów.

Twój, drogi Mistrzu,
wierny do grobu uczeń i sługa

Konrad Wójcicki.

Vrchlický J[aroslav, pseud.]
[nazwisko prawdziwe Frieda Emil.]

Praga 1882, 12. IX. [list i jego odpis nieust. ręki.]

Vrchlický

217
210

Slovutný pane a vzácný příteli!

Věrně milou upomínkou bude mi pobyt v pohostinném domě Vašem i prosím, byste přijal vyjádření mé radosti, že dopřáno mi bylo osobně seznati nejpronějšího pěvce Polsky a stisknouti mu ruku srdečně a upřímně.

Osmělují se přiložiti výtisk svých veršů na památku.

Vyprošuji si nejvřelejší pozdravy vzácné rodině a trvám Vaší slovutnosti

nejoddanější

J. Vrchlický

V Praze 12/9 1882.

947 Li 53

37 211

Slovutný pane a vzácný příteli!

Věčně milou upomínkou bude mi pobyt v pohostinném domě Vašem i prosím, byste přijal vyjádření mé radosti, že dopřáno mi bylo osobně seznati nejprvnějšího poetu Čech a stisknouti mu ruku srdečně a upřímně.

Osměluju se přiložiti výtisk svých básní na památku.

Vyprošuju si nejvřelejší pozdravy vzácné rodině a trvám Vaší Slovutnosti

nejoddanější

J. Vrchlický

V Praze 12/9 1882.